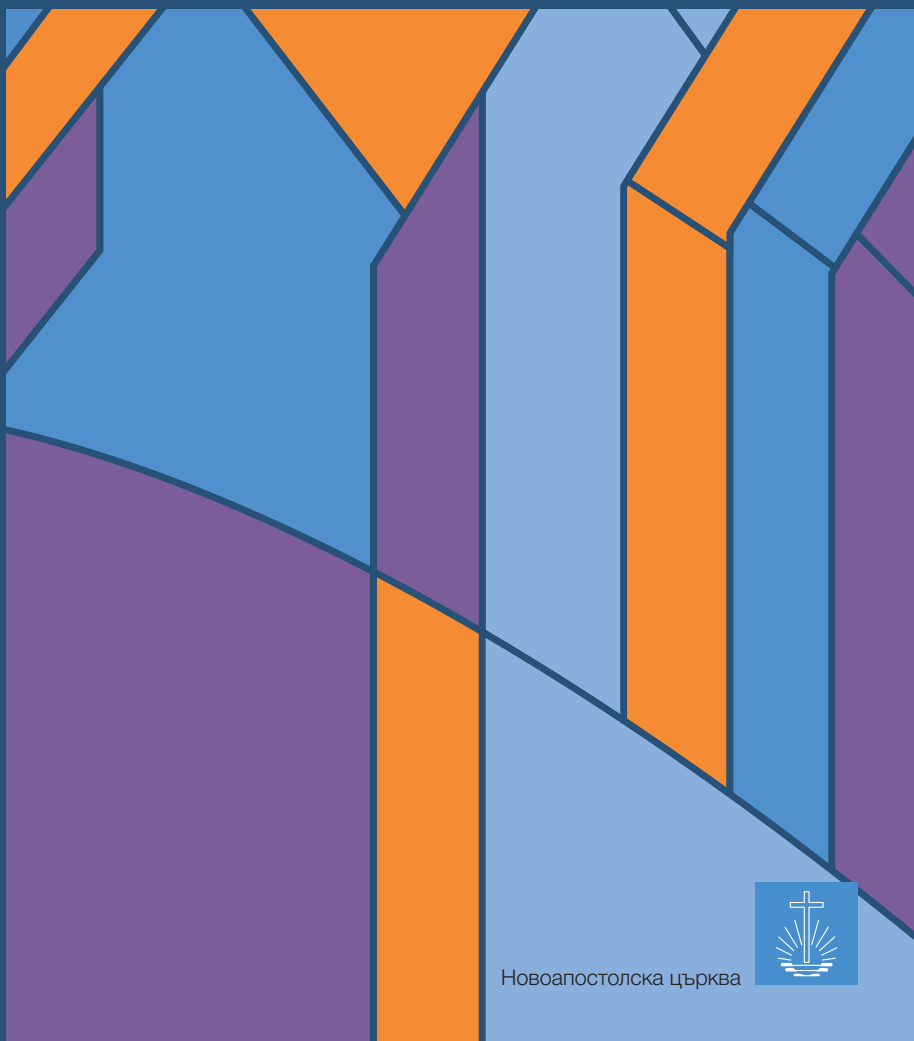

КАТЕХИЗЪМ НА НОВОАПОСТОЛСКАТА ЦЪРКВА

ВЪВ ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

Катехизъм на
Новоапостолската
църква
във въпроси и отговори

Катехизъм на Новоапостолската църква във въпроси и отговори

Текстово издание

2014 Новоапостолска Църква Интернационал, Цюрих / Швейцария

Всички права запазени

Художествено оформление: Jennifer Lennermann artdirection / illustration, Есен

Печат и предпечатна подготовка: Friedrich Pustet, Перенсбург

Издателство Friedrich Bischoff GmbH, Франкфурт на Майн

Н-р поръчка: 221 011

ISBN: 978-3-943980-29-5

1. Издание 2015

ВИЗИЯ И МИСИЯ НА НОВОАПОСТОЛСКАТА ЦЪРКВА

Визията

Църква, в която хората се чувстват добре и - изпълнени от Святия Дух и любовта към Бог - живеят живота си според Евангелието на Исус Христос и по този начин се подготвят за идването му отново и за вечния живот

Мисията

Да се отиде при всички хора, за да бъдат обучени в Евангелието на Исус Христос и да бъдат кръстени с вода и Свят Дух

Да се полагат грижи за душите и за една сърдечна общност, в която всеки изживява Божията любов и радостта от това да служи на Него и другите

УВОД

През 2012 г. по едно и също време беше издаден „Катехизъм на Новоапостолската Църква” (КНЦ) на немски, английски, френски, португалски, руски и испански езици. Междувременно той е на разположение безплатно в интернет навсякъде по света, като е преведен и на много други езици.

Настоящото издание „Катехизъм на Новоапостолската църква във въпроси и отговори” е подготвено в методико-дидактична форма и така улеснява достъпа до съдържанието на КНЦ. По този начин вероучението може да бъде разпространявано по подходящ начин по целия свят, както и по време на религиозните обучения. С помощта на 750-те въпроса и отговора читателят бива сякаш взет за ръка и воден лесно и разбираемо от едно изказване към друго.

Съдържанието на „Катехизъм на Новоапостолската църква във въпроси и отговори” отговаря на изложеното в КНЦ. Структурата също се придържа към КНЦ. Двете книги се допълват и дават възможност за паралелно ползване.

Тъй като много от посочените цитати от Библията са изцяло отпечатани, се получава една „еднородна“ цялостна творба. По този начин четящият, който няма Библия под ръка, има пред очите си и важните цитати от Библията, спадащи към отделните учебни съдържания. Също така има разяснения към определени понятия. Така написаното става достъпно и за читател без теологични познания.

Както КНЦ, така и това издание на Катехизма е също призив към всички новоапостолски християни да се занимават интензивно със съдържанието на вярата си. То също така кани всички заинтересовани да се запознаят с новоапостолското верческо учение.

Нека това произведение служи за благословена употреба!

Жан-Люк Шнайдер

Цюрих, март 2014 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1	Божиите откровения	11
2	Вероизповеданието	21
3	Триединният Бог	29
4	Нуждаещият се от избавление човек	79
5	Божиите заповеди	97
6	Църквата на Исус Христос	119
7	Санът	133
8	Тайнствата	151
9	Животът след смъртта	169
10	Учението за бъдещите неща	177
11	Из историята на християнството	189
12	Богослужение, действия носещи благословия и грижа за душите	201
13	Новоапостолският християнин и неговият живот във вярата	227

Приложение

-	Новоапостолското вероизповедание	239
-	Десетте заповеди	240
-	Отче наш	241
-	Указател	243
-	Списък с откъси от Библията	265

Част 1

БОЖИИТЕ
ОТКРОВЕНИЯ

1

1 БОЖИИТЕ ОТКРОВЕНИЯ

1. От къде води началото си вярата в Бог?

Произходът на вярата е в самия Бог. Той се разкрива на хората (самооткровение).

Самият Бог даде на хората познанието, че Той съществува. Бог не се крие, а се оставя хората да Го разпознаят, така че те да могат да говорят за Бог и да вярват в Бог.

„Понеже това, което е възможно да се знае за Бога, им е известно, защото Бог им го изяви. Понеже от създаването на света това, което е невидимо у Него, вечната Му сила и божественост, се вижда ясно, разбираемо чрез творенията; така че човеците остават без извинение“ (Римляни 1, 19.20).

2. Как се разкрива Бог?

Бог се разкрива по различни начини, в природата и в хода на човешката история.

3. Как се показва Бог в природата?

В природата Бог се разкрива като Творец: чрез съществуването на вселената, на хората, животните и растенията.

„Ти си, Който поиш планините от високите Си обиталища, така че от плода на Твоите дела се насища земята; правиш да никне трева за добитъка и зеленчуци, необходими на човека, за да изважда храна от земята“ (Псалм 104, 13.14).

4. Как се изявява Бог в историята?

Бог се открива в хода на човешката история. Така например Той изведе народа на Израел от пленничеството в Египет и му даде десетте заповеди. Най-значимото Божие откровение в човешката историята бе, че Бог стана човек в Исус Христос и действа на земята. Той живя преди 2 000 години. В Исус Христос Бог се разкри като Избавител.

➤ **Избавител:** виж въпроси 66, 108-109

„Когато се изпълни времето, Бог изпрати Сина Си“ (Галатяни 4, 4).

5. Като какъв се разкрива Бог?

Бог е духовно същество. Той се разкрива като Бог -

- Отец, Създател и Съхранител на сътворението (Битие 1; Битие 8, 21.22),

- Син, Избавител и Носещ спасение (1. Йоан 5, 20),
- Свят Дух, Утешител, който упътва към всяка истина (Йоан 16,13).

6. Къде са записани Божи откровения?

Божи откровения са записани в Светото Писание.

Под „**Божи откровения**” разбираме няколко неща:

- Бог се оставя да бъде разпознат. Той открива Своята същност (Божие „самооткровение”).
- Бог споделя Своята воля с хората.
- Бог среща човека в Своята любов, преди всичко в Своето слово и в тайнствата.

7. Бог дава ли и откровения за бъдещето?

Да, Бог дава откровения за бъдещето: Той даде обет, че Исус Христос ще дойде отново (срв. Йоан 14, 3). За тези, които ще бъдат преобразени и грабнати в облаците (срв. 1. Солунци 4, 13-18) Бог ще се разкрие по прекрасен начин – тогава те ще Го видят такъв, Какъвто е (срв. 1. Йоан 3, 1.2).

„Вижте каква любов ни е дал Отец, да се наречем Божии деца; а такива и сме. Затова светът не познава нас, защото Него не позна. Възлюбени, сега сме Божии деца и още не е станало явно какво ще бъдем; но знаем, че когато стане явно, ще бъдем подобни на Него, защото ще Го видим, Какъвто е” (1. Йоан 3, 1.2).

8. Има ли още познания за Божиите действия?

Да, чрез действието на Святия Дух в апостолския сан се даряват познания и разбирания относно Божиите действия за спасението на хората. Те са посочени в Библията, и продължават да бъдат разкривани чрез Святия Дух.

9. Как да се отнася човек спрямо Божиите откровения?

Необходимо е човек да вярва в Бог и Неговите откровения. Само чрез вярата човек може да схване Божиите откровения. Ако вярва, божественото ще стане ценно за него и определящо за живота му.

Например за някого, който не вярва в Бог като Творец, вселената не е Божие дело, в което Творецът се разкрива, а резултат от случайни процеси в природата.

10. Какво разбираме под вяра като отговор на Божиите откровения?

Вярата е абсолютно необходима, за да се приближим до Бог. При това вярата не е нещо, което човек постига от самосебе си. Вярата идва от Божиата милост, тя е дар. Човек трябва да изпитва нужда от такъв подарък и да е готов да го приеме. Вярата води към това човек да разпознае Бог, да се довери на Бог и да устрои живота си според Божиата воля.

➤ **Вяра:** виж въпроси 239 и нататък

„А вярата е даване на твърда увереност в онези неща, за които се надяваме, убеждения за неща, които не се виждат“ (Евреи 11, 1).

„А без вяра не е възможно да се угоди на Бога, защото който идва при Бога, трябва да вярва, че има Бог и че Той възнагражда тези, които Го търсят“ (Евреи 11, 6).

11. Как човек достига до вярата?

Вярата се дарява и подсилва чрез Святия Дух. Това става чрез проповядване на Евангелието, на основа на Светото Писание.

„И така, вярата е от слушане, а слушането – от Христовото слово“ (Римляни 10, 17).

12. Какво представлява Светото Писание?

Светото Писание – Библията – е сборник от писания за Божието дело, Неговите обети и заповеди. То се състои от Стария Завет и Новия Завет. Светото Писание дава свидетелство за Божиите откровения, но не е пълен и цялостен списък на всички Божии дела. Бог е направил така, че да остане съхранено онова, което е важно за спасението на хората.

„Библия“ произхожда от латинската дума „biblia“ и означава „книги, свитък“.

13. Кой е автор на Светото Писание?

Автор на Светото Писание е Бог. Хора, подтикнати (вдъхновени) от Святия Дух, са записали онова, което Бог е разкрил. Относно формата и изказа - Библейските книги носят отпечатъка на съответните съставители и техните представи за света, както и на опита им спрямо времето, в което са живели.

„Вдъхновяване“ означава в превод „внушение, вдъхване“. Божие вдъхновение означава Святия Дух да подтикне човек към нещо, да му предаде нещо.

14. Достоверно ли са предадени текстовете на Библейските книги?

Да, Бог се е погрижил за това текстовете на Библейските книги да останат неподправени през вековете.

15. Как са били събрани Библейските книги?

Библейските писания са събирани на едно място в продължение на векове. Това е станало не само след човешки разсъждения, а преди всичко благодарение на Божията воля.

Християнският канон на Стария Завет се основава на еврейския канон на юдаизма, чиито писания са възникнали в продължение на около 1 000 години.

Канонът на Новия Завет се състои от Евангелията, Деянията на апостолите, Посланията и една пророческа книга - Откровението на Йоан. Първоначално в працърквата Посланията на апостол Павел са били разглеждани като особено важни. По-късно били прибавени и Евангелията – най-старото от които е Евангелието на Марк. Писанията на Новия Завет са възникнали в продължение на около 70 години.

За да бъдат съхранени тези първоначални свидетелства на християнската вяра и предадени нататък, те са събрани в едно, което в последствие по време на различни синоди е утвърдено като „канон“.

„Канон се наричат всички писания, които са от голямо значение за учението на една религия. За християнската вяра това са Писанията на Стария и Новия завет.

Понятието „синод“ произлиза от гръцката дума „synodis“ и означава „среща, събиране“. Под синод се разбира събирането на църковни органи, които са упълномощени да взимат обвързващи, задължителни решения.

16. Какви са структурата и съдържанието на Светото Писание?

Светото Писание е разделено на две части: на Стар Завет, който се отнася до времето преди раждането на Христос и на Нов Завет, който започва с времето на раждането на Христос.

17. Какво съдържа Старият Завет?

Старият Завет съдържа живописни сведения за сътворението и първите хора, както и текстове за произхода и историята на израелтянския народ. Освен това в Стария Завет са поместени Божии славословия, предупреждения и обети към хората.

18. Какво съдържа Новият Завет?

В четирите Евангелия и Деяния на апостолите Новият Завет съобщава за Исус Христос, апостолите Му и първите християнски енории. Той съдържа и Послания на апостолите, писани до енории или отделни хора. В Откровението на Йоан, пророческата книга на Новия Завет, се говори за идването отново на Исус Христос и други предстоящи събития.

19. Какви са разпределението, броят и последователността на старозаветните книги?

Старият Завет се състои от 17 исторически, пет поучителни и 17 пророчески книги.

17-те исторически книги са:

- Пет книги на Мойсей (Битие, Изход, Левит, Числа, Второзаконие)
- Исус Навин
- Съдии
- Рут
- 4 Книги на Царете
- 2 Книги на Летописите
- Ездра
- Неемия
- Естир

Петте поучителни книги са:

- Йов
- Псалми
- Притчи на Соломон
- Еклисиаст
- Песен на Песните

17-те пророчески книги са:

- Исая
- Йеремя
- Плачът на Йеремя
- Йезекиил
- Даниил
- Осия
- Йоил
- Амос
- Авдий
- Йона
- Михей
- Наум
- Авакум
- Софрония

- Агей
- Захария
- Малахия

20. Кои Библейски книги спадат към апокрифите?

14-те апокрифни книги са:

- Книга на Юдит
- Книга Премъдрост на Соломон
- Книга на Товит
- Книга Премъдрост на Исус, син на Сирах
- Книга на Варух
- 2 Книги на Макавеите
- Части от Естир
- Части от Даниил
 - Разказът за Сузана и Даниил
 - За Бел от Вавилон
 - За дракона от Вавилон
 - Молитвата на Захария
 - Песента на тримата мъже в пещта
- Молитвата на Манасий

Понятието „апокрифи“ идва от гръцката дума „apokryphos“, която означава „скрит, тъмен“. Апокрифи („скрити писания“) са Библейски книги, които не са включени във всички издания на Библията. Те са свързващо звено между Стария и Новия Завет и съдържат верчески изказвания, които са важни за разбирането на Новия Завет.

21. Какво е отношението на Новоапостолската църква към апокрифите?

В Новоапостолската църква Апокрифите се разглеждат по същия начин както другите старозаветни писания.

22. Какви са разпределението, броят и последователността на новозаветните книги?

Новият Завет се състои от 5 исторически, 21 поучителни и една пророческа книга.

Петте исторически книги са:

- Евангелие от Матей
- Евангелие от Марк
- Евангелие от Лука

- Евангелие от Йоан
- Деянията на апостолите

21-та поучителни книги са:

- Послание на Яков
- Двете Послания на Петър
- Трите Послания на Йоан
- Послание на Юда
- Послание на Павел към Римляните
- Двете Послания на Павел към Коринтяните
- Послание на Павел към Галатяните
- Послание на Павел към Ефесяните
- Послание на Павел към Филипяните
- Послание на Павел към Колосяните
- Двете Послания на Павел към Солунците
- Двете Послания на Павел към Тимотей
- Послание на Павел към Тит
- Послание на Павел към Филимон
- Послание на Павел към Евреите

Пророческата Книга е:

- Откровението на Йоан (Апокалипсис)

23. Какво значение има Светото Писание за Новоапостолската Църква?

Учението на Новоапостолската църква се базира на Светото Писание. Стихове от Светото Писание са също така основа за проповедта по време на богослуженията.

24. Кой е призван да тълкува Светото Писание?

Правилното разбиране на Светото Писание се разкрива в цялата си дълбочина само чрез действието на Святия Дух. Поръчението към апостолите на Исус е те да тълкуват Светото Писание за учение и верческа практика.

„Така всеки човек да ни смята за Христови служители и настойници на Божиите тайни”
(1. Коринтяни 4, 1).

25. Какво се разбира под израза: „Исус е центърът на Писанието”?

В центъра на Светото Писание стои Исус Христос. Това се изразява с думите: „Исус е центърът на Писанието.” Поради това и Старият Завет трябва да се тълкува, изхождайки от Него. В Стария Завет се предсказва и

подготвя идването на Месията. Новият Завет съобщава за действието на Исус в настоящето и в бъдеще.

➤ **Месия:** виж въпрос 112

26. Какво значение има Светото Писание за вярващия?

Светото Писание има особено значение в живота на вярващия: то носи утеха и укрепва, дава указание и предупреждение и поощрява познанието и вярата.

27. Кое допринася за подсилването на вярата при заниманията с Библията?

Подсилващите вярата занимания с Библията се основават на богобоязън и усилен молитва за правилното разбиране на Светото Писание.

28. На какво се основава християнската вяра и какво съдържа тя?

Християните вярват в единния Бог – Отец, Син и Свят Дух. Вярата в триединния Бог е станала достъпна на хората чрез Исус Христос.

Синът, Исус Христос, говори за Своя небесен Отец, в Когото хората трябва да вярват. Многократно Бог-Отец засвидетелства, че Исус Христос е Неговият син (Лука 3, 22; 9, 35).

Накрая Исус Христос пророкува, че Святият Дух ще дойде като утешител и помощник.

„И ги кръщавайте в името на Отца и Сина, и Святия Дух“ (Матей 28, 19).

„А Утешителят, Святия Дух, Когото Отец ще изпрати в Мое име, Той ще ви научи на всичко и ще ви напомни всичко, което съм казал“ (Йоан 14, 26).

➤ **Относно основата на християнската вяра:** виж също въпроси 34 и 35

Част 2

ИЗПОВЕДАНИЕ НА
ВЯРАТА

2

2 ИЗПОВЕДАНИЕ НА ВЯРАТА

29. Какво е Изповедание на вярата (вероизповедание, постулат на вярата)?

Изповеданието на вярата – това е обобщение на съществените съдържания в едно верческо учение. В Изповеданието на вярата се намира онова, което членовете на една верческа общност изповядват.

Чрез Изповеданието на вярата си една верческа общност се различава от другите такива.

30. Има ли Библейски Изповедания на вярата?

Да, още в Стария Завет присъстват текстове, които изразяват общо верческо убеждение. В един такъв постулат на вярата се казва: „... Йехова, нашият Бог, е един Господ” (Второзаконие 6, 4). С повика „Слушай, Израелю”, израелтяните изповядвали заедно своето верческо убеждение. С това те засвидетелствали своята вяра в единия Бог във време, в което народите около тях се прекланяли пред много различни богове.

В Новия Завет има текстове, които формулират вярата, че Бог дарява спасение чрез Исус Христос.

Примери за новозаветни постулати на вярата са:

- „Исус е Господ” (Римляни 10, 9);
- „Мараната“ = „Господ наш иде!“ (1. Коринтяни 16, 22)
- „Господ наистина възкръснал” (Лука 24, 34)

„Защото, ако изповядаш с устата си, че Исус е Господ, и повярваш със сърцето си, че Бог Го е възкресил от мъртвите, ще се спасиш. Защото със сърце вярва човек и се оправдава, а с уста прави изповед и се спасява” (Римляни 10, 9-10).

31. Как са възникнали първите християнски Изповедания на вярата?

Първите християнски Изповедания на вярата се наричат „староцърковни изповедания“. Те възникнали между второто и четвъртото столетие след Христа. През това време били формулирани учението за триединния Бог и учението за същността, за природата на Исус Христос.

Това било необходимо, защото имало спорове около верческите съдържания. Например съществувало мнението, че Исус Христос не е умрял наистина на кръста и че не е възкръснал наистина. Чрез Изповеданията на вярата вярващите се разграничили от тези ереси.

32. Кои съждения станали част от християнските Изповедания на вярата?

Решаващо за това дали едно съждение за Божията същност и действие да бъде прието в Изповеданието на вярата, било съответствието му с учението на Христос и Неговите апостоли.

33. Кои са най-важните староцърковни Изповедания на вярата?

Двете най-важни староцърковни Изповедания на вярата са Апостолският символ („Апостоликум“) и символът от Никея-Константинопол (Цариград).

Основите на Апостоликума били съставени през втори век, а през четвъртото столетие били леко допълнени. Символът от Никея-Константинопол е резултат от вселенския събор в Никея (през 325 г. сл. Хр.) и в Константинопол (през 381 г. сл. Хр.). В този символ преди всичко бива заложен постулатът за Божието триединство.

Вселенският събор е среща на висши духовни отци, които се събират, за да обсъждат важни за вярата въпроси.

34. Какво гласи Апостоликумът?

„Аз вярвам в Бога, Всемогъщия Отец, Твореца на небето и земята, и в Исус Христос, Неговият единороден Син, нашия Господ, който е заченат от Святия Дух, роден от Дева Мария, пострадал при Пилат Понтийски, разпънат на кръст, умрял и погребан, слязъл в царството на смъртта и в третия ден е възкръснал от мъртвите, възнесъл се на небесата; Той седи отдясно на Бога, Всемогъщия Отец; оттам Той ще дойде отново да съди живите и мъртвите. Аз вярвам в Святия Дух, в святата, обща [католическа] църква, в общението на светиите, в опрощаването на греховете, във възкресението на мъртвите и във вечния живот. Амин.“

35. Какво гласи символът от Никея-Константинопол?

„Ние вярваме в единия Бог, Всемогъщия Отец, Творец на небето и на земята, на всичко видимо и невидимо. И в единия Господ Исус Христос, единородният Божи Син, роден от Отца преди всички векове: Бог истинен от Бог истинен, Светлина от Светлината, роден, несътворен, единосъщен с Отца; и чрез Когото всичко е станало. Който заради нас, човеците, и заради нашето спасение слезе от небесата и се възплъти от Святия Дух и от Дева Мария, и стана човек. За нас Той бе разпънат от Пилат Понтийски, страда и бе погребан, в третия ден възкръсна според Писанията и възлезе на небесата. Той седи отдясно на Отца и пак ще дойде със слава да съди

живите и мъртвите; и царството Му не ще има край. Ние вярваме в Святия Дух, Който е Господ, Животворящият, Който изхожда от Отца и Сина и Комуто се покланяме и Го славим наравно с Отца и Сина, и Който е говорил чрез пророците; и в една свята, вселенска [католическа] и апостолска Църква. Ние изповядваме едно кръщение за опрощаване на греховете. Ние очакваме възкресението на мъртвите и живот в бъдещия век. Амин.“

Понятието „**католически**“ идва от гръцката дума „*katholikós*“, която означава „всеобхватен“, „всеобщ“. В двете староцърковни изповедания под „католически“ се разбира не църквата като институция, а Христовата църква в нейната всеобхватност.

36. Какво е значението на староцърковните изповедания (символи) за Новоапостолската Църква?

Учението на Новоапостолската църква се основава на Светото Писание. Староцърковните изповедания обхващат съществени постулати, които се потвърждават в Светото Писание.

Новоапостолската църква изповядва формулираната в двете староцърковни изповедания (символи) вяра в триединния Бог, в Исус Христос като истинен Бог и истинен човек, в раждането на Исус от Дева Мария, в изпращането на Святия Дух, в църквата, тайнствата, очакваното идване отново на Христос и във възкресението на мъртвите.

Въпреки разликите между отделните вероизповедания, староцърковните символи представляват елемент, който свързва християните.

„**Вероизповедание**“ означава „изповядване на вяра, принадлежност към църква“. Така биват наричани и различните християнски верчески общности.

37. Какво гласи новоапостолското изповедание?

„Аз вярвам в Бога Отца, Всемогъщия, Твореца на небето и на земята.

Аз вярвам в Исус Христос, Божия единороден Син, нашия Господ, който е заченат от Святия Дух, роден от Дева Мария, пострадал при Пилат Понтийски, разпънат на кръст, починал, погребан, слязъл в царството на смъртта, в третия ден възкръснал от мъртвите, възнесъл се на небето; Той седи отдясно на Бог, всемогъщият Отец, от там Той ще дойде отново.

Аз вярвам в Святия Дух, в едната, святата, всеобща и апостолска Църква, в общението на светиите, опрощаването на греховете, възкресението на мъртвите и във вечния живот.

Аз вярвам, че Господ Исус управлява Своята църква и затова е изпратил и все още изпраща Своите апостоли до идването Му отново, с поръчението да поучават, да опрощават грехове в Негово име и да кръщават с вода и Свят Дух.

Аз вярвам, че избраните от Бог за сан могат да бъдат поставени в него само от апостоли и че към службата в апостолския сан спадат пълномощието, благославянето и осветяването.

Аз вярвам, че Светото Кръщение с вода е първата крачка към обновяването на човека в Святия Дух и че по този начин кръщаваният бива приет в общността на тези, които вярват в Исус Христос и Го признават за свой Господ.

Аз вярвам, че Светото Причастие е въведено лично от Господ като спомен за веднъж направената, вечно валидна жертва, за горчивите страдания и смъртта на Христос. Достойното приемане на Светото Причастие е гарант за общението ни с Исус Христос, нашият Господ. То се празнува с безквасен хляб и вино; те трябва да бъдат осветени и дарени от упълномощен от апостола сановник.

Аз вярвам, че кръстените с вода трябва да получат дара на Святия Дух от апостол, за да придобият Божиата синовност и предпоставката за първородство.

Аз вярвам, че Господ Исус със сигурност ще дойде отново, така както се възнесе на небето и ще вземе при себе си първородните сред мъртвите и живите, които се надяваха на Неговото идване и бяха подготвени; че след сватбата на небето Той ще се върне с тях отново на земята, ще изгради Своето царство на мир и те като Царско свещеничество ще управляват с Него. След края на царството на мир Той ще проведе Последния страшен съд. След това Бог ще създаде едно ново небе и една нова земя и ще обитава със Своя народ.

Аз вярвам, че съм длъжен да се подчинявам на светската власт, доколкото това не противоречи на Божиите закони.“

38. Как е възникнало новоапостолското изповедание?

Новоапостолското изповедание е резултат от тълкуването на Светото Писание и на староцърковните изповедания чрез апостолите.

Езикова и по съдържание в днешната си форма то е възникнало в съответствие с развитието на верческото учение и задълбочаване на познанието.

При съставянето му е било ясно: Божиата любов, милост и всемогъщество не могат да бъдат описани изчерпателно. Те са винаги по-големи от това, което хората могат да изкажат за тях. С това изповеданието не поставя граница, лишаваша другите християни от участие в спасението.

➤ *Спасение: виж въпроси 243 и сл.*

39. Какво е значението на новоапостолското изповедание?

Новоапостолското изповедание изразява верческото учение на Новоапостолската църква в десет символа. То има също така задачата да оформя верческото поведение на новоапостолските християни.

Освен това изповеданието служи за това да запознава други хора със съществени съдържания на новоапостолската вяра.

40. Как е изградено новоапостолското изповедание?

Първите три верчески символа в голяма степен съответстват на Апостоликума; те се отнасят до триединния Бог. Следващите символи, 4 и 5, описват дейността на апостолите, като символ 5 описва и дейността на останалите сановници. Символи 6, 7 и 8 разясняват трите тайнства. Символ 9 се отнася до нашата надежда за бъдещето (есхатология). Темата на символ 10 е отношението към държавните власти.

Понятието „есхатология“ означава „учение за последните неща“. То може да се отнесе както към бъдещето на отделния човек („индивидуална есхатология“), така и към завършването на историята на спасението („универсална есхатология“).

41. За какво се отнася първия символ на вярата?

Първият верчески символ касае сътвореното от Бога, Отец.

➤ **Бог, Отец:** виж въпроси 37, 67 и сл.

42. За какво се отнася втория символ на вярата?

Вторият верчески символ говори за Исус Христос, основата и съдържанието на християнската вяра.

➤ **Исус Христос:** виж въпроси 37, 93 и сл.

43. За какво се отнася третия символ на вярата?

Третият верчески символ изповядва както вярата в Святия Дух, третото проявление на божествеността, така и вярата в църквата и в последващо спасение.

➤ **Свят Дух:** виж въпроси 37, 197 и сл.

44. За какво се отнася четвъртия символ на вярата?

Четвъртият верчески символ говори за това, че Исус Христос управлява Своята църква и че това намира израз в изпращането на апостолите.

➤ **Апостол:** виж въпроси 37, 421, 453 и сл.

45. За какво се отнася петия символ на вярата?

В петия верчески символ става въпрос за духовния сан.

➤ **Сан:** виж въпрос 37, 411 и сл.

46. За какво се отнася шестия символ на вярата?

Шестият верчески символ се отнася до Светото Водно Кръщение.

➤ **Водно Кръщение:** въпроси 37, 481 и сл.

47. За какво се отнася седмия символ на вярата?

В седмия верчески символ става въпрос за Светото Причастие.

➤ **Свето Причастие:** виж въпроси 37, 494 и сл.

48. За какво става дума в осмия символ на вярата?

Тема на осмия верчески символ е Светото Запечатване.

➤ **Свето Запечатване:** виж въпроси 37, 515 и сл.

49. За какво се отнася деветия символ на вярата?

Деветият верчески символ говори за идването отново на Христос и последващите събития.

➤ **Учение за бъдещите неща, идване отново на Христос:** виж въпроси 37, 549 и сл.

50. За какво се отнася десетия символ на вярата?

Съдържанието на десетия верчески символ е отношението между християнин и държава.

➤ **Новоапостолска църква като част от обществото:** виж въпроси 37, 745 и сл.

Част 3

ТРИЕДИННИЯТ БОГ

3

3 ТРИЕДИННИЯТ БОГ

51. Кой е триединният Бог?

Бог е духовно, съвършено, напълно независимо същество. Той е вечен, без начало и край. Единият Бог е Отец, Син и Свят Дух.

Когато се говори за „Отец, Син и Свят Дух“, се нямат предвид трима богове, а три лица (проявления), които са единият Бог.

♣ **Божие триединство:** виж въпроси 61 и сл., 198

52. Кои характерни Божии белези познаваме?

Хората не могат да опишат Бог изчерпателно и обширно. Ние обаче познаваме характерни Божии белези: Той е Единият (Единственият), Святият, Всемогъщият, Вечният, Любящият, Милостивият, Праведният, Съвършеният.

53. Какво означава „Бог е единият“?

Има само един Бог. Вярата в единия Бог е основоположно изповедание в Стария и Новия Завет, а с това и от основно значение за християнската вяра.

Учението, че има само един единствен Бог, се нарича „**монотеизъм**“. Монотеистични религии са напр. християнството, юдаизма, исляма.

„Така каза Господ, Царят на Израел, неговият изкупител, Господ на Силите: Аз съм първият, Аз – и последният, и освен Мен няма Бог. (Исая 44, 6).

„Слушай, Израелю, Господ, нашият Бог, е един Господ ...“ (Марк 12, 29).

54. Какво означава: „Бог е Святият“?

Святостта е част от Божията същност, от съществуването и действието Му. Святостта включва величие, неприкосновение, отдалеченост от ежедневието. Божиите слово и воля също са святи.

Божията святост освещава мястото, където Той се разкрива.

„Свят, свят Господ на Силите! Славата Му изпълва цялата земя!“ (Исая 6, 3).

55. Какво означава: „Бог е Всемогъщият“?

Бог може всичко, за Него няма невъзможни неща. Никой не може да ограничи Божиите воля и действие.

В сътворението ясно се вижда, че Бог е всемогъщ. Всичко е създадено единствено чрез Неговото слово. Той е създал от нищото всичко, което съществува, което ние хората можем да видим или е невидимо за нас. Чрез всемогъщието си Той ще сътвори също и новото творение.

Божие то всемогъщество включва също така Неговите всезнание и вседесъщност.

➤ **Ново творение:** виж въпрос 581

„Той отговори: Невъзможното за хората е възможно за Бога“ (Лука 18, 27).

„С вяра разбираме, че световите са били създадени с Божието слово, така че видимото не стана от видими неща.“ (Евреи 11, 3).

56. Какво означава: „Бог е Вечният“?

Бог е без начало и без край. За Него няма ограничения във времето. Бог е създател на времето и негов господар.

„Преди да се родят планините и да си дал съществуване на земята и вселената, от века и до века Ти си Бог. (Псалм 90, 2).

57. Какво означава: „Бог е Любящият“?

Още в Стария Завет Бог се показва като Любящият, избирайки народа на Израел и освобождавайки го от плен в Египет. Като изпрати Своя Син за спасение на всички хора Той се разкри на цялото човечество като Любящият.

Апостол Йоан написа: „И ние сме познали и сме повярвали в любовта, която Бог има към нас. Бог е любов; и който пребъдва в любовта, пребъдва в Бог и Бог – в него. (1. Йоан 4, 16).

„Наистина те възлюбих с вечна любов; затова продължих да показвам милост към теб.“ (Йеремия 31, 3).

„Защото Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син, за да не погине нито един, който вярва в Него, но да има вечен живот“ (Йоан 3, 16).

58. Какво означава: „Бог е Милостивият“?

Бог се обръща към хората с милосърдие, милост, търпение и добрина (Псалм 103, 8). Че Бог е милостив, се вижда преди всичко в това, че Той приема оплетения в грехове човек и дава опрощение на греховете. Тук се включва и превъплъщението на Бог в човека Исус Христос.

Никой не може да заслужи Божията милост, тя е дар.

59. Какво означава: „Бог е Праведният“?

Всичко, което Бог върши, е справедливо; Той не греши. „Бог на верността е и няма неправда в Него; праведен и справедлив е Той.“ (Второзаконие 32, 4). Човек може да се уповава на Божиата праведност и благонадеждност: „Верен е Онзи, Който ви призовава и ще извърши това“ (1. Солунци 5, 24).

Израз на Божиата справедливост са също така закономерностите, например, че човек жъне това, което е посял (Галатяни 6, 7) и че грехът носи след себе си смъртта (Римляни 6, 23).

Над всичко обаче стои Божиата милост. Тя също е част от праведността Му. Чрез Исус Христос грешникът, който е заслужил наказание, може да получи милост: Тогава Бог вече не отброява греховете и прегрешенията му.

„Същността на Твоето слово е истина; и Твоите праведни присъди до една траят до века.“ (Псалм 119, 160).

„Господи Боже всемогъщи, истинни и праведни са Твоите присъди“ (Откровението на Йоан 16, 7).

„А с Неговата благодост се оправдават [те] даром чрез изкуплението, което е в Христос Исус“ (Римляни 3, 24).

60. Какво означава: „Бог е Съвършеният“?

Божии дела са добри, пътищата Му са правилни. Той не действа воден от никакви потребности или принуди, а само от своята съвършена воля. Бог е напълно свободен в Своите решения.

Към Божието съвършенство спада истината. При Бог няма лъжа, няма заблуда, няма несигурност и няма разлика между желание и действие.

Човек може да изпита Божието съвършенство чрез Исус Христос, защото единствен на земята Исус Христос беше в изказванията и действията си без грехове, без грешки, значи съвършен.

„Колкото до Бога, Неговият път е съвършен; словото на Господа е опитано; Той е щит на всички, които упоават на Него“ (Псалм 18, 30).

61. Какво означава: „Бог е Триединният“?

„Бог, Триединният“ означава, че Отец, Син и Свят Дух са единия Бог. Следователно не са три бога, а е един Бог, който се разкрива в три лица.

62. Защо християните вярват, че Бог е триединен?!

За триединството на Бог (тринитет) се говори в Стария и Новия Завет. Въз основа на тези Библейски свидетелства християните вярват в Бог, Триединния.

63. Какви доказателствата за Божието триединство има в Стария Завет?

Първото доказателство за Божието триединство се намира в Битие 1, 26: „Да създадем човека по Нашия образ.” Множественото число „да създадем” насочва към действието на единия Бог в повече лица.

Бог се яви на Авраам в Мамврий в образа на трима мъже (срв. Битие 18). Това се разбира като насочване към Божието триединство.

Такова има и при тройната благословия („Ааронска благословия“), която Аарон изрече за народа на Израел (Числа 6, 24-26).

„Господ да те благослови и да те опази! Господ да осияе с лицето Си над теб и да ти покаже милост! Господ да издигне лицето Си над теб и да ти даде мир!” (Числа 6, 24-26).

64. Какви доказателства за Божието триединство има в Новия Завет?

Когато Исус, Божият Син, бе кръстен в р. Йордан, небето се отвори и Святият Дух слезе на Него като гълъб. От небето Отецът засвидетелства: „Ти си Моят възлюбен Син; в Теб е Моето благоволение” (Марк 1, 10.11). Значи Отецът, Синът и Святият Дух са присъствали заедно.

Трите божествени лица биват назовани също и в завета за кръщението, който Исус дава на апостолите си: „Даде Ми се всяка власт на небето и на земята. И така, идете и създавайте ученици измежду всички народи, и ги кръщавайте в името на *Отца и Сина, и Святия Дух*” (Матей 28, 18.19).

Благословията в 2. Коринтяни 13, 13 също насочва към Божието триединство: „Благодатта на *Господ Исус Христос* и любовта на *Бога [Отец]* и *общението на Святия Дух* да бъде с всички вас.”

65. Кога е било формулирано учението за Божието триединство?

Божието триединство съществува от незапомнени времена. Учението за Божието триединство е формулирано на Вселенския събор в Никея (325 г. след Христа) и Константинопол (381 г. след Христа).

Учението за Божието триединство е част от основните постулати на Християнската вяра.

➤ **Вселенски събор:** виж разяснението към въпрос 33

66. Каква е връзката между Отец, Син и Свят Дух?

Отец, Син и Свят Дух са имената на трите божествени лица. Въпреки, че се различават едно от друго, те все пак са единия Бог.

В християнската традиция на трите божествени лица се възлага съответната тежест:

Бог, Отецът, е сътворил небето и земята

Бог, Синът, е Спасителят, който стана човек и принесе живота си в жертва за спасението на човечеството.

Бог, Святият Дух, е Новосъздаателят: Той се грижи за това Божието спасение да стане достъпно за хората и новото творение да достигне съвършенство.

➤ **Ново творение:** виж въпроси 528 и сл.

67. Какво означава понятието „Отец“, когато се използва във връзка с Бог?

Когато понятието „Отец“ се използва във връзка с Бог, то се свързва със създаването, авторитета и покровителството. Бог е творец и пазител на създаденото от Него. Затова всеки човек може да се обръща към Бог, който го е създал, с „Отец“.

➤ *Виж също **Божие чедо**: разяснение към въпрос 530*

68. Какво знаем за Бог като Творец?

„В началото Бог сътвори небето и земята“ (Битие 1, 1), видимото - тоест материалното творение - и невидимото. Всичко е произлязло от съзидателното Божие действие.

Бог твори от нищото и без да има пример: „Бог[...] повиква в действително съществуване онова, което не съществува“ (Римляни 4, 17). От сътвореното Той създава неща и живи същества (Битие 2, 7-8.19) и положи в тях закономерности. Всичко сътворено Му се подчинява.

„И Господ Бог създаде човека от пръст от земята и вдъхна в ноздрите му жизнено дихание; и човекът стана жива душа. И Господ Бог насади градина на изток, в Едем, и постави там човека, когото беше създал. И Господ Бог създаде от земята всички полски зверове и всички въздушни птици; и ги заведе при човека, за да види как ще ги нарече; и с каквото име назовеше човекът всяко одушевено същество, това име му остана. (Битие 2, 7.8.19).

69. Какво говори творението за Бог?

Творението и неговите закономерности дават свидетелство за Божията мъдрост, чието величие човек не може да си представи. Възхитено псалмистът казва: „Небесата разказват за славата Божия и просторът известява делото на ръцете Му“ (Псалм 19, 2).

70. За колко време Бог създаде света?

Бог създаде света за шест „съзидателни дни“. Под „съзидателни дни“ се има предвид време, чиято продължителност не може да се определи точно. Един „ден“ в Божието сътворение не може да се приравни с един ден от нашето времеизмерване.

В Битие 2, 2 се казва: „И на седмия ден, след като Бог завърши делата, които беше създал, на седмия ден си почива от всички дела, които беше създал.“

„... че за Господ 'един' ден е като хиляда години и хиляда години - като един ден" (2. Петър 3, из 8).

„Защото хиляда години са пред Теб като вчерашния ден, който е преминал" (Псалм 90, 4).

71. Какво пише в Библията за Божието творение?

В Библията е казано, че по Божие слово възникнали небето и земята, светлината и земята, слънцето, луната и звездите, растенията и животните, както и хората. Всичко е било твърде добре (срв. Битие 1, 31).

72. Само това, което човек може да възприеме със сетивата си ли е Божие творение?

Не, има и невидимо Божие творение. Тайните му - както и самият Бог – не подлежат на проучване от хората. Светото Писание обаче все пак съдържа информация за области, процеси, състояния и същества извън материалното творение.

73. Какво спада към невидимото творение?

Към невидимото творение спадат царството, в което Бог царува, ангелите, безсмъртната душа на човек, както и царството на смъртта.

➤ *Царство на смъртта: виж въпрос 537 и сл.*

74. Спада ли дяволът към невидимото творение?

Първоначално дяволът е бил един от ангелите. Като такъв той е бил част от невидимото творение. Този ангел се възбунтува срещу Бог и заради неподчинението си, завистта и лъжата, заедно с привържениците си беше изхвърлен от небето и общението с Бог.

➤ *Злото: виж въпроси 217 и сл.*

„Защото ако Бог не пощади и ангели, когато съгрешиха, а ги хвърли в мрака на най-дълбоките ровове“ (2. Петър 2, 4).

„И че ангели, които не опазиха своето достойнство, а напуснаха собственото си жилище, Той ги държи под мрак във вечни окови за съда на великия ден.“ (Юда 6).

75. Какво са ангелите?

Ангелите са създадени от Бог духовни същества. Те спадат към невидимото творение. В отделни случаи, по волята на Бог, те могат да станат видими за хората.

76. Каква е задачата на ангелите?

Задача на ангелите е да се прекланят пред Бог, да изпълняват поръченията Му и по този начин да Му служат.

Божията любов към хората се показва и в това, че Той оставя ангелите да служат и на тях. Това, че децата имат ангелска закрила, може да се види в Матей 18, 10.

„Аз съм Рафаил, един от седемте свети Ангели, които възнасят молитвите на светиите и възлизат пред славата на Светия. [...] Защото аз дойдох не по мое щение, а по волята на Бога наш; затова и благославяйте Го довека!“ (Товит 12, 15.18).

„Внимавайте да не презирате нито едно от тези, малките, защото ви казвам, че техните ангели на небесата винаги гледат лицето на Моя Отец, Който е на небето“ (Матей 18, 10).

77. Трябва ли да се прекланяме пред ангелите?

Не, защото ангелите винаги действат по Божията воля: Затова не на тях трябва да благодарим и да се прекланяме, а на Бог.

Ангелите са „всички служебни духове, изпращани да слугуват на онези, които ще наследят спасението“ (Евреи 1, 14).

78. Защо трябва да се занимаваме с невидимото?

Човек е единство от дух, душа и тяло (1. Солунци 5, 23). Тялото е смъртно, значи спада към видимото Божие творение. Душата и духът са вечни, значи спадат към невидимото Божие творение. Понеже душата и духът продължават да съществуват и след смъртта е важно да се занимаваме с невидимото.

Позицията, която човек заема спрямо Бог, докато е на земята, ще окаже въздействие върху съществуването в отвъдния свят. Това познание може

да допринесе към това да се противопоставим на изкушенията на дявола и да водим богоугоден живот.

Апостол Павел показва значението на невидимото в живота ни: „Защото нашата бързо отминаваща лека скръб произвежда все повече и повече една вечна тежина на слава за нас, които не гледаме на видимите, а на невидимите неща; защото видимите са временни, а невидимите – вечни.“ (2. Коринтяни 4, 17,18). Така заниманието с невидимото ни помага по-добре да разберем онова, което ни се случва.

79. Как да се занимаваме с невидимото?

Човек трябва да се занимава с невидимото, като се обърне към Бог и се прекланя пред Него.

Заниманието с невидимото под формата на призоваване на духове или допитване до мъртвите (спиритизъм) обаче е против Божиата воля (срв. Второзаконие 18, 10 и сл.; 1. Кн. на Царете 28).

Като „**спиритизъм**“ (латински „spiritus“= „дух“) се определят практики за призоваване на духове, особено духове на починалите.

„... нито един прорицател, окултист, гадател или магьосник, никакъв чародей, запитвач на зли духове, врач или човек, който извиква духове на мъртви; защото всеки, който прави тези дела, е омразен на Господ“ (Второзаконие 8, 10-12).

80. Какво е мястото на човек в творението?

Човек спада едновременно към видимото и невидимо творение, понеже има материална същност (тяло) и нематериална същност (душа и дух).

По този начин Бог е отредил на човека специално място измежду всички създания и го е поставил в тясна връзка със себе си: „Бог каза: Да създадем човека по Нашия образ, по Наше подобие и нека владее над морските риби, над небесните птици, над добитъка, над цялата земя и над всяко животно, което пълзи по земята. И Бог създаде човека по Своя образ; по Божия образ го създаде; мъж и жена ги създаде“ (Битие 1, 26,27).

Понятието „**материално**“ произлиза от латинската дума „Materie“, която означава „материя, съдържание“. Като „материално“ се определя онова, което е видимо, веществено и може да се пипне. „Нематериалното“ обаче е невидимо за човека, не може да се пипне, духовно.

81. Какво означава да си подобие на Бога?

Бог сътвори всичко чрез словото си и извика човека по име. Човекът значи е заговорен от Бог („Да ядеш ...) и обичан от Бог. Той може да чува Божието слово и да отговаря на Божиата любов.

Защото Бог се обръща към човека, грижи се за него и го дарява със съществени Божии белези като любов, разсъдък, безсмъртие, човекът е подобие на Бога.

Бог е независим, тоест напълно свободен. На своето подобие, на човека, Той също е дал възможността да взима свободно решения. С тази свобода на човек едновременно е възложена и отговорността за действията му (срв. Битие 2, 16.17).

„Господ Бог заповяда на човека: От всяко дърво в градината свободно да ядеш, но от дървото за познаване на доброто и злото, да не ядеш от него; защото в деня, когато ядеш от него, непременно ще умреш“ (Битие 2, 16.17).

82. Мъжът е жената в еднаква степен ли са подобие на Бога?

Да, мъжът и жената в еднаква степен са подобие на Бога. Значи и двамата са еднакви по своята същност.

83. „Подобие“ означава ли, че Бог и човек имат еднакви същност и образ?

Не. Това, че човек е създаден по Божие подобие, не означава, че според личността му можем да съдим и за Божията същност или образ.

84. Какво е отношението на човека към неговия Създател?

В съществуването си човек е зависим от Бог.

На човек е дадено да разпознае Бог, своя Създател, да Го обича и да Го възхвалява. Значи човек е насочен към Бог, независимо дали вярва в Него или не.

85. Какво е поръчението към човека във видимото творение?

Бог определил житейското пространство на човека и му възложил да „господства“ над земята, да я оформя и съхранява (срв. Битие 1, 26.28; Псалм 8, 7).

„И Бог ги благослови. И Бог им каза: Плодете се и се размножавайте, напълнете земята и я покорете, бъдете господари над морските риби, над въздушните птици и над всяко живо същество, което се движи на земята“ (Битие 1, 28).

86. Като подобие на Бога, как трябва да се държи човек сред творението?

В контакта си с творението човек е отговорен пред Бог, Твореца. Той може да се занимава с творението свободно, но не произволно. Като Божие подобие той трябва да се отнася към живота и житейското пространство така, както подобава на Божие същество: с мъдрост, доброта и любов.

87. Било ли е позволено на първите хора да правят неограничено всичко, каквото искат?

Не, като Творец, Господ и Законотворец в градината Едем Бог заповяда на Адам и Ева да не ядат от дървото за познаване на доброто и злото. Така Той провери как хората ще се отнесат към свободата да решават, която те приели бидейки подобия на Бога. Едновременно с това Той ги предупреди за последиците от престъпване на тази заповед.

➤ *Подобие на Бога: виж въпрос 81*

88. Как се стигна до грехопадението?

Вследствие влиянието на злото, което дошло при тях като змия, първите хора падат в изкушение. Те нарушили дадената им от Бог заповед. Така човекът стана грешник.

89. Какви са последиците от грехопадението?

С грехопадението е свързано разделянето с Бог, духовната смърт. В следствие на това човекът трябва да води едно изпълнено с грижи съществуване на земята, което завършва със смъртта на телесното (срв. Битие 3, 16-19).

От момента на грехопадението човек е греховен, което означава, че е оплетен в грях и затова е неспособен да живее безгрешно.

➤ *Духовна смърт: виж въпрос 532*

„То проклета да бъде земята заради теб! Със скръб ще се прехранваш от нея през всичките дни на живота си. ... понеже си пръст и в пръстта ще се върнеш”
(Битие 3, 17.19).

90. Човек трябва ли да остане в духовната смърт?

Състоянието на раздяла от Бог не може да бъде променено от самия човек. Но и като грешник човек не остава без Божия утеха и подкрепа. Бог не го оставя в духовната смърт: с превръщането на Бог в човек чрез Исус Хри-

стос, жертвената Му смърт и възкресение, Бог даде на всички хора възможността да бъдат спасени от духовната смърт.

Първа насока за Христовата жертва човекът чува, когато Бог се обръща към змията: „Ще поставя и вражда между теб и жената и между твоето потомство и нейното потомство; то ще ти нарани главата, а ти ще му нараниш петата.” (Битие 3, 15).

91. Какво означава, че Бог създаде човек като единство от дух, душа и тяло?

Дух, душа и тяло са свързани помежду си, те проникват едно в друго и взаимно си влияят.

Тялото възниква чрез зачеването; то наследява същността и облика на родителите. Душата бива създадена от Бог непосредствено след това; така Бог действа в настоящето и е Творец на всеки един човек.

Чрез душата и духа, които в Библията не са ясно разграничени, човек бива подготвен да участва в духовния свят, да разпознае Бог и да бъде свързан с Него.

„Душа“ и „Дух“: Безсмъртната душа не бива да се бърка с психиката на човека, която в разговорния език често бива определена като „душа“. Интелектът също така трябва да се различава от „духа“.

92. Какво става след телесната смърт на човек?

Тялото на човек е смъртно, душата и духът са вечни. След смъртта на тялото човек продължава да живее като единство от душа и дух. Това, което представлява неговата личност, не се отменя със смъртта. След това личността му се проявява чрез душата и духа.

При възкресението на мъртвите душата и духът стават едно във възкръснатото тяло.

➤ *Продължение на живота след телесната смърт: виж въпроси 531 и сл.*

93. Кой е Бог, Синът?

Бог, Синът, е второто лице на триединния Бог. Между Бог Отец, и Бог Син, няма степенуване, въпреки че понятията „Отец“ и „Син“ биха могли да насочат към такова. Отец и Син в еднаква степен са истинският Бог, те са еднакви по същност.

94. Кой е Исус Христос?

Чрез Исус Христос Бог, Синът, е станал човек и едновременно с това е останал Бог. Той е роден във Витлеем от Дева Мария.

➤ **Исус Христос, Бог и човек:** виж въпроси 103 и сл.

„А в онези дни излезе заповед от Цезаря Август да се извърши преброяване по цялата земя. Това беше първото преброяване, откакто Квириний управляваше Сирия. И всички отиваха да се записват, всеки в своя град. Иосиф от Галилея, от град Назарет, в Юдея, в Давидовия град, който се нарича Витлеем (понеже той беше от дома и рода на Давид), за да се запише с Мария, която беше сгодена за него и беше бременна. И когато бяха там, дойде ѝ време да роди. И роди първородния си Син, пови Го и Го положи в ясли, защото нямаше място за тях в гостилницата. А на същото място имаше овчари, които живеяха в полето и стояха на нощна стража около стадото си. И ангел от Господа застава пред тях и Господнята слава ги осия; и те се изплашиха много. Но ангелът им каза: Не бойте се, защото, ето, благовестявам ви голяма радост, която ще бъде за всички човеци. Защото днес се роди в Давидовия град Спасител, Който е Христос Господ. И това ще ви бъде знакът – ще намерите Младенец, повит и лежащ в ясли. И внезапно заедно с ангела се яви множество небесно войнство, което хвалеше Бога с думите: Слава на Бога във висините. И на земята мир между човеците, в които е Неговото благоволение“ (Лука 2, 1-14).

95. Какви насоки за рождението на Исус има в Стария Завет?

Наред с другото в Стария Завет намираме обещанието на пророк Исаия: „Ето, девица ще зачене и ще роди син и ще го нарече Емануил“ (Исаия 7, 14).

Пророк Михей предсказва рождението на Исус: „А ти, Витлеем Ефратов, макар и да си малък, за да бъдеш между Юдовите родове, от теб ще излезе за Мен Един, Който ще бъде владетел в Израел, Чийто произход е от начало, от вечността“ (Михей 5, 2).

Исаия описва Исус с имена, подчертаващи неповторимостта Му: „Защото ни се роди Дете, Син ни се даде; и управлението ще бъде на рамото Му; и името Му ще бъде: Чудесен, Съветник, Бог могъщ, Отец на вечността, Княз на мира“ (Исаия 9, 6).

➤ **Имануел („Бог с нас“):** виж въпрос 115

„... Бог изпрати Сина Си, Който се роди от жена, роди се и под закона (Галатяни 4, 4) виж също въпрос 4

96. Кой подготви пътя на Исус?

Йоан Кръстител подготви пътя на Исус. Предсказаният от Бог предшественик на Исус (срв. Малахия 3, 1) проповядва покаяние, оповестявайки Исус Христос, Спасителя: „Аз ви кръствам с вода за покаяние; а Онзи, Който идва след мен, е по-силен от мен и не съм достоен да се допра дори до сандалите Му. Той ще ви кръсти със Святия Дух и с огън“ (Матей 3, 11).

Йоан Кръстител е първият, за когото Библията съобщава, че изрично описва Исус като Божи Син, оповестявайки това на народа.

„Яви се човек, изпратен от Бога, на име Йоан. Той дойде да свидетелства за Светлината, за да повярват всички чрез него. Той не беше светлината, но дойде да свидетелства за Светлината.“ (Йоан 1, 6-8).

„И видях и свидетелствам, че Този е Божият Син“ (Йоан 1, 34).

97. По какъв начин Йоан Кръстител описва Исус Христос?

Когато Исус отива при Йоан, той казва: ”Ето, Божия Агнец, Който поема греха на света!” На следващия ден Йоан Кръстител бе с двама от учениците си и когато видя Исус да минава, отново каза: „Ето, Божия Агнец.” След това тези двама мъже последваха Исус и станаха Негови ученици (срв. Йоан 1, 29.36.37).

98. Какво означава „Божи Агнец” тук?

Наименованието „агнец” представя Исус Христос като Избавител и насочва към Исая 53, 7: „Той беше угнетяван, но смири Себе Си и не отвори устата Си; както агне, водено на клане, и както овца, която не издава глас пред стригачите си, така Той не отвори устата Си”. В Стария Завет агнетата от край време спадат към предпочитаните животни за жертвоприношения. Картината на заколеното „Божие агне” насочва към жертвената смърт на Исус Христос.

99. Какво значение има жертвената смърт на Исус за нас?

Със Своята жертвена смърт Божият Син положи пътя за спасението на грешниците от духовната смърт и възможността да достигнат вечен живот: „В това се яви Божията любов към нас, че Бог изпрати на света Своя Единороден Син, за да живеем чрез Него. В това се състои любовта – не че ние сме възлюбili Бога, а че Той възлюби нас и прати Сина Си като умиловителство за греховете ни” (1. Йоан 4, 9.10).

➤ *Духовна смърт: виж въпроси 89 и 532*

100. Какво означава: Исус Христос е Божи „единороден Син”?

Божи „единороден Син” означава, че Исус Христос, Божият Син, е единствен и вечен.

Божият Син не е създание като човека; той не може да се сравни и с ангелите, които имат начало: Той е без начало и без край, той е Бог и по този начин по същество подобен на Бог и Святия Дух. Така Той винаги – значи още преди сътворението - е в общение с Отца и Святия Дух (преекзистенция).

Понятието „**пreekзистенция**“ идва от латинските думи „*prae*“ и „*existentia*“, които означават „**преди**“ и „**съществуване**“. Отнесено към Исус Христос „**пreekзистенция**“ означава, че Божият Син съществува от вечността, следователно винаги, значи преди сътворението и преди Неговото превръщане в човек.

101. Как да разбираме това, че Божият Син бива определен като „слово“ („Logos“)?

Бог сътвори всичко чрез словото („Бог каза“, срв. Битие 1, 3) и го подреди смислено. Значи словото е началото, от което произтича всичко.

Понятието „слово“ (= гръцки език „*logos*“) се използва и за Божия Син в глава 1 от Евангелието на Йоан. По този начин се насочва към това, че Бог, Синът, е също така Творец, като и Бог, Отец, и Бог, Святият Дух.

„В началото беше Словото; и Словото беше у Бога; и Словото беше Бог. То в началото беше у Бога. Всичко това стана чрез Него; и без Него не е станало нищо от това, което е станало. И словото стана плът и живя между нас; и видяхме славата Му, слава като на Единородния от Отца, пълно с благодат и истина“ (Йоан 1, 1-3.14).

102. Какво означава: „Словото стана плът и живя между нас ...“?

В Йоан 1, 14 се казва, че Божият Син („словото“), стана „плът“, тоест действителен човек. Той бе роден във Витлеем, израсна и изучи дърводелството в Назарет. Той умира в Йерусалим: разпнат на Голгота.

103. Като човек Христос бил ли е като другите хора?

Да, по човешката си природа Исус Христос беше подобен на другите хора. В човешкото си съществуване Той имаше тяло и съответните нужди. Той гладуваше, когато беше в пустинята; Той беше жаден, когато отиде при кладенеца на Яков. На сватбата в Кана се радваше заедно с радостните хора. Той страдаше с тъжните и плачеше, когато приятелят му Лазар почина. Той също така плака, когато стоя пред Йерусалим и хората не го разпознаха като Божия Син. Той страда от болките, причинени от ударите на войниците.

Той обаче се различаваше от хората по това, че беше дошъл безгрешен на този свят и никога не прегрешаваше. Той беше покорен на Бог, Отец до смъртта си на кръста.

104. На земята Исус само човек ли беше?

Не, на земята Той беше по равно човек и Божи Син, тоест истински Бог.

Исус Христос е истински човек и истински Бог: Той има две природи, една човешка и една божествена.

105. Кой места в Светото Писание свидетелстват за това, че Исус Христос винаги е бил и истински Бог?

Само като истински Бог Исус Христос може да каже: „Аз и Отец сме едно“ (Йоан 10, 30) и с това да изрази подобие си със същността на Отца.

При кръщаването на Исус на р. Йордан се чува глас от небето: „Този е възлюбеният Ми Син, в Когото е Моето благоволение“ (Матей 3, 17). При преобразението на Исус Бог също изтъква Божията синовност: „Този е Моят възлюбен Син, в Когото е Моето благоволение, Него слушайте.“ (Матей 17, 5). Думите на Исус: „Който е видял Мен, видял е Отца“ (Йоан 14, 9) също свидетелстват за това, че Той е Бог.

106. Кой дела показват, че Исус Христос е истински Бог?

Чудесата, които върши показват, че Исус Христос е истински Бог. Природата му бе подчинена, Той укроти бурята и ходи върху езерото Генисарет. Той се прояви като Господар над живота и смъртта, излекувайки болни и събуждайки мъртви. С умножаването на хляба и рибите и така нахранвайки хиляди хора, както и превръщайки водата във вино, действията му надскочат всичко, което хората умеят. Той е Господар над греха; многократно опрошава грехове.

➤ *Чудесата на Исус: виж въпроси 140 и сл.*

Бог „е явен в плът“ (1. Тимотей 3, 16).

„Този (Исус Христос) е действителният Бог и вечният живот“ (1. Йоан 5, 20).

107. Какво означава името „Исус“?

Името „Исус“ означава: гр. „Спасител“, евр. „Господ е спасение“.

Когато ангелът Гавриил оповести раждането на Исус, той едновременно каза името на детето. На Мария каза: „И, ето, ще заченеш в утробата си и ще родиш Син, Когото ще наречеш Исус (Лука 1, 31). На Йосиф също бе казано как трябва да бъде наречено детето: „[...] Когото ще наречеш Исус; защото Той е, Който ще спаси народа Си от греховете му“ (Матей 1, 21).

Така още с даването на името става ясно, че Исус е предреченият Спасител и Избавител.

108. По какво познаваме, че Исус Христос е Избавителят?

В делата си Исус Христос се разкрива като изпратеният от Бог Избавител (=Спасител): „Слепи проглеждат, куци прохождат, прокажени се очистват и глухи прочуват; мъртви биват възкресени и на сиромасите се проповядва благовестие” (Матей 11, 5). Че Исус Христос е Избавителят, се вижда преди всичко от това, че Той оповестява Божията воля и дава живота Си за спасението на хората, значи за освобождаването от грехове и вина.

109. Само чрез Исус Христос ли има избавление?

Да, избавление има само чрез Исус Христос. Само чрез Него хората могат да достигнат до спасението.

„И чрез никой друг няма спасение; защото няма под небето друго име дадено на човешците, чрез което трябва да се спасим” (Деяния на апостолите 4, 12).

110. Какво се разбира под „височайши титли” на Исус?

Под „височайши титли” се имат предвид имена и описания за Божия Син, с които в Светото Писание биват отбелязвани различни белези на неповторимостта му.

С „височество“ се обръщаме към човек от благороднически род, който има особено високо положение, напр. цар или император.

111. Какво означава височайшата титла „Христос”?

„Христос” първоначално идва от гръцки език („Christos”) и означава „Помазаник”.

По времето на Стария Завет царете били помазвани с масло (срв. Псалм 20, 7); това действие показвало освещаването за святата им служба. Исус бива описан като „Помазаник”, защото е Господар над всичко, защото одобрява хората с Бог и оповестява Божията воля.

Височайшата титла „Христос” е толкова тясно свързана с Исус, че тя е станала Негово собствено име.

112. Какво означава височайшата титла „Месия”?

„Месия” идва от еврейски и също означава „Помазаник”. В Новия Завет категорично става известно, че Исус от Назарет е Христос, очаквания от Израел Месия.

113. Какво означава височайшата титла „Господ“?

В Стария Завет определението „Господ“ се среща предимно тогава, когато става дума за Бог. В Новия Завет тази височайша титла се отнася също до Исус Христос. Така обозначението „Господ“ показва Божия авторитет на Исус Христос, следователно е далеч извън рамките на едно изпълнено с респект обръщение. Когато Исус бива назован „Господ“, това служи и като израз на това, че Исус е Бог.

114. Какво означава височайшата титла „Човешки син“?

Когато „Човешки Син“ се използва като височайша титла, не се има предвид сина на един човек, а небесно същество, което господства над хората и съди.

По времето на Исус в благочестивите еврейски кръгове бива очакван „Човешкият Син“, на когото Бог трябва да предаде световното господство. Според Йоан 3, 13 Исус се проявява като този Човешки син, който слезе от небето. Като такъв Той е упълномощен да опрощава грехове и да благославя (срв. Матей 9, 6).

„Понеже Човешкият Син дойде да потърси и да спаси погиналото“ (Лука 19, 10).

115. Има ли и други височайши титли на Исус?

Да, Светото Писание назовава и други височайши титли на Исус: „Емануил“, „Слуга Божий“, „Син Давидов“.

Еврейското име „Емануил“ означава „Бог с нас“. Исус Христос носи височайшето име „Емануил“, защото чрез него Бог е сред хората и им предлага подкрепа.

В Светото Писание определението „Слуга Божий“ се използва за изключителни лица, които са в служба на Бог. Когато Исус бива наричан „Слуга Божий“, това е насока към службата и страданието му за хората.

„Син Давидов“ е определение за Исус Христос от Новия Завет. Още в началото на Евангелието от Матей се казва: „Родословието на Исус Христос, син на Давид, син на Авраам“ (Матей 1, 1). Това означава, че чрез Исус Христос се изпълняват обетите, които е дал Давид (срв. 2. Книга на Царете 7; Деяния на апостолите 13, 32-37).

116. По какъв начин Исус Христос е изпълнил Божието си поръчение?

Исус Христос действаше като Цар, Свещеник и Пророк.

Думата цар се асоциира с господстване и управление. По времето на Стария Завет свещеникът съдейства за помирението на човека и Бог. Пророкът

оповестява Божията воля и предсказва предстоящи събития. Всичко това Исус Христос осъществява по съвършен начин.

117. Какво означава: „Исус Христос – Царят“?

При Своето влизане в Йерусалим Исус се откри като Цар на мира и на справедливостта. Пред Пилат, представител на световната сила Рим, Исус също признава, че е Цар и свидетел на истината.

Позицията на Исус като Цар обаче не се отнася до земното царство и не се проявява чрез външни изяви на власт. Това, че е Цар, се показва в пълномощието, чрез което действа и чрез силата, с която прави знаци и чудеса.

Царското достойнство на Исус Христос се подчертава и в Откровението на Йоан: Исус Христос е „началникът на земните царе” (Откровението на Йоан 1, 5).

„Затова Пилат Му каза: Тогава Ти цар ли си? Исус отговори: Ти сам казваш, че съм цар. Аз затова се родих и затова дойдох на света, да свидетелствам за истината. Всеки, който е от истината, слуша Моя глас” (Йоан 18, 37).

Значими царе от историята на народа на Израел:

- Цар Саул
- Цар Давид
- Цар Соломон
- Цар Хиския

118. Какво означава: „Исус Христос – Свещеникът“?

Най-важната задача на свещениците по време на Стария Завет била да принасят жертви на Бог и така да умилостивяват Бог. Исус Христос е Свещеник, който стои над всички други, Той е истинският първосвещеник. Той жертва безгрешния си живот, за да могат хората да бъдат спасени от духовната смърт и да могат да придобият вечен живот.

По времето на Стария Завет висшите свещенослужители имали задачата да принасят пред Бог греховете на хората. Поради тази причина веднъж в годината - в деня на помирението, те посещавали най-святото място в храма („светая светих”) за молитва. Исус Христос не се нуждаел от помирение с Бог както висшите свещенослужители от Стария Завет: нещо повече, Той самият е помирител и опрощава греховете.

➤ **Жертвена смърт на Исус:** виж въпроси 98 и след., 177 и следв.

Значими свещеници от историята на народа на Израел:

- Мелхиседек
- Аарон
- Елеазар
- Садок

119. Какво означава: „Исус Христос – Пророкът“?

Бог предсказва на Мойсей: „Аз ще им въздигна от братята им пророк, както съм въздигнал теб, и ще сложа думите Си в устата му; и той ще им говори всичко, което Аз му заповядвам“ (Второзаконие 18, 18). Този пророк бил Исус Христос.

Като пророк Исус Христос оповестява Божията воля. Той показва пътя на живота и разкрива бъдещи неща. В прощалните речи предсказва Святия Дух. В книгата Откровението на Йоан разкрива как ще протече спасителната история до новото сътворение.

Издазаното от Него е вечно валидно: „Небето и земята ще преминат, но Моите думи няма да преминат“ (Марк 13, 31).

„Защото тогава ще има голяма скръб, небивала от началото на света досега и каквато няма да има. И ако не се съкратяха онези дни, не би се избавил нито един човек, но заради избраните, онези дни ще се съкратят“ (Матей 24, 21.22).

„И ще станат знамения в слънцето, в луната и в звездите, а по земята бедствие на народите, които ще бъдат в недоумение поради бученето на морето и вълните. Човеките ще примират от страх и от очакване на онова, което ще постигне света, защото небесните сили ще се разклатят. И тогава ще видят Човешкия Син, идещ в облак със сила и голяма слава. А когато започне да става това, изправете се и повдигнете главите си, защото изкуплението ви наближава“ (Лука 21, 25-28).

Значими пророци от историята на народа на Израел:

- *Мойсей*
- *Самуил*
- *Илия*
- *Елисей*
- *Иеремия*
- *Исая*
- *Йоан Кръстител*

120. Къде се съобщава за личността и дейността на Исус Христос?

В Новия Завет се съобщава за живота и дейността на Исус Христос в четирите Евангелия от Матей, Марк, Лука и Йоан. Евангелистите (съставителите на Евангелията) обаче не са се стремели да напишат житейската история на Исус; те по-скоро засвидетелстват вярата, че Исус от Назарет е Месията.

➤ *Месия:* виж въпрос 112

121. Как Божият Син встъпи в човешкото съществуване?

Божият Син е роден като човек във Витлеем от Дева Мария. Неговото раждане се описва в Евангелията на Матей и Лука. Исус е роден по

времето, когато в Юдея е господствал цар Ирод и Август бил император в Рим.

Исус действително е живял; следователно е личност от световната история, а не образ от света на поезията и на митовете.

122. Какво се случи преди раждането на Исус?

Ангелът Гавраил извести Дева Мария: „И, ето, ще заченеш в утробата си и ще родиш Син, Когото ще наречеш Исус. Той ще бъде велик и ще бъде наречен Син на Всевишния; и Господ Бог ще Му даде престола на баща Му Давид. Ще царува над Якововия дом до века; и царството Му няма да има край” (Лука 1, 31-33).

Ангелът също така обясни на Мария, че тя ще забременее от Святия Дух: „Святият Дух ще дойде върху тебе и силата на Всевишния ще те осени; затова и Светият, Който ще се роди от теб, ще се нарече Божи Син” (Лука 1, 35).

123. Кой били родителите на Исус?

Мария беше родната майка на Исус. Йосиф прие Исус като свой син. Ето защо Йосиф също се споменава в родословното дърво на Исус.

„И Исус ... беше син на Йосиф, който беше син на Илий” (Лука 3, 23).

124. Какво знаем за раждането на Исус?

Император Август наредил да се извърши преброяване на населението. Затова всеки трябвало да отиде в „своя” град, т.е. родното място на семейството си. Така Йосиф, наследник на Давид, заедно с Мария отишъл в „Давидовия град”, а именно Витлеем. Там те не намерили подслон. Мария родила сина си в ясла и го положила в хранилка: „И роди първородния си Син, пови Го и Го положи в ясли; защото нямаше място за тях в гостилницата” (Лука 2, 7).

От случилото се тогава става ясно, че Бог стана човек в условия на немощия.

125. Какво се случва едновременно с раждането на Исус?

Появили се ангели и оповестили радостната вест на овчари, които пасели стадата си на поле край Витлеем: „Днес ви се роди в Давидовия град Спасител, Който е Христос Господ” (Лука 2, 11; също Михей 5, 1).

В Евангелието от Матей се съобщава, че една звезда също указала за раждането. Мъдреци (влъхви) от „Изток“ последвали звездата и стигнали в

Йерусалим, за да се преклонят пред „новородения цар“: „Къде е Юдейският Цар, който се е родил? Защото видяхме звездата Му на изток и дойдохме да Му се поклоним“ (Матей 2, 2). Те били изпратени във Витлеем от цар Ирод. „И, ето, звездата, която бяха видели на изток, вървеше пред тях, докато дойде и спря над мястото, където беше Детето“ (Матей 2, 9).

Тези събития насочват към уникалността на раждането на Божия Син.

Като „**влъхви**“ се окачествявали ориенталски учени, които се занимавали с астрология и тълкуване на сънища.

126. Какво се е случило след раждането на Исус?

Тъй като цар Ирод вярвал, че във Витлеем се е родил цар, който един ден би могъл да го свали от трона, той се канил да убие детето. Накарал да бъдат убити всички деца, които били на две години и по-малки (Матей 2, 16-18).

127. Как Бог опази детето Исус?

Чрез сън Бог подтикна Йосиф, мъжът на Мария, да избяга с нея и детето в Египет (срв. Матей 2, 13.14). След смъртта на Ирод те се преместили в Назарет в Галилея.

128. Какво се знае за детството на Исус?

В Лука 2, 52 е написано, че Исус напредваше в мъдрост, възраст и в благоволение пред Бог и хората. В Лука 2, 41-49 се съобщава, че дванадесетгодишният Исус водеше разговор с книжници, които „се учудваха на разума Му и на отговорите Му“.

„И Исус напредваше в мъдрост, в ръст и в благоволение пред Бога и хората“ (Лука 2, 52).

129. Какво се случи преди поучителната дейност на Исус?

Исус бе кръстен в р. Йордан от Йоан Кръстител. Непосредствено след кръщаването от Йоан Святият Дух видимо слиза върху Исус. Чрез глас от небето Бог, Отецът засвидетелства: „Ти си Моят възлюбен Син; в Теб е Моето благоволение“ (Лука 3, 22). Така се оповестява, че Исус е Божият Син.

130. Защо Исус е кръстен от Йоан?

Исус бе без грях. Въпреки това Той се остави да бъде кръстен за покаяние в р.Йордан от Йоан Кръстител. С този акт на кръщаване – като израз на

покаяние – става ясно, че Той се смирява, за да се остави върху него да бъде извършено онова, което важи за грешниците.

„А Исус му отговори: Остави Ме сега, защото така подобава да изпълним всичко, което е право“ (Матей 3, 15).

131. Какво се случи след кръщението на Исус?

Исус бе отведен в пустинята от Святия Дух, „за да бъде изкушаван от дявола“ (Матей 4, 1). Исус остана там 40 дни и дяволът няколко пъти Го изкушава. Исус не се подаде на изкушенията и отхвърли дявола. След това „ангели дойдоха и Му прислужваха“ (срв. Матей 4, 11).

132. Какво значение имат изкушенията на Исус?

Като не се поддава на изкушенията, Исус се показва като победител над дявола още преди начало на дейността си сред хората.

Първият човек, Адам, не устоя на изкушенията на дявола. Адам стана грешник, а с него и всички хора. За разлика от него Исус остана без грях. Така Той създаде предпоставката, поради която всички грешници отново да могат да намерят Бог.

➤ *Първороден грях: виж въпрос 482*

133. На каква възраст Исус започна да поучава?

Исус започна служението си в Галилея на около 30-годишна възраст (срв. Лука 3, 23).

134. Какво стои в центъра на учението на Исус?

В центъра на учението на Исус стои проповедта за Божието царство: „Времето се изпълни и Божието царство наближава; покаяйте се и повярвайте в благовестието.“ (Марк 1, 15).

135. Какво означава „Божие царство“?

„Божие царство“ не е държава, не е политическа територия. „Божие царство“ означава, че Бог е сред хората и властва.

В лицето на Исус Христос, Божият Син, „Божие царство“ дойде сред хората (срв. Лука 17, 21). Исус Христос е владетел, Той създава праведност, дарява милост, обръща се към бедните и нуждаещите се, Той носи спасение.

„Божие царство” има и бъдещо значение - то ще започне със „сватбата на Агнеца” и ще съществува вечно в новото сътворение (срв. Откровението на Йоан 21, 1-3).

➤ **Сватба на Агнеца:** виж въпроси 566 и сл.

➤ **Мирно царство:** виж въпроси 575 и сл.

➤ **Ново творение:** виж въпрос 581

➤ **„Да бъде твоето царство“:** виж въпрос 635

В Евангелието от Матей като равнозначно на „**Божие Царство**” се използва понятието „Небесно царство”.

„Божие Царство” е определение за присъствието на Бог и Неговото господство сред хората. Могло е да се изживее по времето на Исус. Днес „Божие царство” също съществува, осезаемо е в Христовата църква, в която Исус Христос действа – тоест чрез слово и тайнство.

От друга страна се очаква и бъдещото „Божие царство”. То ще се прояви при „сватбата на Агнеца”, в царство на мир и в новото творение.

136. Какво означава „покайте се”?

Да се „покаем” означава да се отречем от злото и да се обърнем към Бог. Който се кае, той е готов за промяна на своите възгледи, за да изпълнява Божията воля.

137. Какво означава „Евангелие”?

„Евангелие” означава „радостно послание”, „добра новина”. Това е посланието за милост, любов и помирение, което Бог ни дарява чрез Исус Христос.

138. Какво е отношението на Исус към Мойсеевия закон?

Мойсеевият закон бе от особено значение за народа на Израел. Изпълнението му бе предпоставка за правилното отношение на човека към Бог. Исус разясни, че Той притежава по-голям авторитет от Мойсей и е господар на закона. Той обобщи закона в едната заповед - да обичаме Бог и ближния си както обичаме себе си (Матей 22, 37-40).

„Да не мислите, че съм дошъл да разруша закона или пророците? Не съм дошъл да разруша, но да изпълня” (Матей 5, 17).

„Исус обаче му отговори: „И да възлюбиш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа и с всичката си сила” (Второзаконие 6, 5). Това е най-голямата и първа заповед. А втората, подобна на нея, е тази: „Да обичаш ближния си, както себе си” (Левит 19, 18). „На тези две заповеди се крепят цял закон и пророците” (Матей 22, 37-40).

139. Кое е едно от първите дела на Исус в началото на служението Му?

Исус призова ученици (ср. Марк 1, 16 и сл.). От тях Той определи дванадесет, „за да бъдат с Него и за да ги изпраща да проповядват“ (срв. Марк 3, 14).

Ученици на Исус са онези хора, които в слово и дело следват Евангелието.

140. Какви чудеса извърши Исус?

Чудесата, които Божият Син извърши, са различни: излекуване на болни, изгонване на зли духове, съживяване на мъртви, природни чудеса, чудеса, свързани с храна и свързани с дарове.

141. Защо Исус извършваше чудеса?

Исус извършваше чудеса, за да покаже, че чрез Него Бог, като всемогъщ и обичаш, се обръща с милосърдие към страдащия човек. Чудесата разкриват великолепието на Божия Син и Божието Му пълномощие.

142. За изцелението на кои болести се съобщава в Евангелията?

Евангелията съобщават, че Исус изцеляваше слепи, парализирани, глухи и прокажени хора. Тези лечения насочват към Божията същност на Исус Христос, който действа така, както Бог говори за себе си на Израел: „Аз съм Господ, Който те изцелявам.“ (Изход 15, 26). Чудесата на изцелението са винаги в тясна връзка с вярата на засегнатите хора (срв. напр. Лука 18, 35-43).

143. Какво се съобщава за изгонването на зли духове чрез Исус?

В Евангелията се съобщава, че Исус изгонва демони – които според тогавашните представи също били причинители на болести - и по този начин изцерява хората. Дори и от демоните Исус Христос бива признат за Господ (срв. Марк 3, 11).

Като „**демони**“ в Новия Завет се определят зли, настроени против Бог духове, които според старото разбиране се опитвали да обладават хора и също да причинявали болести.

144. Кои съживявания на мъртвите се съобщават в Евангелията?

Евангелията описват три случая, в които Исус връща починали хора към живота: дъщерята на Яир (срв. Матей 9, 18-26), момчето от Наин (срв. Лука 7, 12-15) и Лазар, братът на Мария и Марта (срв. Йоан 11, 1.44).

Възкресенията от смъртта показват, че Исус Христос е и господар над смъртта. Те също така насочват към надеждата, че някой ден мъртвите ще възкръснат за вечен живот.

145. За кои природни чудеса се съобщава в Евангелията?

Исус имаше власт над вятъра и морето, те са Му били „послушни“ (срв. Матей 8, 27): Имаше буря и когато Той заповяда покой, вятърът утихна; водата се успокои. Така се показва силата на Исус над стихииите.

Господството на Исус над природните стихии подчертава, че Божият Син е творец като Бог, Отецът (срв. Йоан 1, 1-3).

146. За кои чудеса, свързани с храна, се съобщава в Евангелията?

Във всички Евангелията се съобщава за чудото, когато Исус нахрани с пет хляба и две риби пет хиляди души (срв. напр. Марк 6, 30.44). Евангелията на Матей и Марк също така разказват за нахранването на четирите хиляди (срв. Матей 15, 32-39 и Марк 8, 1.9).

Тези чудеса напомнят как Бог се погрижи за храната (манна) по време на преминаването на народа на Израел през пустинята. Освен това тези събития насочват и към Светото Причастие.

147. За кои чудеса, свързани с дарове, се съобщава в Евангелията?

Исус извършва и чудеса, при които хората получават изобилие от земни дарове. Пример за едно такова чудо е богатият улов от риба на Петър. Той цяла нощ се труди заедно с другите рибари, но не хвана нищо. След като Исус им каза какво да направят рибарите хвърлиха мрежите си отново и хванаха толкова голямо количество риба, че мрежите започнаха да се късат и лодките едва не потънаха (срв. Лука 5, 1-11).

На сватбата в Кана Исус направи от водата вино (срв. Йоан 2, 1-11). Това също е чудо, свързано с дар и затова знак за божествеността на Исус Христос.

148. Как Исус приближи хората към учението Си?

Исус проповядва на хората. Неговата най-известна проповед е „Проповедта на планината“, която е предадена в Евангелието на Матей. В началото на „Проповедта на планината“ е „обявяването на блаженствата“.

Обявяване на блаженствата:

„Блажени бедните по дух, защото е тяхно небесното царство.

Блажени скърбящите, защото те ще се утешат.

Блажени кротките, защото те ще наследят земята.

Блажени, които гладуват и жадуват за правдата, защото те ще се наситят.

Блажени милостивите, защото на тях ще се показва милост.

Блажени чистите по сърце, защото те ще видят Бога.

Блажени миротворците, защото те ще се нарекат Божии синове.

Блажени гонените заради правдата, защото е тяхно небесното царство.

Блажени сте, когато ви хулят и ви гонят, и говорят против вас лъжливо всякакво зло заради Мен“ (Матей 5, 3.11).

149. Какво разбираме под „блаженствата“ на Исус?

В Евангелието на Матей се намират „блаженствата“ описани в проповедта на Исус на планината. С това Исус показва, как се взима участие в настоящето „Небесно царство“, осъществено чрез Него. Той определя като „блажени“ (щастливи) хората, които живеят така, както е казано там.

➤ **Небесното царство:** виж въпрос 135, обяснение към въпрос 135

150. Как Исус направи Евангелието разбираемо?

В проповедите си Исус често говори с притчи, с образни разкази. Тези истории са взети от ежедневиия свят на слушателите, за да могат да бъдат разбрани добре от тях. Чрез притчите Исус онагледява важни съдържания от Евангелието.

В първите три Евангелия са предадени повече от 40 притчи.

„Всичко това Исус изказа на народа с притчи и без притчи не им говореше, за да се изпълни казаното чрез пророка: 'Ще отворя устата Си в притчи; ще изкажа скритото още от създанието на света.'“ (Матей 13, 34.35).

151. Кои важни изказвания от Евангелието се онагледяват чрез притчи?

Исус онагледи чрез притчи важни изказвания за Божието царство, за заповедта да обичаме ближния, за възгледите на човек и за идването на Човешкия Син.

➤ **Божие царство:** виж разяснението към въпрос 135

➤ **Човешки Син:** виж въпрос 114

152. Как Исус обяснява началото и разрастването на Божието царство?

Исус обясни това с притчата за синаповото семе. Така Той показва скромното начало на Божието царство и неговото разрастване.

„То наистина е по-малко от всички семена, но когато порасне, е по-голямо от градинските растения и става дърво, така че небесните птици идват и се подслоняват по клончетата му. Каза им и друга притча: Небесното царство прилича на квас, който една жена взе и замеси в три мери брашно, докато втаса цялото“ (Матей 13, 31-33).

153. Как Исус обяснява, че с Божието царство се предлага нещо особено ценно?

В притчата за скъпоценния бисер се показва човека, който разпознава в Исус Христос скритото съкровище, приема го и се отказва от всичко друго заради него. Исус подчертава това на едно друго място с призива: „Но първо търсете Неговото царство ...“ (Матей 6, 33).

„Небесното царство прилича на имане, скрито в нива, което човек, като го намери, скрива го и в радостта си отива, продава всичко, което има, и купува онази нива. Небесното царство прилича още на търговец, който търсеше хубави бисери и като намери един скъпоценен бисер, отиде, продаде всичко, което имаше, и го купи“ (Матей 13, 44-46).

„Но първо търсете Неговото царство и Неговата правда; и всичко това ще ви се прибави“ (Матей 6, 33).

154. Как Исус обяснява любовта, която цари в Божието царство?

С притчата за изгубената овца Исус показва, че Бог се грижи за всички хора, дори и за тези, които изглеждат заблудени. В притчата за блудния син се показва Божията любов към грешника.

„И Той има разказа тази притча: Кой от вас, ако има сто овце и му се изгуби една от тях, не оставя деветдесет и деветте в пустинята и не отива след изгубената, докато я намери? И като я намери, вдига я на рамената радостен. И като си дойде у дома, свиква приятелите и съседите си и им казва: Радвайте се с мен, че си намерих изгубе-

ната овца. Казвам ви, че също така ще има повече радост на небето за един грешник, който се кае, отколкото за деветдесет и девет праведници, които нямат нужда от покаяние" (Лука 15, 3-7).

155. Коя притча призовава към любов към ближния?

Най-важните заповеди са да се обичат Бог и ближния. С притчата за добрия самарянин Исус онагледя кой е ближният и че любов към ближния означава да не се затварят очи пред нуждите на другите, а да се оказва помощ.

♣ **Двойна заповед на любовта:** виж въпроси 282 и сл.

„Исус отговори: Някой си човек слизаше от Йерусалим в Йерихон; и се натъкна на разбойници, които го съблякоха и нараниха, и си отидоха, като го оставиха полумъртъв. А случайно един свещеник слизаше по онзи път и като го видя, отмина на отсрещната страна. Също и едни левити, като стигна до това място и го видя, отмина на отсрещната страна. Но един самарянин, като пътуваше дойде на мястото, където беше той, и като го видя, смили се, приближи се и превърза раните му, като изля на тях елей и вино. После го качи на собственото си добиче, закара го в една гостилница и се погрижи за него. И на следващия ден извади два динара, даде ги на гостилничаря и каза: Погрижи се за него; и каквото повече похарчиш, на връщане аз ще ти заплатя" (Лука 10, 30-35).

156. Кои притчи се отнасят до възгледите на човек?

Притчата за фарисея и бирника изяснява: Праведен ще стане не този, който се хвали с това какво може, какво има и какво е, а този, който идва смирен при Бог и търси милост.

Притчата за безмилостния слуга призовава тези, които са получили Божия милост, да се отнасят към другите също така милостиво. За този, който разпознава величието на Божията любов, нуждата да се помири с ближния е необходимост.

„И на някои, които уповаваха на себе си, че са праведни, и презираха другите, каза и тази притча: Двама души се изкачиха в храма да се помолят, единият - фарисей, а другият - бирник. Фарисеят, като се изправи, молеше се в себе си така: Боже, благодаря ти, че не съм като другите човеци - грабител, несправедлив, прелюбодей, и особено не като този бирник. Постя два пъти в седмицата, давам десетък от всичко, което придобия. А бирникът, като стоеше надалеч, не смееше дори очите си да повдигне към небето, но се удряше в гърдите и казваше: Боже, бъди милостив към мен, грешника. Казвам ви, че този си отиде у дома оправдан, а не онзи; защото всеки, който въздига себе си ще се сники, а който смирява себе си, ще бъде въздигнат." (Лука 18, 9-14).

„Тогава Петър се приближи и Му каза: Господи, до колко пъти, като съгреши брат ми спрямо мен, да му прощавам? До седем пъти ли? Исус му каза: Не ти казвам до седем пъти, а до седемдесет пъти по седем. Затова небесното царство прилича на един цар, който поиска да прегледа сметките на слугите си. И когато започна да ги преглежда, докараха при него един, който му дължеше десет хиляди таланта. И понеже нямаше с какво да заплати, господарят му заповяда да продадат него, жена му и всичко, което

имаше, и дългът да бъде платен. Затова слугата падна, кланяше му се и каза: Господарю, имай търпение към мен и ще ти платя всичко. И господарят на този слуга, понеже го съжали, пусна го и му опрости заема. Но този слуга, като излезе, намери един от служителите си, който му дължеше сто пенязя; хвана го и го душеше, и каза: Плати това, което ми дължиш. Затова служителят му падна, молеше му се и каза: Имай търпение към мене и ще ти платя. Но той не искаше, а отиде и го хвърли в тъмницата - да лежи, докато изплати дълга. А съслужителите му, като видяха станалото, дълбоко се огорчиха; дойдоха и казаха на господаря си всичко, което беше станало. Тогава господарят му го повика и му каза: Лукав слуга! Аз ти опростих целия онзи дълг, понеже ми се примоли. Не трябваше ли и ти да се смилиш над съслужителя си, както и аз се смилих над теб? И господарят му се разгневи и го предаде на мъчителите да го изтезават, докато изплати целия дълг. Така и Моят небесен Отец ще постъпи с вас, ако не простите от сърце всеки на брата си." (Матей 18, 21-35).

157. Какво разкрива Исус в притчите за идването на Човешкия Син?

В притчите за идването на Човешкия Син Исус Христос говори за идване Си отново.

В Матей 24, 37-39 се сравнява времето преди пришествието на Исус и дните на Ной; казва се: Пришествието на Христос ще стане изведнъж и изненадващо.

Това послание проличава и в притчата за разумните и неразумни девизи (срв. Матей 25, 1-13). От нея се научаваме да бдим и да сме готови за идването отново на Господ.

„И както стана в Ноевите дни, така ще бъде пришествието на Човешкия Син. Защото както и в онези дни преди потопа ядяха и пиеха, женеха се и се омъжваха, до деня, когато Ной влезе в ковчега, и не се усетиха, докато дойде потопът и завлече всички, така ще бъде и пришествието на Човешкия Син" (Матей 24, 37-39).

„Тогава небесното царство ще се оприличи на десет девизи, които взеха светилниците си и излязоха да посрещнат младоженците. А от тях пет бяха неразумни и пет - разумни. Защото неразумните, като взеха свещниците, не взеха елей със себе си. И докато се бавеше младоженецът, дрямка обхвана всички и заспаха. А посреднощ се нададе вик: Ето, младоженецът [иде]! Излизайте да го посрещнете! Тогава всички онези девизи станаха и приготвиха светилниците си. А неразумните казаха на разумните: Дайте ни от вашия елей, защото нашите светилници угасват. А разумните отговориха: Да не би да не стигне и за нас, и за вас, по-добре идете при продавачите и си купете. А когато отидоха да купят, младоженецът пристигна; и готовите влязоха с него на сватбата и вратата се затвори. После дойдоха и другите девизи и казаха: Господи! Господи! Отвори ни! А той отговори: Истина ви казвам: Не ви познавам. И така, бдете; защото не знаете нито деня, нито часа [в който Човешкият Син ще дойде]." (Матей 25, 1-13).

158. С какви образни думи се описва Исус и какво означават те?

В Евангелието на Йоан има изказвания, които се обозначават като „образни“. Чрез тях Исус разяснява Своята същност. Седем характерни изказвания на Исус започват с думите „Аз съм“. В тях Той образно говори за себе си като „Хлябът на живота“ (Йоан 6, 35), като „Светлината на света“ (Йоан 8, 12), като „Вратата“ за спасение (Йоан 10, 9), като „Добрият пастир“ (Йоан 10, 11) и като „Лозата“ (Йоан 15, 5). Освен това Исус Христос се описва като „възкресението“, „пътят, и истината и животът“ (Йоан 11, 25; 14, 6).

Всичко това означава: Сам Исус отваря достъпа до Бог, Отецът и е причина за спасението.

159. Кои ученици бяха особено близо до Исус?

Дванадесетте апостоли бяха особено близки на Исус, на тях Той се доверяваше силно:

- Когато други ученици не разбираха Исус и не Го следваха повече, апостолите останаха при Него и изповядваха, че Той е Христос (Йоан 6, 66-69).
- Само апостолите бяха при Него, когато Той дари Светото Причастие (Лука 22, 14 и сл.).
- Измивайки им краката, Исус даде на апостолите пример за смирено служене (срв. Йоан 13, 4 и сл.).
- Той се обърна към апостолите в прощалните Си речи преди смъртта Си, предадени в Евангелието от Йоан 13-16 и им даде обет за Святия Дух.
- На апостолите Той даде обета Си за Своего идване отново (срв. Йоан 14, 3).
- На апостолите Той се яви отново след възкресението Си (срв. Деян. на апостолите 1, 2.3).
- Преди възнесението Той даде заповедта: „И така, идете и създавайте ученици измежду всички народи, и ги кръщавайте в името на Отца и Сина, и Святия Дух, като ги учите да пазят всичко, което съм ви заповядал“ (Матей 28, 19.20).

„На които и представи Себе Си жив след страданието Си с много верни доказателства, като им се явяваше в продължение на четиридесет дни и им говореше за Божието царство“ (Деянията на апостолите 1, 3).

„Стана от вечеря, свали горните Си дрехи, взе престилка и я препаса. После наля вода в умивалника и започна да мие краката на учениците и да ги изтрива с престилката, с която беше препасан. Защото ви дадох пример да правите и вие, както Аз направих на вас“ (Йоан 13, 4.5.15).

160. С какво започна времето на страдание на Исус Христос?

Страстите Христови (от старобългарски - *страсть* "страдание") започват с влизането Му в Йерусалим: „И когато се приближаваха към Йерусалим ..., изпрати двама от учениците Си и им каза: Идете в селото, което е на срещата ви, и щом влезете в него, ще намерите вързано осле, което никой човек още не е възседнал; отвържете го и го докарайте. И ако някой ви каже: Защо правите това?, отговорете: На Господа трябва ... И докараха ослето при Исуса и намятаха на него дрехите си; и Той го възседна. И мнозина разслаха дрехите си по пътя, а други - клони, като ги сечаха от дърветата. И тези, които вървяха отпред, и тези, които идваха отзад, викаха: Осанна! Благословен, Който идва в Господното име!” (Марк 11, 1-9). - Въпреки ликуването Исус Христос знаеше, че настроението на народа скоро ще се обърне и Той ще трябва да поеме към кръста.

Времето на страдание на Христос често се обозначава с думата „Passion“, във връзка с латинската дума „passio“, която означава „страдание“.

„**Осел**“ (**Осле**): Източна порода магаре, отличаващо се с по-голяма бързина и издръжливост. Високопоставените личности в древна Палестина често яздели осли, особено при тържествени случаи.

„Радвай се много, сионова дъще; възкликавай, йерусалимска дъще, ето, твоят цар иде при теб; Той е праведен и спасява, кротък и възседнал на осел. Да! На осле, рожба на ослица“ (Захария 9, 9).

161. Какво се случва след влизането на Исус в Йерусалим?

Исус прочисти храма, изгонвайки търговците и обменителите на пари от там. Така Той показа, че храмът, Божият дом, е свято място, а не място за търговия.

След това във Витания, Исус бе помазан с ценно нардово масло. Според Неговите думи това стана като подготовка за предстоящата Му смърт, защото по това време мъртвите бяха помазвани със скъпоценно масло (срв. Марк 14, 8).

Сред фарисеите и садукееите, към които спадаха висшите сановници, Исус имаше много врагове. Те искаха да Го убият. Затова положението Му ставаше все по-застрашено.

Нардово масло: Нард е растение, срещащо се в Хималаите (напр. Индия, Бутан, Непал). От корените му се добивал благоуханен сок, който се смесвал с маслото за помазване. Още в антично време нардът се изнасял към средиземноморския район. Тъй като идвал от далеч, бил много скъп.

Фарисеи и садукееи били представители на най-известните религиозни групи в юдаизма по времето на служенето на Исус.

Фарисеите се опитвали да следват строго предписанията на Мойсеевия закон, за да могат така, чрез дела да имат заслуги пред Бог. В Евангелията този вид набожност

често се критикува, защото тя може да доведе до самомнителност и лицемерие. От фарисеите произлиза днешния юдаизъм.

Садукеите отричали вярата в ангелите или възкресението на мъртвите. Към тях спадали преди всичко заможните слоеве на населението и свещениците на Йерусалимския храм. След разрушаването на храма садукейското направление на юдаизма се разпаднало.

Наред с фарисеи и садукеите имало и есеи, една трета група в античния юдаизъм.

162. Кой предава Исус Христос?

Преди празника Пасха един от дванадесетте апостоли, Юда Искаротски, отиде при враговете на Исус. „Тогава ... Юда Искаротски отиде при главните свещеници и каза: Какво ще ми дадете, за да ви Го предам?” (Матей 26, 14.15). Те му предложиха 30 сребърника. Това бе сума, която обичайно се плащаше за един роб. Така бе изпълнено словото от пророк Захария (срв. Захария 11, 12.13) - Господ бе поставен на равно с един роб (срв. Изход 21, 32).

„Тогава казах: Ако ви се види добро, дайте ми заплатата ми, ако ли не, недейте. И така, те ми претеглиха за заплатата тридесет сребърника. А Господ ми каза: Хвърли ги на грънчаря, - хубавата цена, с която бях оценен от тях! Аз взех тридесетте сребърника и ги хвърлих в Господния дом на грънчаря” (Захария 11, 12.13).

163. Как Исус дарява Светото Причастие?

На празника Пасха Исус бе с дванадесетте апостоли и те заедно празнуваха Пасхалната вечеря. Следователно и Юда Искаротски, който преди това бе при враговете на Исус, за да го предаде, бе там.

Когато всички бяха заедно на масата, Господ дари Светото Причастие: „И когато ядяха, Исус взе хляб, благослови го и го разчупи, и като го даваше на учениците си, каза: Вземете, яжте - това е моето тяло. Взе и чашата и като благодари на Бога, даде им и каза: Пийте от нея всички! Защото това е Моята кръв на [новия] завет, която се пролива за прощаване на греховете” (Матей 26, 26-28).

По време на тази вечеря Исус назовава предателя си, Юда Искаротски, който след това напуска общението. Той си тръгна и „беше нощ” (Йоан 13, 30).

➤ **Свето Причастие:** виж въпроси 494 и сл.

164. Какво става в Гетсиманската градина?

След Причастието Исус отиде с останалите единадесет апостоли в Гетсиманската градина. Човешката природа на Божия Син се разпознава по страха Му от предстоящата смърт на кръста. Той изпадна в смирение и се

молеше: „Отче, ако желаеш, отмени Ме с тази чаша; обаче, не Моята воля, а Твоята да бъде.” (Лука 22, 42). Значи Исус изцяло се подчини на волята на Отца Си - Той бе готов да принесе жертвата. След това се появи ангел и го подсили (срв. Лука 22, 43). Апостолите обаче спяха. Малко след това Исус бе заловен.

165. Как станало залавянето на Исус?

Когато Исус помоли апостолите да бъдат с Него, дойде голяма група въоръжени мъже, които бяха изпратени от главните свещеници. Юда Искаротски ги заведе при Исус и го предаде с целувка: „Когато целуна за поздрав, Той е; хванете Го” (Матей 26, 48).

„Дойде при учениците и ги намери заспали, и каза на Петър: Не можахте ли поне един час да бъдете с Мен? Бдете и се молете, за да не паднете в изкушение, Духът е бодр, а тялото - немощно” (Матей 26, 40-41).

166. Как се държаха апостолите?

Симон Петър измъкна меч, за да предпази Исус и отсече ухото на слугата на един първосвещеник (срв. Йоан 18, 10). Исус обаче го възпря и излекува слугата.

Исус не се възползва от Божията си власт, а се остави да го заловят. След това апостолите го напуснаха и избягаха.

Когато по-късно през тази нощ Симон Петър бе попитан, дали е ученик на Исус, той отрече. Отрече се три пъти от Господ.

„А Петър седеше вън на двора; и една слугиня дойде при него и му каза: И ти беше с Исус Галилеянина. А той се отрече пред всички, като каза: Не разбирам какво говориш. И когато излезе в преддверието, видя го друга слугиня и каза на тези, които бяха там: И този беше с Исус Назарянина. И Петър пак се отрече с клетва: Не познавам Човека. След малко се приближиха и онези, които стояха наблизо, и казаха на Петър: Наистина и ти си от тях, защото твоят говор те издава. Тогава той започна да проклена и да кълне: Не познавам Човека. И на часа петелът пропя. И Петър си спомни думите на Исус, Който беше казал: Преди да пропее петелът, три пъти ще се отречеш от Мен. И той излезе навън и плака горко. (Матей 26, 69.75).

167. Упрекна ли по-късно Исус апостолите за поведението им?

Не, Исус познаваше човешките слабости и на Своите апостоли, но не ги упрекна за тях. След възкресението Си Той ги посрещна с поздрава на мира.

168. Какво се случва след залавянето на Исус?

Висшият съвет, главните свещеници и книжници, обвиниха Исус и го осъдиха на смърт заради богохулство. Богохулството виждаха в това, че Той се представя за Божи Син.

169. Какво прави Юда Искаротски след осъждането на Исус?

След като Исус бе осъден на смърт, Юда Искаротски се разкая за предателството и върна 30-те сребърника на главните свещеници. Те вече не искаха да имат нищо общо с него. След което той хвърли парите в храма, излезе и отиде и се обеси (срв. Матей 27, 1-5).

170. Какво се случва с Исус, когато е пред Пилат и Ирод?

След като Исус бе осъден от висшия съвет - най-висшата власт в Юдея, Той бе разпитан от римския управник Пилат Понтийски. Той беше отговорен, понеже тогава евреите бяха под властта на римляните.

Пилат обяви Исус за невинен и го предаде на Ирод (още Антипас), царят на юдеите. Тъй като изпълнението на смъртна присъда бе забранена от римляните, Ирод отново изпрати Исус при Пилат. Пилат нареди Исус да бъде бичуван. Народът искаше разпъването на Исус на кръста и Го обвини, че се въздига като „Цар на юдеите“ срещу римския император. Наказанието за това беше смърт (срв. Йоан 19, 12).

Пилат смяташе, че знае как да дари свободата на Исус: Тъй като за празника Пасха един осъден можеше да бъде помилван, народът трябваше да реши дали Исус или престъпникът Варава да бъде освободен. Подстрекаван от главните свещеници и старейшините, народът избра Варава. За да покаже, че не е отговорен за последиците, Пилат си изми ръцете пред народа и каза: „Аз съм невинен за кръвта на Този праведник ...“ (Матей 27, 24). Той още веднъж нареди Исус да бъде бичуван и Го предаде на войниците, за да Го разпънат на кръста.

Исус се ражда по време на управлението на Ирод I. Когато Исус е заведен пред Пилат Понтийски, в Галилея управлява **Ирод Антипас**, син на Ирод I.

Бичуването бе физическо наказание и метод за мъчения в античността, при което хората били измъчвани с камшици, пръчки или бамбукови пръчки. В Евангелията се съобщава за бичуването на Исус, а в Деяния на апостолите за бичувания, които трябвало да изтърпят апостолите.

171. Как се държа Исус по време на страданията Си?

Исус мълчаливо посрещна всички малтретирания, унижения и хули. Той понесе с достойнство дори гаврата с поставянето на трънен венец на главата Му.

172. Къде свършва страданието на Исус?

Исус бива закован за кръста на Голгота. Заедно с Него били разпнати двама престъпници. Кръстът на Исус бил в средата. Тук се изпълни предреченото от Исаия 53, 12: Господ бе причислен към престъпниците, тоест на Него се гледаше като на злосторник. Тежките страдания на Исус завършват с жестока борба със смъртта, като часове по късно Той най-сетне умрял.

В античността **разпъването на кръста** било обичаен начин за екзекуция, при която осъдения преднамерено трябвало бавно и мъчително да умре. За тази цел той бивал вързан или закован за изправен кол с или без напречна греда.

173. Кой е виновен за смъртта на Исус?

Осъждането и екзекуцията на Исус станаха в следствие съдействието на римския наместник и не са дело само на юдейския народ; в него участваха и езициници.

Всички хора през всичките времена са грешници и се товарят с вина. Исус умря за греховете на всички хора. Затова и всички хора всъщност носят вина за смъртта на Исус.

174. Какви бяха последните думи на Исус на кръста?

По традиция последните думи на Исус, които са предадени по различен начин в Евангелията, се представят в следната последователност:

„Отче, прости им, защото те не знаят какво правят.” (Лука 23, 34).

Исус се застъпи за всички, които го разпънаха на кръста и които не осъзнаваха тежестта на взетото решение. Тук Исус по неповторим начин изпълнява заповедта за любов към неприятеля (срв. Матей 5, 44.45.48).

„Истина ти казвам днес ще бъдеш с Мен в рая” (Лука 23, 43).

Исус се обръща към покаяващия се злосторник, който го моли за милост и го признава за спасител. Под „рай” се има предвид мястото на пребиваване на вярващите и праведните в отвъдното.

„Жено, ето твоя син!” – „Ето твоята майка!” (Йоан 19, 26.27).

Исус поверява майка си Мария на апостол Йоан. Тук се виждат грижата и любовта на Христос, който въпреки собствената си беда, се застъпва за ближния.

В християнската традиция Мария бива посочена като символ на църквата. Тя се намира под закрилата на апостолския сан, който е представен чрез Йоан.

„Боже Мой, Боже Мой, защо си Ме оставил?” (Марк 15, 34).

С тези думи от Псалм 22 вярващи евреи се обръщат към Бог, когато настъпва часът на смъртта им. По този начин те от една страна показват

нещастieto си от Божията отдалеченост, но от друга засвидетелстват и вярата в Божиите мощ и милост. Исус също използва тази реплика, обичайна за хора в смъртна опасност.

„Жаден съм” (Йоан 19, 28).

В борбата със смъртта Исус бе жаден и искаше да пие.

Това слово е във връзка със словото от Псалм 69, 21: „И дадох ми жлъчка за ядене и в жаждата ми ме напоиха с оцет”. То се тълкува и с това, че Исус е трябвало да изпие „чашата на страданието” до дъно, тоест е трябвало да страда до край.

„Извърши се” (Йоан 19, 30).

Било е около деветият час, значи в ранния следобед, когато тези думи са казани. Исус принесе жертвата за спасение на хората.

„Отче, в Твоите ръце предавам духа Си!” (Лука 23, 46).

От това става ясно, че дори и в момента на смъртта, Исус Христос се доверява напълно на своя Отец.

175. Какви събития придружават кръстната смърт на Господ?

Когато Исус умря на кръста земята се разтресе и скали се разпукаха. Завесата на храма, която отделя святото място („пресветото”), се раздра на две. С това става ясно, че чрез смъртта на Исус Христос жертвената служба на Стария Завет вече не е нужна. Чрез Неговата жертва пътят към Бог е разкрит.

Когато римският стотник и войниците му, които пазиха Исус на кръста, усетиха, че земята се тресе, те извикаха: „Наистина този беше Син на Бога!” (Матей 27, 54). С това и езичниците засвидетелстваха, че Исус е Божият Син.

Стар Завет / Нов Завет: на планината Синай Бог сключи съюз с народа на Израел, наследниците на Авраам, Исаак и Яков. Знак на Стария Завет бе обрязването. Към Стария Завет спада също Мойсеевият закон, в който се разкрива Божиата воля. С жертвата на Исус се слага началото на Новия Завет. Този Нов Завет не е само за юдеите, а за всички хора. Участие в Новия Завет се получава чрез Кръщението с вода.

176. Какво се случва с тялото на Исус?

Йосиф от Ариматея, който бе член на Висшия съвет, помоли Пилат за тялото на Исус, защото искаше да Го положи в гроб. Заедно с Никодим, който веднъж нощем отиде при Господ и бе поучаван от Него (срв. Йоан 3, 1.2), те занесоха тялото в един използван гроб в скала. Пред гроба бе поставен камък. Първосвещениците поставиха войници, които да пазят гроба, за да предотвратят отнасянето на тялото от учениците на Исус.

„И на следващия ден, който беше след деня на Приготвянето за празника, главните свещеници и фарисеите се събраха при Пилат и казаха: Господарю, спомнихме си, че Онзи измамник приживе каза: След три дни ще възкръсна. Затова заповядай гробът да се пази здраво до третия ден, да не би учениците да дойдат и да Го откраднат, и да кажат на народа: Възкръсна от мъртвите. Така последната измама ще бъде по-лоша от първата. Пилат им каза: Вземете стража; идете, пазете Го, както знаете. А те отидоха и завардиха гроба, и заедно със стражата запечатаха камъка“ (Матей 27, 62-66).

177. Защо Исус трябваше да страда и умре?

Бог, Синът, стана човек чрез Исус и дойде на този свят, за да поеме върху Себе Си греховете на хората. Той принесе жертва по собствена воля, изпълнен с Божия любов, за да спаси хората от смъртта. Силата на греха е голяма, но още по-голяма е силата на Божията любов, която се показва в това, че Исус Христос даде живота си.

➤ *Спасение от духовната смърт / спасение: виж въпроси 89-90, 108-109, 215-216*

„Никой няма по-голяма любов от това, да даде живота си за приятелите си“ (Йоан 15, 13).

178. Какво е значението на страданията и смъртта на Исус за хората?

Жертвената смърт на Исус полага основа за ново отношение на човека към Бог. Греховният човек може да намери обратно пътя към Бог.

179. В Стария Завет споменати ли са страданията и жертвената смърт на Исус Христос?

Да, в Исаия 53, 3-5 бива описан Божий слуга, който е унижен и трябва да страда. Там се казва: Той беше „презрян и отхвърлен от хората, човек на скърби и навикнал на печал [...] Той наистина понесе печалта ни и със скърбите не се натовари; [...] Беше бит поради нашите беззакония; върху Него дойде наказанието, донасящо нашия мир и с Неговите рани ние се изцелихме.“ Това насочва към страдалческия път на Исус Христос и жертвената Му смърт.

180. Сам Исус даде ли насоки за страданията и смъртта Си?

Да, Исус няколкократно насочва към страданията и смъртта Си, както и към Възкресението Си.

След като Петър каза на Исус: „Ти си Божият Помазаник“, Исус насочи към предстоящите Си страдания и смърт: „Човешкият Син трябва много

да пострада и да бъде отхвърлен от старейшините, главните свещеници и книжниците, да бъде убит и на третия ден да бъде възкресен” (Лука 9, 22).

По подобен начин Исус се изказа и в края на ставащото на планината на преображението: „Човешкият Син ще бъде предаден в ръцете на човеци и ще Го убият; и след като Го убият, след три дни ще възкръсне” (Марк 9, 31).

Преди влизането в Йерусалим Той каза на апостолите: „Ето, изкачваме се към Йерусалим и Човешкият Син ще бъде предаден на главните свещеници и книжниците; и те ще Го осъдят на смърт и ще Го предадат на езичниците, за да Му се подиграват, да Го бият и да Го разпънат; и на третия ден ще бъде възкресен” (Матей 20, 18.19).

На книжниците и фарисеите Исус говори за това, че след три дни Той ще възкръсне. Също така напомни за историята на пророк Йона: „Защото както Йона беше в корема на морското чудовище три дни и три нощи, така и Човешкият Син ще бъде в сърцето на земята три дни и три нощи” (Матей 12, 40).

181. Какво казват Посланията на апостолите за жертвената смърт на Исус?

Във 2. Коринтяни 5, 19 значението от жертвената смърт на Исус на кръста се описва така: „Бог в Христос примири света със Себе Си.” В 1. Послание на Йоан 3, 16 се казва: „По това познаваме любовта, че Той даде живота Си за нас.”

При спора за ересите, отричащи човешкото съществуване на Исус Христос и Възкресението Му, апостол Павел показва ясно, „че Христос умря за греховете ни според Писанията; че беше погребан; че беше възкресен на третия ден според Писанията” (1. Коринтяни 15, 3.4).

182. Какво символизира кръстът?

Христовият кръст е знак за това, че Бог се помирява с прегрешилите хора. В античността смъртта на кръста била израз на поражение: позорен край на един презрян и отхвърлен от човешкото общество. При Исус обаче предполагаемото поражение е победа: Чрез смъртта на кръста Той извърши несравнимо изкупително дело.

„Защото словото на кръста е безумие за тези, които погиват, а за нас, които се спасяваме, то е Божия сила” (1. Коринтяни 1, 18).

183. Какво се случва след като Исус умира?

След като Исус Христос умира Той отива в царството на смъртта. В 1. Петър 3, 18-20 се казва, че след смъртта Си на кръста Божият Син проповядва на тези, които по времето на Ной бяха непокорни на Бог. Той

извърши това, за да предложи спасението: „Понеже за това се проповядва благовестието и на мъртвите, така че като бъдат съдени по човешки в плът, да живеят по Бога в дух“ (1. Петър 4, 6).

Така както Божият Син се обърна към грешниците на земята, така се обърна и към мъртвите. Откакто Той принесе жертвата, спасението е възможно и за мъртвите.

„Защото и Христос един път пострада за греховете, Праведният за неправолюбивите, за да ни приведе при Бога, като беше умъртвен по плът, но оживотворен по Дух; чрез Когото отиде да проповядва на духовете в тъмницата, които едно време бяха непокорни, когато Божието дълготърпение ги чакаше в дните на Ной, докато се правеше ковчегът, в който малцина, т.е. осем души, се избавиха чрез вода“ (1. Петър 3, 18-20).

184. Благодарение на коя сила възкръсна Исус Христос?

Възкресението на Исус Христос е дело на триединния Бог:

- От една страна тук се разкрива Божията сила, на Отца - Той съживи Исус от мъртвите: „Бог на бащите ни възкреси Исус, Когото вие убихте, като Го окачихте на дърво“ (Деяния на апостолите 5, 30).
- От друга страна се изпълниха Божиите думи, на Сина: „Имам право да го дам [моя живот] и имам право пак да го взема“ (Йоан 10, 18).
- Най-накрая Божието действие, на Святия Дух, се засвидетелства в Посланието на апостол Павел към римляните: „И ако обитава във вас Духът на Този, Който е възкресил Исус от мъртвите, то Същият, Който възкреси Христос Исус от мъртвите, ще съживи и вашите смъртни тела чрез Духа Си, Който живее във вас“ (Римляни 8, 11).

Възкресението на Исус Христос от мъртвите показва Божията власт над смъртта.

185. Има ли свидетели за възкресението на Христос?

Исус Христос възкръсна без някой да е бил свидетел на този процес. Въпреки това възкресението на Божия Син бива многократно засвидетелствано в Светото Писание. Едно от тези свидетелства е празният гроб. Други примери са многото явявания на Възкръсналия през 40-те дни между възкресението и възнесението Му. Назовани са конкретни лица, на които Той се яви и които Го разпознаха.

Възкресението на Исус Христос не е просто самозалъгване от страна на последователите Му, а действително събитие. То действително се е случило.

„Защото първо ви предадох онова, което и приех, че Христос умря за греховете ни според Писанията; че беше погребан; че беше възкресен на третия ден според Писанията; и че се яви на Кифа, после на дванадесетте, че след това се яви на повече от

петстотин братя наведнъж, от които повечето и досега живи, а някои починаха; че после се яви на Яков, тогава на всички апостоли” (1. Коринтяни 15, 3-7).

186. Какво е значението на възкресението на Христос за хората?

Исус Христос възкръсна. Чрез това действие вярващият има основателна надежда за собственото си възкресение и вечен живот: „Но сега Христос е бил възкресен, първият плод на починалите. Понеже както чрез човека дойде смъртта, така чрез човека дойде възкресението на мъртвите. Защото както в Адам всички умират, така и в Христос всички ще живеят” (1. Коринтяни 15, 20-22).

Вярата във възкресението на Исус Христос е необходима, защото чрез възкресението Му се показва, че Исус Христос е Спасителят на света (срв. 1. Коринтяни 15, 14).

➤ **Спасител:** виж въпрос 108 и въпроси 110 и сл.

187. За кои явявания на Възкръсналия се съобщава в Новия Завет?

Възкръсналият Исус се появява често пред учениците Си. Няколко примера за това са:

Мария Магдалена и други жени бяха първите свидетели на Възкръсналия. „И, ето, Исус ги срещна и каза: Здравейте! А те се приближиха и се хванаха за краката Му, и Му се поклониха” (Матей 28, 9).

Възкръсналият придружи учениците, отиващи в село Емаус, които първоначално не Го познаха. Той им разясни Писанието и накрая разчупи хляба, така че те Го разпознаха (срв. Лука 24, 13-35).

Вечерта в деня на възкресението Си Исус се явява сред учениците Си. Като Възкръснал и Господар над смъртта и греха Той упълномощи апостолите да направят опрощаването на греховете достъпни за хората: „Приемете Святия Дух! На които простите греховете, простени са им, на които задържите, задържани са.” (Йоан 20, 19-23).

В друг случай Господ се явява пред няколко ученика на Тибериадското езеро и дава на апостол Петър поръчението: „паси агънцата Ми” – всички членове на енорията - значи да се грижи за тях (*Служение на Петър*; Йоан 21, 15-17).

Възкръсналият Господ се показва на апостолите Си „с много верни доказателства, като им се явяваше в продължение на четиридесет дни и им говореше за Божието царство” (Деяние на апостолите 1, 3).

В 1. Коринтяни 15, 6 апостол Павел говори за това, че възкръсналият Исус се яви на повече от петстотин братя наведнъж.

➤ **Опращане на греховете, примери за действие според пълномощието:** виж разяснение към въпрос 415, въпроси 644 и сл.

➤ **Служение на Петър:** виж въпрос 457 и разяснението към въпрос 457

„А Мария стоеше до гроба отвън и плачеше и така, както плачеше, надникна в гроба и видя двама ангели в бели дрехи, седнали там, където беше лежало тялото на Исус, единият откъм главата и другият откъм краката. И те я попитаха: Жено, защо плачеш? Отговори им: Защото са отнесли моя Господ и не знам къде са Го положили. Като каза това, тя се обърна и видя Исус, че стои, но не позна, че Беше Той. Исус ѝ каза: „Жено, защо плачеш? Кого търсиш? Тя, като мислеше, че е градинарят, Му отговори: Господине, ако ти си Го изнесъл, кажи ми къде си Го положил и аз ще Го взема. Исус ѝ каза: Мария! Тя се обърна и Му каза на еврейски: Равуни! (Което значи: „Учителю!“) (Йоан 20, 11-16).

188. Как се държаха първосвещениците след възкресението на Исус Христос?

Първосвещениците научиха за възкресението на Исус Христос. Те подкупили войниците с пари и казаха: „Кажете, че учениците Му дойдоха през нощта и Го откраднаха, когато ние спяхме“ (Матей 28, 13).

189. Какво представлява възкръснало тяло на Христос?

Возкръснатото тяло е извадено от тленността и преходността, то не е свързано с време и пространство. Христовото възкръснало тяло не е тяло, което се разболява, старее и един ден умира. То е прославлено тяло.

В това прославлено тяло Исус Христос пристъпи сред учениците Си. Той мина през заключени врати, разчупи хляба с учениците, показва им белезите от разпъването на кръста и яде с тях. По този начин Той разясни, че е при тях не като „дух“, а като Исус Христос във физическо присъствие.

„Възкресение“ не означава връщане в земното съществуване.

➤ **Възкресение:** виж въпроси 535, 559

„А вечерта на същия ден, първия на седмицата, когато вратата на стаята, където бяха събрани учениците, беше заключена ..., Исус дойде, застана на средата“ (Йоан 20, 19).

„Погледнете ръцете Ми и нозете Ми - Аз съм същият; пипнете Ме и вижте, защото дух няма плът и кости, както виждате, че Аз имам. [И като каза това, им показва ръцете и нозете Си]“ (Лука 24, 39-40).

190. Какво се случи по време на възнесението на Исус Христос?

40 дни след Неговото възкресение Исус Христос се възнесе към небето. За това има свидетели: След като говори с апостолите Си и ги благослови, пред очите им Той бе въздигнат и облак Го отнесе. Когато Го проследиха с поглед, два ангела бяха при тях и казаха: „Този Исус, Който се възнесе от вас на небето, ще дойде така, както Го видяхте да отива на небето” (Деяние на апостолите 1, 11).

„Излязох от Отца и дойдох на света; и пак напускам света и отивам при Отца” (Йоан 16, 28).

191. Къде отиде Исус Христос, когато се възнесе?

Исус Христос се върна при Отца Си. Той „седна отдясно на Бога” (Марк 16, 19).

192. Какво означава „Исус Христос седи отдясно на Бога”?

Когато в древността някой седи или стои от дясната страна на господаря си, той споделя част от неговата власт и авторитет. Картината, показваща Исус Христос отдясно на Бог, насочва към това, че Той споделя властта и славата на Бога, Отец.

В бъдеще Исус Христос иска да споделя тази слава със Своите Си. Така Исус се молеше в първосвещеническата молитва: „Отче, желая където съм Аз, да бъдат с Мен и тези, които си Ми дал, за да гледат Моята слава, която си Ми дал” (Йоан 17, 24). Тази молба ще се изпълни, когато Исус Христос грабне Своите Си от мъртвите и живите при Себе Си и те останат при Него завинаги.

➤ **Грабване:** виж въпроси 559 и сл.

„Защото това ви казвам чрез Господното слово, че ние, които останем живи до Господното пришествие, няма да изпреварим починалите. Понеже сам Господ ще слезе от небето с повелителен вик, при глас на архангел и при Божия тръба; и мъртвите в Христос ще възкръснат по-напред; после ние, които сме останали живи, ще бъдем грабнати заедно с тях в облаците да посрещнем Господ във въздуха; и така ще бъдем винаги с Господа” (1. Солунци 4, 15-17).

193. Присъства ли Исус Христос на земята след възнесението Си?

Да, чрез Святия Дух, който е третото лице на божествеността и понастоящем действа в църквата, Исус Христос присъства на земята и след възнесението Си. По този начин Исус Христос изпълнява обещанието Си: „Аз съм с вас през всички дни до свършека на света” (Матей 28, 20).

➤ *Свят Дух: виж въпроси 197 и сл.*

194. Какво има предвид Исус, когато казва: „Пак ще дойда”?

Исус каза на учениците Си: „И като отида и ви приготвя място, пак ще дойда и ще ви взема при Себе Си, така че където съм Аз, да бъдете и вие” (Йоан 14, 3). Исус Христос ще дойде отново - този път като Годеник.

При пришествието Си като Годеник Той ще вземе при Себе Си онези от мъртвите и живите, които получиха дара на Святия Дух и се оставиха да бъдат подготвени за това събитие в енорията на Годеницата. Пришествието на Исус Христос приближава.

➤ *Надежда за бъдещето: виж въпроси 549 и сл.*

195. Как още се описва пришествието на Исус Христос?

Събитието, свързано с идването отново на Исус Христос, се описва като „ден на Господа”, „ден на Христос”, „бъдеще на нашия Господ”, „разкриване на Христовата слава”, „появяване”, „пришествие на Господ”, „идване отново на Христос”.

Това събитие не е последният съд, а отвеждане на Христовата годеницата в дома за сватбата на Агнеца.

„Нека се радваме и се веселим и нека отдадем на Него слава; защото дойде сватбата на Агнеца и Неговата жена се е приготвила” (Откровението на Йоан 19, 7).

196. Какви указания за пришествието на Христос намираме в Новия Завет?

В Новия Завет, особено в Посланията на апостолите, се затвърждава обещанието за идването отново на Христос. Своего първо послание към енорията в Коринт апостолът завършва с поздрава: „Мараната” - това означава: „Господ наш иде!” (срв. 1. Коринтяни 16, 22).

Апостол Яков призовава да бъдем търпеливи до идването на Господ, „защото Господното пришествие приближава” (Яков 5, 8). В Посланието към евреите също се предупреждава за търпение: „Защото още много малко време и ще дойде Този, Който има да дойде, и няма да се забави” (Евреи 10, 37).

Второто Послание на Петър (срв. 2. Петър 3, 9) се обръща към всички, които оспорват пришествието на Исус Христос. В това послание дори се изключва възможността, че изпълнението на обета за идването Му отново може да се забави.

197. Кой е Святият Дух?

Святият Дух е истински Бог. Наред с Бог, Отец и Син, той е третото Божие проявление, на което се прекланяме. Святият Дух произлиза от Бог, Отец и Син. Святият Дух живее вечно в общението с тях и като тях, действа универсално.

➤ **Триединство:** виж въпроси 51, 61 и сл.

„универсално“: Проявленията на божествеността не действат само на едно място или ограничено, а винаги и навсякъде, където искат, в този и в отвъдния свят.

198. Как Святият Дух се показва като божествено проявление?

Святият Дух се проявява като лице на Божието триединство, като – подобно на Бог, Син - изпраща хора, които трябва да продължават да разпространяват Евангелието. В Деянията на апостолите 13, 4 се казва: „И така, те, изпратени от Святия Дух, слезоха в Селевкия и оттам отплуваха за Кипър.”

Когато тези, които упоават в Господ, са в беда Той е на страната им: „... не се безпокойте как или какво ще говорите, или какво ще кажете; Защото Святий Дух ще ви научи в същия час какво трябва да кажете” (Лука 12, 11.12).

Святият Дух учи Божиите пратеници: „А на нас Бог откри това чрез Духа; понеже Духът издирва всичко, даже и Божиите дълбочини” (1. Коринтяни 2, 10).

199. Как още бива наричан Святият Дух?

Святият Дух бива наричан още „Дух Божи”, „Дух на Господа”, „Дух на истината”, „Дух [Исус] Христов”, „Дух на Сина” и „Дух на славата”. Исус говори за Святия Дух като утешител и Божия опора.

200. Какво означава: “Святият Дух е утешител и опора”?

Исус Христос е утешител, опора и застъпник за Своите Си. В заключителните речи преди залавянето и разпъването на кръста той дава обет за Святият Дух като допълнителен утешител и опора: „И аз ще поискам от Отца и Той ще ви даде друг Утешител, за да бъде с вас вовеки” (Йоан 14, 16).

Святият Дух придружава вярващите, той е при тях във всички житейски ситуации.

201. Какво означава: „Святият Дух е Дух на истината”?

Святият Дух разяснява какво се харесва на Бог и кое е против Божията воля. Като Дух на истината Той отбелязва кое е истина и кое лъжа. Святият Дух се грижи за това, посланието за жертвената смърт, възкресението и пришествието на Христос да се съхрани във времето и да се разпространява.

„А когато дойде Утешителят, когото Аз ще ви изпратя от Отца, Духът на истината, Който изхожда от Отца, Той ще свидетелства за Мене” (Йоан 15, 26).

202. Какво означава: „Святият Дух е сила отгоре”?

Определението „сила отгоре” насочва към това, че действието на Святия Дух носи в себе си могъщата Божия намеса. Като „сила отгоре” (Лука 24, 49) Святият Дух движи и изпълва човек и го подсилва в старанието му да живее според Божието благоволение и да се подготвя за идването отново на Христос.

203. По какво разпознаваме, че Святият Дух действа?

Действието на Святия Дух проличава в това, че Бог стана човек чрез Исус Христос: Святият Дух дойде върху Мария (срв. Лука 1, 35) и тя зачена.

Действието на Святия Дух разпознаваме и по това, че той дарява хора с възможността да погледнат в Божията истина (откровения и познания). В тази връзка Исус каза: „[...] Святият Дух, Когото Отец ще изпрати в Мое име, Той ще ви научи на всичко и ще ви напомни всичко, което съм ви казал” (Йоан 14, 26). Така ние днес изживяваме действието на Святия Дух в проповедта, преди всичко в поддържането на обета, че Исус Христос ще дойде отново.

Апостолите изпълняват задачата си, защото са изпълнени от Святия Дух. „И като изрече [Исус] това, духна върху тях и им каза: Приемете Святия Дух” (Йоан 20, 22).

204. Какъв е дарът на Святия Дух?

Трябва да се прави разлика между Святия Дух като лице на божествеността и Святия Дух като Божи дар.

Святият Дух като Божи дар е Божи подарък и сила, която идва от триединния Бог. Вярващият, който получава този дар, бива едновременно с това изпълнен с Божия любов.

Кръстените, които приемат Святия Дух като Божи дар, получават с това и Божията синовност.

➤ *Свят Дух: виж въпроси 198 и сл.*

➤ *Божие чедо: виж разяснението към въпрос 530*

➤ *Свето Запечатване: виж въпроси 515 и сл.*

205. Как се получава дара на Святия Дух?

Бог дарява дара на Святия Дух чрез ръкополагане и молитва на апостол. Това например се вижда в случката в Самария.

„А апостолите, които бяха в Йерусалим, като чуха, че Самария приела Божието учение, пратиha им Петър и Йоан, които, като слязоха, помолиха се за тях, за да приемат Святия Дух; защото Той не беше слязъл още на нито един от тях; а само бяха кръстени в името на Исус Христос. Тогава апостолите полагаха ръце на тях и те приемаха Святия Дух“ (Деянията на апостолите 8, 14-17).

206. Святият Дух споменава ли се в Стария Завет?

Да, когато в Стария Завет четем за „Божия Дух“, се има предвид Святият Дух. Той обаче не бива представян все още като Божие лице.

207. Действа ли Святият Дух по времето на Стария Завет?

Да, в Светото Писание многократно се дава свидетелство за действието на Святия Дух по времето на Стария Завет. Святият Дух поощрява хората, за да могат да бъдат инструменти според Божията воля. Например той действа и говори чрез пророците от Стария Завет. Чрез Святия Дух се даваха обети, отнасящи се до идването на Месията.

208. По време на Стария Завет Святия Дух бе ли даряван и като дар?

Не, по времето на Стария Завет Святият Дух изпълва хората само временно. Святият Дух може да се получи като свещен дар едва след жертвената смърт на Исус Христос.

➤ *Свят Дух като свещен дар: виж въпроси 428, 440, 523 и сл.*

209. Кога се изпълниха обетите за изливането на Святия Дух?

На 50ти ден след Великден, на Петдесетница, Святият Дух бил излян върху събралите се ученици на Исус.

210. Как се е случило изливането на Святия Дух?

В Библията се казва: „Когато настана денят на Петдесетница, всички бяха на едно място. И внезапно стана шум от небето като фучене на силен вятър и изпълни цялата къща, където седяха. И им се явиха езици като огнени, които се разделяха и застана по един над всеки от тях и те всички се изпълниха със Святия Дух” (Деяния на апостолите 2, 1-4).

Святият Дух изпълни апостолите и всички, които бяха при тях, за постоянно като дар, като сила отгоре (срв. Лука 24, 49).

211. Действа ли Святия Дух извън времето на първите апостоли?

Да, Святият Дух продължава да действа и в наше време. По този начин изживяваме присъствието на Бог.

Самият Господ насочи към бъдещето действие на Святия Дух: ”А когато дойде Онзи, Духът на истината, ще ви упъти към всяка истина.[...] но каквото чуе, това ще говори, и ще ви извести за идващите неща” (Йоан 16, 13).

212. Къде действа Святия Дух днес?

Святият Дух действа там, където се вярва в Исус Христос, където Той бива признат за Господ и животът се води според Неговата воля.

213. Действа ли Святия Дух в тайнствата?

Да, трите Божии лица действат в тайнствата. Така е винаги, когато действа триединният Бог, когато Святият Дух участва като лице на божественото.

Тайнствата се даряват в името и чрез силата на Отца, Сина и Святия Дух. По този начин тайнствата имат сила за спасение.

➤ **Тайнства:** виж въпроси 472 и сл.

214. Каква е връзката между действието на Святия Дух и апостолския сан?

Апостолите са изпратени от Исус Христос. Чрез тях Той предлага на хората спасение.

Те изпълняват сана си чрез силата на Святия Дух. Това се проявява в даряването на тайнствата, в известяването на опрощаването на греховете и в разпространението на Евангелието, както и в поддържането на обета за идването на Христос отново. Така Христовата годеница бива подготвяна за пришествието на Исус Христос.

➤ *Христова годеница* (енорията Годеница): виж въпроси 387, 555, 561 и сл.

Част 4

НУЖДАЕЩИЯТ СЕ ОТ
ИЗБАВЛЕНИЕ ЧОВЕК

4

4 НУЖДАЕЩИЯТ СЕ ОТ ИЗБАВЛЕНИЕ ЧОВЕК

215. Защо хората изпитват нужда от избавление?

От момента на грехопадението всеки човек е грешник: Той е бе въведен в изкушение от злото. Никой човек не може да живее безгрешно, всеки е заплетен в грях. Бог иска да освободи хората от това състояние, да ги спаси.

➤ *Грехопадение и последици: виж въпроси 88 и сл.*

216. Какво означава „избавление“?

Според първоначалния си смисъл думата „избавление“ се отнася до развързването на въжета и окови. Избавление във връзка с жертвата на Исус означава, че заплетеният в грях човек бива освободен от оковите на злото.

217. От къде идва злото?

Разумът не може да схване и не може да обясни от къде идва злото.

218. Какво е злото?

Злото е една разрушителна, антибожествена сила.

219. Как се проявява злото?

Злото се проявява по различни начини – например в разрушение, лъжа, завист, алчност. В края на краищата то води до смърт.

220. Злото съществува ли и като персона?

Да, злото се проявява и персонално, наричано още „дявол“ или „Сатана“ (срв. Матей 4, 1; Марк 1, 13). Като неприятел на Христос той се нарича също и „антихрист“.

221. Как злото дойде при човек?

Бог даде на хората възможността да се определят дали да Му се покоряват или не. Когато човек се отказа от Бог и се реши на непокорство спрямо Бог се появи злото. Следователно злото не е създадено от Бог, но все пак е допуснато от Него, като Той не възпрепятства решението на човека.

222. Винаги ли ще го има злото?

Не, злото няма да го има винаги. Силата на злото вече е пречупена чрез Исус Христос. Във връзка с това в 1. Йоан 3, 8 се казва: „Затова се яви Божият Син, да съсипе делата на дявола.“

След мирното царство ще се даде последна възможност на злото да се изправи срещу Бог. След това то ще бъде напълно унищожено. В новото творение злото няма да има никакво място.

➤ **Мирно царство:** виж въпроси 575 и сл.

223. Как се стигна до грехопадението?

Бог заповяда на Адам и Ева да не ядат от дървото за познаване доброто и злото, което било сред Едемската градина. Бог обърна внимание и на последиците, в случай, че заповедта бъде прекрачена: „Защото в деня, когато ядеш от него, непременно ще умреш“ (Битие 2, 17). Дяволът повлия на човека и събуди съмнение в думите на Бог: „В деня, когато ядете от него, ще ви се отворят очите и ще бъдете като Бога, да познавате доброто и злото“ (Битие 3, 4.5). Адам и Ева се подадоха на изкушението към грях. Те се опълчиха срещу Бог, прекрачиха заповедта и ядоха от плода на дървото. Това непослушание спрямо Бог се определя като „грехопадение“.

224. Какви последици има грехопадението за човека?

Грехопадението доведе до промени в живота на човека, които той не може да поправи. Човекът го бе страх от Бог и се кри от Него. Пострадаха и отношенията между хората, както и отношението на човека към творението.

От този момент нататък животът на човека е ограничен и изпълнен с мъка: „Понеже си пръст и в пръстта ще се върнеш“ (Битие 3, 19).

Друга последица от грехопадението бе раздялата на човека от Бог: Бог изпъди хората от Едемската градина (срв. Битие 3, 23.24).

„Затова Господ Бог го изпъди от Едемската градина да обработва земята, от която беше взет. Така Той изгони Адам; и постави на изток от Едемската градина херувимите и пламения меч, който се въртеше, за да пазят пътя към дървото на живота“ (Битие 3, 23.24).

225. Какво е отношението на Бог към прегрешилия човек?

Дори и след грехопадението Божията любов към човека остава. Въпреки неподчинението Бог приема Своите Си: В своята грижовност Той облича Адам и Ева в кожа (срв. Битие 3, 21).

Любовта на Бог към прегрешилия човек се разкрива по съвършен начин в изпращането на Исус Христос, който побеждава греха. „И така както чрез едно прегрешение дойде осъждането на всички човеци, така и чрез едно праведно дело дойде на всички човеци оправданието, което докарва живот. Защото както чрез непослушанието на един човек станаха грешни мнозината, така и чрез послушанието на Единия мнозината ще станат праведни” (Римляни 5, 18.19).

226. Какво се случва с човечеството след грехопадението?

След грехопадението греховете на хората се увеличиха неимоверно много: Най-напред Каин убил брат си, въпреки предупреждението на Бог (срв. Битие 4, 6-8).

С течение на времето хората все повече прегрешаваха. Бог взе решение за наказание и докара на земята потоп. Само Ной намери благодат в Бог. По Божия заповед Ной изгради ковчег, в който той и семейството му намериха спасение (срв. Битие 6, 5-7.17.18).

Дори след това наказание хората останаха в непослушание спрямо Бог. Библията съобщава например за строежа на Вавилонската кула. Бог направи така, че изграждащите кулата да се провалят в следствие на високомерието и ламтежа си за величие: Той направи така, че да не могат едни други да разбират езика си (срв. Битие 11, 1-8).

„Каин каза това на брат си Авел. И когато бяха на полето, Каин стана против брат си Авел и го уби.” (Битие 4, 8).

227. Грехопадението носи ли последици за всички хора?

Да, след грехопадението всички хора са подчинени на силата на греха. Грехът води до раздяла с Бог, до духовна смърт: „Затова, както чрез един човек грехът влезе в света и чрез греха смъртта, и по този начин смъртта мина във всички човеци, понеже всички съгрешиха” (Римляни 5, 12). Склонността към греха (конкуписценция) продължава да съществува в човека; той не може да се върне в състояние на безгреховност със собствени сили.

➤ **Духовна смърт:** виж въпроси 89 и сл.

Склонност към грях (конкуписценция): Чрез грехопадението в човека възникна склонност към грях. Това се нарича „конкуписценция”. В следствие на това възникват греховни мисли и действия. Въпреки че греховете се опрощават, склонността към грях продължава да съществува.

228. Грехопадението носи ли и други последици за творението?

Да, от грехопадението на човек произтичат множество въздействия върху творението: Земята бива прокълната: „Понеже ...си ял от дървото, за което ти заповядах, като казах: Да не ядеш от него, то проклета да бъде земята заради теб; със скръб ще се прехранваш от нея през всичките дни на живота си. Тръни и бодили ще ти ражда; и ти ще ядеш полската трева” (срв. Битие 3, 17.18). От тогава нататък първоначално съвършеното творение е повредено. Творението също трябва да бъде освободено от проклятието, което лежи върху него.

„Понеже творението беше подчинено на немощ ... с надежда; че и самото творение ще се освободи от робството на тлението ... Понеже знаем, че цялото творение в съвкупност стене и се мъчи” (Римляни 8, 20-22).

229. Какво е грях?

Грях е всичко, което е против Божията воля и е в противоречие с Божията същност, значи всички думи, дела и мисли, които са против Божията воля и същност. Грях е също така и когато умишлено не вършим добро (срв. Яков 4, 17). С всеки грях човек се товари с вина спрямо Бог.

230. Какво е разликата между грях и вина?

Грехът е нещо абсолютно, той не се степенува. Той разделя от Бог.

От друга страна можем да изходим от това, че Бог, благодарение на праведността и милосърдието Си, оценява по различен начин вината, с която човек се е натоварил чрез греха към Него.

Обяснение относно **размера на вината**: Има разлика в оценката на вината, дали например някой е откраднал нещо поради глад или за задоволяване на потребности от лукс. Грехът е налице и в двата случая, а именно прекриването на седмата заповед. Вината от този грях, с който човек се товари по този начин, обаче ще бъде различна. – Във всезнанието Си Бог винаги съди справедливо доколко човек се е натоварил с вина чрез греха. Определени влияния и ситуации, в които човек попада, като например обществени структури, бедствени ситуации, болестни състояния, са от значение.

231. Как може да се отмени раздялата от Бог?

За да достигнем до Божията близост, грехът трябва да бъде опростен.

➤ *Опращане на грехове: виж въпрос 652*

232. Кой определя какво е грях?

Бог определя какво е грях. Човекът в никакъв случай не бива сам да определя това.

233. Как можем да разпознаем какво е грях?

Разбираме какво е грях, кое се противопоставя на Божията воля, от Светото Писание:

- нарушаването на десетте заповеди (срв. Изход 20, 20)
- престъпване на обети, дадени на Бог (Второзаконие 23, 22).
- отказване от вярата в Христос (срв. Йоан 16, 9).
- алчност, завист и подобни.

Това се разяснява в проповедта чрез Святия Дух.

234. С какви дарове Бог помага на прегрешилия човек?

Бог дари на човек съвест, разум и вяра. Ако човек използва тези дарове, то това е правилният отговор на Божията подкрепа.

235. Как да прилагаме съвестта, разума и вярата?

Съвестта, разума и вярата трябва да са насочени към Исус Христос.

236. За какво служи съвестта?

Съвестта може да помогне да се вземат решения, угодни на Божията воля. В нея се претегля кое е добро и кое - зло. Освен това съвестта, повлияна от разума и вярата, помага на човека да осъзнае, дали чрез поведението си пред Бог и ближния се е натоварил с вина.

237. За какво служи разумът?

Разумът може да упъти човека към поведение, угодно на Бог. Разумът се показва в това, че човек може да поема отговорност за поведението си пред Бог и пред ближния си. Разумът е нужен също, за да се разбере Евангелието и да може да се изповядва вярата.

238. Ограничен ли е човешкият разум?

Да. Човешкият разум е ограничен и не му е възможно да обхване Бог в Неговата безкрайност. Божиите същество и действие надхвърлят целия човешки разум (ср. Филипияни 4, 7). В следствие на това разумът не може да бъде мерило за всички неща.

„И Божият мир, който никой ум не може да схване, ще пази сърцата ви и мислите ви в Христос Исус.“ (Филипияни 4, 7).

239. Какво е вяра?

Вярата обхваща доверието, послушанието и верността спрямо Бог. Така човек печели увереност в Божиите милосърдие и помощ. В тази връзка в Евреи 11, 1 се казва: „А вярата е даване на твърда увереност в онези неща, за които се надяваме, убеждения за неща, които не се виждат.”

240. Как човек достига до вярата?

В началото на вярата винаги стои Бог, който се разкрива чрез слово и дело. Вярата е Божи дар. Истинската вяра почива на избиращата Божия милост.

Същевременно вярата е задача за човека. Дали и до каква степен човек ще достигне до вярата зависи и от неговото собствено участие: Човек трябва да иска да вярва. Затова е необходима молитвата за вяра.

„Вярвам [Господи]! Помогни на моето неверие!” (Марк 9, 24).

241. Каква е задачата на вярващия?

Човек бива подканен да приеме Божието слово, да му се довери и да действа според него. Исус Христос призовава: „Вие вярвате в Бога, вярвайте и в Мен.” (Йоан 14, 1). Той дава обет, че няма да „погине нито един, който вярва в Него, но да има вечен живот” (Йоан 3, 16). Той подчертава последиците от неверието, заедно с всичките му последствия: „Ако не повярвате, че съм Този, за Когото ви казвам, в греховете си ще умрете” (Йоан 8, 24).

„И така, вярата е от слушане, а слушането - от Христовото слово” (Римляни 10, 17).

242. За какво помага вярата?

Вярата в Исус Христос е предпоставка за спасение:

- така че Бог ще се помири с грешника,
- така че човек може да стане Божие чедо (срв. Йоан 1, 12),
- така че човек може да достигне вечна общност с Бог.

„А без вяра не е възможно да се угоди на Бога” (Евреи 11,6).

243. Какво се разбира под „история на спасението”?

В Светото Писание понятието „спасение” се използва в смисъл на „избавление”, „съхранение” и „изкупление”. Под „история на спасението” се има предвид Божието действие, което носи спасение на човека.

244. Какво се разбира под „план за спасение“?

Събитията от грехопадението до новото творение се определят като Божия „план за спасение“. Ние хората не знаем цялата пълнота на Божия план за спасение; но от хода му можем да разберем намерението на Бог, как Той иска да помогне на хората.

245. Как се развива историята на спасението?

Начинът и мащабът на спасението са различни в отделните периоди от историята на спасението. Над всичко стои Божията воля за спасение, която важи за всички хора във всички времена.

246. Към какво е била насочена надеждата за спасение във времената на Стария Завет?

Надеждата за спасение във времената на Стария Завет бе насочена най-напред към спасение от земни беди и пленничество. С времето надеждата за спасение на Израел обаче все повече се свързва с очаквания Месия.

247. На какво се основава спасението?

Исус Христос първи говори за вечното спасение: „И като се усъвършенства, стана причина за вечно спасение на всички, които са му послушни“ (Евреи 5, 9). Той е единственият ходатай между Бог и човек (срв. 1. Тимотей 2, 5). В Деяния на апостолите 4, 12 се засвидетелства: „И чрез никой друг няма спасение; защото няма под небето друго име, дадено на човеците, чрез което трябва да се спасим.“

Исус Христос е изпратеният от Бог спасител, избавителят, който победи греха. В Него човек намира спасение от щетите, които грехът е нанесъл: Жертвата, която Исус дава на кръста, прави освобождението от греха и отмяната на раздялата от Бог възможни.

„Ходатай“: Исус Христос е „ходатай“ в смисъла на посредник между Бог и хората. Това означава, че Той представлява хората пред Бог и Бог пред хората. Той се застъпва за хората пред Бог и запознава хората с Божията воля. Също така като „ходатай“ Той е пътят към спасението: Той води обратно към общението с Бог.

„Защото има само един Бог и един ходатай между Бога и човеците - Човекът Христос Исус, Който отдаде Себе Си като откуп за всички“ (1. Солунци 2, 5.6).

248. Кой може да достигне до спасението?

Чрез Исус Христос спасението се предлага на всички хора, както на живите, така и на починалите.

249. В кой етап от Божия план за спасение живеем ние?

Днес ние живеем в този етап от Божия план за спасение, в който енорията Годеница бива събирана и подготвяна за идването на Христос отново. Затова апостолите предават спасение чрез проповядване на Божието слово и даряване на тайнствата.

➤ *Енорията Годеница: виж въпроси 455, 557, 561 и сл.*

250. Как можем да достигнем до спасение днес?

Сам по себе си никой не може да достигне до спасение. Човек достига спасение като вярва в Исус Христос и оставя да му се случи онова, което Исус Христос дари за спасение на хората: Тайнствата и Божието слово.

➤ *Тайнства: виж въпроси 472 и сл.*

251. Какво спасение ще изживее енорията Годеница при пришествието на Христос?

При идването на Христос отново, чрез сватбата на небето, енорията Годеница ще получи вечната общност с Бог.

252. Кога ще се изпълни Божият план за спасение?

Според Светото Писание Божият план за спасение ще завърши с новото творение.

253. На какво се основава Божият избор?

В основата на Божия избор винаги стои Божията воля. Никой не може да повлияе върху Божието решение.

254. Защо избира Бог?

Бог извиква отделни хора или групи от хора, защото с тях Той преследва определена от Него цел. Така Той ги включва в отговорността.

255. Има ли примери за Божи избор в Стария Завет?

Да, още по време на сътворението се подсказва за Божия избор: Бог избира човека измежду всички Свои творения и му дава поръчението да покори земята.

Има и много други примери за избиране в Стария Завет:

- Ной бива избран да построи ковчега.
- Авраам, Исаак и Яков са избрани, за да могат чрез тях да бъдат благословени всички земни племена.
- Мойсей е избран да изведе народа на Израел от робството в Египет, а Исус Навин е избран да ги заведе в обетованата страна.
- Народът на Израел също е избран: „Понеже вие сте народ свят на Господа, нашия Бог; вас избра Господ, вашият Бог, да Му бъдете собствен народ измежду всички племена, които са по лицето на земята. Господ не ви предпочете, нито ви избра за това, че сте по-многобройни от останалите племена; защото вие сте най-малобройни от всички племена, но понеже Господ ви възлюби” (срв. Второзаконие 7, 6-8).

256. Има ли примери за избор в Новия Завет?

От всичките Си ученици Исус избира апостолите и ги изпраща измежду всички народи с поръчението да поучават и да кръщават. Така изборът на Божи народ вече не се ограничава само до Израел, а включва всички, които вярват в Исус Христос, евреи и езичници. Така народът на Новия Завет е избран от Бог (срв. 1. Петър 2, 9).

Петър е избран за особена служба в църквата, служението на Петър.

➤ *Служение на Петър: виж обяснението към въпрос 457*

От времето на Стария завет „езичници“ биват наричани всички неизраелски народи, тоест хора, които не служат на Авраамовия Бог, а на други богове. По времето на Новия Завет неевреите също биват определени като „езичници“, независимо дали са били кръстени или не.

257. Може ли е да има претенция за Божия избор?

Не, никой няма право да претендира за Божия избор, защото той се основа на свободното Божие решение. Изборът не може да се разбере с човешки разсъждения.

258. Какво значи Божия избор от гледна точка на Евангелието?

От гледна точка на Евангелието избирането е дар на Божията любов. Човекът има свободата да приеме или да отхвърли този дар.

Избиране чрез Бог не означава, че от самото начало ще бъде установено поведението на човек.

259. До какво води приемането на Божия избор?

Бог избира хората за тяхното собствено спасение, но също така и за спасението на други. Когато Бог избира, това е свързано със задача и отговорност. Приемането на Божия избор във вяра означава да бъде следван последователно Исус Христос, първият говорил за избора, тоест живота да бъде устройван според Евангелието. Това носи със себе си Божия благословия.

Избирането оказва въздействие и в бъдещето: Когато Исус Христос изгради Своео царство на мир, Царското свещеничество ще оповести радостната вест за спасението в Христос на всички хора. За това са избрани тези, които ще вземат участие в Първото пришествие.

➤ **Спасение:** виж въпроси 243 и сл.

➤ **Царско свещеничество:** виж въпрос 577

➤ **Първо Възкресение:** виж въпрос 574, 575

260. Какво е благословия?

Благословия е Божията близост, която никой не може да си заслужи. Да бъдеш благословен означава да получаваш добро от Бог. Благословията съдържа Божия сила в себе си и е потвърждение, че Бог дарява подкрепа и съпровождане. Обратното на благословия е проклятието.

261. Как се постига благословия и как се разгръща тя?

Бог често предава благословията Си чрез хора, на които Той е поставил тази задача. Никой не може сам да се благослови.

Благословията се разгръща, когато е приета във вяра. Дали тя ще има продължаващо въздействие зависи и от нагласата и промяната на благословения.

Благословията е Божи дар, който може да се обновява отново и отново. Благословията може да се разпростре и извън непосредствено благословения върху бъдещи поколения.

262. Как се показва Божията благословия в творението?

Бог благослови създанията Си и положи закона за размножаването във всичко живо. Той повери творението Си на човека и го благослови за свързаната с това задача.

Въпреки че чрез проклятието на греха тази Божия благословия беше ограничена в действието си, тя не беше отменена. Бог я поднови след потопа. Какво обхваща тази благословия става ясно от обета на Бог: „Докато

съществува земята, сеитба и жътва, студ и горещина, лято и зима, ден и нощ няма да изчезнат.” (Битие 8, 22).

За тази благословия в творението свидетелства Новият Завет: „Защото земята, която се е поила от дъжда, който пада често на нея, и която ражда трева, полезна на тези, за които и се обработва, получава благословение от Бога” (Евреи 6, 7). Тази благословия е за всички хора.

„... Защото Той прави слънцето Си да изгрява и над злите и над добрите и дава дъжд на праведните и на неправедните” (Матей 5, 45).

263. В какво се изразява благословията в Стария Завет?

Обещанието за благословия е съставна част на завета, който Бог сключи с Израел. В Стария Завет Божията благословия се показва преди всичко в земно благополучие. Към това спадат например победата в борбата срещу неприятелите, дълъг живот, богатство, многобройно потомство, плодородие на земята.

Авраам бил благословен от Бога: „Ще те направя голям народ; ще те благословя и ще прославя името ти, и ще бъдеш за благословение. Ще благославя онези, които те благославят, а ще прокълна всеки, който те кълне; и в теб ще се благославят всички земни племена” (Битие 12, 2.3). Тази благословия надхвърля границата на обещанието за лично благополучие; тя даде на Авраам възможност самият той да стане благословия за другите.

➤ *Стар Завет: виж разяснението към въпрос 175*

264. С какво беше свързано приемането или отхвърлянето на Божията благословия от израелтяните?

За израелтяните Божията благословия зависеше от това дали те служеха единствено на Бог и спазваха заповедите Му. Неподчинението на Бог водеше до проклятие върху Божият народ. Решението за това бе в ръцете на народа: „Ето, днес поставям пред вас благословение и проклятие: благословението, ако слушате заповедите на Господа, вашия Бог, които днес ви заповядвам; и проклятието, ако не слушате заповедите на Господа, вашия Бог, а се отклонявате от пътя, който днес ви заповядвам, и следвате други богове, които не сте познавали” (Второзаконие 11, 26-28).

265. От кого идва благословията в Новия Завет?

В Новия Завет Божията благословия произлиза от Исус Христос.

➤ *Нов Завет: виж разяснението към въпрос 175*

266. Как благославяше Исус?

Исус благославяше чрез словото Си, чрез чудесата Си, чрез начина Си на живот. Благославяйки ги Той полагаше ръце върху децата, прощаваше на прегрешилите. Най-голямата благословия е в жертването на безгрешния Му живот за помирение за всички хора.

➤ **Жертвена смърт на Исус:** виж въпроси 90, 99, 177 и сл.

267. Кое е основното в благословията на Исус Христос?

В основата на Божията благословия, която става достъпна чрез Исус Христос, е духовното. Във връзка с това в Ефесяни 1, 3 се казва: „Благословен да бъде Бог и Отец на нашия Господ Исус Христос, Който в Христос ни е благословил с всяко духовно благословение в небесните места”.

268. Какво обхваща тази духовна благословия?

Тази благословия включва напр.

- избирането преди създаването на света (срв. Ефесяни 1, 4),
- изкуплението и опрощаването на греховете (срв. Ефесяни 1, 7),
- откриване тайната на Божията воля (срв. Ефесяни 1, 9),
- предопределението за наследяване на бъдещата прекрасност (срв. Ефесяни 1, 11),
- познанието за Божията истина в Евангелието (срв. Ефесяни 1, 13),
- запечатването с дара на Святия Дух (срв. Ефесяни 1, 13).

269. Как може да се спечели благословията и как да се използва?

Много Божии благословии стават достояние на вярващите по време на богослужението. Жертването също носи благословия - това е един основен извод за христианина.

Човека е призван да се моли за Божията благословия и да се държи така, че да бъде достоен за тази благословия.

Вярващият показва своята благодарност за Божията благословия чрез един изпълнен с богобоязън и послушание във вярата живот.

➤ **Жертва и благословия:** виж въпрос 738

270. В какво се състои изобилието на благословията?

Изобилието на благословията се състои в това завинаги да сме част от Божията прекрасност.

271. Бог даде ли закон на народа Си в Стария Завет?

Да, чрез Мойсей Бог даде на народа на Израел закон. Той се съдържа в петте Мойсееви книги и се нарича „Мойсеев закон“. Основното в закона е обобщено в десетте заповеди. Заповедите да се обича Бог и ближния са също съществена част от Мойсеевия закон.

272. За какво служи Мойсеевият закон?

Мойсеевият закон насочва към богоугодни действия. Той е дадената от Бог помощ в живота, показва пътя към доброто и помага да се избягва злото.

„Той ти е показал, човече, какво е доброто; и какво иска Господ от тебе: не е ли да вършиш праведното, да обичаш милост и да ходиш смирено със своя Бог“ (Михей 6, 8).

273. Как беше оценяван Мойсеевият закон във времето на Стария Завет?

Във времето на Стария Завет Мойсеевият закон беше висша и задължителна заповед за народа на Израел. Той беше разбран като път към спасението. Изхождаше се от това, че следвайки този закон човек беше угоден на Бог и беше приеман от Него.

274. Как е беше оценяван Мойсеевият закон според Евангелието?

Според Евангелието Мойсеевият закон не е пътят към спасение. Но той показва пътя, който води към спасението: Исус Христос.

Никой не може да спазва целия закон. Затова не е възможно единствено със собствени усилия да се достигне до спасение. Човекът трябва да постигне разбирането: „Аз съм грешник и се нуждая от опрощаване на греховете.“ Опрощаването на греховете обаче поставя преди всичко вярата в Исус Христос.

➤ *Спасение, достигане до спасение: виж въпроси 243, 248 и сл.*

275. Какво е съдържанието на Евангелието?

Съдържание на Евангелието е Божието действие за спасение на хората чрез Исус Христос. Евангелието обхваща всичко, което Исус проповядва и е свързано с личността Му, от раждането Му до смъртта Му на кръста, възкресението и идването Му отново. В Евангелието става ясно, че Исус Христос е единственият път към спасението.

276. Как още се нарича Евангелието?

Евангелието бива наричано и „слово на кръста“ (1. Коринтяни 1, 18) и „послание на примирението“ (2. Коринтяни 5, 19).

277. Какво е отношението между закона и Евангелието?

И Законът, и Евангелието показват Божията воля да помогне на грешника да бъде спасен.

Законът показва преди всичко заповеди и забрани, които да водят човека към едно богоугодно поведение. Единственият човек, който изпълни този закон напълно, без престъпления, е Исус Христос: „Да не мислите, че съм дошъл да разруша закона или пророците? Не съм дошъл да разруша, но да изпълня“ (Матей 5, 17).

Вечно валидното и необходимо от Мойсеевия закон Исус Христос обобщава в заповедта за любовта към Бог и към ближния: „Да възлюбиш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа и с всичкия си ум. [...] Да възлюбиш ближния си, както себе си“ (Матей 22, 37-39).

След Своето Възкресение Той обясни на учениците Си, че в Него се изпълни всичко, което е писано в Мойсеевия закон, в пророците и в Псалмите (срв. Лука 24, 44).

От това следва: Христос е едновременно изпълнението и целта на закона. Представата в Стария Завет, че законът е пътят към спасението, завърши чрез Христос. Исус е положи един нов път, пътя на милостта.

„Понеже Христос изпълнява целта на закона, за да се оправдае всеки, който вярва“ (Римляни 10, 4).

278. Кои са основните предпоставки необходими да се спечели милостта, предлагана в Евангелието?

Най-напред човек трябва да познае, че той е грешник. След това трябва да достигне вярата, че чрез Исус Христос помирението на грешника с Бог стана възможно и че чрез вярата в Христос грешникът може да получи праведност, валидна пред Бог: „И така както чрез едно прегрешение дойде осъждането на всички човеци, така и чрез едно праведно дело дойде на всички човеци оправданието, което докарва живот“ (Римляни 5, 18).

Праведност пред Бог/ оправдание: праведност пред Бог, постигнато оправдание, означава: Вярващият е угоден на Бог. Бог приема грешника, Той го дарява с милост и опрощение.

279. Каква е връзката между добрите дела на човек и спасението му?

Избавлението не може да се заслужи с добри дела, то идва единствено от Христовата милост. За това е нужна вярата в Христос.

Добрите дела са израз на жива вяра. Така човек, изхождайки от вярата си, трябва да се старее към свят начин на живот, който да намира израз също в делата му.

„Защото се яви Божията благодат, спасителна за всички човеци ...” Отговорът на човек трябва да бъде „да живеем разбрано, праведно и благочестиво в настоящия свят, като очакваме сбъдването на блажената надежда, славното явяване на нашия велик Бог и Спасител Исус Христос, Който даде Себе Си за нас, за да ни изкупи от всяко беззаконие и да ни очисти за Себе Си, народ за Свое притежание, ревностен за добри дела” (Тит 2, 11-14).

Част 5

БОЖИИТЕ ЗАПОВЕДИ

5

5 БОЖИИТЕ ЗАПОВЕДИ

280. За какво служат Божиите заповеди?

Бог даде заповеди на хората. В тях Той оповестява волята Си за благото им. В заповедите се показва в какви отношения човек трябва да е спрямо Бог. Освен това заповедите са основа и за добро общуване между хората.

281. С каква нагласа човек трябва да следва Божиите заповеди?

Който във вярата си разпознава Бог като всемогъщ, всезнаещ и обичаш, търси Неговата воля и се старее да мисли и действа според Божиата воля, значи и според заповедите Му.

С убеждението, че Бог даде заповедите воден от любов към хората, те ще бъдат изпълнявани не от страх от наказание, а от любов към Бог.

282. Коя е най-голямата заповед?

На въпроса за „най-голямата заповед в закона“ Исус отговори с два цитата от Мойсеевия закон: „Да възлюбиш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа и с всичкия си ум“. Това е най-голямата и първа заповед. А втора, подобна на нея, е тази: „Да възлюбиш ближния си, както себе си“. На тези две заповеди се крепят целият закон и пророците” (Матей 22, 36-40). Заповедта да обичаш Бог и ближния си се нарича също така „двойната заповед на любовта“.

➤ *Любов към ближния: виж въпрос 155*

283. На какво се основава любовта на човека към Бог?

Любовта на човека към Бог се основава на любовта на Бог към човека. Човекът иска да отговори на тази любов: „Ние обичаме [Него], защото първо Той възлюби нас” (1. Йоан 4, 19).

284. Към какво призовава заповедта за Божиата любов и какво изисква тя?

Любовта към Бог трябва да оформя същността на човека и да определя поведението му.

Да обичаш Бог е заповед, която касае цялата същност на човека и изисква пълна отдаденост: „И да възлюбиш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа, с всичкия си ум и с всичката си сила” (Марк 12, 30). Това означава цялостна отдаденост на Бог.

285. Какво гласи заповедта за любовта към ближния?

„Да възлюбиш ближния си като себе си” (Марк 12, 31; срв. Левит 19,18).

286. Към какво призовава заповедта за любов към ближния?

Заповедта призовава към това да се обръщаме към всички хора с любов. Тя поставя ясни граници пред егоизма.

В притчата за добрия самарянин (срв. Лука 10, 25-37) Исус онагледява, че любовта към ближния означава да бъдеш милостив и да действаш по съответен начин.

Колко е последователен Исус се вижда от подканата Му да обичаме дори неприятеля си.

„Чули сте, че е било казано: ‘Обичай ближния си (Левит 19, 18), а мрази неприятеля си.’ Но Аз ви казвам: Обичайте неприятелите си и се молете за онези, които ви гонят, за да бъдете синове на вашия Отец, Който е на небесата” (Матей 5, 43-45).

287. Кой е „ближният”?

От примера за добрия самарянин се разбира: Ближният от една страна е този, който има нужда от помощ. От друга страна ближен е и този, който помага. Значи ближен може да бъде всеки човек, с когото имаме отношения.

288. Добавя ли Исус още нещо за любовта към ближния?

Извън притчата за добрия самарянин Исус обобщава основите на любовта към ближния в така нареченото „златно правило”.

Понятието „Златно правило” се оформя в Европа през 17. век относно казаното в Матей 7, 12. Днес „Златното правило” е широко разпространен принцип в съвместното съжителство на хората дори и извън християнството.

289. Какво гласи „Златното правило”?

Под „Златно правило” се разбира словото на Господ в Планинската проповед: „И така, всяко нещо, което желаете да правят човеците на вас, така и вие правете на тях; защото това е същината на закона и пророците” (Матей 7, 12).

290. Как се показва любовта към ближния в енорията?

Онова, на което Исус учи апостолите Си, важи също така за енорията: „Нова заповед ви давам, да се обичате един друг; както Аз ви възлюбих[...].

По това ще познаят всички, че сте Мои ученици, ако имате любов помежду си” (Йоан 13, 34.35). Това изискване към ученици Му следователно надхвърля рамките на „Златното правило”.

Заповедта за любовта към ближния, да се подкрепя човека до нас и да се помага в нужда, трябва да се доказва най-вече в енорията: „Доколкото имаме случай, нека да правим добро на всички, а най-вече на своите по вяра” (Галатяни 6, 10). Всички, които принадлежат към енорията имат за задача да се отнасят един други със сърдечно състрадание, приветливост, смирение, кротост и търпение.

291. Какво постига „любовта помежду” в енорията?

„Любовта помежду” помага да приемем брата и сестрата такива, каквито са (срв. Римляни 15, 7), и предпазва от непомирение, предразсъдъци и пренебрежително отношение. Тя е сила, заздравяваща сплотеността в енорията, събуждаща съпричастност и разбиране помежду и поощряваща готовността за помощ.

От „Пътят на любовта“: „Любовта дълго търпи и е милостива, любовта не завижда, любовта не се превъзнася, не се гордее, не безобразничи, не търси своето, не се раздражнява, не държи сметка за зло, не се радва на неправдата, а се радва заедно с истината, всичко премълчава, на всичко хваща вяра, на всичко се надява, всичко търпи” (1. Коринтяни 13, 4-7).

292. Какво гласят десетте заповеди?

Първата заповед: „Аз съм Господ, твоят Бог. Да нямаш други богове освен Мене.”

Втората заповед: „Не изговаряй напразно Името на Господа, твоя Бог; защото Господ няма да смята за безгрешен онзи, който изговаря напразно Името Му.”

Третата заповед: „Пази съботния ден, за да го освещаващ.”

Четвъртата заповед: „Почитай баща си и майка си, за да се продължават дните ти на земята.”

Петата заповед: „Не убивай.”

Шестата заповед: „Не прелюбодействай.”

Седмата заповед: „Не кради.”

Осмата заповед: „Не свидетелствай лъжливо против ближния си.”

Деветата заповед: „Не пожелавай къщата на ближния си.”

Десетата заповед: „Не пожелавай жената на ближния си, нито слугата му, нито слугинята му, нито добитъка му, нито каквото и да е притежание на ближния ти.”

Обозначението „Десет заповеди“ или „Декалог“ е производно на Библейската формулировка „Десет слова“ („deka logoi“) в Изход 34, 28 и Второзаконие 10, 4. Библията определя заповедите като 10, но не ги подрежда. Използвания начин на броене в Новапостолската църква се основава на традиция от четвърти век след Христа.

293. На кого бяха дадени десетте заповеди?

Чрез Мойсей Бог даде десетте заповеди на народа на Израел на Синайската планина (срв. Изход 19, 20). Те бяха написани върху каменни плочи.

294. Какво значение имаха десетте заповеди за народа на Израел?

Десетте заповеди регулираха поведението на израелтяните както спрямо Бог така и помежду им. Оповестяването на десетте заповеди е част от завета, който Бог сключва с народа на Израел. Спазването на заповедите бе задължително и бе благословено от Бог. В народа на Израел заповедите се учеха наизуст още от детска възраст.

И до днес десетте заповеди са запазили голямото си значение в юдаизма.

„И Той ви изяви завета Си, който ви заповяда да вършите, т.е. десетте заповеди; и ги написа на две каменни плочи“ (Второзаконие 4, 13).

295. Изказаха ли се Исус и апостолите Му относно десетте заповеди?

Да, Исус подкрепи десетте заповеди. Някои заповеди дори направи по-строги като им даде нов, по-дълбок смисъл и разшири първоначалната им област на влияние.

В крайна сметка апостолите Му разясниха, че прекрачването на една от заповедите означава прекрачване на всички заедно: „Защото който опази целия закон, а съгреша в едно нещо, бива виновен във всичко“ (Яков 2, 10).

„Чули сте, че е било казано на древните (Изход 20, 13; 21, 12): ‘Не убивай; и който убие, ще бъде виновен пред съда. А пък Аз ви казвам, че всеки, който се гневи на брат си [без причина], ще бъде виновен пред съда’ (Матей 5, 21.22).

„Чули сте, че е било казано: ‘Не прелюбодействай’ Но Аз ви казвам, че всеки, който гледа жена, за да я пожелае, вече е прелюбодействал с нея в сърцето си“ (Матей 5, 27.28).

296. За кого важат десетте заповеди?

В десетте заповеди Бог се обръща към всички хора. Всеки поотделно е отговорен пред Бог за това как се държи и как води живота си.

297. Как се отнасят Божиите заповеди към държавните закони?

Божите закони са над държавните закони. Решаващо за това дали биват нарушени Божиите заповеди, е само Божията воля, а не тази на законодателя.

298. Какво означава да се нарушават Божиите заповеди?

Всяко нарушение срещу Божиите заповеди е грях. Грехът прави човека виновен пред Бог. Размерът на идващата от греха вина може да е различен. Само Бог определя колко голяма е вината. В отделни случаи може да се окаже, че от греха почти не е произлязла вина спрямо Бог.

➤ *Отношение между грях и вина: виж въпрос 230 и разяснението към въпрос 230*

299. Как се изпълнява целият закон?

Да се спазва целият закон би означавало да се обичат Бог и ближния по съвършен начин (срв. Римляни 13, 8.10). Това беше възможно само за Исус Христос.

➤ *Закон: виж въпроси 138, 271 и сл.*

300. Какво гласи първата заповед?

„Аз съм Господ, твоят Бог. Да нямаш други богове освен Мен.”

301. Какво означава първата заповед?

Първата заповед означава, че Господ Бог е над всичко. Единствено на Него, на Твореца на всички неща, подобава да се молим и да Го почитаме. Трябва да се подчиняваме на Неговата воля.

302. Какво е значението на първата заповед според Стария Завет?

В страните около Израел цареше почитта към много богове. С първата заповед Бог изяснява, че Той е единственият Бог. В следствие на това подобава да се прекланяме само на Него; единствено на Него трябва да се служи. „Слушай, Израилю; Йехова, нашият Бог, е един Господ; и да възлюбиш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа и с всичката си сила” (Второзаконие 6, 4.5).

Монотеизъм: виж разяснението към въпрос 53

Понятието „**Политеизъм**“ произтича от гръцките думи „poly“ и „theos“, които означават „много“ и „бог“ и се употребява за почитта към много божества. – Самият цар Саул се отрече от живия Бог, когато остаря и принасяше жертви на идолите на моабитците и амонците (срв. 3.Кн. на царете 11, 7.8).

303. Какво съдържа забраната за почитане на други божества?

Всяко почитане или преклонение пред всичко онова, което хората могат да приемат като божество освен Бог, Творецът, е грях. Към това спада почитането на живи същества, природни явления, предмети, действителни или измислени духовни същества.

Според това е нарушение на първата заповед да се гледа например на статуи, изображения на животни, камъни, амулети както и небесни тела, планини, дървета и огън, бури и т.н. като на Бог.

Също така изработването и преклонението на златния телец по времето на Стария Завет представлява нарушение на тази Божия заповед: „И така, целият народ извади златните обици, които бяха на ушите им, и ги донесоха на Аарон. А той, като ги взе от ръцете им, изля от тях фигура на теле и я издяла с длетото; и те казаха: Тези са боговете ти, о, Израилю, които те изведоха от Египетската земя.“ (срв. Изход 32, 3.4).

304. Как да се гледа на забраната за направата и почитането на изображения?

В Изход 20, 4.5 се забранява правенето на изображения от това, което Бог е създал: „Не си прави кумир или каквото и да е изображение на нещо, което е на небето горе, на земята долу или във водата под земята; да не им се кланяш, нито да им служиш.“

Забраната да се правят и почитат изображения трябва да се разглежда на фона на това, че е имало изображения и статуи, които били почитани като божества и на които хората се прекланяли.

305. Забранено ли ни е на нас да изработваме изображения или снимаме?

Не, не е забранено да се изработват изображения, скулптури, фотографии или филмови изпълнения. Такива изображения не бива обаче да се почитат и да им се прекланяме.

306. Какво е значението на първата заповед според Новия Завет?

Първата заповед гласи, че има само един Бог. Това е триединният Бог: Отец, Син, Свят Дух. В Новия Завет първата заповед се отнася не само до Бог, Отец, а също така и до Исус Христос и Святия Дух.

➤ *Тринитет: виж въпрос 61 и сл.*

307. Какво значение има първата заповед за нас днес?

Първата заповед ни призовава, водени от любов да почитаме Бог. Почитта към Бог се изразява в преклонение, послушание и богобоязън. Богобоязънът произлиза от любовта към Бог. Тя не е израз на страх, а на смирение, любов и доверие в Бог.

Важи това да приемаме Бог така, както се появи в света: в Исус Христос (срв. Йоан 14, 9).

Престъпване на заповедта е да се оприличаваме по сила, почит, пари, идоли или дори по собствената си личност с Бог, на който всичко останало трябва да се подчинява. Престъпване на първата заповед е също така да се определят собствените желания или мнения като Божи. В същата степен престъпване на заповедта е да се виждат божества в различни статуи, дървета, природни явления и т.н. Действия противни на първата заповед са също така сатанизмът, пророчествата, магиите, магьосническото, призоваването на духове или мъртъвци.

Понятието „**магия**“ идва от гръцкия език и в превод означава: „магьосничество“, „илюзия“. Към магията спада представата, че чрез определени действия (ритуали) и/или думи (вълшебни съчетания) могат да се повлияят или управляват хора, животни или събития и предмети. Често магията се свързва със злото.

➤ **Гадателите** са хора, които са убедени в това, че могат да гледат в бъдещето, съответно могат да предскажат бъдещето. Своите предсказания те правят чрез тайнствени знаци, които тълкуват по съответен начин. По времето на Стария Завет гадателството било обичайна практика в царските дворове, но при народа на Израел било строго забранено.

➤ **Призоваването на мъртвите** е особена форма на гадателство: Правят се опити да се установи връзка с мъртвите, за да бъдат разпитани за неща от бъдещето; срв. 1. Книга на Царете 28, 3 и нататък.

„Прославете величието на нашия Бог“ (Второзаконие 32, 3).

308. Какво гласи втората заповед?

„Не изговаряй напразно Името на Господ, твоя Бог; защото Господ няма да смята за безгрешен онзи, който изговаря напразно Името Му.“

309. Какво означава втората заповед?

Втората заповед предупреждава да се пази свято всичко свързано с Бог и Името Му.

310. Какво е значението на втората заповед според Стария Завет?

Когато Бог се открива на Мойсей в горящия бодлив храст, Той назовава Името Си: „Аз съм Онзи, Който съм.” Тук името не е само отличителен знак, а също така описва същността на носителя си. Така Бог известява, че Той по Своята същност е неизменен и вечен. Отделният човек изживява Бог по различен начин, но Той остава непроменен.

Същността и величието на Бог не бива да се накърняват. От страхопочитание евреите въобще не изговарят името „Аз съм Онзи, Който съм.” (на иврит: „Яхве“). Така те искат да избегнат всяка – дори и непреднамерена – нередна употреба на Божието име.

И Бог отвърна на Мойсей: Аз съм Онзи, Който съм. Каза още: Така ще кажеш на израелтяните: „Онзи, Който съм, ме изпрати при вас” (Изход 3, 14).

311. Какво е значението на втората заповед според Новия Завет?

Хората трябва да говорят за Бог изпълнени с любов, страхопочитание и пълно съзнание за отговорност.

Когато Исус поучава другите да се молят, Той изисква да се обръщат към Бог като към „Отец на небесата” (срв. Матей 6, 9).

Когато в молитвата Исус Христос казва: „И им изявих Твоето име” (Йоан 17, 26), Той

изяснява Божията същност, а именно любов (срв. 1. Йоан 4, 16).

312. Какво значение има втората заповед за нас днес?

Трябва да пазим всичко, което има общо с Бог и Името Му, свято. Това важи за мислите, приказките ни и начина ни на живот.

Като християни ние сме особено задължени на името на Господ Исус Христос. Като Божии чедра, които носят името на Отца и Сина, отговорността ни да държим свято Божието име е голяма.

313. Как би се злоупотребило с Божието име?

Огромна злоупотреба с Божието име е богохулството, при което Бог съзнателно бива подлаган на подигравки или бива поругаван. Рутатни при

споменаване на Божието име, както и лъжата при призоваване на Името Му е злоупотреба с Божието име. Дори и лекомислената употреба на понятията „Бог“, „Исус Христос“ или „Свят Дух“ в по-свободни разговори или употребени във видове е престъпване на втората заповед.

В хода на историята хората многократно са **злоупотребявали с Божието име**: за да забогатеят, да водят войни (напр. кръстоносните походи), за да дискриминират други хора, да измъчват и убиват – всичко в името на Бог.

314. Какви последици има нарушаването на втората заповед?

Единствено втората заповед съдържа заплаха от наказание в случай, че бъде нарушена. В какво обаче ще се състои наказанието, не се казва в Библията. Основание за спазването ѝ трябва да бъде не заплахата от наказание, а преди всичко любовта и страхопочитанието ни пред Бог.

315. Нарушение на втората заповед ли е заклеването в Бог?

В Проповедта на планината Исус забранява заклеването. Тази забрана важи за прибързаното заклеване в ежедневието, но не и например при полагаането на клетва в съда.

Който призовава Бог за свидетел чрез определена клетвена формула („Бог ми е свидетел!“), за да засвидетелства задължението си за казване на истината спрямо Бог, полага публично признание на вярата си към всемогъщия, всезнаещ Бог.

316. Какво гласи третата заповед?

„Пази съботния ден, за да го освещаващ.“

317. Какво означава третата заповед?

С третата заповед се призовава един ден от седмицата да бъде разграничен от останалите, за да може в него да се прекланяме пред Бог и да се занимаваме със словото Му. За християните това е неделята - денят, в който Исус Христос възкръсна.

318. Какво е значението на третата заповед в Стария Завет?

Бог си почина на седмия ден от сътворението на света и го освети. Денят за почивка е даден като празничен ден, за да се благодари на Бог за съзидателното Му действие и за да Го почитаме.

Още преди оповестяването на заповедите на Синай Бог определи съботния ден като ден, който да бъде пазен свят. По време на преминаването на

народа на Израел през пустинята Мойсей обяви: „Това е, както каза Господ. Утре е събота, свята почивка на Господа” (Изход 16, 23).

В съботата народът на Израел трябваше да почине от работата и необезпокоявано да се обърне към Бог. Съботата служеше за възхвала на Твореца и за възпоминание освобождението на Израел от пленничеството в Египет. Благословията бе за този, който почиташе съботата и избягваше лични дела и „своите си думи” (срв. Исая 58, 13.14).

319. Какво е значението на третата заповед в Новия Завет?

Освещаването на съботата- седмият ден според еврейския календар- за израелтяните спадаше към закона. В събота Исус отиде в синагогата и лекува болни, което според разбиранията на израелтяните бе работа и затова нарушение на заповедта. С това Исус, Господарят на съботата разясни, че благоденствието върху човек се оценява по-високо от формалното изпълнение на третата заповед.

„Синагоги“ са сгради, в които еврейските енории се събираха за богослужение още от времето на вавилонското пленничество. Това бяха „словесни“ богослужения, състоящи се от молитва, прочети от Свети Писания и тяхното тълкуване.

„Съботата е направена за човека, а не човекът за съботата” (Марк 2, 27).

320. Защо християните почитат неделята като „празничен ден”?

Християните почитат неделята като „празничен ден”, защото Исус Христос възкръсва от мъртвите в неделен ден. Ето защо за християните освещаването на неделният ден е също така и признание за възкресението на Исус Христос.

Значението на неделята като празник за християните се вижда в Деянията на апостолите 20, 7: „И в първия ден на седмицата, когато бяхме събрани за разчупването на хляба, Павел беседваше с тях ...” Тук както и в 1. Коринтяни 16, 2 се обръща специално внимание на първия ден от седмицата, на неделята.

321. Как освещаваме неделния ден?

Неделята трябва да е ден за спокойствие и празник за душата. Ние пазим този ден свят като преди всичко се прекланяме пред Бог в богослужението и с вяра приемаме словото Му, с покаяние приемаме опрощението на греховете и с достойнство вкусуваме от тялото и кръвта на Исус чрез тайнството на Светото Причастие. Почитането на неделята значи и съхраняване и задълбочаване въздействието на богослужението.

Който не може да посети богослужението освещава неделята като в молитва търси връзката с Бог и енорията. Това се отнася например за работещите, както и за болните, инвалидите и старите хора.

Заповедта да освещаваме празничния ден приканва вярващия да провери доколко действията му отговарят на смисъла на осветения за Господ ден.

322. Какво гласи четвъртата заповед?

„Почитай баща си и майка си, за да се продължават дните ти на земята.”

323. Какво означава четвъртата заповед?

Четвъртата заповед се отнася до хора от всички възрасти и изисква да се отдаде на бащата и майката дължимото зачитане и уважение. Това е единствената заповед, която дава обет за възнаграждение.

324. Какво е значението на четвъртата заповед в Стария Завет?

Четвъртата заповед, както и Мойсеевия закон като цяло, е свързана с преминаването на израелтяните през пустинята. По-възрастните членове на племето трябвало да бъдат подкрепяни при мъчителното преминаване и така да им се оказва уважение. Обетът за „благополучие” се разбира в земния смисъл.

В Израел заповедта се разбирала и като указание към възрастните да се грижат за остарелите си родители и да им помагат в случай на болест.

♣ **Мойсеев закон:** виж въпроси 272 и сл.

325. Какво е значението на четвъртата заповед в Новия Завет?

За дванадесетгодишния Исус се съобщава, че Той послушно се подчиняваше на майка Си Мария и нейния мъж: „И Той слезе с тях и дойде в Назарет, и им се покоряваше” (Лука 2, 51). Доброто отношение на Исус към майка Му проличава, когато в часа на Своята смърт Той повери грижата за нея на апостол Йоан (срв. Йоан 19, 27).

В Посланията на апостол Павел децата изрично биват предупреждени да слушат родителите си.

326. Какво значение има четвъртата заповед за нас днес?

Децата, независимо от възрастта си, имат задачата да почитат родителите си. Конкретното прилагане на заповедта може да има различно изражение според възрастта, социалното обкръжение и обществените форми на общуване.

Всяко задължение за послушание на децата е ограничено от указанието на апостол Петър: „Подобава да се покорявате на Бога, а не на човеците” (Деяние на апостолите 5, 29).

С понятието „**социално обкръжение**“ на човек се имат предвид неговите условия на живот, към които спадат произход, семейство и роднини, доходи и състояние, образование, професия, религиозна принадлежност и други житейски обстоятелства.

327. Как да се разбира обетът „да се продължават дните ти”?

Ако децата, водени от любов и благодарност, уважават и ценят родителите си, послушни са и се грижат за тях, върху това ще бъде положена Божия благословия.

В представите на хората по времето на Стария Завет „продължаване на дните” бе израз за Божия благословия. В Новия Завет Божията благословията се показва предимно в духовни блага.

Духовните блага идват от Бог и правят вярващия „богат”. Към духовните блага спадат между другото любовта, търпението, радост от Святия Дух, разбиране истината на Евангелието, Божията синовност, опрощаването на греховете, тайнствата, надеждата за изпълнение и участие в обетите на Господ.

➤ *Духовна благословия: виж въпрос 268*

328. От четвъртата заповед произтичат ли също така задължения за родителите?

Да, родителите носят в начина си на живот и в поръчението да възпитават една висока отговорност и те трябва да се грижат за това чрез богоугодно поведение да улесняват децата си да ценят своите родители. Ако родителите не изпълняват това задължение, то тогава не могат да очакват послушание от децата си.

В никакъв случай не може от четвъртата заповед да се мотивира задължение за послушание на децата към родителите, ако родителите или децата биха нарушили в тази връзка Божиите закони.

329. Какво гласи петата заповед?

„Не убивай.”

330. Какво означава петата заповед?

Животът е даден от Бог. Само Той разполага с живота и смъртта. Никой няма право да отнема човешки живот.

331. Какво е значението на петата заповед в Стария Завет?

Дословният превод на заповедта от еврейския текст гласи: „Не умъртвявай.” Според това петата заповед забранява самоволното убиване на хора. Изрично заповедта не се отнася за военната служба и смъртното наказание.

332. Какво е значението на петата заповед в Новия Завет?

Исус не ограничи съблюдаването на тази заповед до формалното ѝ изпълнение. Най-важното за Него бе вътрешната нагласа, възгледите на човек.

Ето защо Той каза: „Чули сте, че е било казано на древните: „Не убивай; и който убие, ще бъде виновен пред съда.” А пък Аз ви казвам, че всеки, който се гневи на брат си [без причина], ще бъде виновен пред съда” (Матей 5, 21,22). В 1. Йоан 3, 15 се казва допълнително: „Всеки, който мрази брат си, е човекоубиец”.

333. Какво значение има петата заповед за нас днес?

Началото и край на човешкия живот са в ръцете единствено на Бог. Само Той господства над живота и смъртта.

Въпреки че на земята днес често цари насилие и много хора не уважават достатъчно живота на другите, заповедта важи непроменена. Тя обхваща - наред със забраната да се прекратява човешки живот - също така и поръчението човешкият живот да се уважава, да се опазва и съхранява.

Всяко нарушение на петата заповед е грях. Произтичащата от това вина спрямо Бог може да бъде различна.

334. Прекъсването на бременността нарушава ли петата заповед?

Да. Нероденият живот трябва да се уважава и да се пази, защото се изхожда от това, че от момента на зачеването съществува човешки живот, даден от Бог.

335. Самоубийството нарушава ли петата заповед?

Да, защото то прекратява дадения от Бог живот.

336. Умъртвяването в случай на самоотбрана нарушава ли петата заповед?

Да, умъртвяването по време на самоотбрана също е нарушение на петата заповед.

337. Какво важи за умъртвяването във война?

Умъртвяването във войната е нарушение на петата заповед. От заповедта за всеки един от нас следва отговорността да избягваме умъртвяването. В отделен случай може да стане така, че според начина на действие да не произтече почти никаква вина спрямо Бог.

➤ *Вина спрямо Бог: виж въпрос 230*

338. Прекрива ли евтаназията петата заповед?

Който активно спомага за евтаназия - тоест предприема действия, които водят до смъртта на умирация - нарушава петата заповед.

Пасивна евтаназия - неизпълнението на мерки, които удължават живота - при строго определени условия не се разглежда като прекриване на петата заповед. Решението за отказ от удължаващи живота мерки трябва да се вземе най-напред от самия пациент. При липса на такова изявление това решение се взема в договорка между лекарите и близките единствено при отговорно уважение интересите на умирация.

339. Как се оценява смъртното наказание от гледна точка на петата заповед?

Никой човек няма право да прекъсва човешки живот. В това отношение изпълнението на смъртната присъда нарушава Божия ред. В смъртното наказание Новоапостолската църква не вижда подходящо средство за назиждане и за закрила на обществото.

340. Отнася ли се петата заповед също така до убиването на животни?

Не, убиването на животни не попада под петата заповед. Бог изрично показва, че животните служат за храна на хората (срв. Битие 9, 3). Животът на животните обаче също трябва да се уважава; това произтича от съответната отговорност на човек относно съхранението на творението.

341. Какво гласи шестата заповед?

„Не прелюбодействай.“

342. Какво означава шестата заповед?

Бракът е желаната от Бог, определена до края на живота общност на мъжа и жената. Тя се основава на едно взаимно свободно волево решение и се засвидетелства от публично обещание за вярност.

Прелюбодеяние извършва този, който като семеен има полово сношение с друг освен със своя брачен партньор. Прелюбодеяние извършва също така този, който като несемеен има полово сношение с брачно обвързан.

343. Какво е значението на шестата заповед в Стария Завет?

Още по време на Стария Завет бракът се е разбирал като съюз, който е под Божия закрила и е благословен чрез молитва. Тогава прелюбодеянието се е наказвало със смърт.

„Товия стана от постелката и рече: Защото ние сме чеда на светии и не бива да започнем брака си като езичниците, които не познават Бога. Стани, сестро, да се помолим, за да ни помилува Господ“ (Книга Товит 8, 5.6).

344. Какво е значението на шестата заповед в Новия Завет?

Исус Христос се изказва недвусмислено за еднобрачието (моногамията). То е желаната от Бог форма на брачен съвместен живот на мъж и жена, подobaваща на вярващия християнин.

Исус разяснява шестата заповед отвъд първоначалното ѝ значение: в проповедта на планината той казва: „Но Аз ви казвам, че всеки, който гледа жена, за да я пожелае, вече е прелюбодействал с нея в сърцето си“ (Матей 5, 28). Това означава, че дори и при външно безупречен начин на живот, човек може да „прелюбодейства в сърцето“, значи в мислите си.

„Еднобрачие“ или „моногамия“ означава, че един мъж е женен само за една жена и една жена е омъжена само за един мъж. - Старият Завет съобщава многократно за „многобрачие“ („полигамия“) в смисъла, че един мъж е женен за повече жени.

345. Какво казва Новият Завет за развода?

В Новия Завет разводът се разглежда като нарушение на шестата заповед: „И така, онова, което Бог е съчетал, човек да не го разлъчва“ (Марк 10, 9). Единственото изключение, когато разводът е позволен, е при прелюбодеяние на брачния партньор (срв. Матей 19, 9).

Изказванията относно развода в Новия Завет служат най-вече за подобряване ситуацията на жената, която в античността е имала много ограничени права. Жената е трябвало да бъде предпазена от това да бъде своеволно отритната от съпруга си.

346. Какво значение има шестата заповед за нас днес?

Бракът е замислен да не бъде разлъчен (срв. Матей 19, 6; Марк 10, 9). Имайки предвид това се налага бракът да се пази и поощрява.

Произлиза от заповедта, че брачните партньори трябва да са посветени един към друг във вярност. Към задълженията, идващи от заповедта, спада сериозното старание на брачните партньори да извървяват житейския си път, изпълнени с богобоязън и любов един към друг.

347. Какво е отношението на Новоапостолската църква към разведени?

Разведени и живеещи в процес на развод имат своето място в енорията и биват безрезервно придружени от грижещите се за душите. Разведени и живеещи в процес на развод не се изключват от приемането на тайнствата.

При проявено желание от разведени, които отново искат да встъпят в брак се дава брачна благословия. С това им се дава възможност за едно ново начало.

Винаги трябва да се има предвид, че Исус среща хората не със строги наказания, а с любов и милост (срв. Йоан 8, 2-11).

348. Какво гласи седмата заповед?

„Не кради.“

349. Какво означава седмата заповед?

Забранено е да се посяга на имуществото на ближния. Не бива да се присвоява неправомерно собствеността на ближния, нито да се напакосява.

350. Какво е значението на седмата заповед в Стария Завет?

Първоначално заповедта се отнасяла преди всичко до кражбата на хора. Става дума за това свободният човек да бъде предпазен да бъде откраднат, продаден или държан в плен. Престъпления срещу собствеността можело да се удовлетворят чрез материални обезщетения (изкупуване на греха), открадването на хора обаче в Израел се наказвало със смърт: „Който открадне човек и го продаде или откраднатият бъде открит при него, той да бъде убит“ (Изход 21, 16).

Наказание имало и за кражбата на чуждо имущество; Мойсеевият закон изисквал възстановяване. „Ако някой открадне вол или овца и го заколи или продаде, да заплати пет вола за вола и четири овце за овцата” (Изход 22, 1).

351. Какво е значението на седмата заповед в Новия Завет?

Исус описва кражбата като грях. Кражбата води началото си от убежденията на човека. „Защото от сърцето се пораждат зли помисли, убийства, прелюбодейства, блудства, кражби, лъжесвидетелства, хули. Тези са нещата, които оскверняват човека” (Матей 15, 19.20).

352. Какво значение има седмата заповед за нас днес?

Кражба в прекия смисъл е налице, когато е отнета материална или духовна собственост на други. Като престъпване на седмата заповед трябва да се разглеждат също така измамата, лихварството, използването на затруднено положение, злоупотреби, присвояване, укриване на данъци, корупцията и разточителството на поверени пари.

Седмата заповед призовава освен това да не се отнема уважението и доброто име на ближния и да не се засяга неговото достойнство като човек.

Лихварят използва другите като изисква твърде висока, несъответстващата за стоката или услугата, цена. **Злоупотреба** има, когато някой посяга на имуществото на друг, което му е било поверено. Понятието „**корупция**” от една страна означава залагане на придобивки (преди всичко пари), за получаването на нещо, което не се полага (подкуп). От друга страна към корупцията спада и поддаването на подкуп.

353. Какво гласи осмата заповед?

„Не свидетелствай лъжливо против ближния си.”

354. Какво означава осмата заповед?

„Лъжливото свидетелство” е невярно показание, което се отнася до друг човек. Всяко „невярно свидетелство” е лъжа. В основата на заповедта лежи изискването да се говори и действа според истината.

355. Какво е значението на осмата заповед в Стария Завет?

Осмата заповед се отнасяла най-напред до лъжливото показание пред съда. Както лъжливото обвинение, така и невярното показание могат да бъдат „лъжливо свидетелство” по смисъла на заповедта. Ако пред съда се установи, че свидетел е дал лъжливо показание, на него му се присъжда наказа-

нието, което би се присъдило на обвиняемия при отсъждане на вина (срв. Второзаконие 19, 18.19).

356. Какво значение има осмата заповед в Новия Завет?

Исус Христос многократно насочва към осмата заповед. Той посочва, че прекращаването ѝ е израз на погрешни възгледи и осквернява човека (срв. напр. Матей 15, 18-20).

357. Какво значение има осмата заповед за нас днес?

Абстрахирайки се от първоначалния смисъл, днес осмата заповед означава забрана на всяко неистинно говорене и действие. Следователно като престъпване на осмата заповед се разглеждат и принудителни лъжи, полуистини, показания, които трябва да прикрият действителното положение на нещата, както и клеветите. Израз на неправдивост са също така хвалебствия и преувеличения, двуличие и присмех, разпространяване на слухове, одумване и ласкателство.

Всеки е длъжен да се старае към искреност и правдивост. Поведението в обществото и в търговските отношения също трябва да е ориентирано според осмата заповед.

Твърдения за друг човек, които са неверни и му вредят, засягат честта му или го обиждат, се окачествяват като „**клевети**“ или „**одумване**“.

358. Каква задача произтича за християните от осмата заповед?

Християните биват призовавани да дават „вярно свидетелство“, като вярват на Евангелието, оповестяват го и водят съответстващ на него живот.

359. Какво гласят деветата и десетата заповед?

Деветата заповед: „Не пожелавай къщата на ближния си.“ „Не пожелавай жената на ближния си, нито слугата му, нито слугинята му, нито добитъка му, нито каквото и да е притежание на ближния ти.“

360. Защо деветата и десетата заповед често се обобщават?

Последните две от десетте заповеди са тясно свързани една с друга по съдържание. Затова те често се обобщават като една заповед.

Тези две заповеди са формулирани в Библията по различен начин. В Изход 20, 17 се назовава най-напред къщата на ближния, а във Второзаконие 5, 21 се споменава най-напред жената.

361. Какво означават деветата и десетата заповед?

Основа на деветата и десетата заповеди е изказването: „Не пожелавай.” С това не се забранява всяка форма на човешко желание, а греховното, страстно желание към брачния партньор на ближния или към неговото имущество. Такъв копнеж нарушава – подобно на нарушението на другите заповеди – заповедта за любовта към ближния (срв. Римляни 13, 9).

Ако страстното желание се насочва към това, което принадлежи на другия, то става греховен ламтеж и действа разрушително. Силното желание може да прерасне в алчност и често произтича от завистта.

362. Какво е значението на деветата и десета заповеди в Стария Завет?

От самото начало сатаната се опитва да въвежда човека в грях, като предизвиква силно желание и страст към забранени неща.

В Стария Завет е описан пример за екстремните последици от силно желание към жената на ближния, когато цар Давид, воден от този копнеж, извършил измама, прелюбодеяние и убийство (срв. 2. Кн. на Царете 11).

363. Какво е значението на деветата и десета заповеди в Новия Завет?

Ако греховният копнеж не се овладее следва превръщането му в дело. Последиците са описани в Яков 1, 15: „И тогава страстта зачева и ражда грях, а грехът, като се развие напълно, ражда смърт.”

В Галатяни 5, 19-25 се показва, че греховното силно желание води до греховно действие. Това се определя като „дела на плътта” - Библията противопоставя на страстта понятието „целомъдрие”. Целомъдрието се изявява в себеубождане и отказ.

„А делата на плътта са явни; те са: блудство, нечистота, сладострастие, идолопоклонство, магьосничество, вражди, разпри, ревнувания, ярости, партизанства, раздори, разцепления, зависти, пианства, пирувания и други подобни; за които ви предупреждавам, както ви и предупредих, че които вършат такива неща, няма да наследят Божието царство. А плодът на Духа е: любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милосърдие, вярност, кротост, себеубождане; против такива неща няма закон. А които са Исус Христови, разпънали са плътта заедно със страстите и похотите ѝ. Ако по Духа живеем, по Духа и да ходим” (Галатяни 5, 19 и сл.).

364. Какво значение имат деветата и десета заповеди за нас днес?

Деветата и десета заповеди поставят на човек задачата да бди над чистотата на сърцето си. Той трябва да се предпазва от изкушението да извършва греховни дела.

„Като послушни деца не се съобразявайте с първите страсти, които имахте във времето на незнанието си; но както е свят Този, Който ви е призовал, така бъдете святи и вие в цялото си поведение” (1. Петър 1, 14.15).

Част 6

ЦЪРКВАТА НА ИСУС
ХРИСТОС

6

6 ЦЪРКВАТА НА ИСУС ХРИСТОС

365. Как се разбира понятието „църква” като цяло?

Понятието „Църква” във всеобщата езикова употреба има три различни значения. От една страна се има предвид християнски Божий дом (напр. селската църква), в която се събират вярващите за богослужение. В друго значение с „църква” се обозначава енорията в едно място. Освен това под „църква” се разбира и християнска общност (деноминация), напр. Новоапостолската църква или Католическата църква.

„Деноминация” от латинското „denominatio” („обозначение”, „назоваване”), е понятие за една религиозна общност, в което не се влага оценка.

366. Как се разбира понятието „църква” отнесено към вярата?

Понятието „църква” отнесено към вярата не означава на първо място Божий дом, а организацията, която има задачата, да посредничи на хората спасението в Христос. Хората, които принадлежат към църквата, са призвани към вечно общение с Бог.

Освен това „църква” означава още сега да се има вече общение с триединния Бог, при което Той се обръща чрез слово и тайнства към вярващите, които Му поднасят преклонение и възхвала. В църквата вярващите имат общение един с друг. В центъра на църковния живот е богослужението.

367. Нужна ли е църквата?

Да, църквата е необходима за да бъдем Християни, защото само в нея се слуша Божието слово, получаваме тайнствата и изживяваме общение с Бог и помежду си. Тези съставни части са необходими в своята цялост, за да се получи спасение. Без църква това не е възможно за човек.

➤ *Спасение:* виж въпроси 243, 248 и сл.

368. Кой основа църквата?

Исус Христос основа църквата. Той не остави само едно учение, а една организация за предаване на спасението, именно Неговата църква. Нейното начало е сложено от Божия Син, който дойде на земята и действа като човек сред хората: Той призова хора да Го следват като ученици, проповядва, прави чудеса, опрощава грехове, оповестява и изпрати Святия Дух.

Личността и делата на Исус Христос са основни предпоставки за съществуването на църквата.

369. Кой е „главата” на Църквата на Исус Христос?

Исус Христос е „глава” на църквата Си.

370. Какви са задачите на Църквата на Исус Христос?

Църквата на Исус Христос има две задачи. Първата задача е спасението и вечната общност с Бог да станат достояние на хората. Втората задача е свързана с това, чрез нея хората да могат да пренасят преклонение и хвалебствия на Бог.

371. Различават ли се Църквата на Исус Христос и Новоапостолската Църква?

Да, различават се. „Едната, святата, всеобща и апостолска Църква“ на Исус Христос се разкрива по различен начин и с различен обхват в Новоапостолската църква и в другите християнски църкви.

➤ Виж също въпрос 386

372. С какви деяния Исус Христос основа църквата?

Исус Христос основа църквата предприемайки значителни действия: Той

- събра около Себе Си ученици и ученички (срв. Марк 1, 16 и нататък),
- проповядва за Божието Царство (срв. Марк 1, 14.15),
- избра апостолите (срв. Лука 6, 12-16),
- въведе служението на Петър (срв. Матей 16, 18),
- празнува за първи път Светото Причастие (срв. Матей 26, 20-29),
- принесе жертвата Си на Разпети Петък (срв. Матей 27, 50),
- на Великден възкръсна от мъртвите (срв. Матей 28, 1 и нататък)
- даде на апостолите поръчението да оповестяват Евангелието и да кръщават в името на Отца, Сина и Святия Дух (срв. Матей 28, 19.20),
- на Петдесетница изпрати Святия Дух (срв. Деяние на апостолите 2, 1 и нататък)

373. Има ли в Стария Завет насоки относно Църквата на Исус Христос?

Да, в Стария Завет има насоки за Църквата на Исус Христос, например:

- ковчегът: в него Ной и семейството му намериха спасение от потопа. Така и Църквата на Христос служи за спасение на грешниците (срв. 1. Петър 3, 20.21).
- десетте заповеди, които Мойсей получи на планината Синай: в тях намира израз Божията воля. Чрез Мойсей, Божият слуга, тя бе оповестена на събралия се народ на Израел. В Христовата църква

Божията воля се споделя чрез проповедта на Евангелието на събрание на хора, именно на енорията.

374. Как бива описана Църквата на Исус Христос в Новия Завет?

В Новия Завет същността на Исус Христовата църква се описва с различни картини и примери. „Тялото на Христос“ е една от най-важните картини за Църквата; в тази картина църквата се сравнява с едно тяло: „Защото както имаме много части в едно тяло, но не всички части имат същата служба, така и ние, мнозината, сме едно тяло в Христос и всеки от нас сме части, един на друг“ (Римляни 12, 4.5).

375. Какво означава картината на Христовото тяло?

С картината на Христовото тяло се имат предвид всички, които принадлежат към Исус Христос, тъй като те са кръстени, вярват в Него и Го признават за свой Господ. Както частите на едно тяло принадлежат заедно към един организъм, така кръстените принадлежат заедно на Църквата на Исус Христос.

376. Каква аналогия има между църквата и личността Исус Христос

Исус Христос има две природи. Те се отразяват и в църквата.

Когато се говори за двете природи на Исус се има предвид, че Исус Христос е едновременно истински Бог и истински човек. Това се показва с примери от живота Му: Когато възвърна живота на починалия Лазар, направи това като истински Бог (Йоан 11, 43-47). Като истински човек Той страда например от глад и жажда, както и другите хора (Йоан 4, 7).

Божията природа на Исус бе невидима, неговата човешка природа бе видима.

Така е и с църквата: Тя има една невидима страна и една видима страна. Двете страни, както и двете природи на Исус Христос, са неразривно свързани.

➤ *Двете природи на Христос: виж въпроси 103 и сл.*

377. Как се изживява невидимата страна на Църквата на Исус Христос?

Невидимата страна на църквата се изживява между другото и чрез действията водещи до спасение. Те са невидими за човека и могат да се схванат само във вярата.

Примери за действията водещи до спасение са:

- когато Бог опрощава греховете,
- когато чрез Кръщението се измива първородният грях,
- когато Бог дарява дара на Светия Дух,
- когато по време на Светото Причастие се даряват тялото и кръвта на Исус,
- когато тайнствата се даряват на починалите,
- когато се извършват действия за благословия (конфирмация, полагане в сан и т.н.),
- когато Бог действа в проповедта чрез човешки слова,
- когато благословията се полага върху енорията.

378. Как се изживява видимата страна на Църквата на Исус Христос?

Видимата страна на църквата се изживява между другото и когато хората действат в нея. Това е осезаемо и видимо - например,

- когато хората се признават за последователи на Исус Христос,
- когато се празнува богослужение,
- когато се освещава вода за Кръщението и се провежда кръщаване,
- когато сановниците освещават хляб и вино за Светото Причастие и даряват Светото Причастие,
- когато апостолите полагат ръце и провеждат Светото Запечатване,
- когато се проповядва,
- когато се казват молитви,
- когато се проявява любов към ближния.

379. Съвършена ли е невидимата страна на Църквата на Исус Христос?

Да; невидимата страна на Църквата на Исус Христос е съвършена. Тя отговаря на Божията природа на Исус Христос. Ние хората не можем да си представим величието, размера и съвършенството на тази църква, дори и вярващият не може да ги обхване изцяло.

380. Съвършена ли е видимата страна на Църквата на Исус Христос?

Не, видимата страна на Църквата на Исус Христос не е съвършена. Защото действащите в нея не винаги са показвали Исусовата любов, милосърдие, истинност и доброта.

В църквата действат греховни хора, които правят грешки. Затова в църквата съществуват и заблуди, погрешни пътища и отклонения, които са присъщи на човечеството.

На това място видимата страна на църквата се различава фундаментално от човешката природа на Исус. Противно на видимата страна на църквата, която има недостатъци, Исус Христос бе съвършен и безгрешен и в човешката Си природа.

381. Какви характерни белези има Църквата на Исус Христос?

Христовата Църква, както във видимата, така и в невидимата си страна има тези четири характерни белези: единственост, святост, всеобщност и апостолство. Тези четири характерни белези се наричат „notae ecclesiae“ (lat.).

382. Какво означава: „Едната църква на Исус Христос“?

Църквата е *една* (единственост), защото има само един Бог. Църквата дава свидетелство за единството на Бога - Отца, Сина и Святия Дух, който действа в нея. Единството помежду и любовта един към друг Исус назова като познавателен белег на тези, които Му принадлежат и Го следват. Така в църквата най-вече излиза същността на Бог: „Бог е любов; и който пребъдва в любовта, пребъдва в Бога и Бог - в него“ (1. Йоан 4, 16).

➤ **Триединство:** виж въпроси 61 и сл.

383. Какво означава: „Святата църква на Исус Христос“?

Църквата е свята, защото триединният Бог е свят. Той действа в Христовата църква чрез слово и тайнство.

384. Какво означава: „Всеобщата църква на Исус Христос“?

Църквата е всеобща, защото Бог е тук за всички хора, за живи и за умрели. За оповестяването на Евангелието няма граници.

385. Какво означава: „Апостолска църква на Исус Христос“?

Църквата е апостолска, защото в нея се оповестява апостолско учение и в нея действа апостолският сан.

386. Къде са осъществени четирите характерни белези на Църквата на Исус Христос?

Четирите характерни белези на Църквата на Исус Христос - единственост, святост, всеобщност и апостолство - биват осъществени по различен начин и с различен обхват в различните християнски църковни общности.

Тези характерни белези се проявяват най-ясно там, където действат апостолите: те даряват на живите и мъртвите трите тайнства и проповядват Божието слово, обръщайки най-голямо внимание на скорошното пришествие на Христос. Тук е издигнато спасителното дело на Господ.

Под „Спасително дело на Господ“ най-общо се разбира спасителното дело на Исус, което е завършено. Използвайки това понятие тук се има предвид тази част на църквата, в която апостолите действат и даряват спасителните дарове, служещи за подготовката на първенците, на Христовата годеница.

387. Кои задачи се изпълняват в спасителното дело на Господ?

В спасителното дело на Господ Исус Христос събира и подготвя чрез апостоли своята енория Годеница за скорошното Си идване отново. Днес тези задачи се изпълняват от апостолите, които действат в Новоапостолската църква.

♣ *Подготовка на енорията Годеница: виж въпроси 214, 402, 562 и сл.*

388. Кога се появява за пръв път Църквата на Исус Христос?

Църквата на Исус Христос се появява за първи път на Петдесетница, когато бива излят Святият Дух. Апостол Петър проповядва и около 3 000 души приеха вярата. Те бяха кръстени и заедно с апостолите сформираха първата християнска енория. Това се случи в Йерусалим.

389. С какво се отличаваха първите християни?

Първите християни „постоянстваха в поучението на апостолите, в общението, в преломяването на хляба и в молитвите“ (Деяния на апостолите 2, 42). Това е от решаващо значение за Църквата на Исус Христос.

390. Къде научаваме съществени неща за развитието на първите енории?

Поглед в развитието на първите енории получаваме от Новия Завет: от Деянията на апостолите и Посланията на апостолите.

391. Как се е разви Църквата на Исус Христос?

От Петдесетница, когато Святият Дух беше излят, Църквата на Исус Христос се развива: в нея действаха апостоли и други сановници. Евангелието се проповядваше, даряваха се тайнствата.

Навсякъде в Римската империя възникваха енории, християнството се разпространяваше всред евреи и езичници.

По времето на първите християни **Римската империя** бе доминиращата сила в света. Тя обхващала цялото Средиземноморие, включително Близкия Изток. За разпространението на Евангелието Римската империя имала голямо предимство, защото разполагала с добри пътища за придвижване и единен общ език – гръцки, а по-късно латински.

392. Къде беше разпространявано Евангелието от апостолите?

Изпълнявайки поръчителната мисия, която Исус Христос им даде - да учат и да кръщават всички народи - апостолите действаха в различни области. Апостолите Петър и Яков оповестяваха Евангелието предимно в сред евреите, апостол Павел и Варнава пътуваха в езическите страни на Средиземноморието. Евангелието бе разпространено в страни на Азия и Африка, енории възникнаха в селища на днешните Египет, Турция, Гърция, Италия, Либия, Македония, Сирия и Кипър.

➤ **Поръчителна мисия:** виж въпроси 159, 434, 486

393. Как протичаше мисионерската дейност?

Служейки на Христос, апостолите поеха върху себе си неволи, перипетии и страдания. Във 2. Коринтяни 11, 25-28 апостол Павел описва своите преживявания: „Три пъти бях бит с тояги, веднъж ме биха с камъни, три пъти съм претърпял корабокрушение, една нощ и един ден съм бил сред морските дълбочини. Много пъти съм бил и в пътешествия; в опасност от реки, в опасност от разбойници, в опасност от съотечественици, в опасност от езичници, в опасност в град, в опасност в пустиня, в опасност по море, в опасност между лъжебратя; в труд и мъка, много пъти в неспане, в глад и жажда, много пъти в неядене, в студ и голота; и освен другите неща, които не споменавам, има и това, което тежи върху мен всеки ден – грижата за всички църкви.”

Заради преследвания много вярващи избягаха от Йерусалим (срв. Деянията на апостолите 8, 1; 11, 19). В новото си обкръжение те също запознаваха хората с християнската вяра и оповестяваха словото на Господ, като например Филип в столицата на Самария.

„**Мисия**“ идва от латинския език и означава „изпращане“, „поръчение“. Понятието се използва когато нехристияни биват спечелвани за християнската вяра, за Евангелието.

394. Какво се съобщава за края на първите апостоли?

В Светото Писание има само малко отправки точки. От текстове извън Библията става ясно, че много апостоли умрели като мъченици. Най-дълго от всички апостоли живя и действа Йоан. След разрушаването на Йеруса-

лим (в 70 г. след Христа) той се задържа в Мала Азия и действа предимно в църквата в Ефес.

„Мъченик“ идва от гръцката дума „martyrs“, която означава „свидетел“. Като „мъченици“ („кръвни свидетели“) се наричат хора, които поради вярата си страдат или дори изтърпяват насилствена смърт. Пример за това е дякон Стефан, който бе убит с камъни, защото изповяда Исус Христос. За убийството му с камъни се съобщава в Деянията на апостолите 7.

395. Какво се е случило след смъртта на първите апостоли?

След смъртта на първите апостоли санът на който Исус предаде даряването на тайнствата, опрощаването на греховете и оповестяването на Евангелието, вече не бе зает. Така даровете на Святия Дух вече не можеха да се даряват. От апостолския сан също така не можеше да произлязат други санове. Евангелието все пак продължаваше да се разпространява. Вярващи хора предаваха Евангелието и християнските ценности.

396. Какво се случи с членовете на първите християнски енории?

В езическите страни членовете на първите християнски енории били преследвани, защото не се прекланяли пред боговете, в които се вярвало там. Християните били обвинявани и за несполучлива реколта, земетресения или наводнения - което отново и отново било причина да ги преследват. Римските императори се опитвали да изкоренят християнството: първите преследвания започнали през 64 г. след Христа в Рим от император Нерон.

397. Църквата на Исус Христос продължаваше ли да расте?

Да, дори и след смъртта на първите апостоли и въпреки преследванията на християните, църквата растеше. Хората, които вярваха в Исус Христос и Го признаваха за своя Господ, получаваха тайнството на Светото водно кръщение. Така те биваха включвани в Христовото тяло. По този начин Църквата на Исус Христос се разпространяваше в целия свят.

➤ *Христовото тяло: виж въпроси 374 и 375*

398. Как се развиваше християнското учение?

Скорошното идване отново на Христос постепенно отстъпваше на заден план в проповедите. Вярата в живота и действието на Божия Син, в неговите смърт и възкресение все пак се поддържаха живи.

Подтикнати от Святия Дух староцърковните изповедания били установени писмено. На църковни събори учението за триединния Бог и за двете при-

роди на Исус Христос било формулирано и обяснено като обвързващо за християнската вяра.

➤ **Божие триединство:** виж въпроси 61 и сл.

➤ **Староцърковни изповедания:** виж въпроси 33 и сл.

➤ **Събор:** виж разяснението към въпрос 33

399. Кога Христовата църква отново получи апостоли?

След като апостолите на първото апостолическо време вече бяха мъртви, нямаше повече носители на апостолския сан. Апостолският сан обаче продължаваше да съществува непроменен. През 1832 г. Бог отново зае този сан.

400. Как протече възобновеното заемане на апостолския сан?

Вярващи от различни вероизповедания в Англия, Шотландия и Германия се молиха и надяваха на това, Святият Дух отново да действа със сила, както по времето на първите апостоли. С това бе свързано и очакването Бог отново да изпрати апостоли.

В края на краищата през 1832 г. в Лондон Святия Дух призова в апостолски сан един вярващ мъж, Джон Бейт Кардейл, който бе определен като апостол от Хенри Друмонд. На Коледа през 1832 г. Джон Бейт Кардейл предприе първото си полагане в сан като апостол.

➤ **Вероизповедание:** виж обяснението към въпрос 36

401. Какво означаваше това за Христовата църква?

С подновеното призоваване на апостоли отново имаше носители на апостолския сан в Църквата на Христос. Санът, който е упълномощен да дарява всички тайнства, който държи будна сигурността за идването отново на Христос и който служи за подготовката на енорията Годеница за това събитие, отново бе зает, подобно на времето на основаването на Христовата църква: Даровете на Святия Дух отново бяха дарявани. Отново се оповестяваше чрез апостоли и опрощението на греховете. Отново имаше и полагания в сан.

402. Какви задачи имат апостолите в Църквата на Исус Христос?

Исус Христос управлява своята църква. За тази цел Той си служи с апостолите. Апостолският сан е първоначалният сан на църквата. Това е единственият сан, който самият Исус даде. Най-важните задачи на апостолите са проповядването на Евангелието в целия свят, оповестяването на

опрощението на греховете, даряването на тайнствата за живи и мъртви, полагането в сан на сановници. Така, чрез действието на апостолите, енорията Годеница се събира и се подготвя за идването отново на Христос.

➤ **Апостолат:** виж въпроси 424 и сл., 433 и сл., 453 и сл.

403. Къде действат по настоящем апостоли?

Понастоящем апостоли действат в Новоапостолската църква. Апостолският сан обаче не е даден само за Новоапостолската Църква, а за цялата Църква на Исус Христос. Апостолският сан има поръчението да действа навътре във всички части на църквата.

Апостолите са пратени сред всички народи, те изпълняват това поръчение, основавайки енории във всички страни по земята и водейки вярващите към Исус Христос.

404. Кой дарява тайнствата в Църквата на Исус Христос?

Даряването на всички тайнства - Свето Водно Кръщение, Свето Причастие, Свето Запечатване - е поверено на апостолския сан. Апостолите даряват тайнствата също и на починалите.

Светото Запечатване се дарява единствено от апостоли.

В Новоапостолската църква Светото Причастие и Светото Водно Кръщение се даряват по поръчение на апостолите и от свещенически сановници.

Светото Водно Кръщение е поверено на цялата Христова църква: навсякъде, където в името на Бога - Отец, Син и Свят Дух се извършва кръщение с вода, вярващите хора биват въведени в Църквата на Исус Христос.

➤ **Тайнства:** виж въпрос 472

➤ **Свето Запечатване:** виж въпрос 440

405. Какво ще стане с Църквата при идването отново на Христос?

При пришествието на Христос една част от Църквата, енорията Годеница (първенците), ще бъде грабната и отведена на небето. Тя ще изживее с Исус Христос „сватбата“ в небето (срв. Откровението на Йоан 19, 6.7).

Другата част от църквата ще остане на земята и ще трябва да се доказва в притесненията, които ще се насочат към останалите на земята християни (срв. Откровението на Йоан 12).

➤ **Енорията Годеница, сватба в небето:** виж въпроси 214, 251, 402, 562 и сл.

„Алилуя! Защото Господ, нашият Бог, Всемогъщият, царува. Нека се радваме и се веселим и нека отдадем на Него слава; защото дойде сватбата на Агнеца и Неговата жена се е приготвила” (Откровението на Йоан 19, 6.7).

„След като змееят видя, че бе свален на земята, той почна да преследва жената, която бе родила мъжкото дете. Тогава змееят се разяри против жената и отиде да воюва против останалите от нейното потомство, които пазят Божиите заповеди и свидетелството за Исус” (Откровението на Йоан 12,13.17).

406. Принадлежат ли всички кръстени към Църквата на Исус Христос?

Към Църквата на Исус Христос спадат хората, които вярват в Исус Христос и изповядват Божия Син като техният Господ. Те са кръстени в името на триединния Бог, Отец, Син и Свят Дух.

Но далеч не всички кръстени вярват и изповядват. В следствие на това не всички кръстени спадат към Църквата на Исус.

407. Защо има различни църковни общности?

Многообразието на църковните общности (деноминации) се обуславя от различните тълкувания на Евангелието както и от културните, социални и исторически различия.

➤ *Деноминация: виж разяснението към въпрос 365*

Всичко, което хората творят, най-общо може да се определи като „**култура**”. Хората и народите се оформят различно що се отнася до културата: чрез техният начин на живот, тяхната история, опита им, религиозният и политически им произход, обичаите, ценностните представи и убеждения и т.н.

Думата „**социален**” идва от латинската дума „socius” и означава „заедно, свързан, в съюз”. Използва, се когато искаме да изразим, че някой се е ориентирал към ближния, към общността и се грижи за други.

408. Къде се изживява Църквата на Исус Христос?

Църквата на Христос се изживява в различен обхват там, където има единственост, святост, всеобщност и апостолство.

Най-ясно Църквата на Исус Христос се разкрива там, където са налице апостолският сан, даряването на трите тайнства на живи и мъртви, както и истинното оповестяване на словото. Спасителното дело на Господ е там, където Христовата годеница се подготвя за сватбата в небето.

➤ *Характерни белези на Църквата (единственост, святост, общност, апостолство.): виж въпроси 381 и сл.*

➤ *Спасително дело на Господ: виж въпроси 386 и 387*

409. Какво може да се каже за бъдещето на Църквата на Исус Христос?

При идването отново на Христос една част от Църквата – енорията Годеница - ще бъде грабната и отведена на небето. Другата част на Църквата ще остане на земята и ще трябва да се доказва в антихристички притеснения. В Мирното царство Църквата ще се изяви чрез това, че посредством царското свещеничество всички хора, които някога са живели, ще бъдат запознати с Евангелието. В новото творение вовеки ще бъдат принасяни преклонения и хвалебствия на Бог.

➤ **Мирно царство:** виж въпроси 575 и сл.

➤ **Царско свещеничество:** виж въпроси 574, 577

➤ **Ново творение:** виж въпрос 581

410. Какво свързва отделните църковни общности една с друга?

Свързващите елементи на отделните църковни общности са кръщаването в името на Бога - Отец, Син и Свят Дух, изповядването на Исус Христос и вярата в триединния Бог.

Чрез кръстените, които живеят според вярата си и изповядват Христос за свой Господ, църквата се изживява като общност на вярата, на надеждата и на любовта.

Част 7

САНЪТ

7 САНЪТ

411. Какво се разбира под „сан“?

В общи линии под „сан“ се разбира функция или официален пост, свързан с конкретна работа и отговорност. В по-широк смисъл получилите сан притежават авторитета да ръководят една общност и да взимат съответни решения.

412. Какво представлява духовният сан?

Духовният сан е упълномощаването да се служи в Църквата на Христос чрез получените чрез полагане в сан пълномощие, благословия и осветяване. Духовният сан се упражнява чрез силата на Святия Дух.

➤ *Упълномощаване:* виж обяснението към въпрос 415

➤ *Благословия и осветяване:* виж въпроси 416 и 417

➤ *Полагане в сан:* виж въпроси 462 и сл.

413. Какъв е произходът на духовният сан?

Произходът на духовния сан води началото си от Бог, Отец, който изпрати Исус Христос. Следователно Исус Христос е Божии пратеник. Като такъв Той е упълномощен, благословен и осветен за спасението на хората. Апостолите са пратеници на Исус Христос.

Духовният сан е винаги във връзка с Исус Христос и с пратените от Него апостоли. Следователно санът и апостолството са свързани. Там, където действа апостолският сан, съществува духовния сан.

414. В Стария Завет има ли вече насоки за духовния сан?

В следствие на дейността на царе, свещеници и пророци се забелязват насоки към духовния сан още в Стария Завет: Царят управлява, свещеникът посредничи Божията благословия и пророкът оповестява Божията воля. Тези санове насочват към духовния сан.

В Исус Христос се събира всичко, което е било вложено в старозаветния сан – Той е едновременно цар, свещеник и пророк.

415. Какво разбираме под „упълномощаване“ за духовен сан?

Духовният сан се предава от апостол по поръчение на Исус Христос. Така този, който приема сана, взема участие в пълномощието на апостола. Той трябва да се възползва от това пълномощие по поръчението на апостола. По този начин получателят на сана действа от името на апостола и го пред-

ставява в определения за сана обхват. Апостолът изпраща сановника, а изпратеният е отговорен и задължен пред изпратилия го.

Примери за действия в пълномощие:

Когато апостолът оповестява опрощението на греховете, той действа под пълномощието на Исус Христос (виж въпрос 424). Затова апостолът оповестява опрощението на греховете с думите: „Оповестявам ви радостната вест: В името на нашия Господ Исус Христос, Сина на живия Бог, са ви простени греховете.”

Когато свещеническият сановник оповестява опрощението на греховете, той действа представлявайки апостола. Затова свещеническият сановник оповестява опрощението на греховете с думите: „По поръчение на изпратилия ме апостола, ви известявам радостната вест: В името на нашия Господ Исус Христос, Сина на живия Бог, са ви простени греховете.”

416. Какво разбираме под „благодарение” за духовен сан?

Чрез полагаането в сан съществуващите дарби на получаващия сана се събуждат, засилват, умножават и се посвещават на служба на Господ. Освен това чрез благословията се предават и допълнителни сили.

417. Какво разбираме под „освещаване” за духовен сан?

При полагаането в сан сановникът взема участие в Божиата святост - санът е свят, носителят на сана остава греховен човек. Сановникът може също така да извършва святи действия чрез силата на Святия Дух и да служи на Бог и на енорията.

418. Какво разбираме под „служби” в Църквата на Исус Христос?

Всеки кръстен е призван да служи на Господ чрез действена любов към ближния и чрез изповядване на вярата (срв. Йоан 12, 26).

Ако в Църквата на Исус Христос на отделни вярващи биват възложени определени поръчения и области на действие, които допринасят за благото на вярващите и оповестяването на Евангелието, това разбираме като „служба” Такива служби се извършват навсякъде, където кръстени изповядват вярата си в Исус Христос като техният Господ чрез слово и дело.

419. Какво различава службата в Църквата на Исус Христос от духовния сан?

Службите се различават от духовния сан по това, че те могат да се извършват без полагаане в сан.

420. Извършват ли се в Новоапостолската църква служби без полагане в сан?

Да, в Новоапостолската църква се извършват служби без полагане в сан. Към тях спадат църковните поръчения за религиозно обучение на деца и младежи, за музикално оформление на богослуженията и за посещения на болни.

421. Кой сан е дарен от Исус Христос?

Исус Христос даде на Своята църква само един сан, именно апостолския сан. Той упълномощи апостолите, благослови ги, освети ги и ги въоръжи със Святия Дух: „Както Отец изпрати Мен, така и Аз изпращам вас. И като изрече това, духна върху тях и им каза: Приемете Святия Дух. На които простите греховете, простени са им; на които задържите, задържани са” (Йоан 20, 21-23). На апостолите Той повери управлението на тайнствата. По този начин Неговата жертва става достойние на хората (срв. Матей 28, 19.20).

Понятието „**апостолство**” се използва преди всичко, когато назоваваме носителите на апостолския сан в тяхната съвкупност („апостолство” = апостолите на Исус). Свещеническите сановници и дяконите действат по поръчение на „апостолството” и приемат задачи във връзка с грижата за душите, оповестяването на словото и даряването на тайнствата.

Пълномощието на апостолите за „**управление на тайнствата**” означава, че апостолите на Исус Христос имат поръчението да даряват тайнствата. Дори и не всички тайнства да се даряват лично от самите апостоли, тайнствата винаги произхождат от апостолския сан (виж въпрос 424).

422. Кога започна действието на апостолския сан в църквата?

Действието на апостолския сан в църквата започна на Петдесетница. Самият сан обаче е даден от Исус на апостолите Му още преди това.

„И определи дванадесет души, за да бъдат с Него и за да ги изпраща да проповядват, и да имат власт да изгонват бесове...” (Марк 3, 14.16).

423. Какво означава „апостол”?

„Апостол” означава „пратеник” и препраща към гръцката дума „apóstolos”. Апостолите са пратениците на Исус. Исус Христос свързва собственото Си изпращане непосредствено с тяхното изпращане: „Както Отец изпрати Мен, така и Аз изпращам вас” (Йоан 20, 21).

424. Какви задачи имат апостолите?

Апостолите са пратени от Исус Христос, за да предават на хората принесената от Него жертва и идващото от това спасение.

След възкресението Си Исус упълномощи апостолите да оповестяват опрощението на греховете. По Негово поръчение те трябва да даряват тайнствата, да проповядват Евангелието и да подготвят вярващите за идването Му отново.

425. По чие пълномощие действат носителите на апостолския сан?

Апостолите са пратеници на Исус Христос. Те действат в Негово име. Той упълномощи апостолите да изпълняват задачите, произтичащи от Неговите санове - цар, свещеник и пророк: Те трябва да упражняват регентството Христово, да даряват Божията благословия, да оповестяват Христовото евангелие.

Авторитетът, който има апостолският сан, идва изключително от Исус Христос. Апостолският сан е в пълна зависимост от Него.

426. Как бива описан апостолският сан в Новия Завет?

Апостолският сан се описва като „сан на Новия Завет“, „сан на Духа“, „сан на правдата“, „сан на примирението“, „сан на Словото“.

427. Какво означава „сан на Новия Завет“?

С това обозначение, препращащо към 2. Коринтяни 3, 6, се предприема разграничение от Стария Завет, в който бе валиден Мойсеевият закон ограничен в действие върху народа на Израел. Решаващо в Новия Завет е посланието за Божията милост, Евангелието, което се оповестява от носителите на апостолския сан. Санът на Новия Завет действа при това сред всички народи.

428. Какво означава „сан на Духа“?

„Санът на Духа“ е „служението на Духа“ (2. Коринтяни 3, 8). Чрез приемането на дара на Святия Дух кръстеният с вода бива дарен с Божията синовност и предпоставката за първородство.

Като „първородство“ се определят „първите“ в своята общност. Картината на „първенците“ препраща към Откровението на Йоан 14, 4. С това се отбелязват тези, които Исус Христос ще вземе при себе си при идването Си отново. Те се идентифицират с „енорията Годеница“, виж въпроси 562 и сл.

429. Какво означава „сан на правдата“?

Апостолският сан насочва вниманието към това, че човек е грешник и се нуждае от Божиите дарове. Вярата в Исус Христос и приемането на жертвата Му водят към правдата, която важи пред Бог. Следователно апостолският сан е „служение на онова, което докарва правда“ (2. Коринтяни 3, 9).

430. Какво означава „сан на примирението“?

Апостолският сан, „който проповядва примирение“ (2. Коринтяни 5, 18.19), подканя към разкаяние и дава възможност на вярващия да участва в Христовата жертва при опрощаването на греховете и празнуване на Светото Причастие. „Примирението“ има за цел възстановяването на несмущаващо отношение между човек и Бог, както и между хората помежду им.

431. Какво означава: „сан на Словото“?

В Йоан 1, 1-14 Божия син се определя като „слово“ (Logos). Чрез това „слово“ е създадено всичко.

Апостолският сан участва в „словото“, защото Господ (Logos) му е дал и поръчението да поучава другите. В този смисъл трябва да се разбира и Деянията на апостолите 6, 4: „А ние ще постоим в молитвата и в служение на словото.“

➤ *Слово („Logos“): виж въпрос 101*

432. Как още се определят апостолите?

Апостолите се определят още като

- *„Посланици на Христос“*: Изказването: „И така от Христова страна сме посланици, като че Бог чрез нас умолява[...]“ (2. Коринтяни 5, 20) изразява, че Исус Христос действа чрез апостолите в Църквата Си.
- *„Настойници на Божиите тайни“*: Един „настойник“ (1. Коринтяни 4, 1) е отговорен за „дома“, именно енорията. В нея апостолите внимават за това оповестяването на Евангелието да става по съответния начин и тайнствата да се даряват в смисъла на Исус Христос. Апостолите полагат в сан сановниците и се грижат за реда в енорията.

433. Какъв е другият характерен белег на апостолския сан?

Друг важен характерен белег на апостолския сан е да подготвя вярващите в идването отново на Христос (2. Коринтяни 11, 2).

434. Кой изпрати апостолите?

Самият Исус Христос изпрати апостолите. От кръга на учениците Си Той избра дванадесет мъже, които постави за апостоли (срв. Марк 3, 13-19). За тях важат думите Му:

- „Който приеме вас, Мен приема; и който приема Мен, приема Този, Който Ме е пратил” (Матей 10, 40).
- „И така, идете и създавайте ученици измежду всички народи, и ги кръщавайте в името на Отца и Сина, и Святият Дух, като ги учите да пазят всичко, което съм ви заповядал. И, ето, Аз съм с вас през всички дни до свършека на века.” (Матей 28, 19.20).

435. Как се казват първите дванадесет апостоли?

Първите апостоли се казват: Симон, наречен „Петър”, Андрей, Яков, Йоан Зеведеев, Филип, Вартоломей, Тома, Матей, Яков Алфеев, Тадей, Симон Ханаанец, Юда Искароти (срв. Матей 10, 2.4). Тези апостоли се наричат „Дванадесетте”, дори и след предателството на Юда Искароти.

436. Имаше ли други апостоли освен тях в началото на църквата?

Да, освен Дванадесетте Новият Завет назовава още: Матия (срв. Деянията на апостолите 1, 15-26), Варнава (срв. Деянията на апостолите 13, 1-4; 14, 4.14), Павел (срв. 1. Коринтяни 9, 1-16; 2. Коринтяни 11) и Яков, Господния брат (срв. Галатяни 1, 19; 2, 9). Също така Сила и Тимотей се назовават като апостоли (срв. 1. Солунци 1, 1; 2, 7), още Андроник и Юний (срв. Римляни 16, 7).

Прави впечатление, че единствено при Матия, като предпоставка за призоваването му за апостол, се изисква да е бил свидетел на дейността на Исус (Деянията на апостолите 1, 21.22).

437. Някой от апостолите беше ли удостоен с висок пост?

Да, в присъствието на останалите апостоли Исус Христос даде на Симон Петър едно особено пълномощно: Симон бе означен като „скала” (Петър) и за него бе определено „пълномощието за ключовете”. Господ също така му повери своите „агънца и овце”, тоест грижата за енориите (срв. Йоан 21, 15-17). На него Господ каза също така думите: „Симоне, Симоне, ето, Сатана ви изиска всички, за да ви пресее като жито; но Аз се молих за теб, да не отслабне твоята вяра. И ти, когато се обърнеш, утвърди братята си” (Лука 22, 31.32).

➤ *Пълномощие за ключовете, сан-скала: виж разяснение и въпроси 457 и 458*

„Ти си Петър и на тази скала ще съградя Моята църква; и портите на ада няма да я надвият“ (Матей 16, 18).

438. Как се изрази първенството на апостол Петър след възнесението на Господ към небето?

Първенството на апостол Петър след възнесението на Господ се изрази в това, че

- по негово разпореждане Юда Искариотски бе заменен в кръга на апостолите с Матия (Деянията на апостолите 1, 15-26);
- той държа проповедта на Петдесетница (срв. Деянията на апостолите 2, 14);
- на него Господ разкри, че и за езичниците е предназначено спасението в Христос (срв. Деянията на апостолите 10).

439. Кое Новозаветно Писание описва дейността на апостолите най-подробно?

Най-подробно за дейността на апостолите съобщава Лука в Деянията на апостолите. Така в Деянията на апостолите 11, 1-18 и 15, 1-29 се чете за събори под ръководството на апостолите, на които между другото се поставява, че вярващи езичници също така могат да принадлежат към Христовата енория. Апостолите вземат следователно решения, които имат простиращо се надалеч значение за християнските енории.

440. Кой дарява дара на Святия Дух според Новия Завет?

От Деянията на апостолите 8, 15-18 става ясно, че даряването дара на Святия Дух е свързано с апостолския сан: Филип проповядваше в Самария и кръщаваше вярващите с вода. Апостолите чуха за това и им пратиха Петър и Йоан. Те се „помолиха за тях, за да приемат Святия Дух; защото Той не беше слезъл още на нито един от тях, а само бяха кръстени в името на Исус Христос“.

Това се подчертава чрез Деянията на апостолите 19, 6: „И когато Павел положи ръце на тях, Святият Дух слезе на тях.“

441. Кои бяха другите важни задачи на апостолите?

Важна задача на апостолите беше да оповестяват Исус Христос, който действаше сред тях, умря и възкръсна от мъртвите (срв. Деянията на апостолите 13, 26-41; 17, 1-4). Те се бориха против лъжеучения, в които това се отричаше (срв. 1. Коринтяни 15, 3-8; 1. Йоан 4, 1-6).

442. Кое очакване стоеше още тогава в центъра на апостолическото оповестяване?

Апостолите очакваха идването отново на Христос през тяхното време, когато бяха живи и подготвяха вярващите за това (срв. 1. Солунци 4, 14-18). Чрез това се показва, че в същността на апостолския сан лежи оповестяване идването на Христос и подготовката на енориите за това.

443. Кой беше първият сан, произлязъл от апостолството?

От Петдесетница апостолите почнаха да изпълняват поръчението си и да проповядват Евангелието. Съвсем скоро се установи, че те се нуждаят от помощници: Седем мъже бяха избрани за това. Те бяха благословени за своята служба от апостолите чрез молитва и полагане на ръце върху тях. Тези седем мъже се определят като първите дякони.

„Тях поставиха пред апостолите; и те, като се помолиха, положиха ръце на тях.“
(Деяния на апостолите 6, 6).

444. Какво следва от този начин на действие на апостолите?

От този начин на действие следва, че полагането на ръце и молитва от апостол са необходими за полагането в сан.

445. Произлязоха ли други санове от апостолския сан?

Да. Апостолите и другите вярващи основаха нови енории, където бяха нужни санове, които да се грижат за душите. Апостолите поставиха за това енорийски настоятели, които се обозначиха като „епископи“ или „старейшини“. Освен това в началното време в християнските енории действаха пророци, благовестители, пастири, учители (срв. Ефесяни 4, 11).

446. Как бяха обгрижвани душите в енориите след смъртта на първите апостоли?

След смъртта на първите апостоли се обособиха служби с различни задачи и обозначения. Чрез тях се полагаха грижи за душите на членовете на енориите.

➤ **Служби:** виж въпрос 418 и сл.

447. Съществува ли апостолският сан след смъртта на първите апостоли?

Въпреки смъртта на апостолите апостолският сан продължи да съществува. Той бе дарен от Исус Христос за църквата Му. Дори във време, когато на земята липсваха носители на този сан, създаденият от Него сан продължи да съществува.

Апостолите трябва да бъдат Христови свидетели до „свършека на века“ (срв. Матей 28, 19.20). За да се изпълни това всеобхватно поръчение, имайки предвид Неговото пришествие, Исус Христос изпраща и днес апостоли.

„Свършека на века“: В гръцкия основен текст, в Матей 28, 20 е написано понятието „Аон“, като се има предвид епоха, дълго време или също така „край на времето на света“. В Деянията на апостолите 1, 8 става въпрос за „края на земята“; което е в географски смисъл.

448. До кога продължи прекъсването на апостолската дейност?

Според извънбиблейски данни последен от прахристиянските апостоли към края на първото столетие умира Йоан. Така до възобновеното заемане на апостолския сан през 19 в. дейността на апостолите беше прекъсната.

➤ *Възобновено заемане на апостолския сан: виж въпроси 400, 603*

449. Защо прекъсна действието на апостолите?

Прекъсването на дейността на апостолите е по Божията воля; за хората това остава една тайна.

Въпреки това и през времето без апостоли Святият Дух действаше и се грижеше за съхранението и разкриването на Евангелието.

450. Кога бива възобновен апостолският сан?

По Божията воля апостолският сан бива отново персонално зает, когато настъпи времето за окончателното събиране и подготовка на енорията Годеница за идването отново на Христос. От 1832 г. отново има носители на апостолския сан.

➤ *Енорията Годеница: виж въпроси 562 и сл.*

Под „персонално заемане“ на апостолския сан се разбира, че има носители на апостолския сан. Те са призвани за този сан и го упражняват в смисъла и духа на Исус Христос.

451. Има ли разлика в духовното пълномощно при апостолския сан в началото и в края на Божието спасително дело?

Не, поради същото духовно упълномощаване не съществува разлика нито в поръчението, нито в действието; тъй като апостолският сан е дарен от Исус Христос за Неговата Църква един път завинаги.

➤ *Божие спасително дело / Спасително дело на Господ: виж обяснение към въпрос 386*

452. Какви сановни нива и санове има в Новоапостолската Църква?

В Новоапостолската църква има три сановни нива с различни духовни пълномощия: апостоли, свещенически сановници и дякони.

- Към сановно ниво апостоли спадат: главен апостол, районен апостол и апостол.
- Към сановно ниво свещенически санове спадат: епископ, районен старейшина, районен евангелист, пастир, енорийски евангелист и свещеник.
- Към сановно ниво дякони спадат: дякони.

➤ *Упълномощаване / Пълномощно: виж въпроси 412, 415 и обяснение към въпрос 415*

453. Какви задачи има апостолството?

Исус Христос възложи на апостолите поръчението „да връзват и да развързват“ (Матей 18, 18), тоест да обявят нещо за разрешено или за забранено. По този начин се установява учението и се оформя реда в енориите.

По примера на Исус апостолите са слуги (срв. Йоан 13, 15). Те не господстват над вярата в енорията, а са помощници на радостта (2. Коринтяни 1, 24) и трябва да са пример за енорията при последованието на Христа. (ср. 1. Коринтяни 11, 1).

454. От къде произтича авторитетът на апостолския сан?

Авторитетът на апостолския сан произтича от призоваването на апостолите от Исус Христос и от пълномощията, които Господ е положил в този сан. Значението на сана става очевидно в първосвещеническата молитва на Исус: „Както Ти прати Мен в света, така и Аз пратих тях в света; и заради тях Аз освещавам Себе Си, за да бъдат и те осветени чрез истината“ (Йоан 17, 18.19).

455. Към какво е насочена дейността на апостолите?

Дейността на апостолите е насочена към това да се изгради спасителното дело на Господ и да се доведе до завършване. Към това спада даряването на тайнствата да става според волята на Исус Христос. Апостолите внимават Евангелието да се проповядва неподправено и в енорията да има ред, който да е богоугоден.

Освен това апостолите трябва да подготвят годеническата енория за пришествието на Господ чрез проповядване на Евангелието, оповестяване опрощението на греховете, кръщаването с вода и Свят Дух, както и чрез Светото Причастие

➤ *Спасително дело на Господ: виж обяснение към въпрос 386*

456. За цялата Христова църква ли е даден апостолският сан?

Да, апостолският сан е даден за цялата Христова църква. Той има задачата да предложи на всички хора спасението в Исус Христос. Апостол Павел описва своето поръчение като апостол така: „Защото така ни заповяда Господ, като каза: Поставах Те за светлина на народите, за да бъдеш спасение до края на земята” (Деяния на апостолите 13, 47).

Спасението е възможно само чрез Божия Син. Посредничеството на спасението до пришествието на Христос става чрез апостолите посредством словото и тайнствата.

457. На какво се основава санът на главния апостол?

Основа за сана на главния апостол е поръчението, което Исус даде при полагането на служението на Петър. Исус каза на Симон Петър: „Ти си Петър и на тази скала ще съградя Моята църква; и портите на ада няма да я надвият. Ще ти дам ключовете на небесното царство; и каквото вържеш на земята, ще бъде вързано на небесата, а каквото развържеш на земята, ще бъде развързано на небесата” (Матей 16, 18.19).

„Служение на Петър” е основополагащата служба, която Исус Христос възложи на апостол Петър. Към служението на Петър спада грижата за тези, които принадлежат на Христовата църква, според поръчението на възкръсналия Исус към Петър: „Паси Моите агънца! Паси Моите овце!” Към службата на Петър спада също така „пълномощието за ключовете”; виж въпрос 459.

458. Защо санът главен апостол се нарича също така „санскала”?

Исус окачестви апостол Симон като „скала”, върху която Той ще съгради Църквата Си. С това Синът Божи създава една неразривна връзка между

сана на Петър - „сан-скала“ - и Христовата църква. Днес главният апостол заема този „сан-скала“.

„Петър“ е на гръцки **„petros“** (Πέτρος) = **”скала”, “канара”**. Скалата олицетворява твърдост, непоклатимост, стабилност, които Господ Исус използва също така в Проповедта на планината (срв. Матей 7, 24.25).

459. Какви задачи има главният апостол?

Главният апостол съхранява единството между апостолите. Той подсилва апостолите (срв. Лука 22, 32) и „пасе” Христовото стадо (срв. Йоан 21, 15-17): Той бди над това Евангелието да се оповестява неподправено. Чрез Светия Дух той разкрива познания и връзки в учението на църквата и отговаря за тяхното единно разпространение. Освен това той установява църковния ред.

Всички тези задачи съставят „пълномощието за ключовете” на сана на главния апостол.

Главният апостол полага в сан апостолите. Заедно с тях той ръководи църквата.

„И не само за тях се моля, но и за онези, които биха повярвали в Мен чрез тяхното учение, да бъдат всички едно” (Йоан 17, 20.21).

„Ще ти дам ключовете на небесното царство; и каквото вържеш на земята, ще бъде вързано на небесата, а каквото развържеш на земята, ще бъде развързано на небесата” (Матей 16, 19).

460. Какви задачи има районният апостол?

Извън задачите, които има всеки апостол, районният апостол носи отговорността да осигурява грижата за душите и обезпечаването на енориите в един определен работен район („област на районния апостол”). Освен това той е отговорен за духовното „снаряжение” на сановниците.

„Духовното снаряжение” към един сан означава някой да получи сановнически сили и Божията благословия, за да може да упражнява съдържащото се в сана пълномощно за служба като дякон или свещеник в смисъла на този, който го е изпратил. Освен това духовното снаряжение показва, че сановниците биват упътвани и подсилвани за изпълнение на задачите си.

461. Кой призовава в духовен сан?

Излъчването за духовен сан не е по волята на човек, а се основава на Божията воля. Задача на апостола е да разпознае Божията воля и да действа спрямо нея.

462. Какво разбираме под „ординация“?

Под „ординация“ разбираме полагагане в духовен сан. Това не е тайнство, а действие носещо благословия.

➤ **Тайнство:** виж въпроси 472 и сл.

➤ **Действие за благословия:** виж въпроси 660 и сл.

463. Как се извършва полагагането в сан?

Полагането в сан се извършва от апостол в името на триединния Бог чрез полагагане на ръце и молитва. Сановникът може да изпълнява задачите си само в тясна връзка с апостолския сан.

464. Какво се случва при полагагането в сан?

При полагагането в сан се предава Божията благословия. Призованият получава необходимото за своя сан освещаване. От сана на апостола се предава сановническата способност и се възлага съдържашото се в сана пълно-мощно, било то за служба на дякон или свещеник, или за служба на апостол. Сановникът получава поръчението да упражнява сана според определената рамка.

➤ **Освещаване:** виж въпрос 417

465. Какви задължения се приемат при полагагане в сан?

Приемащият сан дава пред апостола обет към Бог да Му бъде верен, да следва Христос и да е покорен във вярата.

466. Как трябва да се изпълнява един духовен сан?

Който носи духовен сан трябва да отговори на определени очаквания както в начина си на живот, така и в духовните си способности. Към това спадат познания в учението, твърда вяра, осъзнаване на мисията, сила за носене, дискретност, честност, жертвоготовност и смирение. Сановникът трябва във всичко да се равнява по примера на Исус.

За да могат получените дарове да се разгърнат за благо на енорията сановникът трябва на дело да приложи това, което му е било поверено с благословията и освещаването при полагагането в сан.

Призованият в духовен сан осъзнава, че той е служител и инструмент в Божията ръка.

467. Кога завършва сановното поръчение?

Поръчението да се изпълнява един сан завършва с пенсионирането; сановникът обаче запазва сана. При връщане на сана или освобождаване от сан, той загубва сана.

468. Каква задача имат всички сановници?

Всеки сановник има задачата да оповестява Христовото Евангелие и да се застъпва за него. Той се грижи за душите на поверените му членове в енориите и подпомага вярата им. Като грижещ се за душите той споделя техните лични нужди и ги придружава в тежки моменти от ежедневието им.

➤ *Грижа за душите: виж въпроси 688 и сл.*

469. Какви са задачите на свещеническите сановници?

Свещеническите сановници са получили поръчението и пълномощното да даряват Водното кръщение, да оповестяват опрощението на греховете и да освежават и даряват Светото Причастие. Към задачите им спадат още провеждането на богослужения, на действия носещи благословия и траурни церемонии, както и грижата за душите на членовете на енорията.

➤ *Водно кръщение: виж въпроси 404, 481 и сл.*

➤ *Опрощение на греховете: виж въпроси 507, 629, 644 и сл.*

➤ *Свето Причастие: виж въпроси 494 и сл.*

➤ *Действие за благословия: виж въпроси 660 и сл.*

➤ *Траурна церемония: виж въпроси 685 и сл.*

470. Каква е задачата на дяконите?

Помощта на дякона в енорията е многообразна. Негова задача е също така да подкрепя свещениците в обгрижването на душите. Дяконите могат да участват и в оповестяването на словото по време на богослужението.

471. Какво представлява възлагането на поръчение?

Възлагане на поръчение е предаването на една определена задача. Възложеното поръчение може да бъде ограничено във времето и мястото.

Под възлагане на поръчение във връзка с духовен сан се разбира упълномощаването като енорийски настоятел, районен настоятел, помощник на районния апостол, помощник на главния апостол. Едно такова пълномощно не се равнява на полагане в сан. То не е свързано с времето на

сановническата дейност, а може да завърши по-рано; най-късно възложеното поръчение завършва с пенсионирането на сановника.

Поръчения, които са независими от духовния сан, се възлагат както на сестри, така и на братя за изпълнението на различни задачи в енориите и районите.

Част 8

ТАЙНСТВАТА

8

8 ТАЙНСТВАТА

472. Какво са тайнствата?

Тайнства са основоположни Божии известия за милост. Чрез тези святи действия - които се извършват от хора на хора - Бог дарява на получателя спасение.

➤ **Спасение:** виж въпроси 243 и сл.

Известие за милост: Тук понятието „известие“ не се използва в смисъл на „информация“, а в смисъл на „дар“.

473. За какво служат тайнствата?

Тайнствата служат за това човек да получи спасение: Чрез тайнствата човек бива приет в житейска общност с Бог и остава съхранен в нея.

Приемането на трите тайнства Свето Водно Кръщение, Свето Запечатване и Свето Причастие откриват възможността човек да се съедини с Господ при идването отново на Христос.

➤ **Идване отново на Христос (пришествие):** виж въпроси 550 и сл.

474. Какво спада към едно тайнство?

Тайнството има четири елемента: знакът, съдържанието, даряващият, вярата.

475. Кое в тайнството е „знак“?

„Знакът“ е видимият елемент от тайнството. При Водното Кръщение това е водата. При Светото Причастие „знакът“ са хлябът и виното. При Светото Запечатване „знакът“ е полагаането на ръцете на апостола.

476. Какво е „съдържанието“ на едно тайнство?

„Съдържанието“ е действието оповестяващо спасението. При Водното Кръщение „съдържанието“ е измиването на първородния грях и достигането на кръстения до Божията близост. При Светото Запечатване е приемането на дара на Святия Дух.

477. Кой е „даряващ” тайнството?

„Даряващ” е онзи, който предава тайнството. Апостолите даряват и трите тайнства, свещеническите сановници даряват по поръчение на своя апостол Водното Кръщение и Светото Причастие.

478. От какво значение е „вярата” за тайнството?

Човек получава тайнството за свое спасение само тогава, когато вярва в неговото действие.

479. Какви тайнства е определил Исус Христос?

Исус Христос е определил три тайнства: Свето Водно Кръщение, Свето Запечатване и Свето Причастие.

„Защото три са, които свидетелстват: Духът, водата и кръвта; и тези три са съгласни” (1. Йоан 5, 7.8).

➤ **Свето Водно Кръщение:** виж въпроси 481 и сл.

➤ **Свето Запечатване:** виж въпроси 515 и сл.

➤ **Свето Причастие:** виж въпроси 494 и сл.

480. На кого Исус поверява управлението на тайнствата?

Исус Христос поверява управлението на тайнствата на апостолите.

481. Какво става чрез Светото Водно Кръщение?

Чрез Светото Водно Кръщение отношението на човека към Бог коренно се променя. С измиването на първородния грях кръстеният бива изведен от отдалечеността си от Бог: той достига Божиата близост. Той става християнин.

Чрез своята вяра и изповядване на Христос кръстеният става част от Христовата църква.

482. Какво означава „първороден грях”?

„Първороден грях” (пра-грях) е възникналото чрез грехопадението състояние, в което човек е разделен от Бог (отдалеченост от Бог). От момента на грехопадението грехът тежи на всички хора (срв. Битие 3, 20; Псалм 51, 7; Римляни 5, 12.18.19): Следователно всеки човек е грешен още преди да може да действа и мисли.

➤ **Грехопадение:** виж въпроси 88 и сл.

483. Какво е значението на водата при Светото Водно Кръщение?

Водата е предпоставка за живот и средство за почитване. Водата при кръщаването е външният знак за вътрешното очистиране на човека.

484. Има ли в Стария Завет насоки за Светото Водно Кръщение?

Да, спасението на Ной в ковчега, който бил носен от водата ни насочва към водното кръщение. Също така и в седемкратното потапяне на Нееман във водите на Йордан (4. Книга на Царете 5, 1-14) може да се види символа за измиването на първородния грях при кръщаването.

„... Божието дълготърпение ги чакаше в дните на Ной, докато се правеше ковчегът, в който малцина, т.е. осем души, се избавиха чрез вода. Тя в образа на кръщението и сега ви спасява ...” (1 Петър 3, 20.21).

485. Защо Исус се остави да бъде кръстен?

Не беше необходимо Исус Христос да се кръсти, защото е безгрешен. Въпреки това Той се остави да бъде кръстен от Йоан Кръстител. По този начин Той се приравни с грешниците. С това Той показва по кой път може да се постигне праведност пред Бог (срв. Матей 3, 15).

Кръщаването на Йоан е било кръщаване за покаяние. То насочва към тайнството на Светото Водно Кръщение, което се извършва в името на триединния Бог.

➤ **Праведност пред Бог:** виж разяснението към въпрос 278

➤ **Покаяние:** виж въпроси 136, 651

486. Какво каза Исус на апостолите Си за кръщаването?

След възкръсването Си Исус даде на апостолите Си мисионерската заповед: „И така, идете и създавайте ученици измежду всички народи, и ги кръщавайте в името на Отца и Сина, и Святия Дух” (Матей 28, 19). Затова кръщаването спада към задачите на апостолите.

При това под „кръщаване” в Новия Завет често се разбира двойното кръщаване с вода и със Свят Дух (срв. Деянията на апостолите 8, 14 и нататък). Светото Водно Кръщение и Светото Кръщение с Дух са в тясна зависимост помежду си.

➤ **Мисионерска заповед:** виж въпроси 159, 434

„И им каза: Приехте ли Святия Дух, като повярвахте? А те му отговориха: Даже не сме чули, дали има Свят Дух. И каза: А в какво се кръстихте? А те отвърнаха: В Йоановото кръщение. А Павел каза: Йоан е кръщавал с кръщението на покаянието, като е казвал

на народа да вярва в Този, Който щеше да дойде след него, т.е. в Исус. И като чува това, кръстиха се в името на Господ Исус. И когато Павел положи ръце на тях, Святият Дух слезе на тях; и говореха други езици и пророкуваха” (Деяния на апостолите 19, 2-6).

487. Кой може да получи Светото Водно Кръщение?

Всеки човек може да получи Светото Водно Кръщение. Предпоставка за това е вярата в Исус Христос и Евангелието Му.

488. Как се дарява Светото Водно Кръщение?

Кръщаването с вода се извършва и дарява в името на Бога - Отец, Син и Свят Дух.

Водата за кръщаването се освещава в името на триединния Бог. След това кръщаващият прави с водата три пъти кръст на челото на кръщавания и казва: „Кръщавам те в името на Бога - Отец, Син и Свят Дух.”

Кръщаване извършено с вода в името на Бога - Отец, Син и Свят Дух („rite“) е валидно и може да разгърне действието си.

„Rite“ идва от латински език и означава „според формата“, „съответно с ритуала“.

489. Защо могат да се кръщават деца?

Изказаното от Исус: „Оставете дечицата да дойдат при Мен; не ги възпирайте, защото на такива е Божието царство” (Марк 10, 14) показва, че Божиите благославия трябва да са достъпни и за децата. Към това спадат и тайнствата.

В Новия Завет се удостоверява, че цели семейства са били кръщавани „И незабавно се кръсти, той и домашните му... и повярва в Бога, зарадва се с целия си дом” (Деяния на апостолите 18, 33,34, сравни също така 16, 15). Към семействата спадали децата. От това се разви християнската традиция да се кръщават и деца.

Впрочем, при кръщаването на деца упълномощените за възпитанието им настояници поемат изповеданието на вярата в Исус Христос и отговорността за възпитанието им в смисъла на Евангелието.

„А Крисп, началникът на синагогата, повярва в Господа с целия си дом; и мнозина от коринтяните, като слушаха, вярваха и се кръщаваха” (Деяния на апостолите 18, 8).

490. Какво въздействие има Светото Водно Кръщение?

Светото Водно Кръщение означава край на живота далеч от Бог и начало на живота в Христос. То дава сили да се води борба срещу греха.

Извършеното в името на триединния Бог кръщение свързва християните един с друг. Кръстеният в Новоапостолската църква има правото за постоянно да получава Светото Причастие.

✚ **Свето Водно Кръщение:** виж въпроси 481 и сл.

✚ **Нов Завет:** виж разяснението към въпрос 175

Понятието „**триединен**“ (от латинското „trinitas“: „триединство“) се отнася до божественото триединство. Триединното кръщение означава да бъдеш кръстен в името на триединния Бог. Кръщаваният бива кръстен с така наречената „триединна формула“, тоест в името на Бога - Отец, Син и Свят Дух.

491. В каква зависимост са Светото Водно Кръщение и Светото Запечатване?

Светото Водно Кръщение и Светото Запечатване са две различни тайнства. Те са в тясна връзка: Чрез приемането на двете тайнства става раждането отново от вода и Дух. При това Светото Водно Кръщение предхожда Светото Запечатване.

✚ **Раждаме отново от вода и Дух:** виж въпроси 528 и сл.

492. Кой може да изпълни Светото Водно Кръщение?

Възкръсналият Божи Син дава на апостолите заповедта за кръщаването (срв. Матей 28, 18-20). В Новоапостолската църква апостолите са предали пълномощието за кръщаване с вода и на свещеническите санове.

493. Валидно ли е кръщението извършено в друга църковна общност?

Да, даряването на Водно Кръщение е възможно и действащо във всички области на единната Църква на Христос. Водното Кръщение е първата крачка по пътя на пълното спасение. Навсякъде, където се извършва кръщаване с вода в името на Бога - Отец, Син и Свят Дух кръщението е валидно. Така Водното Кръщение е поверено на Църквата. Причината за това е във Божията воля за всеобщо спасение.

✚ **Църквата на Христос:** виж въпроси 365 и сл.

✚ **Спасение:** виж въпроси 89-90, 108-109, 215-216

494. От къде произлиза понятието „Свето Причастие“?

Понятието „Причастие“ насочва към ситуацията, в която Исус Христос дари това тайнство: Вечерта преди разпъването Му на кръста, Той празнува в общността на Своите апостоли Пасхата.

Първата **Пасха** израелтяните празнували по указание на Бог вечерта преди излизането си от Египет. Били заклани и приготвени здрави агнета. Към това израелтяните яли безквасен хляб. Бог повели да се празнува Пасха всяка година за възпоминание на освобождението от Египет (празник Пасха).

495. Какви други обозначения се употребяват за Светото Причастие?

Светото Причастие се нарича още „евхаристия“ („благодарност“), „Пир на Господа“ или „Преломяване на хляба“.

496 Има ли връзка между Пасхата и Светото Причастие?

Да, има връзка: Според съобщеното в първите три евангелия Исус въведе Причастието по време на празнуването на Пасхата с апостолите Си. Както Пасхата така също и Причастието са възпоменание. При Пасхата се възпоменава освобождението на израелтяните от робството и пленничеството в Египет. Светото Причастие насочва към освобождението в един много по всеобхващащ смисъл – към освобождаването на хората от робството на греховете.

497. Има ли още свидетелства за Светото Причастие в Новия Завет?

Да, в 1. Коринтяни 11, 23-26 се намира още едно свидетелство за Светото Причастие: „Господ Исус през нощта, когато беше предаден, взе хляб и като благодари, разчупи и каза: Това е Моето тяло, което е [разчупено] за вас; това правете за Мое възпоминание. Така взе и чашата след вечерята и каза: Тази чаша е Новият Завет в Моята кръв; това правете всеки път, когато пиете, за Мое възпоминание. Защото всеки път, когато ядете този хляб и пиете [тази] чаша, възвестявате смъртта на Господа, докато дойде Той“.

На тези думи се основава текстът, който се казва при освещаването на Светото Причастие.

„Освещаване“ е изваждането на хляб и вино от ежедневната употреба, свързано с очистване и прославяне. (Виж обяснението „консекрация“ при въпрос 503)

498. Какво означават елементите хляб и вода?

Двата елемента хляб и вода са необходими за тържеството на Светото Причастие. Както хлябът, така и виното се използват за храна на човека. В Израел виното е също така символ за радост и за бъдещо изцеление.

„Символ“ идва от гръцки език и се използва обикновено за „смислова картина“, но също така за „емблема“ или „знак“.

499. Какво припомня Светото Причастие на вярващия?

Светото Причастие е възпоминателен акт: При него се мисли за смъртта на Исус Христос като единствено по рода си и валидно за всички времена събитие. Исус Христос даде на апостолите поръчението да изказват следните слова при отбелязване на Светото Причастие: „Това правете за Мое възпоминание ...“ (Лука 22, 19).

500. Какво изповядват тези, които участват в Светото Причастие?

Който участва в Светото Причастие, изповядва с това вярата си в смъртта, възкресението и идването отново на Исус Христос. Който постоянно в приемането на Светото Причастие в Новоапостолската църква потвърждава също така своята вяра в действащите в настоящето апостоли на Исус. В това отношение Светото Причастие е също така изповед на вярата.

501. По какъв начин Светото Причастие е знак за общение?

В Светото Причастие Исус Христос е в общение на първо място с апостолите, а след това и с вярващите. Празнувайки Свето Причастие вярващите имат и общение помежду си.

502. Има ли връзка между Светото Причастие и бъдещата „сватбена празнична вечеря“ на небето?

Да, Светото Причастие напомня за бъдещата „сватбена празнична вечеря“ на небето. С това Светото Причастие насочва към края на времената.

Исус казва при въвеждането на Причастието в кръга на апостолите: „Защото ви казвам, че няма вече да пия от плода на лозата, докато не дойде Божието царство“ (Лука 22, 18).

До обединението на Енорията-годеница и Исус Христос енорията изживява сърдечната общност с Господ в Светото Причастие.

➤ *Сватба на небето: виж въпроси 251, 562 и сл.*

503. Какво се случва при освещаването на хостие?

При освещаването (консекрация) на хостие то тялото и кръвта на Исус Христос стават настоящи (присъстващи).

Хлябът и виното не променят субстанцията си чрез освещаването, тоест хлябът и виното не се трансформират. Напротив, в хляба и виното се прибавя субстанцията на тялото и кръвта на Исус. Това събитие се обозначава като „консубстанция“

При Светото Причастие хлябът и виното не са образи или символи за тялото и кръвта Исусови, а тялото и кръвта на Исус Христос са действително присъстващи след освещаването.

➤ **Символ:** виж обяснението към въпрос 498

„Консекрация“ произлиза от латинската дума „consecrare“, която означава „посвещавам“, „освещавам“. Понятието се използва в смисъла на „посвещавам“ при освещаването на хляб и вино за Светото Причастие.

„Субстанция“ идва от латинската дума „substantia“, която означава „същност“, „състояние“, „наличност“. С това се назовава от какво се състои едно нещо.

504. Настояща ли е жертвата на Исус Христос в Светото Причастие?

Да, жертвата на Исус Христос е присъстваща в Светото Причастие. Тази жертва все пак не се повтаря, а е принесена „веднъж завинаги“ (Евреи 10, 10.14).

505. Защо Светото Причастие се празнува на всяко богослужение?

За разлика от тайнствата Свето Водно Кръщение и Свето Запечатване, Светото Причастие се празнува на всяко богослужение, защото то запазва човека в общение с Исус Христос. Чрез него приемаме същност от същността на Исус.

506. Колко време тялото и кръвта Христови остават настоящи в осветеното хостие?

Тялото и кръвта Христови остават присъстващи в осветеното хостие, докато то не достигне определения за него получател.

507. Каква е връзката между опрощаването на греховете и Светото Причастие?

Опрощаването на греховете и Светото Причастие са в тясна връзка помежду си, защото и двете произлизат от жертвата на Исус Христос.

Опрощението на греховете не се постига едновременно с тайнството на Светото Причастие. Опрощението на греховете е необходимо, за да може

след него достойно да се празнува Светото Причастие, в едно изчистено от грехове състояние.

508. На кого Исус Христос повери Светото Причастие?

Исус Христос дари Светото Причастие в кръга на апостолите и го повери на тях. Там, където действат апостоли или упълномощени от тях свещенически сановници са налице всички аспекти на Светото Причастие.

509. Какво гласят словата за освещаването на Светото Причастие?

При освещаването (консекрация) на Светото Причастие се изказва един установен текст, който ни препраща към 1. Коринтяни 11, 23 и нататък и Матей 26, 26 и нататък:

„В името на Бога-Отец, Син и Свят Дух, освещавам хляб и вино за Светото Причастие и полагам върху поднесеното веднъж направената и вечно валидна жертва на Исус Христос. Защото Господ взе хляб и вино, благодари и каза: Това е Моето тяло дадено за вас. Това е Моята кръв на Новия Завет, пролята за мнозина за опрощение на греховете. Яжте и пийте! Правете това за Мое възпоменание. Защото всеки път когато ядете от този хляб и пиете от това вино, вие възвестявате смъртта на Господа, докато дойде Той. Амин!

510. Как протича празнуването на Светото Причастие?

Най-напред се освещават хостията. Това става като упълномощеният сановник простира ръце над отворените потири и изказва словата за освещаване.

След това сановниците и енорията получават тялото и кръвта на Исус Христос във формата на напоено с вино хостие. Подаването става с думите: „Тялото и кръвта на Исус са дадени за теб.”

511. Каква е предпоставката за достойна наслада на Светото Причастие?

Наред с вече извършеното опрощение на греховете предпоставката за достойна наслада на Светото Причастие е вярата в Исус Христос и Неговата жертва.

➤ *Опрощение на греховете: виж въпроси 415, 507, 629, 644 и сл.*

512. Какви въздействия има Светото Причастие?

Светото Причастие създава сърдечна общност с Исус Христос. То предава същността и силата на Божия Син. Насладата от Светото Причастие служи освен това за единството на вярващите помежду им, защото те заедно напредват в същността на Исус Христос. Така Светото Причастие е важно средство за подготовка за идването отново на Христос.

„Защото ние, ако и да сме мнозина, сме един хляб, едно тяло, понеже всички в единния хляб участваме“ (1. Коринтяни 10, 17).

513. Кой има право да участва в Светото Причастие?

Всички, които са кръстени в Новоапостолската Църква, които са запечатани и тези, които са приети в енорията, имат правото трайно да приемат Светото Причастие.

Кръстени според ритуала („rite“) християни могат да получат като гости Свето Причастие.

➤ **Свето Водно Кръщение:** виж въпроси 404, 481 и сл.

➤ **rite:** виж обяснение към въпрос 488

➤ **Свето Запечатване:** виж въпроси 404, 515 и сл.

➤ **приемане:** виж въпроси 662, 669

514. Какво значение има празнуването на Причастието в другите църкви?

Празнуването на Светото Причастие в други църкви също съдържа важни елементи. И там с благодарност и вяра се мисли за смъртта и възкресението на Исус Христос. Новоапостолските християни трябва обаче да имат предвид, че приемайки постоянно Причастието в други църкви те всъщност изповядват тяхното учение.

515. Какво е Светото Запечатване?

Светото Запечатване е тайнство, чрез което вярващият получава Святия Дух чрез полагане на ръцете на апостол и молитва. Той става Божие чедо и бива призван за първородство.

➤ **Първородство:** виж въпроси 428, 530

➤ **Божие чедо:** виж обяснение към въпрос 530

516. Какво означава формулировката „запечатване” в новозаветните послания?

„Запечатване” в новозаветните послания означава предаване дара на Святия Дух: „А Този, Който ни утвърждава заедно с вас в Христос и Който ни е помазал, е Бог, Който ни е запечатал и е дал в сърцата ни Духа в залог” (2. Коринтяни 1, 21,22).

„В когото и вие, като чухте словото на истината, т.е. благовестието на нашето спасение, в Когото, както и повярвахте, бяхте запечатани с обеща-ния Свят Дух” (Ефесяни 1, 13).

„И не наскърбявайте Святия Божий Дух, в Когото сте запечатани за деня на изкуплението” (Ефесяни 4, 30).

517. Святият Дух действаше ли вече във времето на Стария Завет?

Да, като проявление на триединния Бог, както и Отца и Сина, Святият Дух действа открай време. В Стария Завет той изпълва отделни хора, които бяха предвидени от Бог за определени задачи.

➤ *Стар Завет и Нов Завет: виж въпрос 175*

„Тогава Самуил взе рога с мирото и го помаза пред братята му; и Господният Дух дойде със сила върху Давид от същия ден нататък” (1. Книга на Царете 16, 13).

„Върни ми радостта на спасението Си; и освобождаващият Дух нека ме подкрепи” (Псалм 51, 12).

518. В Стария Завет има ли указания за изливането на Святия Дух във времето на Новия Завет?

Да, Старият Завет дава няколко указания (напр. Йезекиил 36, 27) за това, че Божият Дух ще бъде излят върху много хора. Важно указание се намира в Йоил 2, 28,29: „ И след това ще излея Духа Си на всяка твар; и синовете ви и дъщерите ви ще пророкуват, старците ви ще виждат сънища, юношите ви ще виждат видения; също и на слугите и на слугините ще изливам Духа Си в онези дни” (виж също Деянията на апостолите 2, 15 и нататък.)

519. Исус предрече ли изливането на Святия Дух?

Да, Исус многократно предрича пред апостолите Си, че ще изпрати Святия Дух, напр.: „А когато дойде Утешителят, когото Аз ще ви изпратя от Отца, Духът на истината, Който изхожда от Отца, Той ще свидетелства за Мен” (Йоан 15, 26).

520. Кога се изпълва обетът за изливането на Святия Дух?

На Петдесетница в Йерусалим, когато Святият Дух бе излят върху апостолите, учениците и ученичките, обетът бива изпълнен.

„И когато настана денят на Петдесетницата, те всички бяха на едно място. И внезапно стана шум от небето като фучене на силен вятър и изпълни цялата къща, където седяха. И им се явиха езици като огнени, които се разделяха, и застана по един над всеки от тях. И те всички се изпълниха със Святия Дух и почнаха да говорят на други езици, според както Духът им даваше способност да говорят“ (Деяния на апостолите 2, 1-4).

521. Кога се случва помазването на Исус със Святия Дух?

След кръщението на Исус Святият Дух се спуска над Него. Йоан Кръстител свидетелства: „Видях Духът да слиза като гълъб от небето и да почива върху Него“ (Йоан 1, 32). Това събитие може да се окачестви като „помазване“.

„Работете не за храна, която се разваля, а за храна, която трае за вечен живот, която Човешкият Син ще ви даде; защото Бог Отец Него е потвърдил с печата си“ (Йоан 6, 27).

➤ *Кръщение на Исус: виж въпроси 129 и сл.*

522. Какво означават кръщението на Исус и последвалото помазване със Святия Дух?

Кръщението на Исус от Йоан Кръстител и слизането на Святия Дух върху Исус насочват към тайнствата на Светото Водно Кръщение и на Светото Запечатване.

Помазването на Исус със Святия Дух Го разкрива като месия. То насочва към тайнството на Светото Запечатване. В Деяния на апостолите 10, 37,38 също се казва: „Това слово вие знаете, което след кръщението, проповядвано от Йоан, се разпространи по цяла Юдея, като започна от Галилея; как Бог помаза със Святия Дух и със сила Исус от Назарет“

Още в Стария Завет хората били посвещавани за определени задачи чрез **помазване** с миро. Такова помазване се дарявало на пророци, царе и свещеници. Виж също така „Месия“ (=„Помазаник“), въпроси 111 и 112.

523. Защо Водното Кръщение е предпоставка за получаване дара на Святия Дух?

На въпроса какво трябва да правят, Апостол Петър отговоря на слушателите, присъствали на проповедта на Петдесетница: „Покайте се и всеки от

вас нека се кръсти в името на Исус Христос за прощение на греховете ви; и ще приемете този дар, Светия Дух” (Деяния на апостолите 2, 38).

524. Какво се казва в Деянията на апостолите относно Светото Запечатване?

Важна насока за Запечатването се дава в Деянията на апостолите 8, 14 и нататък: „А апостолите, които бяха в Йерусалим, като чуа, че Самария приела Божието учение, пратиа им Петър и Йоан, които, като слезоха, помолиха се за тях, за да приемат Светия Дух. Защото Той не беше слезъл още на нито един от тях; а само бяха кръстени в името на Исус Христос.”

Според това свидетелство от Писанието Светото Запечатване е тясно свързано с апостолството. Това се потвърждава и от Деянията на апостолите 8, 18: Симон, който преди правеше магии, по-късно повярва и се кръсти (срв. Деянията на апостолите 8, 9.11 и нататък), „видя, че с полагането на апостолските ръце се даваше Светия Дух.”

От това събитие се вижда, че тайнствата на Светото Водно Кръщение и Светото Запечатване се разграничават ясно едно от друго. Това се наблюдава и в Деянията на апостолите 19, 1-6. В Ефес учениците получиха от Йоан само кръщение на покаяние. Започвайки да вярват в Исус най-напред бяха кръстени в името на Господ Исус. След това получиха от апостолите дара на Светия Дух: „И когато Павел положи ръце на тях, Светият Дух слезе на тях.”

➤ *Кръщение за покаяние: виж въпрос 485*

525. Как се дарява тайнството на Светото Запечатване?

Тайнството на Светото Запечатване се дарява от апостоли, при което те предават на кръщаваания дара на Светия Дух в името на Бога - Отец, Син и Свят Дух. При това те полагат ръце на главата на кръщаваания и се молят.

526. Кои са предпоставките за получаване на Светото Запечатване?

Светото Запечатване предполага получаващият да вярва в триединния Бог и в пратените от Исус Христос апостоли. Преди това той трябва да е кръстен с вода в съответствие с ритуала. Той трябва да изповядва вярата си и да даде обет да следва Христос.

➤ *„Съответно с ритуала“ (rite): виж обяснение към въпрос 488*

527. Кой може да получи Свето Запечатване?

Свето Запечатване може да получи всеки човек, който изпълнява съответните изисквания. Тайнството се дарява както на възрастни, така и на деца. При запечатването на деца родителите или упълномощените да им дадат религиозно възпитание се признават наместо тях в изповядване на вярата. Те трябва да дадат обет да възпитават децата в новоапостолската вяра.

528. Какво разбираме под „раждане отново от вода и Дух“?

Двете тайнства - Свето Водно Кръщение и Свето Запечатване - заедно образуват „раждането отново от вода и Дух“. Чрез него Бог създава „новото творение“ – живот от Бог.

„Исус отговори: Истина, истина ви казвам: Ако не се роди някой отново, не може да види Божието Царство“ (Йоан 3, 5).

„Затова ако някой е в Христос, той е ново създание; старото премина; ето, [всичко] стана ново“ (2. Коринтяни 5, 17).

529. В каква връзка са Светото Запечатване и раждането отново от вода и Дух?

Светото Запечатване е съставна част от раждането отново от вода и Дух. Чрез него се завършва онова, което Бог е започнал с Водното Кръщение. Обновяването на човек става чрез Бог Свят Дух, който така се изявява като творец на новото.

➤ **Свето Водно Кръщение:** виж въпроси 404, 481 и сл.

530. Какви са последиците от Светото Запечатване?

При Светото Запечатване човек се изпълва завинаги със Святия Дух. Бог го дарява с участие в същността Си; при това на човек се даряват Божия сила, Божия живот и Божия любов: „Божията любов е изляна в сърцата ни чрез дадения ни Свят Дух“ (Римляни 5, 5).

Запечатаният е притежание на Бог; Божият Дух има постоянно жилище в Него. (срв. Римляни 8, 9).

Човекът вече е Божие чедо, той е призван за първороден: така раждането отново има настоящо въздействие в Божията синовност и бъдещо такова в първородството.

Като Божие чедо вярващият е Божия наследник и Христов сънаследник. „Детският дух“, действащ чрез Светото Запечатване в човек, се обръща в доверие към Бог с „мили Отче“.

Даде ли запечатаният пространство на Святия Дух да се разгърне, Божиите добродетели се развиват. Те се определят като „плод на Духа” (срв. Галатяни 5, 22).

➤ **Първородство:** виж въпрос 428

„А плодът на Духа е: любов, радост, дълготърпение, благост, милосърдие, вяност, кро-
тост, себеубоздание” (Галатяни 5, 22.23).

Понятието „**Божие чедо**“ има различни аспекти:

- Всеки човек е Божие чедо, защото е създаден от Бог и затова може да назове Всемогъщия - „Отец”.
- В старозаветното време Бог се грижи като Отец за народа на Израел. Така Израел е наричан „Божия първороден син” (срв. Изход 4, 22.23). Значи Израел е в синовно отношение към Бог. Когато в Проповедта на планината Исус се обръща към евреите, Той също определя Бог като техен „Отец на небесата”.
- На нас християните ни е дадена молитвата „Отче наш” и в тази молитва ние се обръщаме, изпълнени с доверие, към Бог, нашия Отец.
- Освен това под „Божия синовност” се има предвид онова отношение към Бог, което се бележи с приемането на тайнствата, вярата и ориентирането на живота според пришествието на Христос. Божията синовност се получава чрез раждането отново от вода и Дух. На родените отново им е обещано като „Божии чеда” да станат наследници на Всевишния.

„... а сте приели дух на осиновяване, чрез който и викаме: Авва, Отче! Така самият Дух свидетелства заедно с нашия дух, че сме Божии чеда. И ако сме деца, тогава сме и наследници – наследници на Бога и сънаследници на Христос” (Римляни 8, 15-17).

Част 9

ЖИВОТЪТ СЛЕД
СМЪРТТА

9

9 ЖИВОТЪТ СЛЕД СМЪРТТА

531. Има ли живот след смъртта?

Да, човекът е както физическо, така и духовно същество; той е единство от тяло, душа и дух.

Тялото на човек е смъртно, то отминава. То е взето от земята и отново ще се върне в пръстта (срв. Битие 3, 19). За разлика от тялото, душата и духът живеят и след физическата смърт, те са безсмъртни. Личността на човека – същественото, което го определя, което е изживял, усетил, вярвал и мислил – то остава и след физическата смърт.

„Бог е създал човека за нетление и го е направил образ на Своео вечно битие“ (Премъдрост на Соломон 2, 23).

532. Какво представлява смъртта?

Има разлика между физическата и духовната смърт на човека. Физическата смърт означава край на земния живот. Когато тя е настъпила, душата и духът са напуснали тялото. Духовната смърт е разделянето на човека от Бог. Тя е следствие от греха.

Когато Библията говори за „втората“ смърт (срв. Откровението на Йоан 20, 6; 21, 8), се има предвид разделянето от Бог, което ще стане след последния съд.

➤ **Последен, страшен съд:** виж въпроси 579 и сл.

„Защото заплатата на греха е смърт; а Божият дар е вечен живот в Христос Исус, нашия Господ“ (Римляни 6, 23).

533. Какво още се разбира в Библията под „смърт“?

В Библията със „смърт“ се обозначава и противоположната на Бог сила, която заплашва и иска да унищожи физическия и духовен живот. Така в Откровението на Йоан смъртта се описва образно като лице: „И видях, и, ето, пепеляво-сив кон и името на яздещия на него беше смърт, и адът вървеше след него“ (Откровението на Йоан 6, 8).

534. Кой има власт над смъртта?

Триединният Бог е господар над живота и смъртта. Исус Христос победи смъртта чрез възкресението Си. С това Той направи възможен достъп на човек до вечния живот: „... Исус Христос, Който унищожи смъртта и извади наяве живот и безсмъртие чрез благовестието“ (2. Тимотей 1, 10).

535. Какво значение има възкресението на Исус Христос?

Възкресението на Исус Христос е основа за възкресението на мъртвите. Тъй като Той възкръсна, мъртвите също ще възкръснат, „едни за вечен живот, а други - за срам и вечно презрение” (Даниил 12, 2).

„Ето, една тайна ви казвам: Не всички ще починем, но всички ще се изменим, в един миг, докато трепне око, при последната тръба; защото тя ще затръби и мъртвите ще възкръснат нетленни, и ние ще се изменим” (1. Коринтяни 15, 51.52).

536. В Светото Писание има ли насоки относно живота след смъртта?

Още в Стария Завет се загатва за продължаване на живота след физическата смърт, в Новия Завет това многократно бива засвидетелствано. Например в 1. Петър 3, 19.20 се казва: „Чрез Когото [Исус Христос] отиде да проповядва на духовете в тъмницата, които едно време бяха непокорни, когато Божието дълготърпение ги чакаше в дните на Ной, докато се правеше ковчегът, в който малцина, т.е. осем души, се избавиха чрез вода.”

537. Къде се намират хората след физическата смърт?

Душата и духът на хората, които са починали, отиват в царството на мъртвите. Обозначаваме го и като „отвъден свят”.

538. Какво разбираме под „отвъден свят”?

Понятието „отвъден свят” се отнася до всички области, процеси и състояния, които са извън материалния свят. В по-тесен смисъл се има предвид царството на мъртвите (на еврейски: „scheol“, на гръцки: „hades“).

539. Има ли прераждане на мъртвите?

Не, представите за повтарящи се животи на земята (превъплъщение, реинкарнация), дали като човек, животно или растение, противоречат на Библейските свидетелства и с това на съдържанието на Евангелието. „...определено е на хората веднъж да умрат” (Евреи 9, 27).

С понятието „**прераждане**“ се описват несъчетаващи се с християнското учение представи за повтарящ се живот на човек на земята, в различни образи.

540. Можем ли да се свържем с починалите?

Ние имаме връзка с починалите чрез възпоминание и молитви за тях.

Влизане във връзка с починалите чрез призоваване духове на мъртвите и допитване до тях е забранено от Бог и с това то е грях: „... да няма сред теб някой, ... запитвач на зли духове, ... или човек, който извиква духове на мъртви. Защото всеки, който прави тези дела, е омразен на Господа” (Второзаконие 18, 10-12).

541. Какво е състоянието на душите в отвъдното?

Състоянието на душите в отвъдния свят е израз на Божията близост или отдалечеността от Бог. Душата на човек не се променя чрез неговата физическа смърт. Вярa или неверие, помирение или непомирение, любов или омраза дават облик на човек не само в този свят, но също така в отвъдното.

За това състояние се говори в притчата на Исус за богатия мъж и бедния Лазар (срв. Лука 16, 19-31), където се говори за място на приютеност и място на мъка. Починалите могат да осъзнаят състоянието си. Онези, които страдат се надяват на помощ.

542. Кои са тези, които „са мъртви в Христос”?

В 1. Солунци 4, 16 пише за починалите, „които са мъртви в Христос.” Това са починалите, които са родени отново от вода и Дух и се оставят да бъдат подготвени за идването отново на Христос. Те спадат към Църквата на Господ и се намират в състояние на праведност пред Бог, която се придобива от милост и с вяра.

➤ *Раждаване отново от вода и Дух: виж въпроси 528 и сл.*

А душите на праведните са в Божията ръка, и мъка няма да ги докосне. В очите на неразумните те минаваха за умрели, и краят им се считаше за погибел, и заминаването им от нас – унищожение; но те си пребъдват в мир” (Премъдрост на Соломон 3, 1-3).

543. Може ли да се променя състоянието на душите в отвъдното?

Да, след жертвата на Христос състоянието на душите в отвъдното може да се променя към добро.

След смъртта Си Исус Христос отива в царството на смъртта, където проповядва. Проповядването на Евангелието носи възможност за промяна за приемащия го във вяра.

Значи спасение може да се получи и след физическата смърт на човек.

➤ *Спасение: виж въпроси 243 и сл., 546*

544. Как е възможна промяна на душите в отвъдното?

Души в отвъдното, които никога не са чували за Евангелието, които не са получавали опрощение на греховете и не са получавали никакво тайнство, се намират в състояние на отдалеченост от Бог. Това състояние може да се преодолее само чрез вярата в Исус Христос и Неговата жертва, както и чрез приемането на тайнствата.

545. Какво съобщава Светото Писание относно помощта за починалите?

Във 2. Макавеи 12 се говори за такива, които служиха на идоли и паднаха в битка. За тях се отправяха молитви за помощ за греховното им душевно състояние. Събраха се пари, с които да се купят жертвени животни за изкупителна жертва.

Библейска отправна точка за даряването на тайнства за починалите е 1. Коринтяни 15, 29: В Коринт бяха кръщавани живи заради мъртвите. Тази практика е приета и от апостолите на новото време. Развиха се днешните богослужения за починалите.

546. Можем ли да сме в помощ за спасението на починалите?

Да, можем да се застъпваме в молитви за неспасените души и да молим Господ да им помогне. Също така можем да се молим за това душите да достигнат до вяра в Исус Христос, като са отворени и готови да приемат спасението, което Бог иска да им даде.

Тъй като мъртвите и живите в Христос образуват една общност, те ще действат в смисъла на Христос както в отвъдното, така и в земния живот, значи ще полагат застъпнически молитви.

Самото избавление обаче става само чрез Исус Христос.

➤ **Избавление:** виж въпроси 215 и сл.

➤ **Спасение:** виж въпроси 243, 248 и сл.

Понятието „**земен живот**“ се отнася до всички области, процеси и състояния, които обхващат материалния свят.

547. В какво се състои помощта за спасението на починалите?

Исус Христос е Господ над мъртвите и живите. Божията воля е да се помогне на всички хора (срв. 1. Тимотей 2, 4-6). Това става чрез молитвата, тайнствата и опрощаването на греховете. За това вярата в Исус Христос е крайно необходима. Това важи в еднаква степен и за мъртвите, и за живите.

Евангелието трябва да се оповестява и на починалите, и това е посочено в 1. Петър 4, 6: „Понеже затова се проповядва благовестието и на мъртвите, така че като бъдат съдени по човешки в плът, да живеят по Бога в дух.”

Защото Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син, за да не погине нито един, който вярва в Него, но да има вечен живот” (Йоан 3, 16).

548. Как и чрез кого става действието за спасение на починалите?

Даряването на Светото Водно Кръщение, Светото Запечатване и Светото Причастие за починалите става чрез видимо действие, извършвано от апостолите над живи хора. При това спасението е в полза не на живите, а на починалите.

Както Христос принесе жертвата Си на земята, така и действието за спасение на починалите става чрез апостолите на земята.

➤ **Свето Водно Кръщение:** виж въпроси 481 и сл.

➤ **Свето Причастие:** виж въпроси 494 и сл.

➤ **Свето Запечатване:** виж въпроси 515 и сл.

Част 10

УЧЕНИЕТО ЗА
БЪДЕЩИТЕ НЕЩА

10

10 УЧЕНИЕТО ЗА БЪДЕЩИТЕ НЕЩА

549. От къде знаем за събитията в бъдещето?

Учението за събитията, които ще се случат в бъдеще (есхатология), се основава на Светото Писание. В Евангелията и Посланията на апостолите има много препратки към бъдещата история на спасението. Основни познания се намират в Откровението на Йоан, което говори за бъдещите неща по изобразителен начин.

➤ *Есхатология: виж обяснение към въпрос 40*

550. Кое бъдещо събитие е верческата цел на новонапостолските християни?

Исус Христос ще дойде отново - това е основно твърдение на Евангелието. От момента на възнасянето Му към небето апостолите оповестяват идването отново на Господ. Да бъдат взети от Него при пришествието Му е целта във вярата на новонапостолските християни.

551. Кой предсказва идването на Исус Христос отново?

Самият Исус Христос предсказва на апостолите Си: „И като отида и ви приготвя място, пак ще дойда и ще ви взема при Себе Си, така че където съм Аз, да бъдете и вие” (Йоан 14, 3).

Обетът на Исус е подкрепен и от ангели при възнесението Му към небето: „Този Исус, Който се възнесе от вас на небето, ще дойде така, както Го видяхте да отива на небето” (Деяния на апостолите 1, 11).

552. Кой знае момента, в който Христос ще дойде отново?

Нито хората, нито ангелите, а само триединният Бог знае на кой ден и в кой час Исус Христос ще дойде отново.

553. Какво следва от факта, че никой човек не знае кога Христос ще дойде отново?

Тъй като никой човек не знае кога Христос ще дойде отново, вярващият е призван да е готов за това събитие всеки един ден. Божият Син обобщава това в призива си: „Затова бдете, защото не знаете в кой ден ще дойде вашият Господ” (Матей 24, 42). Исус разяснява също така в притчи, че човек трябва да бди във вяра и да Го очаква всеки час.

➤ *Притчи за идването отново на Христос: виж въпрос 157*

„Тогава небесното царство ще се оприличи на десет девици, които взеха светилниците си и излязоха да посрещнат младоженеца. А от тях пет бяха неразумни и пет – разумни... И докато се бавеше младоженецът, дрямка обхвана всички и заспаха. А посреднощ се нададе вик: Ето, младоженецът [иде]! Излизайте да го посрещнете! Тогава всички онези девици станаха и приготвиха светилниците си. А неразумните казаха на разумните: Дайте ни от вашия елей, защото нашите светилници угасват... А когато те отидоха да купят, младоженецът пристигна; и готовите влязоха с него на сватбата и вратата се затвори. После дойдоха и другите девици... И така, бъдете; защото не знаете нито деня, нито часа [в който Човешкият Син ще дойде]” (Матей 24, 43-51; 25, 1-30).

554. Как се отнесоха първите апостоли към обета за идването отново на Христос?

Обетът за идването отново на Христос играе важна роля в оповестяването на първите апостоли. Наред с жертвената смърт и възкресението на Исус той спада към най-важните съдържания на вярата им. Те бяха убедени, че Исус ще дойде отново в тяхното време: „Ето, една тайна ви казвам: Не всички ще починаем, но всички ще се изменим” (1. Коринтяни 15, 51).

Апостол Павел се обръща към църквата в Коринт с пра-християнския молитвен повик: „Мараната!”, което означава: „Господ наш иде!” или „Ела, Господи Исусе!” (срв. 1. Коринтяни 16, 22).

Призивът винаги да сме в готовност за идването отново на Христос се вижда и в Откровението на Йоан чрез думите на Господ: „Ида скоро” (Откровението на Йоан 3, 11; 22, 7.12.20).

555. Какво значи обетът за идването отново на Христос за нас?

Това, че Исус Христос ще дойде отново и ще вземе при себе си енорията Годеница е едно от основните познания в Евангелието. Самият Той е про-рокувал идването Си отново (срв. Йоан 14, 3).

➤ *Енорията Годеница: виж въпроси 562 и сл.*

556. Защо вярваме, че идването на Христос отново е близо?

Това, че апостолският сан е бил зает отново е знак, че скоро предстои пришествието на Христос. Очакването, че този обет на Господ ще се изпълни, е в центъра на новоапостолската вяра днес, както и надеждата на всеки поотделно лично да изживее връщането отново на Христос, грабването и отвеждането към небето при Него.

➤ *Преобразяване, грабване и отвеждане: виж въпроси 559 и сл.*

557. Как протича подготовката за идването отново на Христос?

Апостолите подготвят вярващите чрез слово и тайнства за идването отново на Христос. Вярващите съзнателно устройват живота си според това.

558. Как се описва идването отново на Христос в Посланията на апостол Павел?

В 1. Солунци 4, 15-17 се казва: „Защото това ви казвам чрез Господното слово, че ние, които останем живи до Господното пришествие, няма да изпреварим починалите. Понеже сам Господ ще слезе от небето с повелителен вик, при глас на архангел и при Божия тръба; и мъртвите в Христос ще възкръснат по-напред; после ние, които сме останали живи, ще бъдем грабнати заедно с тях в облаците да посрещнем Господа във въздуха; и така ще бъдем винаги с Господа.”

В 1. Коринтяни 15, 51.52 е написано: „Ето, една тайна ви казвам: Не всички ще починем, но всички ще се изменим, в един миг, докато трепне око, при последната тръба; защото тя ще затръби и мъртвите ще възкръснат нетленни, и ние ще се изменим.”

Във Филипийци 3, 20.21 виждаме изказването: „Защото нашето гражданство е на небесата, откъдето и очакваме Спасител - Господ Исус Христос, Който ще преобрази нашето унижено тяло, за да стане съобразно с Неговото славно тяло, според действието на силата Си да покори и всичко на Себе Си.”

559. Какво ще се случи при идването отново на Христос?

Обобщение на казаното от апостол Павел:

При идването отново на Господ ще възкръснат най-напред мъртвите, умрели в Христос. Живите, които са се оставили да бъдат подготвяни за идването отново на Христос, ще изживеят преобразяването без да изстрадат физическата смърт.

Мъртвите и живите ще получат едно прославлено тяло. Това тяло ще наподобява възкресеното тяло на Христос. Те заедно ще бъдат грабнати и отведени на небесата и така ще достигнат вечно общение с триединния Бог. Тези събития спадат към Първото Възкресение, за което става дума в Откровението на Йоан 20, 5.6.

➤ **Възкресение:** виж въпроси 574 и сл.

➤ **Възкръснатото тяло на Исус:** виж въпрос 189

„прославлено“ означава „непреходно, вечно“. Различно от сегашното тяло, възкръснатото тяло не подлежи на разруха.

560. На какво почива надеждата на вярващия, че няма да изстрада физическата смърт?

Надеждата на вярващия, че няма да изстрада физическата смърт почива на изказването на апостол Павел: "Понеже в този дом и стеном, като копнеем да се облечем с нашето небесно жилище, стига само, облечени с него [...], защото ние, които сме в тази телесна скиния, стеном като обременени; не че желяем да се съблечем, но да се облечем още повече, така че смъртното да бъде погълнато от живота. А Бог е, Който ни е направил точно за това и ни е дал Духа в залог на това" (2. Коринтяни 5, 2.4.5).

Под „жилище“ апостолът има предвид прославеното тяло, което ще получат не само възкръсналите от смъртта, а също така и тези, които ще бъдат преобразени при идването отново на Христос. „Обличане“ означава да се получи ново тяло без преди това да трябва да се мине през смъртта. „Да съблечем“ тук е израз на „да умрем“.

561. Кой ще бъде грабнат и отведен на небето при идването отново на Христос?

Грабването при идването отново на Христос е обещано най-напред за тези, които да се родили отново от вода и Дух и които вярват в Исус Христос и Го следват. Тази група се нарича също така „енорията Годеница“ или „мъжко дете“ (Откровението на Йоан 12, 5).

Дали освен това Бог ще отреди милостта на грабването и на други не подлежи на човешка оценка, а е решение на Бог.

➤ **Раждање отново от вода и Дух:** виж въпрос 528

Под „**грабване и отвеждане на небето**“ се разбира, че с идването отново на Христос хората ще влязат директно в непосредствена общност с Бог.

562. Кой спада към „енорията Годеница“?

Исус Христос даде на апостолите Си поръчението да подготвят Христовата църква за обединяването ѝ с Него при идването Му отново. Във връзка с това апостол Павел пише: „Защото ревнувам за вас с божествена ревност, понеже ви сгодих с един мъж, да ви представя на Христос като чиста девица“ (2. Коринтяни 11, 2). Образът „чиста девица“ насочва към „годеницата“ (Откровението на Йоан 19, 7). Кой спада към „годеницата“ и ще се обедини с Исус Христос ще се покаже едва при идването Му отново.

563. Принадлежащите към енорията Годеница имат ли характерни белези?

Да - изключителен белег е, че те ежедневно чакат идването отново на Христос и упорито се молят: „Ела, Господи Исусе!” (срв. Откровението на Йоан 22, 17.20).

564. Назовани ли са в Библията други характерни белези на енорията Годеница?

Да, други характерни белези на енорията Годеница са намират в Откровение 14, 1-5. Тук за описание на енорията Годеница е използвана картината от „сто четиридесет и четирите хиляди”. Числото „144.000” не бива да се разбира конкретно, то има символичен характер. Производно е на броя на дванадесетте племената на Израел. То се описва със следните картини: „Агнецът стоеше на хълма Сион и с него сто четиридесет и четири хиляди, които носеха Неговото име и името на Неговия Отец, написано на челата им. [...], които следват Агнеца, където и да отива; те са били изкупени измежду човеците като първи плодове на Бога и на Агнеца. И в устата им няма лъжа; те са непорочни.”

565. Какво означават картините от Откровението на Йоан 14, 1-5?

Белязването („печат”) с името на „Агнеца” и на Отца означава, че сто четиридесетте и четири хиляди са Божия собственост.

„Непорочни”, „в устата им няма лъжа” и „следване на Агнеца” означава, че на думи и на дела се води живот според Евангелието.

Понятието „първи плодове” обозначава тези, които Христос ще вземе при идването Си отново при Себе Си: Това са тези, които най-напред ще получат всеобщо спасение.

С „Агнец” се има предвид Исус Христос: „Ето Божия Агнец, Който поема греха на света!” (Йоан 1, 29).

Откровението на Йоан 5, 12 показва, че закланият Агнец печели. Това означава, че униженият и разпънат на кръста Божи Син едновременно триумфира и побеждава.

➤ **Спасение:** виж въпроси 243 и сл.

„Достоен е Агнецът, Който е бил заклан, да приеме сила и богатство, премъдрост и могъщество, почит, слава и благословение” (Откровението на Йоан 5, 12).

566. Кога ще се състои „сватбата на Агнеца“?

„Сватбата на Агнеца“, тоест обединението на енорията Годеница с Годеника Исус Христос ще се състои, след като Той, дошъл отново, преобрази и грабне Своята енория Годеница.

567. Какво ще се случи по време на „сватбата на Агнеца“?

Енорията Годеница ще може да сподели Христовата прекрасност и ще бъде в непосредствена и неразривна общност с Бог.

➤ *Енорията Годеница: виж въпроси 562 и сл.*

„Алилуя! Защото Господ, нашият Бог, Всемогъщият, царува. Нека се радваме и се веселим и нека отдадем на Него слава; защото дойде сватбата на Агнеца и Неговата жена се е приготвила. И на нея ѝ бе позволено да се облече в светъл и чист висон; защото висонът са праведните дела на светиите. И ми каза: Напиши: Блажени тези, които са поканени на сватбената вечеря на Агнеца“ (Откровението на Йоан 19, 6.9)

568. Какво ще се случи на земята след идването отново на Христос?

След идването отново на Христос ще започне време, в което хората и сътворението ще страдат, тъй като ще бъдат изложени на силата на сатаната. Това време се обозначава като „голямата скръб“.

➤ *Голямата скръб: виж въпроси 405, 409*

569. Ще има ли съхранение по времето на „голямата скръб“?

Да, по времето на „голямата скръб“ ще има духовно съхранение за тези, които спадат към Църквата на Исус Христос, но не са грабнати и отведени на небето при Него.

В Откровението на Йоан те се представят чрез картината на жената, облечена със слънцето, която ражда мъжко дете. Те ще продължават да преживяват Божие съхранение и духовно обгрижване, така че вярата им да остане опазена (срв. Откровението на Йоан 12, 6).

Във времето на „голямата скръб“ ще бъдат убити хора, които изповядват Христос. Тези непоколебими привърженици на Исус ще станат мъченици (на вярата).

570. Какво ще стане с мъчениците от времето на „голямата скръб“?

Хората, които изповядват Христос по времето на „голямата скръб“ и бъдат убити затова, ще участват в Първото Възкресение, подобно на енорията Годеница преди тях.

➤ *Първо Възкресение: виж въпроси 574 сл.*

571. Какво ще се случи след „сватбата на Агнеца“ и „голямата скръб“?

След „сватбата на Агнеца“ Исус Христос ще се върне с енорията Годеница на земята и ще сложи край на времето на „голямата скръб“.

572. Какво ще се случи със сатаната след времето на „голямата скръб“?

Според Откровението на Йоан 20, 1-3 сатаната и неговите последователи, враждебно настроените срещу Бог сили, ще бъдат „оковани във верига“ и „хвърлени в бездната“. Значи ще им бъде отнета всяка власт. Така никой повече няма да може да бъде изкушаван от сатаната.

573. Какво ще се случи, когато сатаната бъде вързан и бъде отнета властта му?

Когато сатаната бъде вързан бъде отнета цялата власт на враждебно настроените срещу Бог сили, ще се състои възкресението на мъчениците от „голямата скръб“. Така мъчениците ще участват в Първото Възкресение.

574. Какви събития обхваща Първото Възкресение?

При Първото Възкресение ще възкръснат „мъртвите в Христос“ и ще бъдат грабнати и отведени на небето заедно с живите, които спадат към енорията Годеница.

След „сватбата на небето“ ще възкръснат мъчениците от „голямата скръб“ и ще се присъединят към царското свещеничество.

Тези две събития се обозначават като „Първо Възкресение“: „Блажен и свят онзи, който участва в първото възкресение; над такива втората смърт няма да има сила; а те ще бъдат свещеници на Бога и на Христос и ще царуват с Него хиляда години.“ (Откровението на Йоан 20, 6).

➤ *Грабване/ Преобразяване: виж въпроси 559 и сл.*

➤ *Голяма скръб: виж въпроси 569 и сл.*

575. Какво следва след приключване на Първото Възкресение?

След приключване на Първото Възкресение Христос ще изгради на земята Своето мирно царство и ще царува „хиляда години“. Тези „хиляда години“ са символ за едно дълго, но все пак ограничено време.

576. В това време хората ще продължават ли да прегрешават?

Да. Сатаната ще бъде обезвластен и няма да може да изкушава вече никого, но хората все пак ще продължават да бъдат грешници и да умират, тъй като склонността към грях не е премахната. Към тях не се причисляват участвалите в Първото Възкресение.

➤ *Склонност към грях: виж въпрос 227 и обяснение*

➤ *Първо Възкресение: виж въпрос 574*

577. Какво ще се случи по време на мирното царство на земята?

По време на Христовото мирно царство Исус Христос заедно с царското свещеничеството ще проповядва Евангелието безпрепятствено. С Евангелието ще се запознаят всички живеещи на земята хора, както и всички души от областите на починалите. В края на мирното царство всички хора от всички времена ще са се запознали с Евангелието на Исус Христос.

➤ *Царско свещеничество: виж въпроси 259, 409 и 574*

578. Какво ще се случи в края на мирното царство?

В края на мирното царство сатаната ще бъде пуснат; той за последен път ще има възможност да изкуши хората. След победата на Христос над него той „ще бъде хвърлен в езерото от огън и сяр“ (срв. Откровението на Йоан 20, 7-10). Тогава злото завинаги ще бъде обезвредено.

579. Какво ще последва, когато злото завинаги загуби силата си?

Когато злото завинаги загуби силата си, ще последва възкресението на мъртвите за съд. Тогава Исус Христос ще съди всички хора, които някога са живели. Изключени от Последния съд ще бъдат само тези, които са участвали в Първото Възкресение.

„Последният/ страшен съд“ е заключителният съд за всички хора, които не са взели участие в Първото Възкресение. Този съд се описва в Откровението на Йоан 20, 11-15.

„И мъртвите бяха съдени според делата си по записаното в книгата“ (Откровението на Йоан 20, 12).

580. Какво ще се случи с тези, които стигнат до последния съд?

Тези, които намерят милост в последния съд, заедно с онези, които са участвали в Първото Възкресение, ще бъдат обитатели на сътвореното от Бог ново творение. Тогава всички те ще могат да бъдат във вечно общение с Бог. Другите ще останат в печалта на Божията отдалеченост.

581. Какво се казва в Библията за новото Божие творение?

След последния съд Бог ще постави едно ново творение на мястото на старото: „Той [Бог] ще обитава с тях; те ще бъдат Негов народ; и сам Бог ще бъде с тях – техен Бог” (Откровението на Йоан 21, 3). С това ще се изпълни очакването, което е изказано във 2. Петър 3, 13: „А според обещанието Му очакваме ново небе и нова земя, в която да живее правда.” Това Божие царство ще бъде вечно; тогава Бог ще бъде „всичко във всичко“ (срв. 1. Коринтяни 15, 28).

Част 11

ИЗ ИСТОРИЯТА НА
ХРИСТИЯНСТВОТО

11

11 ИЗ ИСТОРИЯТА НА ХРИСТИЯНСТВОТО

582. Как са възникнали първите християнски енории?

Първата християнска енория, която се състояла само от юдеи, се сформирала в Йерусалим на Петдесетница (ср. Деянията на апостолите 2, 37 и нататък). В следствие на преследвания много вярващи избягали от Йерусалим (Деянията на апостолите 8, 1; 11, 19). В своето ново обкръжение те оповестявали Евангелието, което било прието с вяра. Така и на други места се образували християнски енории.

583. Как Евангелието достигнало до езичниците?

Апостолите изхождали в началото от това, че Евангелието трябва да бъде оповестявано само на юдеите. Бог обаче чрез видение показва на апостол Петър, че Евангелието е предназначено и за езичниците (срв. Деянията на апостолите 10 и 11).

При събранието на апостолите в Йерусалим били разяснени въпросите относно мисията сред езичниците и значението на Мойсеевия закон за кръстените езичници (срв. Деянията на апостолите 15, 1-29). Тези решения допринесли за това християнските енории в крайна сметка да се откъснат от много традиции на юдейската вяра.

➤ *Езичници:* виж обяснение към въпрос 256

➤ *Мойсеев закон:* виж въпроси 272 и сл.

Чрез „**видение**“ Бог в особени случаи показва на избраните за това хора волята Си. Едно такова видение се определя също като „визия“.

584. Кой апостол оповестявал Евангелието най-вече на езичниците?

Преди всичко апостол Павел оповестявал Евангелието на езичниците. За тази цел той отишъл, понякога придружен от апостол Варнава, в днешна Турция, Гърция, Кипър и накрая и в Италия.

585. Къде възникнало определението „християнин“?

В Антиохия привържениците на Христос за първи път били наречени „християни“ (срв. Деянията на апостолите 11, 26).

586. Колко време действали апостолите?

В началното време апостолите действали до края на първото столетие след Христос. Йоан е последният апостол на працърквата. След това започнало времето, в което апостолският сан продължил да съществува, но не бил персонално зает. Едва през 19. век последвало наново персонално заемане на апостолския сан.

➤ *Персонално заемане на апостолския сан: виж въпрос и обяснение към 450*

➤ *Продължение на апостолския сан: виж въпроси 447 и сл.*

587. В какво се изразявало действието на Святия Дух след смъртта на първите апостоли?

Святия Дух се грижил за това да се осъществи събирането на писанията на Стария и Новия Завет в задължителен сборник (канон).

Чрез действието на Святия Дух по време на църковни събори могли да се формулират важните основи на християнското учение. Към това спадат например учението, че Бог е триединен, че Исус Христос е истински човек и истински Бог, както и познанието за решаващото значение на жертвата на Исус и възкресението Му за спасението и избавлението на хората.

С действието на Святия Дух през вековете се обяснява разпространението на християнската вяра в целия свят.

➤ *Библия, канон: виж въпроси 12 и сл.*

➤ *Църковен събор: виж обяснение към въпрос 33*

➤ *Триединен Бог: виж въпроси 61 и сл.*

➤ *Две природи на Исус Христос: виж въпроси 103 и сл.*

588. Как е било предавано спасение през това време?

Спасение е било предавано предимно чрез оповестяване на Евангелието и чрез даряване на Светото Водно Кръщение.

➤ *Спасение: виж въпроси 243 и сл.*

589. Как се развива християнството от 2. век нататък?

Започналото с убиването на дякон Стефан с камъни преследване прераснало във вълни от гонения: Много християни били убити заради вярата си. Така те станали мъченици.

Въпреки преследванията и многото съпротиви християнската вяра се разпространила в цялата Римска Империя.

➤ *Мъченици: виж обяснение към въпрос 394*

590. Кой предава оповестяването на първите апостоли в последващото време?

Първоначалното оповестяване на апостолите било предадено по-нататък и продължено от „апостолските бащи“. Става въпрос за църковни учители с голямо влияние. Към тях спадат Климент от Рим (починал около 100 г.), Игнатий Богоносец (починал около 115 г.), Поликарп, епископ на Смирна (роден около 69 г., починал около 155 г.), и Папий, епископ на Йерапол (роден около 70 г., починал около 130/140 г.). Тяхната задача била да защитават християнската вяра от езичниците и юдеите и да съхранят основите на християнското учение.

Една изключително ярка за църквата личност бил Атанасий Велики (около 295 г. до 373 г.), под чието влияние през 325 г. бил формулиран символът от Никея.

591. Кои били „църковните бащи“?

„Църковните бащи“ били учени, които след „апостолските бащи“ формулирали основоположните християнски истини. Към тях спадали Амвросий от Милано (339 г. до 397 г.), Йероним Блажени (347 г. до 420 г.) и Августин Блажени от Хипон (354 г. до 430 г.).

592. Кога християнството става държавна религия в Римската империя?

След тежки времена на преследване през 313 г. римският император Константин Велики оповестил верческата свобода за християните.

През 381 г. император Теодосий издигнал християнството в Римската Империя в държавна религия. Той забранил да бъдат почитани езически богове.

„Верческа свобода“ означава хората да избират свободно религията и мирогледа си, да ги изповядват и живеят според тях.

593. Как протича развитието на християнството до Средновековието?

По време на преселението на народите (4./5. век) християнството се засилило в Европа и Азия.

При разпространението на християнството значителна роля играло монашеството, възникнало от 3. век нататък, първо в Египет. Главна задача на монасите била да водят живот в нищета, по примера на Христос и да разпространяват християнската вяра. В средновековието монасите и мона-

хините многократно показвали забележителни постижения в науката, били ангажирани в областта на селското стопанство и социалната дейност.

В Европа християнството все повече и повече определяло живота на хората като култура, политика и общество.

През 1054 г. се стигнало до разцепление на Западна църква (римокатолическа) и Източно православна (ортодоксална).

Монашеството е форма на живот, при която откъсвайки се от светското се старее животът да се посвети изцяло на религията. Към „монашеството“ спадат както мъже, така и жени (монахини).

594. С какво все по-често трябва да се сблъскват християните от 7. век нататък?

От 7. век нататък християните в някои части на Азия, Африка, а също така и Европа трябвало да се сблъскат с една нова религия, исляма. Много райони били загубени за християнската вяра, например предният Ориент и Северна Африка.

Стигнало се до борби, например при кръстоносните походи. Те станали между 1095 г. и 1270 г. в Ориента и имали за цел да завладеят за християнството Йерусалим и Свещената земя.

Ислямът е най-младата от големите световни религии. Тя била основана от Мохамед през 7. век след Христа. Ислямът учи на вяра в единия Бог, разбира се не като триединен. Исус се приема за пророк. Светото Писание на исляма е Коранът.

Кръстоносни походи: Палестина с Йерусалим била под ислямско господство. Между 11. и 13. век папите призовавали тази област отново да бъде поставена под християнско владичество. Военните походи се наричат „кръстоносни походи“, а бойците „кръстоносци“, тъй като излизали в името и за честа на Христовия кръст.

595. Защо се стигнало до усилия да бъде реформирана църквата?

В Средновековието вътре в църквата все повече и повече навлизало светското - вярата и учението загубвали стойност. Причина за това било недостатъчното съобразяване с Евангелието.

Затова нараствали усилията за църковна реформа. От една страна монашеството се стараело да реформира църквата, от друга страна мъже като французинът Петър Валдес (Валдо) (1140 г., умрял преди 1218 г.), английският теолог Джон Уиклиф (1330 г. до 1384 г.) и ректорът на Пражкия Университет Ян Хус (1369 г. до 1415 г.). Те всички били последователни критици на една светска църква. Иниципираните и ръководени от тях движения обхващали големи части от Европа и в края на краищата довели до Реформацията.

596. Какво е Реформацията?

Реформацията (от латинското „reformatio“: възстановяване, обновяване) е религиозно обновително движение в Европа, което се основава на желанието за припомняне на Евангелието.

Реформацията е тясно свързана с немския монах Мартин Лутер (1483 г. до 1546 г.). Според неговото убеждение единствена основа за учението трябва да бъде Библейското свидетелство на Исус Христос. Лутер превел Библията от иврит и гръцки на немски език и така я направил достъпна за народа.

Самостоятелно през 1534 г. в Англия възникнала Англиканската Държавна църква.

597. Кои са най-известните реформатори?

Наред с Мартин Лутер от Витенберг това са реформаторите Улрих Цвингли (1484 г. до 1531 г.), който действал в Цюрих и Жан Калвин (1509 г. до 1564 г.), който ръководел самостоятелно реформаторско движение в Женева.

598. Как реагирала Римокатолическата църква на Реформацията?

Като реакция на Реформацията Трентският събор (от 1545 г.) въвел обновление на църквата и положил основата за контра-реформацията. Това довело до повторно укрепване на папството.

С „контра-реформация“ се обозначава движението на Римокатолическата църква срещу Реформацията.

599. Какви последици имала дискусиата между протестантството и католицизма?

В процеса на дискусии между протестанти и католици в Европа се стигнало до тридесетгодишната война (1618 г. до 1648 г.), като едно от последствията ѝ било затвърждаването на влиянието, което държавата имала над църквата. Владетелят определял религиозната принадлежност на своите поданици.

Като „протестанти“ се обозначаваели привържениците на реформацията.

600. Какво е положението на християнството в Европа през 18. век?

През 18. век християнската вяра се свързвала често с едно мислене, което приемало човешкия разум като единствено мерило („Просвещение“). Като реакция на това се увеличавала важноста на пиетизма, едно движение

вътре в реформаторската църква. Пиетистите се занимавали интензивно с изследване на Библията и били социално и мисионерски ангажирани.

➤ **Мисионерски, мисия:** виж обяснение към въпрос 393

601. Какво било положението на християнството през 19. век?

През 19. век бил предприет опит да се спечелят отново хора за Евангелието („вътрешна мисия“), за които християнската вяра била станала чужда поради бедността и незнанието им. Освен това се образували „мисионерски общества“: Те се грижели за по-широкото разпространение на християнството в страните извън Европа, преди всичко в Африка.

602. Какви важни развития имало в християнството през 19. век?

От голямо значение - преди всичко вътре в протестантството в Англия и САЩ - били така наречените „движения за събуждане“: Вярващи християни призовавали за връщане от „станалото навик християнство“ към една жива християнска вяра. Този призив за размисъл върху Евангелието се свързвал често с надеждата за идването отново на Христос.

Това е историческия фон, върху който Бог подготви възобновеното действие на апостолите.

603. Как се стигнало до възобновеното заемане на апостолския сан през 19. век?

Между 1826 г. и 1829 г. вярващи мъже се събрали на конференции в Албъри (Южна Англия), за да се занимаят заедно с Откровението на Йоан. Тези конференции се провели благодарение на поканата на банкера Хенри Дръмънд (1786 г. до 1860 г.) в тясно сътрудничество с Едуард Ървинг (1792 г. до 1834 г.), който бил духовник от Шотландската национална църква. Участниците в конференцията искали да постигнат яснота относно Библейските изказвания във връзка с дейността на Святия Дух и идването отново на Христос.

В Шотландия вярващи от различни вероизповедания също чакали едно засилено действие на Святия Дух. През 1830 г. между тях се случили много изцеления от болести, говорене на (непознати) езици и предсказания.

През есента на 1832 г. в Лондон бил призован от Святия Дух за апостол Джон Бейт Кардейл (1802 г. до 1877 г.) и бил назован като апостол от Хенри Дръмънд.

От септември 1833 г. чрез пророчества били призовани и други единадесет апостоли, основно от пророк Оливър Таплин (1800 г. до 1862 г.)

604. Как възникнала Католико-апостолическата църква?

През 1835 г. апостолите се оттеглили за една година в Албъри (Източна Англия, Хартфордшър) за интензивни общи съвещания. Те съставили „Големият тестимониум“ (1837 г.), едно изповедание на вярата, което било представено на всички духовни и световни ръководители на християнството.

В Тестимониума апостолите призовавали християните да се съберат под тяхното ръководство и да се подготвят за идването отново на Христос. Нямаło желание за създаването на нова църква, а за обединение на различните съществуващи църкви под апостоли.

Повечето християни обаче не приели призива на апостолите. Малкото християни, които се доверили на апостолите, се събрали в нова църква, а именно Католико-апостолическата.

605. Кога се състояли първите запечатвания?

Първите запечатвания, които тогава били наричани „апостолическо полагане на ръка“ се състояли през 1847 г. в Англия, Канада и Германия.

606. Какво се случило след смъртта на някои от апостолите?

През 1855 г. починали трима апостоли. Пророците Едуард Оливър Таплин и Хайнрих Гайер (1818 г. до 1896 г.) назовали последователи в апостолския сан. Тези призовавания обаче не били признати от останалите апостоли. Нямаło повече полагания в апостолски сан.

Това отношение в крайна сметка довело до това, че след смъртта на последния жив апостол - Франсис В. Удхаус през 1901 г., в Католико-апостолическата църква нямаło повече апостоли. Вече не били полагани в сан и сановници.

607. Как е възникнала Новоапостолската църква?

На 10. октомври 1862 г. свещеник Рудолф Росочаки (1815 г. до 1894 г.), настоятел на католико-апостолическата енория в Кьонигсберг, бил призован за апостол от пророк Гейер. Апостолите на Католико-апостолическата църква не признали това призоваване.

Пророк Хайнрих Гейер и ръководителят на католико-апостолическата енория в Хамбург - Фридрих Вилхелм Шварц (1815 г. до 1895 г.), обаче били убедени в това, че призоваването е дело на Святия Дух.

На 4. януари 1863 г. енорията в Хамбург признала това призоваване на апостол, като вследствие на това била изключена от Католико-апостолическата църква.

Така през януари 1863 г. се слага началото на Новоапостолската църква.

Дори когато малко по-късно апостол Росочаки се оттегля от сана си, то Гейер, Шварц и енорията в Хамбург останали твърдо убедени, че това е бил Божи призив.

608. Какво се случва в последвалото време?

Свещеник Карл Вилхелм Луи Пройс (1827 г. до 1878 г.), а малко по-късно и Фридрих Вилхелм Шварц били призовани за апостоли. Апостол Пройс действал в Северна Германия, а апостол Шварц бил отговорен за район Холандия.

След кратко време последвали и други призовавания за апостоли. Нововъзникналата общност се нарекла „Всеобща християнска апостолска мисия“.

През 1872 г. Фридрих Вилхелм Менкхоф (1826 г. до 1895 г.) бил призован за апостол за Вестфалия и Райнланд.

През 1884 г. апостол Менкхоф основал църковното списание „Дер Херолд (Вестителят)“ в Германия. Под неговото влияние, първо в своя работен район, апостол Шварц отменил литургийните одежди и много други елементи на приетата от Католико-апостолическата църква литургия. През 1885 г. тези промени били възприети от всички останали енории.

С „литургия“ се обозначава редът за протичането на богослуженията.

609. Как се стигнало до името „Новоапостолска Църква“?

За да се различават от католико-апостолическите енории, възникналите от 1863 г. насам енории скоро започнали да се наричат в официалната кореспонденция „новоапостолски енории“. През 1907 г. последвало официалното наименоуване „новоапостолска енория“ и от около 1930 г. „Новоапостолска Църква“.

610. Колко време действа пророческият сан?

Към края на 19. век апостолският сан изпъквал все повече като централен сан, който имал всеобхващащо пълномощие. Едновременно с това значението на пророческия сан намалявало. От края на 1920-те години в енориите не действали повече пророци.

611. Кой е бил първият главен апостол?

През 1881 г. Фридрих Кребс (1832 г. до 1905 г.) от Брауншвайг (Германия) бил призван за апостол. След смъртта на апостолите Шварц и Менкхоф, той поел ръководната функция в църквата. За него много важно било единството на апостолите. От 1897 г. се оформил и санът главен апостол. Фридрих Кребс бил първият главен апостол според днешното разбиране за сан.

612. Кои са другите носители на сана на главен апостол?

- Херман Нийхаус (1848 г. до 1932 г., главен апостол от 1905 г. до 1930 г.),
- Йохан Готфрид Бишоф (1871 г. до 1960 г., главен апостол от 1930 г. до 1960 г.),
- Валтер Шмид (1891 г. до 1981 г., главен апостол от 1960 г. до 1975 г.),
- Ернст Щрекайзен (1905 г. до 1978 г., главен апостол от 1975 г. до 1978 г.),
- Ханс Урвилер (1925 г. до 1994 г., главен апостол от 1978 г. до 1988 г.),
- Рихард Феер (1939 г. до 2013 г., главен апостол от 1988 г. до 2005 г.),
- Вилхелм Лебер (роден 1947 г., главен апостол от 2005 г. до 2013 г.),
- Жан-Люк Шнайдер (роден 1959 г., главен апостол от 2013 г.).

Част 12

БОГОСЛУЖЕНИЕ,
ДЕЙСТВИЯ НОСЕЩИ
БЛАГОСЛОВИЯ И
ГРИЖА ЗА ДУШИТЕ

12

12 БОГОСЛУЖЕНИЕ, ДЕЙСТВИЯ НОСЕЩИ БЛАГОСЛОВИЯ И ГРИЖА ЗА ДУШИТЕ

613. Какво представлява богослужението?

Богослужението е действие на Бог върху човека. Едновременно с това то е дело на човека за Бог.

На богослужението хората се събират, за да се преклонят заедно на Бог, да Го възхвалят и да Му благодарят. Те се събират също така, за да чуят Божието слово и да приемат тайнствата.

Така богослужението е среща на Бог и човек. На богослужението енорията възприема присъствието на триединния Бог и изживява, как Бог ѝ служи в любов.

614. Какво е било богослужението в старозаветното време?

В старозаветно време богослужението се състояло предимно от жертвоприношение, при което свещениците принасяли дарове на Бог. Освен това те имали поръчението да предават на народа Божиата благословия (срв. Числа 6, 22-27).

От времето на цар Давид се съобщава, че в богослужението участвали певци и музиканти и възхвалявали Бог с псалми (срв. 1. Книга на летописите 25, 6).

По време на Вавилонското пленничество - 597 г. до 539 г. пр. Хр. – вярващите юдеи се събирали в построени за тази цел къщи (синагоги), за да се молят заедно, да четат Светото Писание и да го тълкуват. От това произлязла по-късната християнска форма на богослужението.

615. Какви елементи съдържало богослужението в първите християнски енории?

Как точно е протичало богослужението в първите християнски енории, не е предадено. То е съдържало оповестяване на Евангелието, изповядвания на енорията, общи молитви, песни и празнуване на Светото Причастие.

616. Как продължило да се развива християнското богослужение?

Столетия наред християнското богослужение имало литургиен характер. Това означава, че богослужението било съставено главно от ритуали, съдържащи установени слова и песнопения.

След Реформацията в много църковни общности настъпила промяна. При тях проповедта заемала вече централно място. Тази традиция - проповед със свободно говорене - се пренася и в новоапостолското богослужение.

➤ **Проповед, оповестяване на словото:** виж въпроси 623 и сл.

➤ **Реформация:** виж въпроси 595 и сл.

617. Присъства ли Бог на богослужението?

Да, в началото на богослужението Бог бива призван с думите „В името на Бога, Отец, Син и Свят Дух”. Този Божий призив се обозначава като „триединна встъпителна формула”. Така на посетителя на богослужението ясно се подчертава, че Бог присъства, така както го е потвърдил Божият Син (срв. Матей 18, 20).

618. Кои са основните елементи на богослужението?

За първите християни в Йерусалим се свидетелства: „И те постоянно бяха в поучението на апостолите, в общението, в преломяването на хляба и в молитвите” (Деяния на апостолите 2, 42). От тук произхождат основните елементи на богослужението: учението на апостолите, общението, преломяването на хляба и молитвата.

619. Какво се има предвид под „учение на апостолите”?

Под „учение на апостолите” се има предвид това, че апостолите оповестяват учението на Исус Христос, тоест Евангелието за смъртта, възкресението и идването отново на Божия Син. Това учение се оповестява и от действащите по поръчение на апостолите сановници.

620. Какво разбираме под „преломяване на хляба”?

„Преломяването на хляба” е празнуването на Светото Причастие. То е централното събитие на богослужението, което се празнува с благодарност за жертвата на Исус.

➤ **Свето Причастие:** виж въпроси 494 и сл.

621. Какво означава „общение” в богослужението?

„Общение” в богослужението означава да се изживее изпълнението на словото на Исус Христос: „Защото където двама или трима са събрани в Мое име, там съм и аз посред тях” (Матей 18, 20).

„Общение” в богослужението означава също, че вярващите заедно се прекланят на Бог и Му отдават възхвала и благодарност. Така те имат общение и помежду си.

622. Каква роля играе „молитвата” в богослужението?

Молитвата е неотменна съставна част на богослужението.

На богослужението енорията се свързва в молитвите на водещия богослужението. Така се изразява Божие преклонение, благодарност, застъпническа молитва и молба.

Преди опрощението на греховете се казва заедно молитвата „Отче наш”. След получаването на Светото Причастие вярващият се благодари на Бог в тиха молитва.

623. Какво разбираме под „оповестяване на словото” (проповед)?

По време на богослуженията се оповестява Божието слово. Сановници изказват мисли, събудени в тях от Святият Дух. Това се нарича „оповестяване на словото” или „проповед”.

Проповедта в новоапостолското богослужение не е предварително подготвен текст. Тя се базира на слово от Библията, което сановникът разгръща в свободна реч.

624. Какво може проповедта?

Тъй като проповедта се поражда от Бог, слушателите изживяват „живо” изказано слово: което следователно може

- да даде отговори на житейски и верчески въпроси,
- да подсилва вярата,
- да дарява утеха,
- да дава надежда,
- да помага при вземане на решения и да дава предупреждения.

Словото от олтара дава ориентир, за да се живее според Божиата воля.

Проповедта е „храна” за душата според словото на Исус: „Не само с хляб ще живее човек, но с всяко слово, което излиза от Божиите уста” (Матей 4, 4).

625. Кой е призван за това да оповестява словото в богослужението?

Апостолите и натоварените от тях за това сановници са призвани да оповестяват Божието слово по време на богослужението.

626. Какво е основното съдържание и цел на проповедта?

Основно съдържание на проповедта е Евангелието на Исус Христос, радостната вест за това, че Исус е дал жертвата, възкръснал и ще дойде отново.

Святият Дух говори чрез сановника. Така се събужда и подсилва вярата. Оповестяването на словото винаги има за цел да подготвя енорията за идването на Исус Христос (2. Коринтяни 11, 2).

627. Изключени ли са грешки при оповестяването и приемането на проповедта?

Всеки човек, който оповестява Божието слово, е грешник; той има грешки и прави грешки. Санът, който той носи обаче е даден от Бог и с това е свят. Значи когато несъвършеният човек оповестява Божието слово, то може да съдържа грешки. Въпреки това Бог полага сила в изказваните от човека слова.

Слушателят също е грешник; той има и прави грешки. Затова при него също не са изключени грешки при разбиране на чутото. Но все пак, когато той приема словото във вяра, въпреки човешките несъвършенства и грешки, той ще може да вземе в душата си божествените сили, които се съдържат в проповедта.

628. Каква задача имат слушащите проповедта?

Преди проповедта слушащите трябва да се молят Господ да ги подсили чрез словото и да ги дари с мир. Те трябва да приемат словото във вяра и имат за задача да го претворяват в ежедневието - в мислите, говоренето и действията. Следователно те са призовани да водят живот, следвайки Христос.

629. Как се подготвят опрощението на греховете и празнуването на Светото Причастие?

С подходящи думи слушателите биват подготвени от водещият богослужението за опрощението на греховете и празнуването на Светото Причастие. За директна подготовка във връзка с това служи една съвместно изпята песен за покаяние. В нея енорията изразява признаването на греховността си и нуждата от помощ.

630. Коя молитва от богослужението се казва по точно установен текст?

Молитва, която ни учи Исус е „Отче наш”. Това е единствената молитва, която вярващите казват в богослужението, заедно и по точно установен текст.

Тя се изказва в кратък текст от пет молби (Лука 11, 2-4) или в по-подробен текст със седем молби (Матей 6, 9-13).

631. Какъв е текстът на „Отче наш” на богослужението?

На богослужението „Отче наш” се изказва според Евангелието на Матей:

„Отче наш, Който си на небесата,

да се свети Твоето име!

Да дойде Твоето царство;

да бъде Твоята воля, както на небето, така и на земята!

Дай ни днес насъщния хляб;

и прости ни дълговете, както и ние простихме на нашите длъжници.

И не ни въвеждай в изкушение, но избави ни от лукавия.

Защото е Твое царството и силата, и славата, до вековете.

Амин!”

632. Какво означава обръщението „Отче наш”?

Обръщението „Отче наш” показва, че тази молитва е обща молитва на енорията. Когато хората се обръщат към Бог с „Отец”, то с това се изразява, че Той ги е сътворил, че Той е техният Господ и се грижи за тях. Без да се страхуват, изпълнени с любов и доверие те могат да се обърнат към Бог с „Отче”.

➤ **Божие чедо:** виж обяснение към въпрос 530

633. Какво означава: „... в небесата”?

Думите „на небесата” подчертават, че Бог е по-велик и по-високо от всичко земно. И въпреки това в Своето вездесъщия Той е близо до хората.

634. Какво означава: „Да се свети твоето име”?

Това е първата молба в „Отче наш”. Бог е свят. Вярващите славят Неговото име, като Му принасят цялата почит и се стараят да живеят според Неговата воля. Тази молба напомня едновременно с това за втората заповед.

635. Какво означава: „Да дойде Твоето царство“?

Божие царство дойде при хората в Христос. С молбата „Да дойде Твоето царство“ се отправя молитва за това Христовата същност все повече и повече да се долавя в енорията. Освен това с тези думи се моли за това да се разкрие бъдещото Божие царство: Това започва с идването отново на Христос за отвеждането на годеническата Му енория във вечния дом.

636. Какво означава: „Да бъде Твоята воля, както на небето, така и на земята“?

В небето, сферата, където управлява Бог, цари неограничено Неговата воля. Молбата се отправя за това също и на земята всичко да се извършва според Божията воля. Вярващите се молят с тези думи и за това да успяват да вършат Божията воля.

637. Какво означава: „Дай ни днес насъщния хляб“?

С това се изказва молба за всичко, от което човек има нужда да живее. Молбата включва също така желанието Бог да запази сътвореното. В преносен смисъл молбата се насочва към това Бог да дава словото Си като „храна“ за безсмъртната душа.

638. Какво означава: „И прости ни дълговете, както и ние простихме на нашите длъжници“?

Всички хора се натоварват заради греховете си с вина. С тези думи вярващите се признават пред Бог като грешници и Го молят за прощка. Тъй като Бог е милостив и прощава, Той очаква и ние да простим на тези, които са постъпили несправедливо към нас. Затова опрощение ще ни бъде дадено само тогава, когато ние самите сме готови да се помирим и да простим.

„Тогава Петър се приближи и Му каза: Господи, до колко пъти, като съгреши брат ми спрямо мен, да му прощавам? До седем пъти ли? Исус му каза: Не ти казвам до седем пъти, а до седемдесет пъти по седем“ (Матей 18, 21.22).

639. Какво означава: „И не ни въвеждай в изкушение“?

Вярващите се молят за това Бог да им помогне да противостоят с цяла сила на греха. Също така с това се изразява молбата Бог да опази от тежки верчески изпитания.

640. Какво означава: „Избави ни от лукавия“?

Тази молба изказва желанието Бог да освобождава от силата на злото. В края на краищата става въпрос за това Бог да дари окончателното избавление, като ни освободи завинаги от злото. В Божия Син е „изкуплението, прощението на греховете” (срв. Колосияни 1, 14).

➤ *Злото: виж въпроси 217 и нататък*

641. Какво означава: „Защото е Твое царството и силата, и славата, до вековете“?

Тези думи са хвалебствие на Бога („доксология”). С това се възвеличава Всемогъщия и Му се принася уважението, което Му подобава. Погледът е отправен към завършването на Неговия спасителен план, когато избавените ще могат да изживеят завинаги Божието великолепие.

➤ *Спасителен план: виж въпрос 243 и нататък*

642. Какво означава: „Амин“?

Тази дума произлиза от иврит и означава в превод: „Така да бъде!” С това завършва „Отче наш” и се подсилва още веднъж всичко онова, което е казано на Бог в тази молитва.

643. Кога се оповестява опрощението на греховете на богослужението?

Опрощението на греховете се оповестява непосредствено след съвместната молитва „Отче наш”.

644. С кои думи се оповестява опрощението на греховете?

Апостолите оповестяват опрощението на греховете, позовавайки се непосредствено на Исус Христос: „Оповестявам ви радостната вест: В името на нашия Господ Исус Христос, Синът на живия Бог, вашите грехове са опростени. Мирът на Възкръсналия да бъде с вас! Амин.”

Свещеническите сановници оповестяват опрощението на греховете във връзката с апостолския сан: „По поръчение на изпратилия ме апостол, аз ви известявам радостната вест: В името на нашия Господ Исус Христос, Сина на живия Бог, са ви

простени греховете. Нека мирът на Възкръсналия да бъде с вас! Амин!”

➤ *Свещенически сановници: виж въпроси 415, 508, 661*

645. Тайнство ли е опрощаването на греховете?

Не, опрощаването на греховете („оправдание“, „абсолюция“) не е тайнство. То е все пак една от предпоставките за достойно приемане на тайнствата.

646. Какво е основанието за това да могат да се опрощават грехове?

Грехове могат да се опрощават, защото Бог - като Бог на любовта - е изпратил Сина Си при хората на земята. Той е принесъл чрез смъртта Си на кръста вечновалидната жертва за опрощаване на греховете. Чрез доброволното отдаване на живота Си Исус Христос е сломил силата на сатаната и е победил него и неговите дела, именно греха и смъртта. От тогава съществува възможността хората да бъдат освободени от греха (срв. Матей 26, 28).

Исус е жертвал живота Си за нас, за да могат да ни се опростят греховете и ние да не трябва да останем под господството на греха.

„Ето Божия Агнец, Който поема греха на света!“ (Йоан 1, 29).

„Защото ако бяхме примирени с Бога чрез смъртта на Неговия Син..." (Римляни 5, 10)

647. Кой опрощава греховете?

Триединният Бог е Този, Който опрощава греховете. Човек не е в състояние със собствени сили да опрости грехове и да се освободи от грехове. „Блажен е онзи, на Когото Господ няма да вмени грях!“ (Римляни 4, 8).

648. Необходимо ли е опрощението на греховете да се оповестява?

Да, опрощаването на греховете трябва да се оповести. Апостолите оповестяват опрощението на греховете по поръчение на Исус според Неговите думи: „На които простите греховете, простени са им; на които задържите, задържани са.“ (Йоан 20, 23). Следователно те правят жертвата на Исус достъпна на вярващите. За това апостолите упълномощават и свещеническите сановници.

649. Какво трябва да направи човек, за да получи опрощение на греховете?

За да се получи опрощение на греховете, е нужно:

- Човек трябва да вярва в Исус Христос като негов Избавител (Йоан 8, 24).
- Изисква се освен това вярата, че апостолите оповестяват опрощението на греховете.
- Необходимо е също така разбирането, че човек е съгрешил и се е натоварил с вина и следователно се нуждае от милост.
- В сърцето трябва да има желание да се помири с Бог.
- Грешникът трябва да се разкайва за греха си и да се изповяда в „Отче наш“ пред Бог: „И прости ни дълговете ...“
- Трябва да е налице сериозното решение да се преодолеят слабостите и грешките.
- Грешникът трябва да иска да се помири с онзи, който му е сторил нещо и следователно е задължиял спрямо него.

„Затова ви казвам, че ще умрете в греховете си; защото ако не повярвате, че съм Този, за Когото ви казвам, в греховете си ще умрете“ (Йоан 8, 24).

650. Какво спада към познанието, че е прегрешено?

Към познанието, че е прегрешено, спада осъзнаването на собствените слабости и грешки. Това предполага едно себеизпитание.

Това познание води до покаяние и разкаяние.

651. Какво означава покаяние и разкаяние?

Покаяние е убеждението, че поведението е било неправилно, като се показва разкаяние и се възнамерява сериозно да се преодолеят грешки и слабости.

Разкаяние е чувството на страдание от неправдата, която е извършена, било то чрез действие или бездействие. Искрено разкаяние се показва също в наличието на воля за помирение с ближния, възстановявайки, доколкото е възможно, нанесени щети.

652. Какви въздействия има опрощаването на греховете?

Опрощаването на греховете пречиства от грехове и отменя вината, която е спрямо Бог.

На вярващите, на които им са опростени греховете, им се оповестява мира на Исус Христос с думите: „Мирът на Възкръсналия да бъде с вас!“ Когато

този мир се приеме с вяра в сърцето, страхът от последиците на греха може да отстъпи.

Независимо от опрощението на греховете човек трябва да отговаря за последиците, които произтичат от неговото греховно поведение, например от материален или правен характер.

653. Има ли грехове, които не могат да се простят?

Да, хуленето на Святия Дух е грях, за който няма прошка. За това Божият Син казва: „Но ако някой похули Святия Дух, за него няма прошка до века, а е виновен за вечен грях” (Марк 3, 29).

654. Кой извършва хулене срещу Святия Дух?

Хулене срещу Святия Дух извършва този, който, воден от злонамерени или нисши подбуди съзнателно и умишлено представя Святия Дух като дяволски и изкусителен.

655. Кой дарява тайнствата на богослужението?

Тайнствата Свето Водно Кръщение и Свето Причастие се даряват от апостолите или свещеническите сановници по поръчение на апостолите. Тайнството Свето Запечатване се дарява само от апостоли.

656. Колко често се даряват тайнствата?

Светото Водно Кръщение и Светото Запечатване се даряват на човек само веднъж. Светото Причастие му се дарява многократно.

657. Празнува ли се Свето Причастие на всяко богослужение?

По принцип Светото Причастие се празнува на всяко богослужение.

При определени поводи (напр. венчавка, смъртен случай) се провеждат „слово- богослужения” – т.е. богослужения без празнуване на Причастието (богослужение за венчавка, траурна церемония).

658. Децата също ли получават тайнствата?

Да, децата също могат да получат трите тайнства. Ако е възможно, децата участват с енорията в празнуването на Светото Причастие.

Децата получават тайнствата Свето Водно Кръщение, Свето Запечатване и Свето Причастие съобразно думите на Исус: „Оставете дечицата да дойдат при Мен; не ги възпирайте” (Марк 10, 14).

➤ *Кръщаване на деца: виж въпрос 489*

659. Даряват ли се тайнствата също така на починалите?

Да, на богослужението в неделя и на църковни празници, след отпразнуването на Светото Причастие с енорията, главният апостол, районните апостоли или натоварени от тях апостоли даряват това тайнство също така и на починалите. При това двама сановници, като представители за починалите, приемат тялото и кръвта на Христос.

Три пъти в годината - съответно първите недели на март, юли и ноември - се празнуват богослужения, на които главният апостол, районните апостоли или натоварени от тях апостоли даряват всичките три тайнства на починалите. Тези действия също така се извършват върху двама сановници, заместващи починалите.

Това че **даряването на тайнствата за починали** се извършва върху живи хора, които ги представят, произтича от 1. Коринтяни 15, 29: „Иначе какво ще правят тези, които се кръщават заради мъртвите? Ако мъртвите изобщо не се възкресяват, защо се кръщават заради тях?“

➤ *Помощ за починалите: виж въпрос 545*

660. Какво представляват ”действията носещи благословия”?

Бог придружава хората в различни житейски ситуации с благословия. Под „действия, носещи благословия” разбираме онези църковни действия, които се предприемат при определени поводи. Действията за благословия не са тайнства.

➤ *Тайнства: виж въпроси 472 и сл.*

661. Какво се случва при действие, носещо благословия?

При действие, носещо благословия, Бог се обръща към човек, който искрено се моли за благословия. Чрез апостол или свещенически сановници Бог благославя копнеещия

и му предлага помощ, милост и милосърдие.

Освещаването на църковна сграда, съответно на място за събиране на една енория представлява в широк смисъл също така действие, носещо благословия.

662. Какви действия, носещи благословия, се извършват в богослужението?

В богослужението се извършват следните действия, носещи благословия: Конфирмация, приемане в Новоапостолската Църква, даряване на благословия при годеж, благословия при венчавка и благословия за сватбен

юбилей. Полагане в сан и други действия, касаещи духовния сан се извършват също на богослужението.

663. Какво е Конфирмация?

Конфирмация (на латински „confirmatio“: ”подсилване, потвърждение”) е онова действие носещо благословия, при което млади християни приемат върху себе си задълженията, които отговарящите за тяхното възпитание, представлявайки ги, са приели при Светото Водно Кръщение и Светото Запечатване.

Конфирмантите се задължават да бъдат верни на Бог и открито пред енорията се определят към новоапостолската вяра.

От момента на Конфирмацията те носят отговорността за верческия си живот пред Бог като вече „пълнолетни“ християни.

➤ *Отговарящ за възпитанието, отговорност при кръщаване: виж въпрос 489*

➤ *Отговарящ за възпитанието, отговорност при запечатване: виж въпрос 527*

664. Какво е необходимо за конфирмация?

Първата предпоставка за конфирмация е предварително приетите Свето Водно Кръщение и Свето Запечатване. Други предпоставки са редовното посещение на богослуженията и на занятията за обучение на конфирмантите.

Конфирмантите трябва да познават основните постулати на новоапостолската вяра и верческите символи и да са готови да водят живота си според Евангелието.

665. Как протича носещото благословия действие Конфирмация?

Конфирмацията се извършва в богослужението. Най-напред конфирмантите отговарят пред олтара с „Да“ на въпроса, дали искат да водят в бъдеще своя житейски път като новоапостолски християни, бидейки верни на Бог. След това признание пред Бог и енорията младите християни казват клетвата за Конфирмация. С това те дават публично обет да приемат Исус Христос като свой Господ и да живеят съответно.

След молитва на водещия богослужението конфирмантите получават благословията. Тя им се дарява след полагане на ръка върху тях.

666. Какво предизвиква благословията за Конфирмация?

Благословията подсилва конфирманта в старанието му да спазва клетвата за Конфирмация и с думи и дела да изповядва Исус Христос.

667. Какво гласи клетвата за Конфирмация?

Клетвата за Конфирмация гласи: „Аз се отказвам от дявола и всичко сътворено от него и се предавам на Теб, о триединен Бог - Отец, Син и Свят Дух, във вяра, послушание и със сериозното намерение: Да Ти бъда верен до края на моя живот. Амин.”

С това се изразява, че конфирмантът има твърдата воля да избягва всичко лошо, противоречащо на Бог и последователно да върви по пътя на Евангелието. Той се признава във вяра в триединния Бог и изповядва да води целия си живот във вяра и послушание спрямо Бог.

668. Какво разбираме под носещото благословия действие „Приемане”?

„Приемането” е това действие в богослужението, при което християни от други деноминации са приети като добре дошли в Новоапостолската църква.

➤ *Деноминация: виж въпрос 365*

669. Как протича Приемането?

При Приемането на християни те публично признават своето желание да изповядват новоапостолската вяра. След една молитва в името на триединния Бог те биват приети в Новоапостолската църква. Така Приетите вече имат право да участват за постоянно в празнуването на Светото Причастие. На тях има се дава достъп и до всички други носещи благословия действия.

670. Какво представлява благословията при годеж?

Благословията при годеж се дарява, когато една двойка се сгодява. Годажът е сериозно обещание за брак. При носещото благословия действие годеническата двойка засвидетелства пред Бог и енорията, че иска да се подготви за брака по богоугоден начин. За това тя получава благословията.

671. Какво представлява венчалната благословия?

Венчалната благословия се дарява след сключването на брак.

Брачните партньори биват питани, дали те ще си бъдат взаимно верни при всички обстоятелства и дали искат в любов един към друг да вървят по

житейския път. Двойката обещава това пред Бог и енорията със своето „Да“. След това те получават благословията на триединния Бог. Благословията трябва да им помогне да спазват този обет, да водят хармоничен съвместен живот и с Божия помощ да се справят в тежки ситуации.

672. За кои сватбени юбилеи се дарява благословия?

По желание на брачната двойка се дарява благословия за следните сватбени юбилеи:

- Сребърна сватба (след 25 години)
- Рубинена (изумрудена) сватба (след 40 години)
- Златна сватба (след 50 години)
- Диамантена (елмазена) сватба (след 60 години)
- Желязна (каменна) сватба (след 65 години)
- Благодатна сватба (след 70 години)
- Коронна сватба (след 75 години)

При това наново се полага Божия благословия върху брачния съюз и брачните партньори биват поверени на продължаващата грижа и придружаване от Бог.

673. Как протича освещаването на църковна сграда?

Една църковна сграда се предава по предназначението си при първото богослужение. Освещаването се извършва с молитва в името на триединния Бог за осветяване на място, където да се разкрива Святият Дух, място където да се оповестява Божието слово и да се даряват тайнствата.

Осветената църква е място за преклонение на Бог, а също така убежище за търсещи избавление хора. Тук на богослуженията се предлагат Божия милост и утеха, подсилване на вярата и душевен мир.

674. Какво става след освобождаването на осветена църковна сграда?

Ако една осветена църква не се използва повече за богослужения, тя се освобождава: На последното богослужение се отменя установеното при освещаването предназначение на църковната сграда като свято място на Божие действие. След освобождаването предишната църква е една обикновена сграда, която може да се използва за друга цел.

675. Кога в богослужението се даряват тайнствата и кога се извършват действия за благословия?

Тайнствата в богослужението се даряват след опрощаването на греховете и последващата молитва.

Носещите благословия действия се състоят по принцип след празнуване на Причастието. Тъй като Конфирмацията е в пряка връзка с тайнствата Свето Водно Кръщение и Свето Запечатване, тя се провежда преди празнуването на Светото Причастие. Приемането става също преди празнуване на Причастието, тъй като то съдържа правото за участие в Светото Причастие.

676. Кога в богослужението се извършва полагане в сан, даване на поръчение, потвърждаване на сан и пенсиониране от сан?

Ординацията – т.е. полагане в духовен сан, поръчението за настоятел на енория или район, потвърждаването на сановник в сан и пенсионирането на сановник следват даряването на тайнствата. Те протичат следователно след празнуването на Светото Причастие.

➤ *Ординация (полагане в сан): виж въпроси 462 и сл.*

677. Как протича ординацията?

Ординацията се извършват само от апостоли. След кратко обръщение полаганият в сан бива питан от апостола дали е готов да приеме сана. Освен това той бива питан дали иска да служи вярно и покорно на Бог, да отговаря за Евангелието на Исус Христос и да упражнява сана в съответствие с новоапостолското вероизповедание. Също така бива питан дали е готов да упражнява сана в смисъла на Исус Христос, в любов към вярващите и покорство на вярата.

Всичко това той обещава пред Бог, Който го призовава да служи, и пред енорията с едно „Да“. Коленичейки той получава сана чрез полагането на ръка и молитва на апостола.

678. Каква е задачата на музиката в богослужението?

Чрез музиката в богослужението трябва да се принася възхвала и почит на Бог (срв. Псалм 150). Следователно тя има служеща функция.

Музиката може да развълнува слушателите, настройва енорията за оповестяването на словото и подчертава Божието слово. Чрез пеенето на енорията и хора или чрез инструментална музика се изразяват и предават кураж, сила и увереност. Чрез музиката може да се преживее утеха при тъга и притеснение.

Музиката и молитвената вглъбеност преди богослужението служат на вътрешното съсредоточаване на посетителите на богослужението и подготвят оповестяването на словото. Чрез пеенето на енорията всички присъстващи се включват активно в протичащото богослужение.

Преди празнуването на Светото Причастие енорията може да засвидетелства чрез песен нагласата си за покаяние. Чрез изпълнението на песен за отпразнуване на Светото Причастие се изразява любов и благодарност към Бог.

679. Как завършва богослужението?

В края на богослужението на всички присъстващи се дарява благословията на триединния Бог. Заедно с триединната встъпителна формула заключителната благословия образува рамката, която обхваща случващото се на богослужението. Така е ясно, че всичко, което става на богослужението идва от триединния Бог.

➤ *Триединен: виж разяснението към въпрос 490*

680. Какво гласи заключителната благословия?

Заключителната благословия се предава на енорията с думите от 2. Коринтяни 13, 14: „Благодатта на Господ Исус Христос и любовта на Бога, и общението на Светия Дух да бъде с всички вас.”

681. Кое кара вярващите да посещават редовно богослуженията?

Вярващите искат да се прекланят на Бог в общността. Те знаят, че на богослужението вярата бива укрепвана чрез проповедта и се засилва надеждата за скорошното идване отново на Христос. На всяко богослужение те се подготвят за това събитие. Осен това те искат да изживеят опрощаването на греховете и да получат Светото Причастие, както и да бъдат благославяни на богослужението.

682. Какви последици има пропускането на богослуженията?

Този, който лекомислено пропуска богослуженията, пропуска благословията, милостта и силите, които се съдържат в Божието слово и Светото Причастие.

Ако често, без наложителна причина се остава далеч от богослуженията, вярата може да отслабне и да изчезне копнежът за Божието слово.

Грях е, когато богослужението и милостта съзнателно се отхвърлят или не се уважават достатъчно.

683. Има ли носещи благословия действия, които не се извършват на богослужението?

Да, даряването на пред-родилната благословия се предприема винаги извън богослужението. По принцип тя се извършва в кръга на семейството.

684. Какво представлява пред-родилната благословия?

Пред-родилната благословия е първото видимо Божие действие върху все още неродения човек. Благословията се отразява добре на душата на нероденото. Благословеното действие се извършва върху бъдещата майка. Чрез пред-родилната благословия Бог подсилва майката в грижите ѝ и стимулирането на пред-родилното верческото развитие на детето.

С пред-родилната благословия е свързана Божията подкрепа за времето на майчинството и за раждането на детето. Това все пак не означава обещание за безпроблемно майчинство или раждане на здраво дете.

685. Какво представлява църковната траурна церемония?

Църковната траурна церемония е богослужение за утеха и подсилване на опечалените. Утехата лежи преди всичко в надеждата за идването отново на Христос, в свързаното с това Възкресение на починалите в Христос и в единението с тях (срв. 1. Солунци 4, 13-18).

Оповестеното в траурната церемония слово важи също така за вечната душа на починалия, която се поверява на Божията милост.

Събралата се на траурната церемония опечалена енория обгражда опечалените, за да им засвидетелства съпричастност и да им предаде чувството на приютеност. Освен това така се оказва последна почит на починалия.

686. Какво се случва при една траурна церемония?

При траурната церемония се почита по съответен начин живота на починалия. Душата и духът на починалия се предават с утешителни думи на любовта на Избавителя Исус Христос, в очакването, че Той ще ги съхрани до възкресението за вечен живот. Преходното, останало без душа тяло се предава на неговото предопределение.

„С пот на лицето си ще ядеш хляб, докато се върнеш в земята, защото от нея си взет; понеже си пръст и в пръстта ще се върнеш“ (Битие 3, 19).

687. Има ли погребението влияние върху възкресението на мъртвите?

Дали и по какъв начин ще бъде погребано едно тяло, не е от значение за възкресението от мъртвите.

688. Какво означава грижа за душата?

Това, какво означава грижата за душата може да се разбере от поведението на Исус: Той се обърна към грешниците без оглед на лице и позволи, щото те да усетят Неговата любов. Той се вслушваше, помагаше, утешаваше, съветваше, предупреждаваше, подсилваше, молеше се, учеше другите.

689. Как изпълняват сановниците на Църквата задачите свързани с грижата за душите?

Грижата за душите извършвана от сановниците има за цел да подкрепя вярващите и да ги подготвя за идването отново на Христос. Грижещите се за душите придружават братята и сестрите по вяра в различни житейски ситуации. Към това спада също да се молят за тях.

На всеки новоапостолски християнин се предлага лична грижа за душата. Тя се състои предимно от посещения от свещенически сановници (грижещите се за душите). Посещения за грижа за душите могат да се правят обаче също и от дякони.

690. Каква е задачата на посещенията за грижа за душата?

При посещение за грижа за душата на преден план е старанието да се задълбочи любовта към Бог и Неговото дело, да се поощрява верческия живот и да се увеличава познанието за Божието спасително действие. Това се случва преди всичко чрез обмяна на мисли относно верчески въпроси. Към посещенията за грижа за душата спада съвместната молитва.

В случай на болест новоапостолският християнин получава подкрепа чрез посещения, било то в къщи или в болницата. Сановникът подсилва вярата, утешава, моли се и ако е възможно празнува с болния Светото Причастие.

Пример за лична грижа за душата е работата на Исус Христос, Който многократно е правил посещения, например при Мария, Марта и Лазар или при бирника Закхей: „Исус му каза: Днес стана спасението на този дом” (Лука 19, 9).

691. При грижата за душата ползва ли се изповедта?

Ние познаваме изповедта. При това разбираме изповядването на грях, признаването на вина пред църковен сановник.

Всъщност за опрощаването на греха не е нужна изповед, но съществува възможността за изповядване, когато въпреки опрощаването на греховете вината продължава да натоварва и не е постигнат вътрешен мир. Изповедта се полага тогава пред апостол. Ако в спешен случай не е достъпен апостол, по изключение всеки свещенически сановник може да приеме изповедта и да оповести опрощение по поръчение на апостола и в името на Исус Христос.

692. Само за сановниците ли е задачата за грижата за душата?

В широк смисъл грижата за душата е също така задача на цялата енория. Тя е свързана и с практическа житейска помощ.

Важат думите на Исус: „Защото огладнях и Ме нахранихте; ожаднях и Ме напоихте; странник бях и Ме прибрахте; гол бях и Ме облякохте; болен бях и Ме посетихте; в тъмница бях и Ме споходихте. [...] Понеже сте направили това на един от тези най-малки Мои братя, на Мен сте го направили” (Матей 25, 35.36.40).

693. Как се извършва грижата за душата за деца?

Грижата за душата на децата е преди всичко задача на родителите. Те трябва да предават на децата си основните ценности на Евангелието. Към това спада да ги въвеждат в любовта към Бог и ближния и да им бъдат пример в молитвения живот и в жертвената вяност.

Сановници и натоварените с църковното обучение братя и сестри подкрепят родителите в тяхната отговорност, така че децата да могат да израснат като убедени и самоотговорни новоапостолски християни.

694. Каква е целта на църковните занятия?

На църковните занятия подрастващите биват запознати и въвеждани във верческите съдържания и наставлявани да водят живота си, съзнавайки отговорността пред Бог. Тази цел изхожда от Евангелието на Исус Христос. При това се поощрява общността и чувството за принадлежност сред подрастващите.

Занятията са съобразени с възрастта и степента на развитие на децата.

695. Каква е задачата на неделното училище за деца от предучилищна възраст?

Неделното училище за деца от предучилищна възраст има за цел, съобразно възрастта им, да бъдат доведени при Бог и Неговото действие. Така тези все още не ходещи на училище деца могат да развият едно изпълнено с доверие отношение към Бог. На първо място в неделното училище за

деца от предучилищна възраст не стои въпросът за предаване на знания. По-скоро трябва да се даде приятелност и да се положи в сърцата на децата радост от вярата.

696. Каква е задачата на неделното училище?

С встъпване в училище, съответно в задължителната за обучение възраст, децата посещават неделното училище. Задача на неделното училище е:

- да събуди и подсили радостта от общността на Божиите чедра, както и от богослуженията,
- с помощта на Библейски истории да предаде на децата познание за действието на Бог, съобразено с възрастта им,
- да затвърди вярата в Божиите обети,
- да обясни на децата протичането на богослужението, значението на тайнствата и на църковните празници.

697. Какво е съдържанието и целта на богослуженията за деца?

Допълнително към неделното училище от време на време в по-малки или по-големи рамки се състоят богослужения за деца. Божието слово се предава от свещенически сановници съобразено с разбирането на децата. Така сановниците помагат на децата да разберат Бог и Неговото дело. Това, което децата могат да извлекат от собствените си преживявания става основа на вярата в техния житейски път.

Богослужението за деца се посвещава на нуждите на децата. Те се чувстват разбрани, приятени и обичани. За тях е особено изживяване да празнуват в своя кръг богослужение, при това и със Свето Причастие.

698. Каква е задачата на църковното религиозно обучение?

На религиозните занятия децата се обучават чрез споделяния на свидетелства, които хората са имали с Бог: Историята на Божия спасителен план се разглежда във връзка с живота на децата във вярата. Верческите съдържания се задълбочават, поощряват се познанията и се разясняват взаимовръзките в Божия спасителен план. Така на децата им се предават трайни ценности.

Освен това религиозните занятия трябва да помогнат на децата да изповядват открито своята вяра.

➤ *Спасителен план, История на спасението: виж въпроси 243 и сл.*

699. Каква задача има обучението на конфирманти?

На занятията за конфирманти подрастващите се подготвят за това да положат при Конфирмацията своя обет за вяност към Бог пред енорията и да приемат като пълнолетни християни отговорността за верческия си живот. Централно място в обучението на конфирмантите са занятията с вероизповеданието, с „Отче наш” и с десетте заповеди.

700. Как протича грижата за душата на младежите?

Младежите изживяват едно отговарящо на възрастта им обгрижване и придружаване. Грижещи се за младежите са на тяхно лично разположение, както и за поверителни разговори в различни житейски ситуации, а и по верчески въпроси.

701. Каква е задача на грижата за душата на младежите?

Грижата за душата при младежите служи за това младежите да се развият като личности със силна вяра и съзнание за отговорност. У младежите трябва да бъдат затвърдени ценностите на християнската вяра, от които те да бъдат вдъхновени. Така младежите намират база при вземането на решенията за своя начин на живот. Те биват окуражавани да упражняват и изповядват вярата си и да я застъпват в своето обкръжение. Освен това те биват поощрявани в готовността си да се включат в енорията.

Важна задача на обгрижването на младежите е също така грижата за младежкото общение помежду им.

За младежите има специални богослужения. По принцип те се провеждат на младежки дни на ниво район или няколко района.

702. Как се полагат грижи за душите на смъртно болни и умиращи?

Смъртно болни и умиращи имат нужда от особено внимание.

Вярващите хора също се страхуват от умирането и смъртта. Този страх не бива да се

тълкува като знак за недостатъчна вяра. По тежкия път, по който върви умиращият, грижещият се за душата трябва да се заеме с неговите страхове и нужди.

Важно е да се поддържа будна надеждата за живот с Бог и съдържащата се в тази надежда утеха.

Към придружаването на умиращия спада и това грижещият се за душата да оповестява опрощението на греховете, да го утешава с мира на Възкръсналия и да празнува с него Свето Причастие. Приемането на тялото и кръвта

на Господ потвърждава съвместния живот с Божия Син. Така умиращият бива утешен и подсилен по своя последен път.

Надеждата за виждане отново с тези, които са вече отишли в отвъдното, също така подкрепя умиращият през фазата на сбогуване.

➤ **Свето Причастие:** виж въпроси 494 и сл.

➤ **Живот след смъртта:** виж въпрос 531

703. Каква грижа се полага за душите на близките на един умиращ?

Необходимо е да се полагат грижи също така за душите на близките на един умиращ. Когато осъзнаят, че губят близкия си те трябва да почувстват, че не са оставени сами. Общите молитви се приемат като особено подсилващи.

Сигурността, че има виждане отново помага в носенето на тежестта на сбогуването. На близките помага освен това и като им се помогне да осъзнаят колко много те са могли да направят за умирация.

704. Какво спада към придружаването на опечалените?

Скръбта не трябва да се отхвърля. Важно е да се посетят страдащите, да се заяви съпричастие и заедно с опечалените да се кажат молитви. На опечалените трябва да им се предаде чувството за искрено съчувствие. Въпреки всички възможни страхове от контакта с тях те трябва да бъдат потърсени. „Не отбягвай плачещи, и тъжи с натъжените“ (Книга Премъдрост на Исус, Син на Сирах 7, 37).

За преодоляването на тъгата помага преди всичко това опечалените да могат да осъзнаят, че Исус Христос също е страдал и умрял. Чрез Неговото Възкресение е обосновано също и възкресението на починалия; той участва в победата на Христос над смъртта (Римляни 14, 7-9).

705. За какво служи придружаването на опечалените?

Придружаването при скръб служи за окуражаване на опечалените да говорят за загубата, давайки израз на чувствата си. Тъга, страх, яд, несъгласие с Бог и чувства за вина могат да се споделят и безрезервно да се открият пред грижещия се за душата.

При придружаването помага също припомнянето на хубавото свързано с починалия, на щастливи преживявания или общи спомени с починалия.

Едно утешаващо обгрижване на душите на опечалените може да продължи седмици и месеци до преодоляване на тъгата, понякога дори години след смъртта на любим човек.

706. Кои празници се честват в Новоапостолската църква?

В Новоапостолската църква се празнуват следните празници: Бъдни вечер (Коледа), Връбница (Цветница), Разпети Петък, Великден, Възнесение Христово, Петдесетница и Жътвена благодарност.

707. Какво е значението на Бъдни вечер (Коледа)?

На Бъдни вечер си спомняме за раждането на Исус Христос, един празник, който насочва към едно централно събитие в Историята на спасението. Споменът за раждането на Божия Син, Неговото първо идване, подсилва също и вярата ни за Неговото скорошно идване отново.

➤ *История на спасението: виж въпроси 243 и сл.*

708. Какво е значението на Връбница?

На Връбница (Цветница) се напомня за визането на Исус в Йерусалим по повод празнуването на юдейската Пасха.

➤ *Пасха: виж обяснението към въпрос 496*

709. Какво е значението на Разпети Петък?

На Разпети Петък се мисли с благодарност за разпъването на кръста и жертвената смърт на Исус Христос. Чрез Своята жертвена смърт Божият Син пречупи силата на сатаната и на греха.

„А Исус... каза: Извърши се, и наведе глава, и предаде дух“ (Йоан 19, 30).

710. Какво е значението на Великден?

В основата на този празник лежи фактът, че Исус Христос възкръсна от мъртвите.

Възкресението на Исус Христос от мъртвите се извърши на първия ден от седмицата, в неделя. По-късно една определена неделя от годината е установена за Великденския празник.

Със Своето Възкресение Исус Христос показва, че Той пречупи също така силата на смъртта. Възкресението на Исус Христос от мъртвите е основа на вярата във възкресението на мъртвите и обосновава надеждата за вечен живот.

➤ *Възкресение Христово: виж въпроси 184, 535*

➤ *Възкресение на мъртвите: виж въпроси 92, 186, 535, 579*

711. Какво е значението на Възнесение Христово?

На Възнесение Христово (Господно) се напомня, че на четиридесетия ден след Великден, в кръга на Своите апостоли Исус Христос се възнесе на небето. „Той се възнесе и облак Го подхвана и скри от погледа им.” Чрез два ангела апостолите получиха обета: „Този Исус, Който се възнесе от вас на небето, ще дойде така, както Го видяхте да отива на небето” (Деяния на апостолите 1, 3-11).

712. Какво е значението на Петдесетница?

Празникът Петдесетница - петдесет дни след Възкресението на Исус - се празнува за възпоминание на деня, в който е бил излят Святият Дух. Петдесетница се приема също и като „Рожден ден на Христовата Църква”. След сливането на Святия Дух апостол Петър държа проповед, в центъра на която бил разпънати на кръста, възкръснал и възнесъл се към небето Христос.

Петдесетница е освен това празник на радостта от това, че Святият Дух присъства и действа в Църквата.

♣ *Петдесетница: виж въпроси 209, 422, 520, 582*

713. Какво е значението на Жътвената благодарност?

Жътвената благодарност е празникът, на който се благодари на Бог, Създателят.

В една от неделите през годината - неделата на жътвената благодарност - се провежда богослужение, на което в центъра на вниманието стои благодарността към Бог за всички дарове, които Той дарява на хората.

От благодарност вярващите принасят една особена жертва: „Който принася жертва на хвала, той Ме прославя; и на онзи, който оправя пътя си, ще покажа Божието спасение” (Псалм 50, 23).

714. Как се оформят богослуженията на църковните празници?

Богослуженията на църковните празници по принцип се празнуват като богослужения със Свето Причастие.

Историческото събитие се излага чрез четене на Библията и се разкрива неговото значение за спасението на хората.

♣ *Спасение: виж въпроси 243 и сл.*

Част 13

НОВОАПОСТОЛСКИЯТ
ХРИСТИЯНИН И
НЕГОВИЯТ ЖИВОТ ВЪВ
ВЯРАТА

13

13 НОВОАПОСТОЛСКИЯТ ХРИСТИЯНИН И НЕГОВИЯТ ЖИВОТ ВЪВ ВЯРАТА

715. Какво разбираме под молитва?

Молитвата е възможност, която Бог е дал на хората, за да може човек да влезе във връзка с Него. В молитвата вярващият усеща: Бог присъства, Бог чува, Бог отговаря. Така вярващият човек се прекланя в смирение пред Божието величие и любов. Святият Дух дава импулси за правилната молитва.

716. Нужно ли е моленето?

Моленето понякога се определя като „дишане на душата“. Това сравнение трябва да покаже необходимостта на моленето за вярата.

Вяра без молитва не е жива вяра. Молитва без вяра не е правилна молитва.

717. Какви указания дава Старият Завет за молитвата?

В Стариия Завет се намират много свидетелства за преклонение пред Бог. За пример може да се назове Песента на Мойсей: „Понеже ще провъзглася името на Господа, прославете величието на нашия Бог! Той е Канарата; делата Му са свършени; защото всичките Му пътища са справедливи. Бог на верността е и няма неправда в Него; праведен и справедлив е Той“ (Второзаконие 32, 3.4).

Псалмите съдържат най-вече изказана в молитви благодарност към Бог, хвалебствия отправени към Него и прославания. В Стариия Завет могат да бъдат намерени много молитви измолващи Божиата помощ и подкрепа.

718. Какви указания за молитвата даде Исус?

В Проповедта на планината Исус даде важни указания за молитвата (срв. Матей 6, 5-8): Човек не трябва да излага на показ молитвата си и не бива да говори излишни думи. Към Бог можем да се обърнем с „Отче“. Молитвата трябва да идва от сърцето.

Имайки предвид Своего пришествие Исус предупреждава: „Но бъдете бдителни във всяко време и се молете, за да успеете да избегнете всичко, което предстои да стане, и да застанете пред Човешкия син“ (Лука 21, 36).

719. Какво съобщава Библията за молитвения живот на Исус?

Евангелията свидетелстват, че Исус често се оттегляше, за да се моли. В Евангелието на Лука се съобщава, че Исус се молеше най-вече преди решаващи събития:

- преди върху Него да се спусне Святият Дух (срв. Лука 3, 21-22),
- преди да избере дванайсетте апостоли (срв. Лука 6, 12),
- преди Отца да Го преобрази пред свидетелите от този и отвъдния свят (срв. Лука 9, 28-36),
- преди да започнат страданията Му (срв. Лука 22, 41-46),
- Преди да умре на кръста (срв. Лука 23, 46).

Прави впечатление, че Исус благодареше още преди Неговата молитва да беше чута (срв. Йоан 11, 41-42).

720. Какво представлява „Първосвещеническата молитва на Исус Христос“?

В Йоан 17 е предадена „Първосвещеническата молитва на Исус Христос“. Това е голямата молитва, която Исус казва преди страдалческия Си път. Той се моли за апостолите и за бъдещата Църква, тоест също така за нас: „И не само за тях [апостолите] се моля, но и за онези, които биха повярвали в Мен чрез тяхното учение, за да бъдат всички едно“ (Йоан 17, 20.21).

721. Какво знаем за молитвата на първите християни?

Първите християни се молеха в общността: „Всички те единомыслно бяха в постоянна молитва (и моление) с някои жени и Мария, майката на Исус, и с братята Му“ (Деяния на апостолите 1, 14).

За интензивни молитви се съобщава във връзка със съществени събития, така например при избирането на Матей за апостол или при полагаането на първите седем дякона.

Също така при опасни ситуации апостолите бяха придружавани от молитвите на енорията (срв. Деяния на апостолите 12, 1-12).

➤ **Дякони:** виж въпрос 470

„А ние ще постоянстваме в молитвата и в служение на словото“ (Деяния на апостолите 6, 4).

722. Как да се молим?

Молитвата не е вкарана в никаква външна форма. Все пак интензивността на моленето може да се увеличи например чрез затваряне на очите, сключване на ръцете или коленичене. Молящият се по този начин се оттегля от стреса на ежедневието, той се вглъбява и се прекланя в смирение пред Бог.

Новоапостолските християни започват и завършват деня с молитва. Те се молят и преди ядене. Също така в течение на деня се обръщат отново и отново към Бог, за да усетят Неговата близост и да търсят помощта Му.

В семействата родителите се молят с децата си и така ги въвеждат в един свой молитвен живот.

723. Какво съдържа молитвата?

Съдържанието на молитвата се определя от преклонение, благодарност, молба и застъпническа молитва.

724. Как се извършва преклонението?

Знанието за Божието величие ни подтиква към това да Му се прекланяме: „Елате да се поклоним и да паднем, да коленичим пред Господа, нашия Създател“ (Псалм 95, 6).

725. Какво обхваща благодарността в молитвата?

Благодарността в молитвата включва всичко, което произтича от Божията доброта: слово, милост и тайнство както и земни дарове, като храна, облекло, жилище.

726. Какви молби поднасяме на Бог?

Всички нужди биват поднасяни в молбите към Бог. Това включва съхранение във вярата, ангелска закрила или Неговата помощ в ежедневието. Най-значителната молба се свързва със скорошното идване отново на Христос и копнежа да бъдем взети тогава в милост.

727. Защо извършваме застъпническа молитва?

Застъпническата молитва е израз на любов към ближния. Тя не се ограничава със собственото семейство или енорията; нещо повече, тя обхваща всички, които имат нужда от Божия помощ, било то на този свят или в отвъдното.

728. Какво произтича от молитвата?

Молитвата подсилва вярата, доверието в Бог и дарява сигурност в приютеността в Бог. След молитвата моленият се е сигурен, че всички негови молби са в Божията ръка: „Предай на Господа пътя си; и уповавай на Него и Той ще извърши *очакването ти*“ (Псалм 37, 5).

729. Какво е „жертвоготовност“

В общи линии под „жертвоготовност“ се разбира вътрешната готовност на човек да вложи своите сили и дарби за благо на другите, загърбвайки затова своите собствени интереси.

730. Какво се разбира под „жертва“?

В обикновения език под „жертва“ се разбират даровете, поднесени на Бог. Могат да се разбират също така дела на хора, които се правят в услуга на другите. Парични средства, които се даряват за религиозни цели, са също жертва в религиозния смисъл на думата.

731. Как разбираме ние нашата „жертва“?

Под наша „жертва“ разбираме включването на дарби и способности, на време и сила, които поставяме в служба на Бог и Неговите дела.

Жертва е също, когато за благо на Божието дело се отказваме от нещо.

Желание на вярващите е да изразят своята благодарност и любов към Бог също така с конкретни дарове (жертви), било то парични средства или продукти в натура. Според Малахия 3, 10 в дома на Господ трябва да се донесат „десятъци“ от всичко добито. „Десятъкът“ може да служи за ориентир на братята и сестрите по вяра за жертвените дарове.

В края на краищата жертва е всичко, което вярващият, воден от любов към Бог, върши или пропуска.

„Донесете всички десятъци в съкровищницата, за да има храна в дома Ми, и Ме опитайте сега за това, казва Господ на Силите, дали няма да ви разкрия небесните отвори да излея благословение върху вас, така че да не стига място за него“ (Малахия 3, 10).

732. Какво е значението на жертвата в Стария Завет?

В Стария Завет жертвата има изключително голямо значение. С жертвата трябва да се изкаже благодарност, да се предотврати Божие наказание или също така да се предизвика помирение.

Жертвите са се давали в разнообразна форма. Мойсеевият закон установява точно всички подробности на жертвоприношението (срв. Левит 1-7).

➤ *Стар Завет:* виж обяснения към въпрос 175

➤ *Мойсеев закон:* виж въпроси 272 и сл.

733. Какво е значението на жертвата в Новия Завет?

Старозаветното жертвоприношение, което е трябвало да примири човека с Бог, загубва своето значение чрез Христовата жертва (срв. Евреи 8-10).

Жертва в новозаветен смисъл означава водене на живот според Евангелието. Така ап.Павел призовава християните „да представите телата си в жертва жива, свята, благоугодна на Бога” (Римляни 12, 1).

➤ **Нов Завет:** виж обяснение към въпрос 175

„А където има прощение за тези неща, там вече няма принос за грях” (Евреи 10, 18).

734. Кой е примерът за жертвоготовност?

Исус Христос е примерът за жертвоготовност. Той сам се принесе като дар и жертва, воден от любов към хората.

Дори и никоя друга жертва да не може да се сравни с тази на Господ, то Неговата жертвоготовност е тук за пример, който да бъде последван.

„И така, бъдете подражатели на Бога като възлюбени чеда и ходете в любов, както и Христос ни възлюби и предаде Себе Си за нас като принос и жертва ...” (Ефесяни 5, 1.2).

735. Коя е причината за жертвоготовността?

Жертвата в християнския смисъл не трябва да е принудително задължение, не бива да е свързано с очакване на отплата. Жертвоготовността произтича от вяра, благодарност и любов спрямо Бог.

736. Как се показва жертвоготовността в живота на енорията?

В живота на енорията жертвоготовността се показва непосредствено: Много братя и сестри по вяра предлагат безвъзмездно част от свободното си време, сила и способности в служба на енорията. Много участват в музикалния живот и воденето на занятията в Църквата. Сановниците, с малки изключения, също така работят на обществени начала.

737. Какво представлява „духовната жертва”?

„Духовна жертва” е, когато поставиш собствената си воля под волята на Бог и се оставиш да бъдеш воден от това, което Бог желае.

738. В каква връзка са жертвата и благословията?

По принцип човек може да жертва само, защото преди това Бог вече го е благословил. Затова жертвите са израз на благодарност за полученото.

При всяка жертва решаващо е убеждението. Ако жертвата се дава доброволно от благодарност и любов, това носи благословия. Тя може да се изживее в земни неща, например в благополучие. Все пак на първо място

благословията има духовен характер: разбира се даряване на Божие спасение, произтичащо от заслугата на Христос (Ефесяни 1, 3-7).

„... Който сее оскъдно, оскъдно и ще пожъне; а който сее щедро, щедро и ще пожъне. Всеки да дава, според както е решил в сърцето си, без да се скъпи и не от принуждение; защото Бог обича онзи, който дава на драго сърце. А Бог е силен да преумножава на вас всяко благо така, че като имате винаги и във всичко това, което е достатъчно във всяко отношение, да изобилствате във всяко добро дело“ (2. Коринтяни 9, 6.8).

739. Какво е бракът?

Бракът е съвместен живот на мъж и жена, които Бог поставя под Своята благословия. Той поставя основата на семейството. То е основано на публично обещание за вярност, което двамата брачни партньори са дали доброволно. Взаимна любов и вярност са абсолютно необходими за сполуката на брака.

Многобрачието (полигамен брак) не се съвместява с християнското учение и традиция.

740. Какво може да заключим за брака според Историята на сътворението?

„И Бог създаде човека по Своя образ; по Божия образ го създаде; мъж и жена ги създаде. И Бог ги благослови. И Бог им каза: Плодете се и се размножавайте, напълнете земята и я покорете“ (Битие 1, 27.28). - Двамата, мъжът и жената, са създадени по Божие подобие. Различни, но с еднаква стойност, те са под Божията благословия.

Човекът е създаден за общност; в брака мъжът и жената намират насреща партньор, на когото трябва да са в помощ. „Не е добре за човека да бъде сам; ще му създам подходящ помощник“ (Битие 2, 18).

Със сключването на брак мъжът и жената се съединяват в единство, което е положено за цял живот: „Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жена си, и те ще бъдат една плът“ (Битие 2, 24).

741. Какво значение има брачната благословия?

Брачната благословия може да оказва влияние по многообразни начини: Тя укрепва силата за трайна любов и вярност; тя поощрява готовността за служене, помагане и разбиране; тя допринася за това да се прощават грешките и да се стига до помирение. Получената благословия обаче може да влияе само тогава, когато брачните партньори се държат подобаващо.

♣ **Благословени действия, благословия за годеж:** виж въпроси 660 и сл., 671

742. Какво значение има християнската вяра за устойчивостта на брака?

Желателно е брачните партньори да имат сходство по верческите въпроси. От друга страна, условието брачните партньори да са християни не е гаранция за хармоничен брачен живот.

Особено, ако единият брачен партньор принадлежи на друга културна общност, на друга религия или вероизповедание, трябва всички въпроси на съвместния живот да се изяснят преди сключването на брака.

743. Какво значение има сексуалността в брака?

Когато на преден план стоят взаимното разбирателство и любовта, сексуалността може да бъде важна спойка засилваща брачната общност и така да допринесе за удоволствието от брака и за двамата партньори. Сексуалността в брака трябва да е белязана от уважение и проява на разбиране.

744. Какво е отношението на Новоапостолската църква към семейното планиране?

Семейното планиране е ангажимент на брачните партньори. Църквата обаче отрича методи и средства предпазващи от бременност, чието действие се базира на умъртвяването на вече оплодени яйцеклетки. Изкуственото оплождаване по принцип се одобрява; отричат се обаче всички мерки, чрез които се унищожава живот в следствие на човешки избор.

745. Какво е отношението на Новоапостолската църква към изпълнението на задълженията в професията и обществото?

Ориентир при изпълнение на задълженията в професията и обществото дават десетте заповеди.

Задача на християните е да допринасят за благото на обществото. Всеки е съотговорен за това.

„Отдавайте на всички дължимото: на когото се дължи данък – данъка; на когото мито – митото ...” (Римляни 13, 7).

746. Как приема Новоапостолската църква отговорност в обществото?

В рамките на своите възможности и своето поръчение Новоапостолската църква съдейства в насърчаване общото благосъстояние на хората. Новоапостолската църква се застъпва за мира в света, призовава за помирение и подканва към опрощение. Тя отрича всякакъв вид насилие.

747. Ангажират ли се новоапостолски християни в обществения живот?

Да, новоапостолските християни участват в обществения живот. Църквата не оказва никакво влияние върху политическите схващания и дейност на членовете си.

Новоапостолската църква призовава своите членове да се отнасят към всички хора, независимо от социалния им произход, възраст, език и други различия с уважение и толерантност.

748. Какво е отношението на Новоапостолската църква към държавата?

Новоапостолската църква държи на открити и конструктивни отношения с правителствата и властите. Политически тя е неутрална. В своите действия Новоапостолската църква се придържа към законите на съответната страна, имайки предвид Римляни 13, 1: „Всеки човек да се подчинява на властите, които са над него; защото няма власт, която да не е от Бога, а колкото власти има, те са определени от Бога.” Това предполага, че и държавната власт трябва да се мери с Божиите заповеди.

Църквата изпълнява своите задължения, произтичащи от законите и наредбите на съответната страна. Тя същевременно очаква да бъде респектирана и призната в позицията си на църква.

➤ *Отношение към властите: виж 10. Символ на вярата*

749. Какво е отношението на Новоапостолската църква към другите Църкви, религиозни общности и религии?

Новоапостолската църква и нейните членове уважават религиозните активности на другите хора и не се изказва с неуважение за други религии и религиозни общности. Те се стараят да имат добро, мирно отношение, базиращо се на взаимен респект. Църквата отхвърля всякакъв вид религиозен фанатизъм.

В диалог с други християнски църкви - независимо от различните стано-вища в учението - се подчертава общото в християнската вяра.

750. Какъв е социалният ангажимент на Новоапостолската Църква?

Новоапостолската църква е обвързана с Евангелието. Тя вижда своята задача между другото в „упражняване на любов към ближния”, което е от полза за хората като цяло. Социалният ангажимент се поема от многото помощници на доброволни начала от енориите, но също така и чрез оказване на материална помощ.

В рамките на своите възможности Църквата планира, насърчава и подпомага благотворителни обществени проекти и структури, както и помощни акции в целия свят, в определени случаи съвместно с хуманитарни организации.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Новоапостолското вероизповедание

Първи символ на вярата:

Аз вярвам в Бога Отца, Всемогъщия, Твореца на небето и на земята.

Втори символ на вярата:

Аз вярвам в Исус Христос, Божия единороден Син, нашия Господ, който е заченат от Святия Дух, роден от Дева Мария, пострадал при Пилат Понтийски, разпънат на кръст, починал, погребан, слязъл в царството на смъртта, в третия ден възкръснал от мъртвите, възнесъл се на небето; Той седи отдясно на Бог, всемогъщият Отец, от там Той ще дойде отново.

Трети символ на вярата:

Аз вярвам в Святия Дух, в едната, святата, всеобща и апостолска Църква, в общението на светиите, опрощаването на греховете, възкресението на мъртвите и във вечния живот.

Четвърти символ на вярата:

Аз вярвам, че Господ Исус управлява Своята църква и затова е изпратил и все още изпраща Своите апостоли до идването Му отново, с поръчението да поучават, да опрощават грехове в Негово име и да кръщават с вода и Свят Дух.

Пети символ на вярата:

Аз вярвам, че избраните от Бог за сан могат да бъдат поставени в него само от апостоли и че към службата в апостолския сан спадат пълномощието, благославянето и осветяването.

Шести символ на вярата:

Аз вярвам, че Светото Кръщение с вода е първата крачка към обновяването на човека в Святия Дух и че по този начин кръщаваният бива приет в общността на тези, които вярват в Исус Христос и Го признават за свой Господ.

Седми символ на вярата:

Аз вярвам, че Светото Причастие е въведено лично от Господ като спомен за веднъж направената, вечно валидна жертва, за горчивите страдания и смъртта на Христос. Достойното приемане на Светото Причастие е гарант за общението ни с Исус Христос, нашият Господ. То се

празнува с безквасен хляб и вино; те трябва да бъдат осветени и дарени от угълномощен от апостола сановник.

Осми символ на вярата:

Аз вярвам, че кръстените с вода трябва да получат дара на Святия Дух от апостол, за да придобият Божиата синовност и предпоставката за първородство.

Девети символ на вярата:

Аз вярвам, че Господ Исус със сигурност ще дойде отново, така както се възнесе на небето и ще вземе при себе си първородните сред мъртвите и живите, които се надяваха на Неговото идване и бяха подготвени; че след сватбата на небето Той ще се върне с тях отново на земята, ще изгради Своего царство на мир и те като Царско свещеничество ще управляват с Него. След края на царството на мир Той ще проведе Последния страшен съд. След това Бог ще създаде едно ново небе и една нова земя и ще обитава със Своя народ.

Десети символ на вярата:

Аз вярвам, че съм длъжен да се подчинявам на светската власт, доколкото това не противоречи на Божиите закони.

Десетте заповеди

(срв. Изход 20, 2-17; Второзаконие 5, 6-21)

Първата заповед

„Аз съм Господ, твоят Бог. Да нямаш други богове освен Мене.”

Втората заповед

„Не изговаряй напразно Името на Господа, твоя Бог; защото Господ няма да смята за безгрешен онзи, който изговаря напразно Името Му.”

Третата заповед

„Пази съботния ден, за да го освещаваши.”

Четвъртата заповед

„Почитай баща си и майка си, за да се продължават дните ти на земята.”

Петата заповед

„Не убивай.”

Шестата заповед

„Не прелюбодействай.”

Седмата заповед

„Не кради.“

Осмата заповед

„Не свидетелствай лъжливо против ближния си.“

Деветата и десетата заповеди

„Не пожелавай къщата на ближния си.“

„Не пожелавай жената на ближния си, нито слугата му, нито слугинята му, нито добитъка му, нито каквото и да е притежание на ближния ти.“

Отче наш

(според Матей 6, 9-13)

„Отче Отче наш, Който си на небесата,

да се свети Твоето име!

Да дойде Твоето царство;

да бъде Твоята воля, както на небето, така и на земята!

Дай ни днес насъщния хляб;

и прости ни дълговете, както и ние простихме на нашите длъжници.

И не ни въвеждай в изкушение, но избави ни от лукавия.

Защото е Твое царството и силата, и славата, до вековете.

Амин!“

УКАЗАТЕЛ

	Номер на въпроса
Причастие, Свето	37, 47, 146, 159, 372, 377, 404, 455, 469, 473, 475, 477, 479, 490, 494, 496-505, 507, 508, 656, 681, 682
Причастие, Свето – освещаване	378, 497, 503, 509, 510
Причастие, Свето – изповед на вярата	500
Причастие, Свето – определение	495
Причастие, Свето – поднасяне	510, 655,
Причастие, Свето – елементи	498
Причастие, Свето – в края на времената	502
Причастие, Свето – починали	659
Причастие, Свето – празнуване	505, 510, 620, 629, 657, 714
Причастие, Свето – възпоминателно	37, 496, 499
Причастие, Свето – знак за общение	501
Причастие, Свето – сватбено празнуване	502
Причастие, Свето – деца	658, 697
Причастие, Свето – болни, смъртно болни	690, 702
Причастие, Свето – дарение	159, 163, 496, 508
Причастие, Свето – опрощаване на греховете	507, 511
Причастие, Свето – право на участие	490, 513, 669
Причастие, Свето – предпоставки	511
Причастие, Свето – въздействие	512
Празнуване на Причастие – други деноминации	514
Авраам	255, 263
Опрощаване на греховете / освобождение от греховете	645
Божие всемогъщество	38, 55, 184
Божие всезнание	55, 230
Стар Завет	16, 17, 19, 25, 30,
Амин	642
Сан	37, 45, 214, 385, 395, 399-402, 411, 412, 421, 422, 443, 445, 464, 467, 627
Сан – потвърждаване на сана	676
Сан – упълномощаване	412, 413, 415, 425,

	Номер на въпроса
Сан – осветяване	412, 417
Сан – благословия	412, 416
Сан, духовен	412-417, 419, 460-466, 471, 662, 676
Сан, духовен – сановни нива	452
Сановно поръчение	467
Сановник – освобождаване от сан	467
Сановник – връщане на сан	467
Сановник – задачи	468
Сановник – пенсиониране	467
Сановник, Дякони – задачи	470
Сановници, свещенически – задачи	469, 477, 492, 644, 648, 689, 690
Преклонение на Бог	301, 302, 303, 307, 321, 366, 370, 409, 622, 673, 717, 723, 724
Антихрист	220
Апокрифи	20, 21
Апостол	24, 37, 38, 44, 139, 159, 162-167, 187, 190, 203, 205, 210, 214, 249, 256, 295, 372, 386, 387, 391, 392, 394, 399, 401-404, 413, 415, 421, 423, 424, 425, 432, 434, 439, 442, 444, 447, 450, 453, 455, 477, 480, 486, 492, 494, 508, 548, 554, 557, 603, 604, 606, 648
Апостол – задачи	387, 421, 424, 425, 430, 432, 433, 439, 440, 441, 453, 455, 461, 480, 486, 492, 524, 557, 619, 655
Апостол – първите дванадесет	435
Апостол – близост до Исус Христос	159, 508
Апостол – първи апостоли	435, 436, 586
Апостол – изпращане	44, 159, 392, 422, 423, 425, 434, 447, 486
Апостол – смърт на първите апостоли	394, 395
Апостол – пълномощно / призоваване	187, 401, 415, 421, 424, 425, 434, 451, 454, 464, 492
Апостолски сан	8, 37, 174, 385, 395, 399-404, 408, 413, 421, 422, 425-431, 433, 440, 447, 448, 450, 451, 454, 456, 464, 556, 586, 603, 610
Апостолски сан – описания	426-432
Апостолски сан – Христовата Църква	378, 385, 386, 399, 401-403, 408, 456, 562,
Апостолски сан – незает персонално	447-449
Апостолски сан – продължаване	447, 586

	Номер на въпроса
Апостолски сан – възобновено заемане (персонално зает)	400, 448, 450, 586, 603
Апостолско учение	389, 618, 619
Апостолско събрание	583
Апостолство (сан)	413, 421, 453, 455
Новоапостолско вероизповедание	33, 34, 40
Апостолическо полагане на ръка	605
Апостолски бащи и църковни бащи	590, 591
Апостолство	381, 385, 386, 408
Ковчег	157, 183, 226, 255, 373, 484, 536,
Възкресение	189
Възкресение Христово	37, 90, 184-189, 320, 441, 534, 535, 710
Възкресение Христово – свидетели, свидетелства	185, 187-189
Възкресение на мъртвите	34, 35, 36, 92, 186, 535, 558-560, 574, 579, 685-687, 710
Възкръснало тяло	92, 189, 559
Съживяване на мъртви	140, 144
Приемане	662, 668, 669
Изливане на Святия Дух	209, 210, 388, 518-520, 712
Тълкуване на Светото Писание	24, 38
Освещаване (Свето Причастие)	497, 503, 509, 510
Дърво за познаване на доброто и злото	81, 87, 223
Упълномощаване, църковно	420, 471, 676
Оплождане, изкуствено	744
Страстно желание	359, 361-364
Изповед	691
Изповедание, изповядвам <i>Виж също: „Вероизповедание“</i>	53, 315, 320, 410, 418, 481, 489, 500, 615, 629, 665, 669, 691
Изповедание на вярата / Тестимониум	604
Проповед на планината	148, 149, 289, 315, 344, 530, 718
Постоянстване	389, 458
Измама	352, 362
Районен апостол, Помощник на районния апостол	452, 460, 471, 659

	Номер на въпроса
Районен старейшина	452
Районен евангелист	452
Районен настоятел	471
Библия / Свето Писание	6, 12-16, 19, 20, 22-27, 71, 72, 96, 115, 292, 360, 533, 545, 587, 596, 623
Забрана на изображения	304, 305
Образни думи на Исус	158
Епископ	452
Зло – злото	88, 136, 215-222, 578, 579, 631, 640
Годеница на Христос / Годеническа енория	194, 195, 214, 249, 251, 387, 401, 402, 405, 408, 409, 428, 450, 455, 555, 561-567, 570, 571, 574, 635
Хляб и вино	37, 378, 475, 497, 498, 503, 509
Преломяване на хляба	389, 495, 497, 620
Съюз – Стар Съюз, Нов Съюз	57, 163, 175, 256, 263, 265, 271, 277, 294, 327, 427, 497, 509, 517, 732, 733
Покаяние	96, 130, 134, 136, 430, 651,
Християни	28, 36, 62, 312, 320, 358, 405, 406, 410, 481, 490, 513, 585, 604
Християни – първите християни	389, 396, 582, 583, 585, 589, 615, 721
Християнство – развитие	391, 589-594, 601, 602
Преследване на християните	394, 396, 397, 582, 589
Христос	111
Демон	143
Благодарност, Жертвена благодарност	269, 713, 738
Декалог	292
Смирение, Смирен	156, 159, 164, 272, 290, 307, 466, 715, 722
Деноминация	365, 407, 410, 668, 749
Дякон	394, 421, 443, 452, 470, 689
Кражба	348-352
Служба	418-420, 471, 719
Този свят	197, 546, 719,
Двойна заповед на любовта	138, 155, 277, 282

	Номер на въпроса
Доксология (възхвала на Бога)	641
Триединност / Тринитет	5, 28, 31, 33, 36, 51, 61-66, 93, 184, 204, 213, 306, 383, 406, 410, 517, 587, 667
Божие подобие	81-83, 86, 87, 740
Едем <i>виж: „Градина Едем“</i>	
Брак	342-344, 346, 739-743
Брак – семейно планиране	744
Преплюбодение	342-345
Брачен развод, Разведени	345, 347
Клетва, Клетвена формула	315
Собственост	349, 350, 352
Божия собственост	279, 530, 565
Влизане в Йерусалим	117, 160, 161, 708
Родители, Упълномощени да възпитават	322-328, 527, 663, 693, 722
Родители, Упълномощени да възпитават – поръчение, отговорност	328, 489, 527, 663
Край на света	447
Последен (страшен) съд	37, 532, 579-581
Ангел	73-77, 94, 100, 107, 122, 125, 131, 164, 187, 190, 551, 552, 711
Ангелска закрила	76, 726
Грабване и отвеждане на небето	194, 556, 558-561, 566, 574
Починали	183, 377, 537, 540-548, 577, 659, 704
Починали – спасение, Предаване на спасението, Помощ за починалите	183, 543-548, 659, 588
Освобождаване (на осветена сграда)	674
Първороден грях	377, 476, 481, 482, 484
Избавител	4, 5, 66, 98, 107-109, 247, 413, 546, 649, 686
Избавление, избавям	66, 108, 109, 174, 182, 183, 214-216, 243, 268, 279, 413, 493, 496, 546, 587, 640
Избавително дело на Господ	386, 387, 408, 451, 455
Обновяване на човек	37, 529
Жътвена благодарност	706, 713
Първо Възкресение	259, 559, 570, 573-576, 579, 580
Първенци, първенство	37, 405, 428, 515, 530, 564, 565

	Номер на въпроса
Избиране	253-259, 268
Движение за събуждане	602
Есхатология	37, 40, 49, 549 (за учението относно бъдещи неща също: 550 до 581)
Евхаристия	495
Евангелист – евангелие	120
Евангелист – първи енории	445
Евангелие	15, 120, 137, 150, 151, 214, 237, 258, 259, 274-277, 358, 427, 455, 459, 543, 547, 550, 555, 583, 588, 619, 626
Евангелие – разпространяване, оповестяване	183, 198, 358, 372, 392, 395, 425, 443, 455, 459, 468, 547, 577, 582-584, 588, 601, 619, 626, 677
Вечен живот / безсмъртие	186, 531, 534-536
Лъжливо показание	355
Семейство	722, 727, 739, 744
Празник	292, 316, 318, 320, 321, 659, 696, 706
Празник – Жътвена благодарност	713
Празник, църковен	706, 714
• Възнесение небесно	711
• Разпети петък	709
• Великден	710
• Връбница (Цветница)	708
• Петдесетница	712
• Бъдни вечер (Коледа)	707
Любов към врага	174
Сан-скала	437, 457, 458
Проклятие	228, 260, 262, 264
Оправдание / абсолюция <i>виж: „Опрощаване на греховете“</i>	645
Мир	167, 363, 691, 746
Мир – оповестяване на мир	644, 652, 702
Мирно царство	37, 135, 222, 259, 409, 575, 577, 578
Княз на мира, Цар на мира	95, 117
Плод на Духа	363, 530

	Номер на въпроса
Застъпническа молитва	546, 622, 723, 727
Измиване на краката	159
Градина Едем	68, 87, 223, 224
Молитва	27, 164, 192, 240, 321, 622, 690, 693, 703, 715, 716, 718, 722
Молитва – Стар Завет	717
Молитва – преклонение	724
Молитва – молба	726
Молитва – благодарност	725
Молитва – първи християни	389, 615, 618, 721
Молитва – застъпническа молитва	546, 622, 723, 727
Молитва – съдържание	717, 718, 722-727
Молитва – въздействие	728
Молитви на Исус	164, 192, 454, 718-720
Молитва, първосвещеническа	192, 454, 720
Молитва – „Отче наш“	
Заповед <i>виж също: „Двойна заповед на любовта“, „Десет заповеди“</i>	4, 87, 138, 155, 223, 233, 264, 271, 277, 280-282, 284-286, 292-298, 373, 745
Заповед	
• първа	300-307
• първа – забрана на изображения	304, 305
• втора	308-315
• трета	316-321
• четвърта	322-328
• четвърта – задължения на родителите	328
• пета	329-340
• пета – вътрешна нагласа	332
• пета – запазване на живота	333, 744
• пета – самоубийство	335
• шеста	341-347
• шеста – развод	345, 347
• седма	348-352
• осма	353-358
• девета и десета	359-364

	Номер на въпроса
Възпоминателно причастие	37, 496, 499
Търпение	196, 290, 327, 363
Залавянето на Исус	165, 166
Контра-реформация	598
Бичуване	170
Дух, човешки	91,92
Призоваване духове на мъртвите	79, 540
Кръщаване с Дух <i>Виж също: „Запечатване, Свето“</i>	486
Духовно „снаряжение“	460
Обет	233, 665-667, 671, 699
Енория	18, 290, 291, 365-367, 373, 388, 390, 403, 432, 554, 582, 583, 613
Енорийски евангелист	452
Енорийски настоятел	445, 471
Енория – Грижа за душата	442, 445, 446, 453, 460, 468, 469, 626, 692, 736
Общност	37, 366, 367, 501, 502, 618, 621, 680
Общност на светиите	34, 37
Общност с Бог, вечна	242, 251, 366, 370, 559, 567, 580
Склонност към грях (конкуписценция)	227, 576
Божия праведност	59, 117, 230
Праведност пред Бог	278, 429, 485, 542
Съд	37, 315, 355, 579, 580
Дарове-чудеса	140, 147
Общество, обществен живот	357, 593, 745-750
Закон	37, 277, 295, 297, 299
Закон, Мойсеев	161, 138, 271-274, 277, 282, 324, 350, 583, 732
Закономерност	59, 68, 69
Убеждение	136, 156, 332, 351, 356, 358, 738
Кръстени	37, 204, 375, 406, 410, 418, 476, 481, 513, 525
Гетсеманска градина	164
Съвест	234-236
Вяра	10, 11, 26, 142, 234, 235, 239-241, 716
Вяра в Бог	1, 9, 10, 11, 28, 53, 186, 240-242, 250, 274, 278, 279

	Номер на въпроса
Символ на вярата <i>виж „Вероизповедание, новоапостолско“</i>	
Вероизповедание	29-33, 35-40, 677, 699
Вероизповедание – Апостоликум	33, 34, 40
Вероизповедание – Никея-Константинопол	33, 35, 65, 590
Вероизповедание, новоапостолско	36-40
Верческа свобода	592
Верческо послушание	269, 465, 677
Верческа общност	29, 36
Верческа цел	550, 553-558, 560, 563
Исусови притчи	150-157, 286, 288, 541, 553
Божия милост	58, 59, 135, 137, 156, 240, 277-279, 427, 429, 542, 580, 682, 726
Известие за милост	472
Божества, Служба на божества	300, 302, 303, 307, 363, 396, 545, 592
Златно правило	288-290
Златен телец	303
Бог – Всемогъщият	34, 35, 37, 52, 55, 141, 281, 315, 530, 641
Бог – Единият	51-53, 61, 66
Бог – Вечният	51, 52, 56
Бог – Праведният	52, 59, 230
Бог – Милостивият	52, 58
Бог – Святият	52, 54
Бог, Святият Дух	5, 51, 66, 100, 101, 197, 198
Бог – Творец	3, 5, 9, 34, 37, 41, 55, 56, 66-69, 84, 86, 87, 91, 101, 145, 301, 303, 318, 713
Бог – Съвършеният	52, 60
Бог – Любовта	57, 154, 225, 258, 283, 382, 530
Бог, Синът	5, 28, 64, 66, 93, 94, 100-102, 105, 106, 113, 121, 129, 135, 141, 175, 177, 198
Бог, Отецът	5, 28, 37, 51, 41, 64, 66, 67, 93, 101, 105, 129, 145, 413
Богове, други <i>виж „божества, служба на божества“</i>	
Божие име	308-313
Божие име – злоупотреба	292, 313, 314

	Номер на въпроса
Божие слово	54, 71, 241, 250, 386, 613, 623, 626, 627
Богослужение	269, 321, 366, 378, 613-623, 625, 681, 682
Богослужение – музика	614, 678
Богослужение – за починалите	545, 659
Богослужение – в Стария Завет	614
Богослужение – в първите християнски енории	615, 616, 618
Богослужение – призив	617
Богослужение – даряване на тайнства	659, 675
Богослужение – благословено действие	675
Богослужение – Слово-богослужение	657
Посещение на богослужение	681, 682
Богобоязън	27, 269, 307
Божи дом	365, 366, 673, 674
Божия синовност	37, 204, 428, 515, 530
Богохулство	168, 313
Полагане на Исус в гроба	176
Голяма печал – Време на голямата печал	568-574
Блага, духовни	327
Алчност	219, 361
Полагане на ръка	205, 444, 463, 475, 515, 605, 665, 677
Измиване на ръцете, Пилат	170
Членове на семейството	489
Настойници, Божи	24, 432
Езичници	173, 175, 256, 391, 438, 439, 583, 584, 590
Спасение	8, 30, 35, 38, 57, 66, 109, 158, 183, 242, 243, 245-247, 250, 251, 259, 274, 275, 277, 366-368, 370, 377, 424, 456, 472, 473, 476, 543, 546-548, 565, 588
Спасител	125, 174, 186, 108, 247, 558
Свето Писание <i>виж „Библия“</i>	
Свето Писание – тълкуване	24, 25, 38, 407
Свети Дух	5, 13, 28, 43, 51, 64, 66, 101, 122, 129, 193, 197-204, 206, 207, 209-213, 388, 400, 449, 486, 517-521, 524, 530, 587, 712

	Номер на въпроса
Свети Дух – изливане	209, 210, 388, 518-520, 712
Свети Дух – обозначения	199
Свети Дух – плодове на Святия Дух	363, 530
Свети Дух – дар	204, 205, 208, 210, 268, 401, 428, 440, 515, 523-525, 530, 476
Свети Дух – сила	122, 202, 204, 210, 530
Свети Дух – Новият творец	66, 529
Свети Дух – утешител	5, 28, 199, 200, 519
Свети Дух – истина	199, 201, 211, 519
Свети Дух – действие	203, 207, 211, 214, 587, 603
Святост	54, 381, 383, 386, 408, 417
Осветяване	321, 412, 417, 464, 466
История на спасението	40, 119, 243-245, 549, 707,
Божии спасителен план	244, 249, 252, 641
Предаване на спасението <i>Виж също „Починали – спасение, Предаване на спасението, Помощ за починалите“</i>	588
Отвеждане на Христовата годеница във вечния дом	195, 535, 635
Господ	30, 37, 106, 107, 111, 113, 135, 143, 144, 187, 292, 300, 301, 330, 534, 547
Великолепие	37, 101, 141, 192, 195, 199, 268, 270, 567, 631, 641
Лицемерие	161, 357
Магии	307
Небе	34, 35, 37, 64, 190, 191, 457, 581, 633, 711
Възнесение към небето	190, 191, 193, 550, 551, 711
Пастир – сан	445, 452
Пастир, добрият	158
Сватба на Агнеца / Сватба в небето	37, 135, 195, 251, 405, 408, 502, 566, 567, 571, 574
Сватбен юбилей – благословия за сватбен юбилей	661, 662, 672
Ад	74, 437, 457, 533
Височество	110
Височайша титла на Исус	110-115
Първосвещеник	118, 161, 165, 166, 168-170, 176, 188

	Номер на въпроса
Хостие	503, 506, 510
Сто четиридесет и четири хиляди	564, 565
Емануил	95, 115
Нематериално	80
Вдъхновяване	13
Лъжеучение	31, 181, 441
Ислям	53, 594
Израел	4, 17, 30, 57, 95, 138, 175, 255, 256, 263, 264, 294, 373, 427, 530
Отвъден свят	197, 537, 538, 541, 543-546, 702, 727
Исус – Помазаният, помазване	111, 112, 521, 522
Исус – раждане	16, 95, 107, 121, 122, 124-126, 170, 275, 707
Исус – указания за Неговата смърт и Неговото възкресение	180
Исус – в царството на смъртта	34, 37, 183, 536
Исус – детство	127, 128, 325
Исус – Божи слуга	115, 179
Исус – победа над греха	182, 247, 565, 578, 704
Исус – Син Давидов	115
Исус – кръщаване	105, 129, 130, 131, 485, 521, 522
Исус – думи на кръста	174
Исус – чудеса	106, 117, 140-147, 266, 386
Исус Христос – отъясно на Бог	34, 37, 191, 192
Исус Христос	4, 7, 25, 28, 34-37, 42, 59, 60, 64, 90, 94, 100, 103-106, 108, 109, 111, 112, 135, 184, 186, 190, 192, 194, 247, 275, 368, 376, 479, 550, 571, 577, 579
Исус Христос – Годеник	194, 566
Исус Христос – Добрият Пастир	158
Исус Христос – Царят	116, 117, 414, 575
Исус Христос – Свещеник, Първосвещеник	116, 118, 414
Исус Христос – Пророкът	116, 119, 414
Исус Христос – Творецът	101, 145
Исус Христос – Бог и Човек	94, 102, 103-106
Исус Христос – послушание	103, 164, 225

	Номер на въпроса
Исус Христос – Цар, Свещеник и Пророк	116, 414
Исус Христос – общение с Исус Христос	37, 473, 505, 702
Исус Христос – посредник	247
Исус Христос – обединител	132, 225, 247, 534, 565, 646
Исус Христос – пълномощно	114, 117, 141
Исус Христос – идване отново <i>виж „Идване отново на Господ, идване отново на Христос“</i>	
Йоан Кръстител	96, 97, 119, 129, 130, 485, 521
Юда Искаротски	162, 163, 165, 169
Ученици на Исус	97, 139, 159, 187, 189, 209, 256, 368, 372, 434
Грижещи се за младежите, придружаване на младежите	700, 701
Канон	15, 587
Разпети петък	372, 706, 709
католически	34, 35, 593, 598
Католико-апостолическа църква	604, 606, 607, 609
Деца	76, 266, 294, 325-328, 420, 489, 527, 658, 693, 695-698, 722
Богослужение за деца	697
Убиване на деца във Витлеем	126
Кръщаване на деца	489, 658
Запечатване на деца	527, 658
Църква на Исус Христос	44, 135, 365-410, 418, 450, 456-458, 481, 493, 562, 569, 712
Църква на Исус Христос – всеобщност	381, 384, 386, 408
Църква на Исус Христос – Апостолство	381, 385, 386, 408
Църква на Исус Христос – задачи	370, 387
Църква на Исус Христос – единство	381, 382, 386, 408
Църква на Исус Христос – развитие	390-392, 395-397, 593
Църква на Исус Христос – “глава”	369
Църква на Исус Христос – святост	381, 383, 386, 408
Църква на Исус Христос – указания за Църквата на Христос	373
Църква на Исус Христос – характерни белези (notae ecclesiae)	381, 386, 408

	Номер на въпроса
Църква на Исус Христос – основаване	368, 372
Църква на Исус Христос – съхранение	569
Църква на Исус Христос, видима	378, 380
Църква на Исус Христос, невидима	377, 379
Църква – Реформация	595-598
Църква – Западна църква и Източна църква	593
Църковна сграда – освобождаване	674
Църковна сграда – освещаване	661, 673
Църковни учители, Църковни бащи	590, 591
Вероизповедание	36, 400, 603
Конфирмация	377, 662-666, 675, 699
Обет при конфирмация	665-667
Царско свещеничество	37, 259, 409, 574, 577
Конкуписценция	227, 576
Консекрация	497, 503, 509, 510
Консубстанция	503
Събор	33, 65, 398, 587, 598
Корупция	352
Излекуване на болен	142, 603
Кръст	103, 172, 174, 181, 182, 276, 488
Разпъване на кръст	170, 172, 174, 175, 709
Кръстоносни походи	313, 594
Военна служба	331
Култура	407, 593
Божи Агнец	97, 98, 564-566, 646
Охулване на Святия Дух	653
Живот след смъртта / Продължаване на живота след телесната смърт <i>Виж също „Починали“ и „Починали – избавление, Предаване на спасението, Помощ за починалите“</i>	531, 536, 537, 541
Учение на апостолите	389, 618, 619
Учение на Исус	134, 148, 619
Просветителска дейност на Исус	133, 134, 139

	Номер на въпроса
Тялото на Исус	374, 375, 397
Тялото и кръвта на Исус	321, 377, 476, 503, 506, 509, 510, 659, 702
Страданията на Исус	160, 171, 172, 174, 177-180
Любов помежду	290, 291
Любов от Бог	57, 76, 81, 99, 154, 156, 204, 225, 258, 281, 283, 530, 646, 680
Любов към Бог	81, 281, 283, 284, 299, 302, 307, 314, 690, 693, 735, 731
Литургия	608
Божие хвалебствие (доксология)	641
Логос	101, 431
Лъжа	74, 201, 219, 354, 357
Мъченик	394, 569, 570, 573, 574, 589
Магия	307
Магьосник	125
Мараната	30, 196, 554
Мария (Майката на Исус)	34-37, 94, 95, 107, 121-124, 127, 174, 203, 325, 721
Материално	80
Човек – преходност	228, 531
Човек – единство от тяло, душа и дух	78, 91, 531
Човешки Син	114, 151, 157, 180
Превръщане на Бог в Човек	90, 94, 100, 102, 103, 121, 124, 177, 203
Месия	25, 112, 120, 207, 246, 522
Мисия	393, 486, 582, 583
Мисионерска дейност	392, 393, 403, 434, 447, 584, 600, 601
Мисионерска заповед <i>виж „Заповед за изпращане / поръчение“</i>	
Център на Писанието	25
Монашество	593, 595
Моногамия (еднобрачие)	344
Монотеизъм	53, 302
Мойсей	255, 271, 293, 310, 373
Музика	614, 678

	Номер на въпроса
Последование на Христос	259, 368, 382, 453, 465, 561, 628, 734
Одумване	357
Любов към ближния	138, 155, 271, 277, 285-291, 299, 378, 727, 746, 750, 361
Божии имена	309-312
Божии имена – злоупотреба	308, 309, 313
Нардово масло	161
Природни чудеса	140, 145
Завист	74, 219, 233, 361, 363
Новоапостолска църква	23, 36-40, 371, 387, 403, 404, 420, 452, 492, 500, 607-609, 746-750
Ново творение	66, 528
Ново създание	55, 135, 222, 252, 580, 581
Нов Завет <i>Виж „Завет, Стар и Нов Завет“</i>	
Нов Завет	15, 16, 18, 22, 25, 30,
Новият Творец	66, 529
Ной	226, 255, 373, 484, 536
notae ecclesiae <i>виж „Църквата на Исус Христос – характерни белези“</i>	
Власт	37, 40, 748
Божие откровение	1-12, 203
Жертва	269, 614, 713, 729-731, 735-738
Христова жертва, <i>виж също „Разпъване на кръст“</i>	37, 66, 90, 98, 99, 174, 175, 177, 178, 179, 181-183, 216, 247, 266, 372, 421, 424, 504, 543, 544, 548, 646, 648, 709
Жертва – „десятьък“	731
Жертва – Стар и Нов Завет	732, 733
Жертвот готовност	466, 729, 735, 736
Жертвот готовност – Исус като пример	734
Ординация	400-402, 412, 415-417, 443, 444, 461-465, 661, 662, 676, 677
Великден	317, 372, 706, 710, 711

	Номер на въпроса
Връбница (Цветница)	160, 706, 708
Пасха – празник, Пасхална вечеря	162, 163, 170, 494, 496, 708
Страдание на Исус Христос (Passion)	160
Личност на човек	92, 531
Петър	147, 166, 180, 187, 388, 435, 437, 438, 523, 583
Служение на Петър	187, 256, 372, 437, 457, 458, 459
Петдесетница	209, 210, 372, 388, 391, 422, 443, 520, 582, 706, 712
Пиетизъм	600
Полигамия (многобрачие)	344
Политеизъм	302
Преекзистенция	100
Проповед	11, 23, 148, 203, 233, 241, 377, 378, 455, 616, 623, 625-627
Проповед – задача на слушащите	628
Проповед – въздействия	543, 547, 624, 626, 681
Свещеник	116, 118, 414, 452, 469, 655, 661
Пророк	95, 116, 119, 207, 414, 610
Протестанти	599, 602
Психика	91
Оправдание	225, 278
Реформация	595, 596, 598, 599, 616
Царство на мир	37, 134, 135, 222, 259, 409, 575, 577, 578
Царство на смъртта	34, 37, 73, 183
Божие царство	73, 135, 149, 151-154, 372, 581, 635
Реинкарнация	539
Религии, други	594, 749
Религиозно обучение (вероучение)	698
Разкаяние	650, 651
rite	488, 513, 526
Римска империя	391, 589, 592
Пенсиониране от сан	467, 471, 676

	Номер на въпроса
Събота (сабат, почивка)	318, 319
Тайнство	6, 36, 40, 135, 213, 214, 249, 250, 367, 401, 402, 472-480, 491, 525, 527, 528, 530
Тайнство – вяра	478
Тайнство – съдържание	476
Тайнство – даряване	401, 402, 404, 424, 434, 455, 477, 525, 548, 655, 656
Тайнство – знак	475, 483, 498
Тайнство – починали	377, 544, 545, 547, 548, 659
Тайнство – деца	489, 658
Помазване	521, 522
Самарянин	155, 286-288
Сатана <i>виж „Дявол“</i>	
Сатанизъм	307
Развод	345, 347
Пълномощие за ключовете	437, 457, 459
Заклучителна благословия	679, 680
Сътворение	5, 17, 55, 68-72, 78, 80, 85, 86, 224, 228, 262
Сътворение – опазване, отговорност	85, 86, 262, 340
Сътворение, невидимо	72-80
Съзидателен ден	70
Вина	229, 230, 236, 298, 333, 337, 631, 638, 652
Вина за смъртта на Исус	173
Прекъсване на бременността	334
Заклеване	315
Душа	73, 78, 80, 91, 92, 531, 532, 537, 541, 543, 544, 546
Грижа за душата	688-690, 692
Грижа за душата – деца и младежи	693, 700, 701
Грижа за душата – болни	690
Грижа за душата – придружаване на умиращи и опечалени	702-705
Благословия	63, 259-267, 269, 270, 327, 416, 660-662, 666, 679, 738
Благословия, духовна	267, 268
Действия носещи благословия	660-663, 669-671, 676, 683, 684

	Номер на въпроса
Божие самооткровение	6
Самоубийство	335
Блаженства	148, 149
Заповед за изпращане / поръчение	37, 159, 256, 392, 403, 421, 434, 447, 486
Печат	565
Сребърник	162, 169
Неделя – празник	317, 320, 321
Неделно училище	696, 697
Социално обкръжение	326, 407, 750
Чудо, свързано с храна	140, 146
Спиритизъм	79, 599
Държава	50, 297, 748
Главен апостол, сан на главния апостол	452, 457-459, 611, 612
Придружаване на умиращи	702
Евтаназия	338
Умиране	702, 703
Витлеемска звезда	125
Укриване на данъци	352
Субстанция	503
Грях	89, 97, 132, 177, 181, 216, 225-227, 229-233, 241, 247, 262, 298, 303, 333, 351, 362, 363, 490, 507, 532, 653
Грях – склонност към грях (конкуписценция)	227, 576
Грехопадение	88, 89, 215, 223-228, 244, 482
Опрощение на греховете	34, 35, 37, 58, 106, 114, 118, 163, 187, 214, 225, 231, 266, 268, 274, 377, 401, 402, 415, 421, 430, 455, 507, 511, 629, 644-649, 652
Опрощение на греховете – оповестяване	424, 643, 644, 648
Опрощение на греховете – предпоставки	649
Опрощение на греховете – въздействия	652
Грешник, извършване на грях	59, 88-90, 99, 132, 173, 215, 225, 242, 277, 278, 373, 429, 482, 576
Греховност	629
Символ	498, 575
Синагога	319, 614
Синод	15

	Номер на въпроса
Ден на Господа / ден на Христос	195, 552, 553
Завет за кръщение	64, 434
Кръщаване за покаяние	96, 130, 485
Участие в спасението	38, 327
Храм	118, 175
Прочистване на храма	161
Тестимониум	604
Дявол / Сатана	74, 78, 131, 132, 220, 222, 223, 362, 437, 568, 572, 573, 576, 578, 646, 709
Смърт	59, 81, 219, 223, 227, 363, 531-534, 702
Смърт, духовна	89, 90, 99, 118, 227, 532
Смърт, телесна	89, 92, 531, 532, 536, 537, 541, 543, 559, 560, 686
Смъртно наказание	331, 339
Умъртвяване при война	337
Умъртвяване при самоотбрана	336
Убиване на животни	340
Допитване / призоваване на мъртъвци	79, 307, 540
Царство на мъртвите	537, 538, 543
Традиция, традиционно	66, 174, 292, 489, 583, 616, 739
Придружаване на опечалените	704, 705
Траурна церемония	469, 657, 685, 686
Венчавка – венчална благословия / брачна благословия	347, 662, 657, 671, 741
Триединство, триединен	62, 198, 490, 617, 679
Обкръжение, социално	326
Непокорство към Бог	74, 221, 223, 225, 226, 264
Неверие	241, 541
Безсмъртен, безсмъртие	73, 78, 81, 91, 92, 531, 636, 685
Занятия, църковни	694-696, 698, 699
Обучение, църковно	736
Присвояване	352
Непреходност	559
Неправдивост	357

	Номер на въпроса
Отче наш	530, 630-642, 649
Преображение	105, 180
Отричане	166
Клевета	357
Годеж, Благословия при годееж	662, 670
Разум	81, 234-238
Предателство	162, 163, 165, 169
Запечатване, Свето	48, 205, 268, 404, 440, 473, 479, 486, 491, 515, 516, 522, 524, 525, 529, 530, 605, 658
Запечатване, Свето – въздействия	476, 530
Запечатване, Свето – полагане на ръка от апостол	205, 378, 475, 515, 524, 525, 548, 605, 655
Запечатване, Свето – даряване	205, 440, 525, 548, 655, 656
Запечатване, Свето – предпоставки	523, 526, 527
Примирение с Бог	99, 116, 118, 137, 181, 182, 242, 266, 276, 278, 426, 430, 646
Помирение сред хората	156, 430, 651, 746
Изкушение	78, 88, 131, 132, 223, 364, 639
Злоупотреба	352
Осъждане на Исус	168, 169, 173
Преобразяване	7, 554, 558-560, 566
Многобрачие (полигамия)	344
Визия / Видение	583
Пълномощие <i>Виж също „Исус Христос – пълномощно “и „Апостол – пълномощно / призоваване “</i>	15, 37, 452, 460, 469
Пред-родилна благословия	683, 684
Настоятел – енория, район	471, 676
Истина	60, 117, 199, 201, 203, 354
Пророкуване	307
Водно кръщение, Свето	35, 37, 46, 175, 377, 378, 397, 404, 473, 475, 476, 477, 479, 481, 483-493, 522-524, 528, 529, 548, 588, 658
Освещаване	497, 503, 661, 673, 674
Бъдни вечер (Коледа)	706, 707

	Номер на въпроса
Мъдрост	69, 86, 128
Живот след смъртта	92, 531, 536
Божия същност	5, 6, 51-61, 83, 86, 238, 310, 311, 382
Раждање отново	491, 528-530, 542, 561
Идване отново на Господ – предсказание	159, 196, 203, 214, 551, 554, 555, 718
Идване отново на Господ / Идване отново на Христос	7, 18, 36, 37, 49, 157, 194, 195, 201, 202, 214, 249, 251, 275, 386, 401, 402, 405, 409, 424, 428, 433, 442, 447, 450, 455, 456, 473, 512, 530, 542, 550-553, 556-563, 565, 568, 604, 619, 635, 681, 685, 689, 726
Идване отново на Христос – време	552-554, 556
Оповестяване на словото <i>виж също „Проповед“</i>	408, 431, 432, 623, 625
Лихварство	352
Чудеса на Исус <i>виж „Исус – чудеса“</i>	
Достойнство на човек	352
Десет заповеди <i>виж също „Заповед“ (1ва до 10та)</i>	292-296, 745
Десятък	731
Свидетели на възкресението Христово <i>виж „Възкресение Христово – свидетели, свидетелства“</i>	
Две природи на Исус Христос, учение за двете природи на Исус Христос	104-106, 164, 376, 398

УКАЗАТЕЛ ЗА ВРЪЗКАТА БИБЛЕЙСКИ ЦИТАТИ / ВЪПРОСИ

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-№.</i>
1. Битие 1	5
1. Битие 1,1	68
1. Битие 1,3	101
1. Битие 1,26	63
1. Битие 1,26.27	80
1. Битие 1,26.28	85
1. Битие 1,27.28	740
1. Битие 1,28	85
1. Битие 1,31	71
1. Битие 2,2	70
1. Битие 2,7.8.19	68
1. Битие 2,16.17	81
1. Битие 2,17	223
1. Битие 2,18	740
1. Битие 2,24	740
1. Битие 3,4.5	223
1. Битие 3,15	90
1. Битие 3,16-19	89
1. Битие 3,17.18	228
1. Битие 3,17-19	89
1. Битие 3,19	224; 531; 686
1. Битие 3,20	482
1. Битие 3,21	225
1. Битие 3,23.24	224
1. Битие 4,6-8	226
1. Битие 4,8	226
1. Битие 6,5-7.17.18	226
1. Битие 8,21.22	5
1. Битие 8,22	262
1. Битие 11,1-8	226
1. Битие 12,2.3	263
1. Битие 18	63

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-№.</i>
2. Битие 3,14	310
2. Битие 15,26	142
2. Битие 16,23	318
2. Битие 19,20	293
2. Битие 20,4,5	304
2. Битие 20,17	360
2. Битие 20,20	233
2. Битие 21,16	350
2. Битие 21,32	162
2. Битие 21,37	350
2. Битие 32,3,4	303
2. Битие 34,28	292
3. Битие 1-7	732
3. Битие 19,18	138; 285; 286
4. Битие 6,22-27	614
4. Битие 6,24-26	63
5. Битие 4,13	294
5. Битие 5,21	360
5. Битие 6,4	30
5. Битие 6,4,5	302
5. Битие 6,5	138
5. Битие 7,6-8	255
5. Битие 10,4	292
5. Битие 11,26-28	264
5. Битие 18,10 и сл.	79
5. Битие 18,10-12	79; 540
5. Битие 18,18	119
5. Битие 19,18,19	355
5. Битие 23,22	233
5. Битие 32,3	307
5. Битие 32,3,4	717
5. Битие 32,4	59

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-Но.</i>
1. Книга на Царете 16,13	517
1. Книга на Царете 28	79
1. Книга на Царете 28,3 и сл.	307
2. Книга на Царете 7	115
2. Книга на Царете 11	362
3. Книга на Царете 11,7.8	302
4. Книга на Царете 5,1-14	484
1. Книга на летописите 25,6	614
Псалм 8,7	85
Псалм 18,31	60
Псалм 19,2	69
Псалм 20,7	111
Псалм 22	174
Псалм 37,5	728
Псалм 50,23	713
Псалм 51,7	482
Псалм 51,13	517
Псалм 69,22	174
Псалм 90,2	56
Псалм 90,4	70
Псалм 95,6	724
Псалм 104,13.14	3
Псалм 119,160	59
Псалм 150	678
Исая 6,3	54
Исая 7,14	95
Исая 9,5	95
Исая 44,6	53
Исая 53,3-5	179

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-№.</i>
Исая 53,7	98
Исая 53,12	172
Исая 58,13.14	318
Йеремия 31,3	57
Йезекиил 36,27	518
Даниил 12,2	535
Йоил 3,1.2	518
Михей 5,1	125
Михей 6,8	272
Захария 9,9	160
Захария 11,12.13	162
Малахия 3,1	96
Малахия 3,10	731
Премъдрост на Соломон 2,23	531
Премъдрост на Соломон 3,1-3	542
Книга Товит 8,5.6	343
Книга Товит 12,15.18	76
Книга Премъдрост на Исус, Син на Сирах 7,38	704
2. Макавеи 12	545
Матей 1,1	115
Матей 1,21	107
Матей 2,2	125

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-№.</i>
Матей 2,9	125
Матей 2,13.14	127
Матей 2,16-18	126
Матей 3,11	96
Матей 3,15	130; 485
Матей 3,17	105
Матей 4,1	131; 220
Матей 4,4	624
Матей 4,11	131
Матей 5,3-11	148
Матей 5,17	138, 277
Матей 5,21.22	295; 332
Матей 5,27.28	295
Матей 5,28	344
Матей 5,43-45	286
Матей 5,44.45.48	174
Матей 5,45 б	262
Матей 6,5-8	718
Матей 6,9	311
Матей 6,9-13	630
Матей 6,33	153
Матей 7,12	288, 289
Матей 7,24.25	458
Матей 8,27	145
Матей 9,18-26	144
Матей 9,6	114
Матей 10,2-4	435
Матей 10,40	434
Матей 11,5	108
Матей 12,40	180
Матей 13,31-33	152
Матей 13,34.35	150
Матей 13,44-46	153
Матей 15,18-20	356
Матей 15,19.20	351

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-№.</i>
Матей 15,32-39	146
Матей 16,18	372, 437
Матей 16,18.19	457
Матей 16,19	459
Матей 17,5	105
Матей 18,10	76
Матей 18,18	453
Матей 18,20	617, 621
Матей 18,21.22	638
Матей 18,21-35	156
Матей 19,6	346
Матей 19,9	345
Матей 20,18.19	457
Матей 22,36-40	282
Матей 22,37.39	277
Матей 22,37-40	138
Матей 24,21.22	119
Матей 24,37-39	157
Матей 24,42	553
Матей 24,43-51	553
Матей 25,1-13	157
Матей 25,1-30	553
Матей 25,35.36.40	692
Матей 26,14.15	162
Матей 26,20-29	372
Матей 26,26 и сл.	509
Матей 26,26-28	163
Матей 26,28	646
Матей 26,40-41	165
Матей 26,48	165
Матей 26,69-75	166
Матей 27,1-5	169
Матей 27,24	170
Матей 27,50	372
Матей 27,54	175

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-Но.</i>
Матей 27,62-66	176
Матей 28,1 и сл.	372
Матей 28,9	187
Матей 28,13	188
Матей 28,18.19	64
Матей 28,18-20	492
Матей 28,19	28; 486
Матей 28,19.20	159; 372; 421; 434; 447
Матей 28,20	193; 447
Марк 1,10.11	64
Марк 1,13	220
Марк 1,14.15	372
Марк 1,15	134
Марк 1,16 и сл.	139; 372
Марк 2,27	319
Марк 3,11	143
Марк 3,13-19	434
Марк 3,14	139
Марк 3,14-16	422
Марк 3,29	653
Марк 6,30-44	146
Марк 8,1-9	146
Марк 9,24	240
Марк 9,31	180
Марк 10,9	345; 346
Марк 10,14	489; 658
Марк 11,1-9	160
Марк 12,29	53
Марк 12,30	284
Марк 12,31	285
Марк 13,31	119; 285
Марк 14,8	161
Марк 15,34	174
Марк 16,19	191

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-Но.</i>
Лука 1,31	107
Лука 1,31-33	122
Лука 1,35	122; 203
Лука 2,1-14	94
Лука 2,7	124
Лука 2,11	125
Лука 2,41-49	128
Лука 2,51	325
Лука 2,52	128
Лука 3,21-22	719
Лука 3,22	28; 129
Лука 3,23	123; 133
Лука 5,1-11	147
Лука 6,12	719
Лука 6,12-16	372
Лука 7,12-15	144
Лука 9,22	180
Лука 9,28-36	719
Лука 9,35	28
Лука 10,25-37	286
Лука 10,30-35	155
Лука 11,2-4	630
Лука 12,11.12	198
Лука 15,3-7	154
Лука 16,19-31	541
Лука 17,21	135
Лука 18,9-14	156
Лука 18,27	55
Лука 18,35-43	142
Лука 19,9	690
Лука 19,10	114
Лука 21,25-28	119
Лука 21,36	718
Лука 22,14 и сл.	159
Лука 22,18	502

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-Но.</i>
Лука 22,19	499
Лука 22,31.32	437
Лука 22,32	459
Лука 22,41-46	719
Лука 22,42	164
Лука 22,43	164
Лука 23,34	174
Лука 23,43	174
Лука 23,46	174; 719
Лука 24,13-35	187
Лука 24,34	30
Лука 24,39-40	189
Лука 24,44	277
Лука 24,49	202; 210
Йоан 1,1-3	145
Йоан 1,1-3.14	101
Йоан 1,1-14	431
Йоан 1,12	242
Йоан 1,14	102
Йоан 1,6-8	96
Йоан 1,29	565; 646
Йоан 1,29.36.37	97
Йоан 1,32	521
Йоан 1,34	96
Йоан 2,1-11	147
Йоан 3,1.2	176
Йоан 3,5	528
Йоан 3,13	114
Йоан 3,16	57; 241; 547
Йоан 4,7	376
Йоан 6,27	521
Йоан 6,35	158
Йоан 6,66-69	159
Йоан 8,2-11	347

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-№.</i>
Йоан 8,12	158
Йоан 8,24	241; 649
Йоан 10,9	158
Йоан 10,11	158
Йоан 10,18	184
Йоан 10,30	105
Йоан 11,1-44	144
Йоан 11,25	158
Йоан 11,41.42	719
Йоан 11,43-47	376
Йоан 12,26	418
Йоан 13,4 и сл.	159
Йоан 13,4.5.15	159
Йоан 13,15	453
Йоан 13-16	159
Йоан 13,30	163
Йоан 13,34.35	290
Йоан 14,1	241
Йоан 14,3	7; 159; 194; 551; 555
Йоан 14,6	158
Йоан 14,9	105; 307
Йоан 14,16	200
Йоан 14,26	28; 203
Йоан 15,5	158
Йоан 15,13	177
Йоан 15,26	201; 519
Йоан 16,9	233
Йоан 16,13	5; 211
Йоан 16,28	190
Йоан 17	720
Йоан 17,18.19	454
Йоан 17,20.21	459; 720
Йоан 17,24	192
Йоан 17,26	311
Йоан 18,10	166

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-№.</i>
Йоан 18,37	117
Йоан 19,12	170
Йоан 19,26,27	174
Йоан 19,27	325
Йоан 19,28	174
Йоан 19,30	174; 709
Йоан 20,11-16	187
Йоан 20,19	189
Йоан 20,19-23	187
Йоан 20,21	423
Йоан 20,21-23	421
Йоан 20,22	203
Йоан 20,23	648
Йоан 21,15-17	187; 437; 459
Деяния на Апостолите 1,2,3	159
Деяния на Апостолите 1,3	159; 187
Деяния на Апостолите 1,3-11	711
Деяния на Апостолите 1,8	447
Деяния на Апостолите 1,11	190; 551
Деяния на Апостолите 1,14	721
Деяния на Апостолите 1,15-26	436; 438
Деяния на Апостолите 1,21,22	436
Деяния на Апостолите 2,1 и сл.	372
Деяния на Апостолите 2,1-4	210; 520
Деяния на Апостолите 2,14	438
Деяния на Апостолите 2,15 и сл.	518
Деяния на Апостолите 2,37 и сл.	582
Деяния на Апостолите 2,38	523
Деяния на Апостолите 2,42	389; 618
Деяния на Апостолите 4,12	109; 247
Деяния на Апостолите 5,29	326
Деяния на Апостолите 5,30	184
Деяния на Апостолите 6,4	431; 721
Деяния на Апостолите 6,6	443

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-№.</i>
Деянията на Апостолите 7	394
Деянията на Апостолите 8,1	393; 582
Деянията на Апостолите 8,9,11 и сл.	524
Деянията на Апостолите 8,14 и сл.	486; 524
Деянията на Апостолите 8,14-17	205
Деянията на Апостолите 8,15-18	440
Деянията на Апостолите 8,18	524
Деянията на Апостолите 10	438; 583
Деянията на Апостолите 10,37.38	522
Деянията на Апостолите 11	583
Деянията на Апостолите 11,1-18	439
Деянията на Апостолите 11,19	393; 582
Деянията на Апостолите 11,26	585
Деянията на Апостолите 12,1-12	721
Деянията на Апостолите 13,1-4	436
Деянията на Апостолите 13,4	198
Деянията на Апостолите 13,26-41	441
Деянията на Апостолите 13,32-37	115
Деянията на Апостолите 13,47	456
Деянията на Апостолите 14,4.14	436
Деянията на Апостолите 15,1-29	439; 583
Деянията на Апостолите 16,15	489
Деянията на Апостолите 16,33.34	489
Деянията на Апостолите 17,1-4	441
Деянията на Апостолите 18,8	489
Деянията на Апостолите 19,1-6	524
Деянията на Апостолите 19,2-6	486
Деянията на Апостолите 19,6	440
Деянията на Апостолите 20,7	320
Римляни 1,19.20	1
Римляни 3,24	59
Римляни 4,8	647
Римляни 4,17	68
Римляни 5,5	530

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-Но.</i>
Римляни 5,10а	646
Римляни 5,12	227
Римляни 5,12.18.19	482
Римляни 5,18	278
Римляни 5,18.19	225
Римляни 6,23	59; 532
Римляни 8,9	530
Римляни 8,11	184
Римляни 8,20-22	228
Римляни 10,4	277
Римляни 10,9	30
Римляни 10,9.10	30
Римляни 10,17	11; 241
Римляни 12,1	733
Римляни 12,4.5	374
Римляни 13,1	748
Римляни 13,7	745
Римляни 13,8.10	299
Римляни 13,9	361
Римляни 14,7-9	704
Римляни 15,7	291
Римляни 16,7	436
1. Коринтяни 1,18	182; 276
1. Коринтяни 2,10	198
1. Коринтяни 4,1	24; 432
1. Коринтяни 9,1-16	436
1. Коринтяни 10,17	512
1. Коринтяни 11,1	453
1. Коринтяни 11,23 и сл.	509
1. Коринтяни 11,23-26	497
1. Коринтяни 13,4-7	291
1. Коринтяни 15,3.4	181
1. Коринтяни 15,3-7	185
1. Коринтяни 15,3-8	441

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-№.</i>
1. Коринтяни 15,6	187
1. Коринтяни 15,14	186
1. Коринтяни 15,20-22	186
1. Коринтяни 15,28	581
1. Коринтяни 15,29	545; 659
1. Коринтяни 15,51	554
1. Коринтяни 15,51.52	535; 558
1. Коринтяни 16,2	320
1. Коринтяни 16,22	30; 196; 554
2. Коринтяни 1,21.22	516
2. Коринтяни 1,24	453
2. Коринтяни 3,6	427
2. Коринтяни 3,8	428
2. Коринтяни 3,9	429
2. Коринтяни 4,17.18	78
2. Коринтяни 5,2.4.5	560
2. Коринтяни 5,17	528
2. Коринтяни 5,18.19	430
2. Коринтяни 5,19	181; 276
2. Коринтяни 5,20	432
2. Коринтяни 9,6-8	738
2. Коринтяни 11	436
2. Коринтяни 11,2	433; 562; 626
2. Коринтяни 11,25-28	393
2. Коринтяни 13,13	64; 680
Галатяни 1,19	436
Галатяни 2,9	436
Галатяни 4,4	4; 95
Галатяни 5,19 и сл.	363
Галатяни 5,19-25	363
Галатяни 5,22	530
Галатяни 6,7	59
Галатяни 6,10	290

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-Но.</i>
Ефесяни 1,3	267
Ефесяни 1,3-7	738
Ефесяни 1,4	268
Ефесяни 1,7	268
Ефесяни 1,9	268
Ефесяни 1,11	268
Ефесяни 1,13	268; 516
Ефесяни 4,11	445
Ефесяни 4,30	516
Ефесяни 5,1.2	734
Филипийни 3,20.21	558
Филипийни 4,7	238
Колосяни 1,14	640
1. Солунци 1,1	436
1. Солунци 2,7	436
1. Солунци 4,13-18	7; 685
1. Солунци 4,14-18	442
1. Солунци 4,15-17	192; 558
1. Солунци 4,16	542
1. Солунци 5,23	78
1. Солунци 5,24	59
1. Тимотей 2,4-6	547
1. Тимотей 2,5	247
1. Тимотей 2,5,6	247
1. Тимотей 3,16	106
2. Тимотей 1,10	534
Тит 2,11-14	279
1. Петър 1,14.15	364
1. Петър 2,9	256

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-№.</i>
1. Петър 3,18-20	183
1. Петър 3,19.20	536
1. Петър 3,20.21	373; 484
1. Петър 4,6	183; 547
2. Петър 2,4	74
2. Петър 3, из 8	70
2. Петър 3,9	196
2. Петър 3,13	581
1. Йоан 3,1.2	7
1. Йоан 3,8	222
1. Йоан 3,15	332
1. Йоан 3,16	181
1. Йоан 4,1-6	441
1. Йоан 4,9.10	99
1. Йоан 4,16	57, 311, 382
1. Йоан 4,19	283
1. Йоан 5,7.8	479
1. Йоан 5,20	5; 106
Евреи 1,14	77
Евреи 5,9	247
Евреи 6,7	262
Евреи 8-10	733
Евреи 9,27	539
Евреи 10,10.14	504
Евреи 10,18	733
Евреи 10,37	196
Евреи 11,1	10; 239
Евреи 11,3	55
Евреи 11,6	10; 242
Яков 1,15	363
Яков 2,10	295

<i>Място в библията</i>	<i>Въпрос-Но.</i>
Яков 4,17	229
Яков 5,8	196
Юда 6	74
Откровение 1,5	117
Откровение 3,11	554
Откровение 5,12	565
Откровение 6,8	533
Откровение 12	405
Откровение 12,5	561
Откровение 12,6	569
Откровение 12,13,17	405
Откровение 14,1-5	564; 565
Откровение 14,4	428
Откровение 16,7	59
Откровение 19,6,7	405
Откровение 19,6-9	567
Откровение 19,7	195; 562
Откровение 20,1-3	572
Откровение 20,5,6	559
Откровение 20,6	532; 574
Откровение 20,7-10	578
Откровение 20,11-15	579
Откровение 20,12	579
Откровение 21,1-3	135
Откровение 21,3	581
Откровение 21,8	532
Откровение 22,7.12.20	554
Откровение 22,17.20	563

